

การนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายสำหรับสถานที่เกี่ยวลักษณะต่างๆ

SYSTEM OF INTERPRETATION SIGN FOR TOURIST ATTRACTIONS
OF DIFFERENT CHARACTERISTICS

ธนารักษ์ จันทร์ประสิทธิ์
THANARAK CHANTARAPRASIT

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาศิลปอุตสาหกรรม

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2552

KMITL-2009-AR-M-004-095

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

การนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายสำหรับสถานที่ที่เกี่ยวลักษณะต่างๆ

SYSTEM OF INTERPRETATION SIGN FOR TOURIST ATTRACTIONS
OF DIFFERENT CHARACTERISTICS

T105066

ธนารักษ์ จันทรประสิทธิ์

THANARAK CHANTARAPRASIT

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน 105066
วัน,เดือน,ปี 16 พ.ย. 2552

.b.....
.i.....

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต

สาขาวิชาศิลปอุตสาหกรรม

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์

สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

พ.ศ. 2552

KMITL-2009-AR-M-004-095

**SYSTEM OF INTERPRETATION SIGN FOR TOURIST ATTRACTIONS
OF DIFFERENT CHARACTERISTICS**

THANARAK CHANTARAPRASIT

**A THESIS SUBMITTED IN PARTIAL FULFILLMENT
OF THE REQUIREMENT FOR THE DEGREE OF
MASTER OF ARCHITECTURE IN INDUSTRIAL DESIGN
FACULTY OF ARCHITECTURE
KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG
2009
KMITL-2009-AR-M-004-095**

COPYRIGHT 2009

FACULTY OF ARCHITECTURE

KING MONGKUT'S INSTITUTE OF TECHNOLOGY LADKRABANG

หัวข้อวิทยานิพนธ์	การนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายสำหรับสถานที่ที่เขว ลักษณะต่างๆ
นักศึกษา	นายธนารักษ์ จันทรประสิทธิ์
รหัสประจำตัว	47061908
ปริญญา	สถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชา	ศิลปอุตสาหกรรม
พ.ศ.	2552
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์	ดร.นภาพรณ สวัสดิชัย

บทคัดย่อ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบของการนำเสนอข้อมูลที่ได้รับรู้ด้วยประสาทสัมผัสทางตา ที่แสดงบนป้ายสื่อความหมายสำหรับสถานที่ที่เขว โดยคำนึงถึงรูปแบบการนำเสนอข้อมูลที่มีความสอดคล้องกับลักษณะทางกายภาพของสถานที่ที่เขวที่มองเห็นในขณะที่เขวชม ซึ่งเป็นปัจจัยหนึ่งส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการดำเนินงานเพื่อพัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยว การศึกษานี้ ผู้ศึกษาใช้การทบทวนวรรณกรรมเพื่อกำหนดรูปแบบการนำเสนอข้อมูลสถานที่ที่เขวทางเลือกอื่นๆ แตกต่างไปจากการนำเสนอข้อมูลแบบเดิม และเน้นเลือกรูปแบบการนำเสนอข้อมูลที่มีความเหมาะสมกับเนื้อหาข้อมูลสถานที่ที่เขวนั้นๆ ให้สามารถสื่อสารและสื่อความให้เกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาข้อมูลของผู้จัดทำป้ายสื่อความหมายต้องการนำเสนอ โดยทำการทดสอบประสิทธิภาพการรับรู้ข้อมูลของนักท่องเที่ยวกับสถานที่ที่เขวที่มีลักษณะทางกายภาพประเภทต่างๆ เพื่อหาว่ารูปแบบการนำเสนอข้อมูลแบบใดที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมกับเนื้อหาข้อมูลสถานที่ที่เขวที่มีลักษณะทางกายภาพแตกต่างกัน

ผลสำคัญจากการศึกษาพบว่า การนำเสนอข้อมูลที่มีรูปแบบของการนำเสนอที่สัมพันธ์กับเนื้อหาข้อมูล ทำให้ความสามารถในการรับรู้ข้อมูลมีประสิทธิภาพแตกต่างกันขึ้นอยู่กับรูปแบบของการนำเสนอที่คำนึงถึงประเภทหรือลักษณะของข้อมูลและสัมพันธ์กับลักษณะทางกายภาพของสถานที่ที่เขว ทำให้นักออกแบบและผู้เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว สามารถเข้าใจถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อกรนำเสนอข้อมูลสถานที่ที่เขว และสามารถนำปัจจัยเหล่านั้นไปใช้ให้เกิดการออกแบบและพัฒนาอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพต่อไป

Thesis Title	System of Interpretation sign for Tourist Attractions of Different Characteristics
Student	Mr.Thanarak Chantaraprasit
Student ID.	47061908
Degree	Master of Architecture
Program	Industrial Design
Year	2009
Thesis Advisor	Dr.Napawan Sawasdichai

ABSTRACT

The thesis proposes to study the system of information for tourists which are visually perceived to promote higher levels of tourism. The study concerns with design methods for delivering information related to different Characteristics of tourist attractions which affect tourists' ability to perceive information. Focus of the study is to investigate how to interpret and present important information in different ways for which tourists can perceive easier and faster in order to satisfy their information needs. The study found that the methods of delivering information the result related to different types of information have improved tourists' ability to perceive information. The result will assist designers and relevant tourism personnel to better understand factors that affect the information delivering in order to develop a systemic and effective information design.

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์เล่มนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาจากอาจารย์ที่ปรึกษา ดร.นภาพรรณ สวัสดิชัย ที่ให้ความช่วยเหลือ ให้คำชี้แนะช่วยแก้ปัญหาตลอดจนให้ความรู้และประสบการณ์ที่ดีแก่ข้าพเจ้า

ขอขอบพระคุณ ดร.นันทนา ศิริประภาศิริ ดร.เกษมรัสมิ์ วิจิตรกุลเกษม ผศ.ดร.สมพิศ ฟูสกุล และ ดร.พรณี วิรุณานนท์ กรรมการสอบหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ที่ได้กรุณาให้คำแนะนำตลอดจนข้อชี้แนะ จนในที่สุดทำให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลงได้

ขอขอบพระคุณ รศ.นัฏกาภรณ์ รัตนทัศนีย์ รศ.บุญสนอง สุนทรากุล อ.บรรเจิด เอี่ยมเมตตา ว่าที่ร้อยตรี อ.ชัชวรักษ์ ดีปัญญา อ.เชิดชัย เกรือรัตน์ อ.สมประสงค์ รุ่งเรือง และ อ.ทิมะรัตน์ ใจดี ที่คอยให้ คำปรึกษาและชี้แนะที่ดีในการออกแบบและทำการทดลอง

ขอขอบคุณ เจ้าหน้าที่ประจำภาควิชาศิลปอุตสาหกรรมทุกท่าน ที่ให้การสนับสนุนการศึกษานี้ สุดท้ายต้องขอขอบคุณภรรยาของข้าพเจ้า คุณจิรวรรณ จันทระประสิทธิ์ และสมาชิกทุกคน ในครอบครัวที่เป็นกำลังใจที่ดีตลอดมา

สำหรับคุณงามความดีอันใดที่เกิดจากวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ ข้าพเจ้าขอมอบให้กับบิดามารดา ซึ่งเป็นที่รักและเคารพยิ่ง ตลอดจนครูอาจารย์ที่เคารพทุกท่านที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้และ ถ่ายทอดประสบการณ์ที่ดีให้แก่ข้าพเจ้า

ธนารักษ์ จันทระประสิทธิ์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	I
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	II
กิตติกรรมประกาศ.....	III
สารบัญ.....	IV
สารบัญตาราง.....	VIII
สารบัญรูป.....	XI
บทที่ 1 บทนำ.....	1
1.1 ความเป็นมาของปัญหา.....	1
1.2 ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	2
1.3 สมมุติฐานของการศึกษา.....	3
1.4 ขอบเขตของการศึกษา.....	3
1.4.1 ขอบเขตด้านพื้นที่ศึกษา.....	3
1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา.....	3
1.5 ขั้นตอนการศึกษา.....	3
1.5.1 การศึกษาค้นคว้าทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและการทบทวนวรรณกรรม.....	3
1.5.2 การกำหนดกรอบแนวความคิดของการศึกษา.....	4
1.5.3 การเก็บข้อมูลเบื้องต้น.....	4
1.5.4 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น.....	4
1.5.5 การสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูล.....	4
1.5.6 การพัฒนาการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่.....	5
1.5.7 การวัดผลการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่.....	5
1.5.8 การสรุปผลการศึกษาและแสดงข้อมูลเสนอแนะ.....	5
1.6 ข้อจำกัดของการศึกษา.....	5
1.6.1 ข้อจำกัดด้านสถานที่ที่เกี่ยว.....	5
1.6.2 ข้อจำกัดด้านข้อมูลที่แสดงบนป้ายสื่อความหมาย.....	6
1.6.3 ข้อจำกัดของกลุ่มทดลอง.....	6
1.7 คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา.....	6
1.8 ผลที่คาดว่าจะได้รับ.....	7

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม.....	8
2.1 การท่องเที่ยว.....	8
2.2 ทรัพยากรการท่องเที่ยว.....	9
2.2.1 ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ.....	9
2.2.2 ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและกิจกรรม.....	9
2.2.3 ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุสถานและศาสนา .	10
2.3 นักท่องเที่ยว.....	17
2.4 ป้ายและหลักการออกแบบป้าย.....	20
2.4.1 ประเภทของป้าย.....	20
2.4.2 องค์ประกอบป้าย.....	23
2.4.3 หลักเกณฑ์การออกแบบป้าย.....	24
2.5 การนำเสนอข้อมูล.....	28
2.5.1 กรอบการออกแบบข้อมูล.....	28
2.5.2 การจำแนกข้อมูล.....	30
2.6 การออกแบบกราฟิก.....	31
2.6.1 ความหมายของการออกแบบกราฟิก.....	31
2.6.2 องค์ประกอบงานออกแบบกราฟิก.....	32
2.7 กระบวนการทางพฤติกรรมการเรียนรู้.....	35
2.7.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมองเห็น.....	36
2.7.2 ประสิทธิภาพการเรียนรู้ข้อมูล.....	36
2.7.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ด้านสรีระวิทยาและทางด้านจิตวิทยา.....	37
2.8 งานศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	38
2.9 กรอบแนวคิดในการศึกษา	39
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	40
3.1 วิธีที่ใช้ศึกษาค้นคว้า.....	40
3.2 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา.....	40
3.2.1 ตัวแปรตาม	41
3.2.2 ตัวแปรอิสระ.....	41
3.2.3 ตัวแปรควบคุม.....	42

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
3.3 นิยามปฏิบัติการของตัวแปร.....	43
3.4 การเลือกสถานที่ที่ช่วยกรณีศึกษา.....	45
3.5 กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	55
3.6 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	56
3.6.1 แบบสอบถาม.....	56
3.6.2 ป้ายสื่อความหมายทดลอง.....	57
3.7 การออกแบบการทดลอง	57
3.7.1 ห้อยทดสอบการนำเสนอข้อมูล.....	57
3.7.2 การออกแบบป้ายสื่อความหมายทดลอง.....	59
3.7.3 การออกแบบการนำเสนอข้อมูลทางเลือกต่างๆ.....	61
3.7.4 การคัดเลือกกลุ่มทดลอง.....	75
3.7.5 การทดสอบประสิทธิภาพวิธีนำเสนอข้อมูลแบบเดิม	75
3.7.6 การวัดผลด้านทัศนคติต่อการนำเสนอข้อมูลทางเลือกต่างๆ.....	77
3.7.7 การออกแบบการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่	80
3.7.8 การทดสอบประสิทธิภาพการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่.....	81
3.8 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	81
3.8.1 วิเคราะห์ข้อมูลลักษณะกลุ่มทดลอง.....	81
3.8.2 วิเคราะห์ความสามารถในการรับรู้ข้อมูล.....	81
บทที่ 4 ผลศึกษาการนำเสนอข้อมูลทางเลือกเดิม.....	82
4.1 ลักษณะของกลุ่มทดลอง.....	82
4.2 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการรับรู้ข้อมูลการนำเสนอข้อมูลทางเลือกเดิม.....	85
4.3 การนำเสนอข้อมูลทางเลือกและทัศนคติต่อการนำเสนอข้อมูลทางเลือกต่างๆ.	89
บทที่ 5 การออกแบบและผลศึกษาการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่.....	95
5.1 การออกแบบการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่	95
5.1.1 การวิเคราะห์จำแนกประเภทของเนื้อหาข้อมูล.....	95
5.1.2 การออกแบบกราฟิกสำหรับการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่.....	107
5.1.3 การออกแบบกราฟิกบนป้ายสื่อความหมายทางเลือกใหม่.....	109
5.2 ผลการศึกษาการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่.....	117

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
5.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบประสิทธิภาพการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่กับ การนำเสนอข้อมูลทางเลือกเดิม	120
บทที่ 6 สรุปผลการวิเคราะห์และอภิปรายผล.....	128
6.1 สรุปผลการวิเคราะห์.....	128
6.1.1 การนำเสนอข้อมูลที่เหมาะสมกับลักษณะทางกายภาพสถานที่ที่เกี่ยว.....	130
6.1.2 การนำเสนอข้อมูลที่เหมาะสมกับเนื้อหาข้อมูล.....	130
6.1.3 ความสัมพันธ์ของเนื้อหาข้อมูลกับลักษณะทางกายภาพสถานที่ที่เกี่ยว.....	131
6.1.4 ประสิทธิภาพที่เกิดขึ้นจากการนำเสนอข้อมูล.....	131
6.2 ข้อเสนอแนะจากการศึกษา.....	132
6.2.1 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยว.....	132
6.2.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษา.....	132
บรรณานุกรม.....	133
ภาคผนวก.....	136
ภาคผนวก ก แบบสอบถามคุณลักษณะกลุ่มทดลอง.....	137
ภาคผนวก ข แบบสอบถามประสิทธิภาพการนำเสนอข้อมูลทางเลือกเดิม.....	139
ภาคผนวก ค แบบสอบถามประสิทธิภาพการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่.....	158
ประวัติผู้เขียน.....	177

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
3.1 แสดงความเชื่อมโยงกันระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม.....	43
3.2 แสดงการแปลงค่าตัวแปรเป็นนิยามปฏิบัติการ.....	43
4.1 ลักษณะของกลุ่มทดลอง.....	83
4.2 การวิเคราะห์ความเท่าเทียมกันของกลุ่มทดลอง.....	84
4.3 ร้อยละของกลุ่มทดลองที่เคยมาที่วสถานที่เกี่ยวข้องกรณีศึกษา.....	85
4.4 ร้อยละของกลุ่มทดลองที่ตอบแบบสอบถามของสถานที่ที่เกี่ยวข้องกรณีศึกษาที่ 1 สะพานมหาศไทยอุทิศ.....	86
4.5 ร้อยละของกลุ่มทดลองที่ตอบแบบสอบถามของสถานที่ที่เกี่ยวข้องกรณีศึกษาที่ 2 ป้อมมหากาฬ	86
4.6 ร้อยละของกลุ่มทดลองที่ตอบแบบสอบถามของสถานที่ที่เกี่ยวข้องกรณีศึกษาที่ 3 วัดมหาธาตุ.....	87
4.7 ร้อยละของกลุ่มทดลองที่ตอบแบบสอบถามของสถานที่ที่เกี่ยวข้องกรณีศึกษาที่ 4 หอกลอง.....	87
4.8 ร้อยละของกลุ่มทดลองที่ตอบแบบสอบถามของสถานที่ที่เกี่ยวข้องกรณีศึกษาที่ 5 ศาลหลักเมือง	88
4.9 ร้อยละของกลุ่มทดลองที่ตอบแบบสอบถามของสถานที่ที่เกี่ยวข้องกรณีศึกษาที่ 6 วัดราชบูรณะ.....	88
4.10 ผลการเลือกการนำเสนอข้อมูลทางเลือกต่างๆ.....	90
4.11 ทศนคติต่อการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 4 สำหรับสถานที่ที่เกี่ยวข้องกรณีศึกษา 1 สะพานมหาศไทยอุทิศ.....	91
4.12 ทศนคติต่อการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 4 สำหรับสถานที่ที่เกี่ยวข้องกรณีศึกษา 2 ป้อมมหากาฬ	92
4.13 ทศนคติต่อการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 4 สำหรับสถานที่ที่เกี่ยวข้องกรณีศึกษา 3 วัดมหาธาตุ.....	92
4.14 ทศนคติต่อการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 4 สำหรับสถานที่ที่เกี่ยวข้องกรณีศึกษา 4 หอกลอง.....	93

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
4.15	ทัศนคติต่อการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 4 สำหรับสถานที่ที่เชี่ยวชาญศึกษา 5
	ศาลหลักเมือง..... 93
4.16	ทัศนคติต่อการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 4 สำหรับสถานที่ที่เชี่ยวชาญศึกษา 6
	วัดราชบูรณะ 94
5.1	การจัดประเภทของเนื้อหาข้อมูลสถานที่ที่เชี่ยวชาญ..... 96
5.2	การจัดรูปแบบการนำเสนอข้อมูลตามประเภทของเนื้อหาข้อมูลที่เป็นไปได้..... 97
5.3	การจัดรูปแบบการนำเสนอข้อมูลตามประเภทของเนื้อหาข้อมูลที่ใช้..... 98
5.4	การจำแนกเนื้อหาข้อมูลสถานที่ที่เชี่ยวชาญศึกษาที่ 1 สะพานมหาตมาทิลค..... 99
5.5	การจำแนกเนื้อหาข้อมูลสถานที่ที่เชี่ยวชาญศึกษาที่ 2 ป้อมมหากาฬ..... 100
5.6	การจำแนกเนื้อหาข้อมูลสถานที่ที่เชี่ยวชาญศึกษาที่ 3 วัดมหาธาตุ..... 102
5.7	แสดงการจำแนกเนื้อหาข้อมูลสถานที่ที่เชี่ยวชาญศึกษาที่ 4 หอกลอง..... 103
5.8	การจำแนกเนื้อหาข้อมูลสถานที่ที่เชี่ยวชาญศึกษาที่ 5 ศาลหลักเมือง..... 104
5.9	การจำแนกเนื้อหาข้อมูลสถานที่ที่เชี่ยวชาญศึกษาที่ 6 วัดราชบูรณะ..... 106
5.10	ร้อยละของกลุ่มทดลองที่ตอบแบบสอบถามของสถานที่ที่เชี่ยวชาญศึกษาที่ 1
	สะพานมหาตมาทิลค..... 117
5.11	ร้อยละของกลุ่มทดลองที่ตอบแบบสอบถามของสถานที่ที่เชี่ยวชาญศึกษาที่ 2
	ป้อมมหากาฬ..... 118
5.12	ร้อยละของกลุ่มทดลองที่ตอบแบบสอบถามของสถานที่ที่เชี่ยวชาญศึกษาที่ 3
	วัดมหาธาตุ..... 118
5.13	ร้อยละของกลุ่มทดลองที่ตอบแบบสอบถามของสถานที่ที่เชี่ยวชาญศึกษาที่ 4
	หอกลอง..... 119
5.14	ร้อยละของกลุ่มทดลองที่ตอบแบบสอบถามของสถานที่ที่เชี่ยวชาญศึกษาที่ 5
	ศาลหลักเมือง..... 119
5.15	ร้อยละของกลุ่มทดลองที่ตอบแบบสอบถามของสถานที่ที่เชี่ยวชาญศึกษาที่ 6
	วัดราชบูรณะ..... 120
5.16	การวิเคราะห์ความเท่าเทียมกันของกลุ่มทดลอง..... 121
5.17	การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่กับการนำเสนอข้อมูล
	ทางเลือกเดิมของสถานที่ที่เชี่ยวชาญศึกษาที่ 1 : สะพานมหาตมาทิลค..... 122

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
5.18 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่กับการนำเสนอข้อมูล ทางเลือกเดิมของสถานที่เที่ยวกรณีศึกษาที่ 2 : ป้อมมหากาฬ.....	123
5.19 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่กับการนำเสนอข้อมูล ทางเลือกเดิมของสถานที่เที่ยวกรณีศึกษาที่ 3 : วัดมหาธาตุ.....	124
5.20 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่กับการนำเสนอข้อมูล ทางเลือกเดิมของสถานที่เที่ยวกรณีศึกษาที่ 4 : หอกลอง.....	125
5.21 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่กับการนำเสนอข้อมูล ทางเลือกเดิมของสถานที่เที่ยวกรณีศึกษาที่ 5 : ศาลหลักเมือง.....	126
5.22 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่กับการนำเสนอข้อมูล ทางเลือกเดิมของสถานที่เที่ยวกรณีศึกษาที่ 6 : วัดราชบูรณะ.....	127
6.1 สรุปผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการนำเสนอข้อมูล.....	128

สารบัญรูป

รูปที่	หน้า
2.1 สถานที่เที่ยวประเภทธรรมชาติ : ชายหาดบ้านกรูด จ.ประจวบคีรีขันธ์.....	9
2.2 สถานที่เที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและกิจกรรม : ถนนคนเดิน อ.สันกำแพง.....	10
2.3 สถานที่เที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุสถานและศาสนา : วัดธรรมมิกราช จ.พระนครศรีอยุธยา.....	10
2.4 วัดสุทัศนเทพวราราม ราชวรวิหาร กรุงเทพมหานคร.....	11
2.5 วัดพระศรีสรรเพชญ์ อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา	11
2.6 ชุมชนโบราณตลาดท่าเตียน กรุงเทพมหานคร.....	12
2.7 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนคร กรุงเทพมหานคร.....	12
2.8 เทวสถานหรือโบสถพราหมณ์ กรุงเทพมหานคร.....	13
2.9 กำแพงเมืองเดิมกรุงรัตน โกสินทร์ กรุงเทพมหานคร.....	13
2.10 อนุสาวรีย์ทหารอาสาสงครามโลกครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานคร.....	14
2.11 สถานที่เที่ยวที่เปิดให้เข้าชมได้ : วัดเชตุพนวิมลมังคลาราม ราชวรมหาวิหาร กรุงเทพมหานคร.....	15
2.12 สถานที่เที่ยวที่ปิดไม่ให้เข้าชม : ป้อมมหากาฬ กรุงเทพมหานคร.....	15
2.13 สถานที่เที่ยวที่คงสภาพ : ตึกถาวรวัตถุ กรุงเทพมหานคร.....	16
2.14 สถานที่เที่ยวที่เสื่อมสภาพ : วัดมหาธาตุ อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา.....	17
2.15 นักท่องเที่ยวที่วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ราชวรมหาวิหาร กรุงเทพมหานคร.....	20
2.16 ป้ายบอกทาง : วัดพระพุทธรบาทบัวบก จ. อุตรธานี.....	21
2.17 ป้ายระบุสถานที่ : วัดมหาธาตุ อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา.....	21
2.18 ป้ายข้อบังคับและป้ายเตือน : วัดไชยวัฒนาราม อุทยานประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา	22
2.19 ป้ายสื่อความหมาย : อนุสาวรีย์ทหารอาสาสงครามโลกครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานคร.....	23
2.20 ป้ายสื่อความหมาย : วัดเจ็ดยอด จ.เชียงใหม่.....	24
2.21 ป้ายสื่อความหมาย : วัดศรีชุม อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย.....	24
2.22 ป้ายที่ทำจากดินเผาเพื่อใช้งานกลางแจ้ง : วัดนางพญา อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย...	26
2.23 ป้ายที่ใช้ภาพกราฟิกแสดงแทนข้อความ : วัดพระพายหลวง อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย..	26
2.24 ป้ายสื่อความหมายที่แสดงข้อมูลของสัตว์ป่า : สวนสัตว์เปิดเขาเขียว จ.ชลบุรี.....	27

สารบัญรูป (ต่อ)

รูปที่	หน้า	
2.25	ป้ายสื่อความหมายของกองส่งเสริมการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร : พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติพระนคร กรุงเทพมหานคร.....	28
2.26	ขั้นตอนหลักในการจัดการข้อมูล.....	29
2.27	การออกแบบกราฟิกเพื่อใช้ในการเรียนรู้และการศึกษา.....	32
2.28	การใช้รูปแบบตัวอักษรที่แปลกตา สวยงามเพื่อช่วยให้เกิดความน่าสนใจและแบ่งเนื้อหาออกจากกัน ได้ชัดเจน.....	33
2.29	การกำหนดระยะห่างและพื้นที่ว่างช่วยให้เกิดความชัดเจน ดูสบายตาและมี ความสวยงาม.....	33
2.30	การใช้สีช่วยเน้นความชัดเจนและทำให้สะอาดตาและสวยงาม.....	34
2.31	การวางตำแหน่งของข้อความ ภาพประกอบที่คำนึงถึงจุดเด่น ความสมดุล และความ สบายตาในการอ่าน.....	34
2.32	การใช้ภาพประกอบเพื่อให้เกิดความงามและช่วยขยายความเข้าใจในเนื้อหา.....	35
2.33	กรอบแนวคิดในการศึกษา.....	39
3.1	กรอบแห่งตัวแปร.....	41
3.2	แผนที่เกาะรัตนโกสินทร์ กรุงเทพมหานคร.....	46
3.3	แผนที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา.....	50
3.4	ศาลหลักเมืองกรุงเทพมหานคร.....	51
3.5	สะพานมหาไทยอุทิศ กรุงเทพมหานคร.....	51
3.6	ป้อมมหากาฬ กรุงเทพมหานคร.....	52
3.7	หอกกลอง กรุงเทพมหานคร.....	53
3.8	วัดมหาธาตุ อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา.....	54
3.9	วัดราชบูรณะ อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา.....	54
3.10	ความเชื่อมโยงของขั้นตอนการออกแบบการทดลอง.....	57
3.11	ผังแสดงตำแหน่งที่ตั้งอุปกรณ์ภายในห้องทดสอบ.....	58
3.12	ภาพแสดงรูปแบบและขนาดของป้ายสื่อความหมายของกองการท่องเที่ยว สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร.....	59
3.13	สัญลักษณ์ภาพบอกประเภทของสถานที่เที่ยวที่แสดงบนป้ายสื่อความหมายของ กองการท่องเที่ยว สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร.....	60

สารบัญญรูป (ต่อ)

รูปที่	หน้า
3.14 รูปแบบตัวอักษรที่กับชื่อสถานที่ที่เกี่ยวพันป้ายสื่อความหมายของกองการท่องเที่ยว สำนักงานปลัดกรุงเทพมหานคร.....	60
3.15 รูปแบบตัวอักษรที่กับเนื้อหาบนป้ายสื่อความหมายของกองการท่องเที่ยว สำนักงานปลัดกรุงเทพมหานคร.....	60
3.16 แสดงการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 1 : สะพานมหาตไทยอุทิศ	61
3.17 แสดงการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 1 : ป้อมมหากาฬ.....	62
3.18 แสดงการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 1 : วัดมหาธาตุ.....	62
3.19 แสดงการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 1 : หอกลอง.....	63
3.20 แสดงการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 1 : ศาลหลักเมือง.....	63
3.21 แสดงการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 1 : วัดราชบูรณะ.....	64
3.22 แสดงการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 2 : สะพานมหาตไทยอุทิศ.....	65
3.23 แสดงการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 2 : ป้อมมหากาฬ.....	65
3.24 แสดงการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 2 : วัดมหาธาตุ.....	66
3.25 แสดงการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 2 : หอกลอง.....	66
3.26 แสดงการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 2 : ศาลหลักเมือง.....	67
3.27 แสดงการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 2 : วัดราชบูรณะ.....	67
3.28 แสดงการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 3 : สะพานมหาตไทยอุทิศ.....	68
3.29 แสดงการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 3 : ป้อมมหากาฬ.....	69
3.30 แสดงการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 3 : วัดมหาธาตุ.....	69
3.31 แสดงการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 3 : หอกลอง	70
3.32 แสดงการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 3 : ศาลหลักเมือง.....	70
3.33 แสดงการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 3 : วัดราชบูรณะ	71
3.34 แสดงการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 4 : สะพานมหาตไทยอุทิศ.....	72
3.35 แสดงการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 4 : ป้อมมหากาฬ.....	72
3.36 แสดงการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 4 : วัดมหาธาตุ	73
3.37 แสดงการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 4 : หอกลอง.....	73
3.38 แสดงการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 4 : ศาลหลักเมือง.....	74
3.39 แสดงการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 4 : วัดราชบูรณะ	74
3.40 แสดงห้องทดสอบการนำเสนอข้อมูลทางเลือกเดิม : สถานที่ที่เขี้ยวกรณีศึกษาที่ 1 สะพานมหาตไทยอุทิศ.....	75

สารบัญรูป (ต่อ)

รูปที่	หน้า
3.41 แสดงห้องทดสอบการนำเสนอข้อมูลทางเลือกเดิม : สถานที่ที่เกี่ยวกับกรณีศึกษาที่ 2 ป้อมมหากาฬ.....	76
3.42 แสดงห้องทดสอบการนำเสนอข้อมูลทางเลือกเดิม : สถานที่ที่เกี่ยวกับกรณีศึกษาที่ 3 วัด.....	76
3.43 แสดงห้องทดสอบการนำเสนอข้อมูลทางเลือกเดิม : สถานที่ที่เกี่ยวกับกรณีศึกษาที่ 4 หอกกลอง.....	76
3.44 แสดงห้องทดสอบการนำเสนอข้อมูลทางเลือกเดิม : สถานที่ที่เกี่ยวกับกรณีศึกษาที่ 5 ศาลหลักเมือง.....	77
3.45 แสดงห้องทดสอบการนำเสนอข้อมูลทางเลือกเดิม : สถานที่ที่เกี่ยวกับกรณีศึกษาที่ 6 วัดราชบูรณะ.....	77
3.46 แสดงห้องทดสอบด้านทัศนคติการนำเสนอข้อมูลทางเลือกต่างๆ : สถานที่ที่เกี่ยวกับกรณีศึกษาที่ 1 สะพานมหาธาตุยออุทิศ.....	78
3.47 แสดงห้องทดสอบด้านทัศนคติการนำเสนอข้อมูลทางเลือกต่างๆ : สถานที่ที่เกี่ยวกับกรณีศึกษาที่ 2 ป้อมมหากาฬ	78
3.48 แสดงห้องทดสอบด้านทัศนคติการนำเสนอข้อมูลทางเลือกต่างๆ : สถานที่ที่เกี่ยวกับกรณีศึกษาที่ 3 วัดมหาธาตุ.....	79
3.49 แสดงห้องทดสอบด้านทัศนคติการนำเสนอข้อมูลทางเลือกต่างๆ : สถานที่ที่เกี่ยวกับกรณีศึกษาที่ 4 หอกกลอง.....	79
3.50 แสดงห้องทดสอบด้านทัศนคติการนำเสนอข้อมูลทางเลือกต่างๆ : สถานที่ที่เกี่ยวกับกรณีศึกษาที่ 5 ศาลหลักเมือง.....	80
3.51 แสดงห้องทดสอบด้านทัศนคติการนำเสนอข้อมูลทางเลือกต่างๆ : สถานที่ที่เกี่ยวกับกรณีศึกษาที่ 6 วัดราชบูรณะ.....	80
5.1 แนวทางการออกแบบกราฟิกสำหรับข้อมูลด้านเวลา.....	107
5.2 การใช้ภาพถ่ายประกอบคำบรรยาย.....	108
5.3 การใช้ภาพวาดประกอบคำบรรยาย.....	108
5.4 แนวทางการออกแบบการนำเสนอข้อมูลในหัวข้อการขึ้นทะเบียนโบราณสถาน.....	109
5.5 รูปแบบมาตรฐานการออกแบบกราฟิกสำหรับการนำเสนอข้อมูล.....	110
5.6 การนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่ สถานที่ที่เกี่ยวกับกรณีศึกษาที่ 1 สะพานมหาธาตุยออุทิศ....	111
5.7 การนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่ สถานที่ที่เกี่ยวกับกรณีศึกษาที่ 2 ป้อมมหากาฬ.....	111

สารบัญรูป (ต่อ)

รูปที่	หน้า
5.8 การนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่ สถานที่ที่เชี่ยวชาญศึกษาที่ 3 วัดมหาธาตุ.....	112
5.9 การนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่ สถานที่ที่เชี่ยวชาญศึกษาที่ 4 หอกลอง.....	112
5.10 การนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่ สถานที่ที่เชี่ยวชาญศึกษาที่ 5 ศาลหลักเมือง.....	113
5.11 การนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่ สถานที่ที่เชี่ยวชาญศึกษาที่ 6 วัดราชบูรณะ	113
5.12 แสดงห้องทดสอบการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่ : สถานที่ที่เชี่ยวชาญศึกษาที่ 1 สะพานมหาชาติอุทิศ.....	114
5.13 แสดงห้องทดสอบการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่ : สถานที่ที่เชี่ยวชาญศึกษาที่ 2 ป้อมมหากาฬ	114
5.14 แสดงห้องทดสอบการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่ : สถานที่ที่เชี่ยวชาญศึกษาที่ 3 วัดมหาธาตุ.....	115
5.15 แสดงห้องทดสอบการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่ : สถานที่ที่เชี่ยวชาญศึกษาที่ 4 หอกลอง.....	115
5.16 แสดงห้องทดสอบการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่ : สถานที่ที่เชี่ยวชาญศึกษาที่ 5 ศาลหลักเมือง.....	116
5.17 แสดงห้องทดสอบการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่ : สถานที่ที่เชี่ยวชาญศึกษาที่ 6 วัดราชบูรณะ.....	116

แสดงหรืออธิบายข้อมูลและเรื่องราวที่น่ารู้ น่าสนใจเกี่ยวกับสถานที่ที่เกี่ยว ทั้งสภาพพื้นที่ เรื่องราวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมให้นักท่องเที่ยวได้รับรู้และเข้าใจ ทั้งยังสามารถใช้ในการอธิบายเพื่อสร้างความเข้าใจและควรตระหนักถึงคุณค่าและให้ความร่วมมือในการอนุรักษ์สถานที่ที่เกี่ยวอย่างถูกวิธี โดยป้ายสื่อความหมายนี้มีข้อดี คือ เป็นวิธีการนำเสนอข้อมูลที่ง่ายและสะดวกต่อการจัดการ มีราคาถูก ติดตั้งได้ง่าย มีอายุการใช้งานที่ยาวนานและต้องการดูแลรักษาหรือซ่อมบำรุงน้อยมากสามารถนำเสนอข้อมูลให้กับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ

ในการท่องเที่ยวแต่ละครั้ง นักท่องเที่ยวส่วนมากจะตั้งเป้าหมายให้กับการเที่ยวว่ายากพบเห็นสิ่งใดหรืออยากรู้อะไรจากสถานที่ที่เที่ยวนั้น แต่ด้วยเหตุที่สถานที่ที่เที่ยวนั้นมีอยู่หลายประเภทและหลายลักษณะ การนำเสนอข้อมูลด้วยแผ่นป้ายสื่อความหมายจึงไม่สามารถตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวได้ดีเท่าที่ควร กล่าวคือ ข้อมูลสถานที่ที่เที่ยวที่แสดงบนแผ่นป้ายเป็นข้อมูลที่รวบรวมจากแหล่งข้อมูลต่างๆ มาสรุปรวบยอดเพื่อนำเสนอในประเด็นและหัวข้อต่างๆ ตามแต่ละประเภทของสถานที่ที่เที่ยวตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน แต่ในขณะที่สถานที่ที่เที่ยวบางแห่งได้เปลี่ยนสภาพไปจนนักท่องเที่ยวไม่สามารถทำความเข้าใจหรือจินตนาการถึงอดีตของสถานที่ที่เที่ยวตามข้อมูลที่ปรากฏอยู่บนแผ่นป้ายสื่อความหมายได้ นอกจากนี้สถานที่ที่เที่ยวบางแห่งมีความสำคัญอย่างมากต่อประเทศทั้งทางประวัติศาสตร์ ทางศิลปะและทางวัฒนธรรม ทำให้มีข้อมูลเป็นจำนวนมากที่ควรเผยแพร่ให้กับนักท่องเที่ยวเห็นถึงความสำคัญและความยิ่งใหญ่ของสถานที่ที่เที่ยวนั้น แต่ด้วยขนาดแผ่นป้ายสื่อความหมายที่มีพื้นที่ในการแสดงข้อมูลที่จำกัด ไม่สามารถบรรจุข้อมูลสำคัญที่ควรแสดงได้อย่างครบถ้วน และแม้ว่าการแสดงข้อมูลด้วยการบรรยายเป็นตัวอักษรทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษเพื่อต้องการให้สามารถสื่อสารกับนักท่องเที่ยวต่างชาติได้ ทำให้พื้นที่ในการแสดงข้อมูลมีน้อยลงไปอีก แต่ถึงกระนั้นการใช้แผ่นป้ายสื่อความหมายในการนำเสนอข้อมูลสถานที่ที่เที่ยวก็ยังถือว่ามีความเหมาะสมในการใช้งานอยู่ในปัจจุบัน สมควรได้รับการพัฒนาให้มีความเหมาะสมด้านการนำเสนอข้อมูลของสถานที่ที่เที่ยวให้ดีขึ้น ด้วยเหตุนี้จึงเป็นที่มาของการศึกษาการนำเสนอข้อมูลที่เหมาะสมกับลักษณะทางกายภาพของสถานที่ที่เที่ยวที่มีผลต่อประสิทธิภาพการรับรู้และการสื่อความหมาย

1.2 ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

การศึกษานี้จะช่วยให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบและจัดทำป้ายสื่อความหมายสามารถนำผลของการศึกษาไปปรับใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อการท่องเที่ยวได้ดียิ่งขึ้น โดยการศึกษานี้มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาดังนี้คือ

1.2.1 ศึกษาการนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายที่มีความเหมาะสมกับลักษณะทางกายภาพของสถานที่ที่เที่ยว

1.2.2 ศึกษาผลของการรับรู้ที่เกิดขึ้นระหว่างการนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายกับ ลักษณะทางกายภาพของสถานที่ที่เกี่ยว

1.3 สมมุติฐานของการศึกษา

สมมุติฐานของการศึกษาคือ “การนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายที่เหมาะสมกับลักษณะ ทางกายภาพของสถานที่ที่เกี่ยวจะทำให้เกิดการรับรู้ข้อมูลที่มีประสิทธิภาพต่างกัน”

1.4 ขอบเขตของการศึกษา

1.4.1 ขอบเขตด้านพื้นที่ศึกษา มุ่งเน้นศึกษาจากสถานที่ที่เกี่ยวประเภทประวัติศาสตร์เฉพาะ ในพื้นที่เกาะรัตน โกสินทร์ฝั่งตะวันออก กรุงเทพมหานคร และพื้นที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนคร ศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่มีคุณลักษณะสอดคล้องกับการจำแนกสภาพของสถานที่ที่เกี่ยว ที่ทำการศึกษา 3 ลักษณะคือ สถานที่ที่เกี่ยวที่คงสภาพและเปิดให้เข้าชม สถานที่ที่เกี่ยวที่คงสภาพแต่ ปิดไม่ให้เข้าชม และสถานที่ที่เกี่ยวที่เสื่อมสภาพ โดยทำการเลือกสถานที่ที่เกี่ยวลักษณะละ 2 แห่งด้วย วิธีการสุ่มเพื่อใช้เป็นตัวแทนของสถานที่เกี่ยวทั้งหมด

1.4.2 ขอบเขตด้านเนื้อหา

1.4.2.1 มุ่งเน้นทำการศึกษาประสิทธิผลที่เกิดขึ้นจากการนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อ ความหมายของงานศึกษานี้เพียงอย่างเดียวด้วยแบบสอบถาม ไม่รวมถึงผลกระทบที่เกิดจากลักษณะ ทางกายภาพของป้ายสื่อความหมายและสภาพแวดล้อมของสถานที่ที่เกี่ยวที่มีผลต่อการรับรู้ข้อมูล

1.4.2.2 ทำการศึกษาโดยเลือกใช้การนำเสนอข้อมูลที่เกิดจากแนวคิดทฤษฎีที่มีอยู่เดิม ไม่ดำเนินการสร้างการนำเสนอข้อมูลรูปแบบใหม่หรือการกำหนดทฤษฎีการนำเสนอข้อมูลใหม่แต่ อย่างไม่

1.4.2.3 ทำการศึกษาโดยมุ่งเน้นกับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวโดยลำพัง เพื่อหากกลุ่ม ตัวอย่างที่ได้จากการจำแนกและคัดเลือกที่มีคุณลักษณะสอดคล้องกับการจำแนกประเภทของกลุ่ม ตัวอย่างแทนกลุ่มนักท่องเที่ยวทั้งหมด

1.5 ขั้นตอนการศึกษา

1.5.1 การศึกษาค้นคว้าทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและการทบทวนวรรณกรรม โดยการรวบรวมข้อมูล จากเอกสารและสื่อชนิดต่างๆ ทั้งจากตำราในห้องสมุด บทความในวารสาร อินเทอร์เน็ตและจาก หน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวในประเทศเรื่องข้อมูลสถานที่ที่เกี่ยว ป้ายประเภทต่างๆ การนำเสนอข้อมูลการท่องเที่ยวและการรับรู้ เป็นต้น

1.5.2 การกำหนดกรอบแนวความคิดของการศึกษา โดยการหาความสัมพันธ์และความเชื่อมโยงของประเด็นศึกษาที่ได้จากการศึกษาค้นคว้าทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและการทบทวนวรรณกรรม เพื่อให้เกิดความถูกต้องและชัดเจนในการวัดผลมากที่สุด และจากกรอบแนวความคิดของการศึกษาที่กำหนดขึ้นนี้จะถูกแปลงไปเป็นตัวแปรประเภทต่างๆ ที่ใช้ในการวัดผลขั้นต่อไป

1.5.3 การเก็บข้อมูลเบื้องต้น

1.5.3.1 การเก็บข้อมูลปฐมภูมิ ใช้การสำรวจภาคสนามด้วยตัวผู้ศึกษาเองในประเด็นเรื่อง สถานที่ที่เกี่ยวเนื่องประวัติศาสตร์ ป้ายสื่อความหมายและข้อมูลสถานที่ที่เกี่ยวข้องที่แสดงบนป้ายสื่อความหมายในพื้นที่ศึกษา

1.5.3.2 การใช้แบบสอบถามเพื่อรวบรวมข้อมูลของกลุ่มตัวอย่างในด้านความรู้ความเข้าใจพื้นฐานของสถานที่ที่เกี่ยวเนื่องประวัติศาสตร์ ประสิทธิภาพการเที่ยวและทัศนคติเกี่ยวกับการนำเสนอข้อมูล

1.5.4 การวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น

1.5.4.1 ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจภาคสนาม ทำการวิเคราะห์ด้วยตัวผู้วิจัยเองเพื่อจำแนกแจกแจงลักษณะของสถานที่ที่เกี่ยวเนื่องทางกายภาพและจำแนกแจกแจงประเภทต่างๆ ของข้อมูล เพื่อนำไปสร้างแบบสอบถาม

1.5.4.2 ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามจะนำมาวิเคราะห์ผลด้วยคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/FW (Statistical Package for the Social Science for Windows) และใช้สถิติในการวิเคราะห์ผลที่ได้คือ สถิติแบบพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่อจำแนกและคัดเลือกกลุ่มทดลองจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นอาสาสมัคร

1.5.5 การสร้างเครื่องมือเพื่อเก็บข้อมูล

1.5.5.1 แบบสอบถาม แบบสอบถามที่ใช้ในการศึกษานี้อยู่ทั้งหมด 3 ฉบับ ได้แก่

1. แบบสอบถามเกี่ยวกับกลุ่มทดลอง เป็นคำถามเกี่ยวกับตัวผู้ตอบแบบสอบถามและประสิทธิภาพที่เกี่ยวกับสถานที่ที่เกี่ยวเนื่องประวัติศาสตร์ เพื่อคัดเลือกให้ได้กลุ่มทดลองที่มีคุณลักษณะและจำนวนตามข้อกำหนดของการศึกษา

2. แบบสอบถามประสิทธิภาพการนำเสนอข้อมูลทางเลือกเดิม เป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับจากข้อมูลที่แสดงบนป้ายสื่อความหมายจำลอง เพื่อวัดผลหาประสิทธิภาพการรับรู้ข้อมูลจากการนำเสนอข้อมูลทางเลือกเดิมบนป้ายสื่อความหมายจำลอง และหาทัศนคติที่มีต่อการนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายทางเลือกรูปแบบต่างๆ

3. แบบสอบถามประสิทธิภาพการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่ เป็นคำถามเกี่ยวกับความรู้ที่ได้รับจากข้อมูลที่แสดงบนป้ายสื่อความหมายจำลองที่เหมือนกับแบบสอบถามประสิทธิภาพการนำเสนอข้อมูลทางเลือกเดิม เพื่อวัดผลหาประสิทธิภาพ

การรับรู้ข้อมูลจากการนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายทางเลือกใหม่ และหาทัศนคติที่มีต่อการนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายทางเลือกใหม่

1.5.5.2 ป้ายสื่อความหมายจำลอง เป็นป้ายที่สร้างจำลองจากป้ายสื่อความหมายที่ติดตั้งอยู่หน้าสถานที่เที่ยวมีขนาดเท่าจริง เพื่อใช้ร่วมกับแบบสอบถามแบบสอบถามประสิทธิภาพการนำเสนอข้อมูลทางเลือกเดิมและแบบสอบถามประสิทธิภาพการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่

1.5.6 การพัฒนาการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่ เป็นการออกแบบและพัฒนารูปแบบการนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายจำลอง ที่อ้างอิงผลจากแบบสอบถามประสิทธิภาพการนำเสนอข้อมูลรูปแบบเดิม ทัศนคติที่มีต่อการนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายทางเลือกแบบต่างๆ และทฤษฎี แนวคิดที่เกี่ยวกับการนำเสนอข้อมูล

1.5.7 การวัดผลการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่ เป็นการวัดผลของการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่ ด้วยแบบสอบถามประสิทธิภาพการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่เพื่อหาประสิทธิภาพการรับรู้ข้อมูลจากการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่ แล้วนำมาเปรียบเทียบกับประสิทธิผลการรับรู้ข้อมูลจากการนำเสนอข้อมูลทางเลือกเดิม

1.5.8 การสรุปผลการศึกษาและแสดงผลเสนอแนะ เป็นการนำผลวิเคราะห์ที่ได้จากการเปรียบเทียบประสิทธิผลการรับรู้ข้อมูลของการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่และการนำเสนอข้อมูลทางเลือกเดิม ใช้การวิเคราะห์ผลจากโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/FW มาอธิบายสรุปผลที่เกิดขึ้นพร้อมกับข้อเสนอแนะในการศึกษาหรือพัฒนาการนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายในโอกาสต่อไป

1.6 ข้อจำกัดของการศึกษา

1.6.1 ข้อจำกัดด้านสถานที่เที่ยว เนื่องจากประเทศไทยมีสถานที่เที่ยวอยู่เป็นจำนวนมากและเป็นสถานที่ที่ได้รับการดูแลจากหลายหน่วยงาน จึงมีการบริหารจัดการสถานที่เที่ยวได้หลายลักษณะ ขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการจัดกิจกรรมท่องเที่ยว ทำให้สถานที่เที่ยวบางแห่งมีความทับซ้อนกันระหว่างการแบ่งประเภทสถานที่เที่ยว โดยเฉพาะในการศึกษานี้ที่เจาะจงทำการศึกษาศาสนาที่เที่ยวนั้นมีลักษณะทางกายภาพที่แตกต่างกัน 3 ระดับเท่านั้นคือ คือ 1) สถานที่เที่ยวที่คงสภาพและเปิดให้เข้าชม 2) สถานที่เที่ยวที่คงสภาพแต่ปิดไม่ให้นำเข้าชมและ 3) สถานที่เที่ยวที่เสื่อมสภาพทำให้การจำแนกประเภทสถานที่เที่ยวมีโอกาสที่คลาดเคลื่อนจากความจริงไปบ้าง อีกทั้งสถานที่เที่ยวที่แบ่งออกเป็น 3 ลักษณะดังกล่าวในพื้นที่ศึกษามีจำนวนแตกต่างกันมากในแต่ละลักษณะ ทำให้สัดส่วนของการสุ่มเลือกสถานที่เที่ยวเพื่อเป็นตัวแทนของแต่ละกลุ่มแตกต่างกันด้วย

1.6.2 ข้อจำกัดด้านข้อมูลที่แสดงบนป้ายสื่อความหมาย เนื่องจากสถานที่ที่เกี่ยวมีหลายประเภท ดังที่กล่าวมาแล้ว ทำให้ข้อมูลที่นำเสนอมีความหลากหลายประเด็นตามไปด้วย อุปสรรคประการแรกคือ สถานที่ที่เกี่ยวบางแห่งไม่มีการบันทึกข้อมูลที่ละเอียดอย่างเป็นทางการ ทำให้ไม่สามารถนำเสนอข้อมูลได้เท่ากันทุกแห่ง อุปสรรคประการที่สองคือ มีหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบสถานที่ที่เกี่ยวหลายหน่วยงาน ทำให้เป้าหมายและวัตถุประสงค์การนำเสนอข้อมูลมีความแตกต่างกันไป จึงทำให้ข้อมูลที่นำไปใช้ในการศึกษาเปรียบเทียบมีไม่เท่ากัน

1.6.3 ข้อจำกัดของกลุ่มทดลอง ในการศึกษาที่เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงเพื่อนำมาคัดเลือกเป็นกลุ่มทดลองด้วยแบบสอบถาม เพื่อให้ได้กลุ่มทดลองที่มีคุณลักษณะคล้ายคลึงกันทั้งกลุ่ม แต่ก็ยังมีคุณลักษณะบางประการที่ไม่สามารถควบคุมให้มีลักษณะคล้ายคลึงกันได้ เช่น ประสิทธิภาพในการมองเห็นและการอ่านที่อาจทำให้ผลการศึกษามีความคลาดเคลื่อนไป

1.7 คำจำกัดความที่ใช้ในการศึกษา

1.7.1 การนำเสนอข้อมูล หมายถึง การนำตัวอักษร ภาพถ่าย ภาพเขียน สัญลักษณ์ภาพ ภาพกราฟิก มาออกแบบให้มีความสวยงามและเหมาะสมต่อการมองเห็นและการอ่านเพื่อสื่อความเข้าใจได้ง่ายและรวดเร็ว

1.7.2 ป้ายสื่อความหมาย หมายถึง แผ่นป้ายที่ใช้เพื่อบอก แสดงหรืออธิบายข้อมูลและเรื่องราวที่นำรู้ น่าสนใจเกี่ยวกับสถานที่ที่เกี่ยวนั้น ทั้งสภาพพื้นที่ เรื่องราวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของสถานที่ที่เกี่ยวให้นักท่องเที่ยวได้รับรู้และเข้าใจ ทั้งยังสามารถใช้ในการอธิบายเพื่อสร้างความเข้าใจและความตระหนักถึงคุณค่าและให้ความร่วมมือในการอนุรักษ์สถานที่ที่เกี่ยวอย่างถูกวิธี

1.7.3 ลักษณะทางกายภาพของสถานที่ที่เกี่ยว หมายถึง รูปลักษณะภายนอกที่ปรากฏและมองเห็นของสถานที่ที่เกี่ยวเมื่อเทียบกับการใช้งานตามวัตถุประสงค์การสร้างแต่เดิม

1.7.4 สถานที่ที่เกี่ยวที่คงสภาพและเปิดให้เข้าชม หมายถึง สถานที่ที่เกี่ยวที่มีสภาพของโครงสร้างทางสถาปัตยกรรมที่สมบูรณ์คงสภาพเดิมหรือได้รับการบูรณะ ซ่อมบำรุงให้มีสภาพดีใกล้เคียงสภาพเดิม สามารถใช้งานได้ตามวัตถุประสงค์เดิมหรือเปลี่ยนไปใช้งานในลักษณะอื่น สามารถเข้าชมได้ทั้งภายในและภายนอกสถานที่ที่เกี่ยว

1.7.5 สถานที่ที่เกี่ยวที่คงสภาพแต่ปิดไม่ให้เข้าชม หมายถึง สถานที่ที่เกี่ยวที่มีสภาพโครงสร้างทางสถาปัตยกรรมที่สมบูรณ์คงสภาพเดิมหรือได้รับการบูรณะซ่อมบำรุงให้มีสภาพดีใกล้เคียงสภาพเดิม ไม่เปิดให้เข้าชมภายในแต่สามารถเที่ยวชมบริเวณภายนอกได้

1.7.6 สถานที่เที่ยวที่เสื่อมสภาพ หมายถึง สถานที่ท่องเที่ยวที่มีสภาพโครงสร้างทางสถาปัตยกรรมที่เสื่อมสภาพไปจากเดิมอย่างมากหรือเป็นเพียงซากปรักหักพังที่เหลืออยู่จนไม่สามารถใช้งานได้

1.7.7 นักท่องเที่ยวทั่วไป หมายถึง นักท่องเที่ยวที่มีความต้องการเที่ยวชมสถานที่เที่ยวต่างๆ โดยไม่เจาะจงสถานที่เที่ยวที่ใดเป็นพิเศษ ต้องการเที่ยวชมทุกสถานที่เท่าที่มีโอกาส

1.7.8 นักท่องเที่ยวที่มีความสนใจเป็นพิเศษ หมายถึง นักท่องเที่ยวที่มีความตั้งใจมาสถานที่เที่ยวนั้นเพื่อเยี่ยมชมหรือเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง โดยเฉพาะ

1.8 ผลที่คาดว่าจะได้รับ

ผู้ศึกษาคาดว่าผลที่เกิดจากการศึกษานี้จะช่วยให้สามารถเลือกการนำเสนอข้อมูลที่ใช้แสดงบนป้ายสื่อความหมาย ที่มีความเหมาะสมกับลักษณะทางกายภาพของสถานที่เที่ยว เพื่อให้เกิดการสื่อความหมาย การรับรู้ข้อมูลที่มีประสิทธิภาพขึ้น อีกทั้งยังเกิดประโยชน์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยวได้เข้าใจถึงทางเลือกต่างๆ ในการนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมาย ทำให้การออกแบบและพัฒนาการนำเสนอข้อมูลได้ตรงกับเนื้อหาข้อมูลสถานที่เที่ยว และวัตถุประสงค์การนำเสนอข้อมูลดียิ่งขึ้น ส่งผลให้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเจริญเติบโตและได้รับความนิยมมากขึ้นตามลำดับ อีกทั้งยังเป็นแนวทางเสนอแนะให้กับนักออกแบบในการพัฒนาการนำเสนอข้อมูลในทางเลือกอื่นๆ ต่อไป

บทที่ 2

การท่องเที่ยววรรณกรรม

2.1 การท่องเที่ยว

ความหมายของคำว่า “การท่องเที่ยว” (Tourism) มีการให้คำจำกัดความอยู่หลายลักษณะที่มีความหมายใกล้เคียงกัน ในการศึกษานี้อธิบายความหมายของการท่องเที่ยวโดยอ้างอิงจากการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยที่อธิบายความหมายไว้ดังนี้ คือ การท่องเที่ยว (Tourism) คือ การเดินทางไปยังสถานที่ที่ทำให้เกิดการพักผ่อนหย่อนใจหรือเพื่อให้เกิดความสนุกสนานบันเทิงและหมายถึงการเดินทางเพื่อการประชุมสัมมนา เพื่อการศึกษาหาความรู้ เพื่อการกีฬาและเพื่อการเยี่ยมเยือนญาติพี่น้อง (การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2533 : 19)

การท่องเที่ยวเป็นกระบวนการนันทนาการ (Recreation) รูปแบบหนึ่งที่เกิดขึ้นระหว่างเวลาว่างที่มีการเดินทางเข้ามาเกี่ยวข้อง เป็นการเดินทางจากสถานที่ที่หมายถึง ที่อยู่อาศัยไปยังอีกสถานที่คือ แหล่งท่องเที่ยวเพื่อเปลี่ยนบรรยากาศและสิ่งแวดล้อม โดยมีแรงกระตุ้น (Motivation) จากความต้องการในด้านกายภาพ ด้านวัฒนธรรม วิถีชีวิตประเพณี และด้านสถานะเพื่อการยอมรับนับถือ (สมบัติ กาญจนกิจ. 2544 : 18) นอกจากนี้การท่องเที่ยวยังรวมถึงการทัศนศึกษาที่หมายถึง การท่องเที่ยวเพื่อแสวงหาความรู้ การเรียนรู้ด้วยการเห็นหรือเป็นการศึกษานอกสถานที่เพื่อทำกิจกรรมร่วมกัน ทั้งที่เป็นการท่องเที่ยวทัศนศึกษาโดยไม่พักค้างแรมและโดยการพักค้างแรม (คณะอนุกรรมการส่งเสริมทัศนศึกษาสำหรับเยาวชน. ม.ป.ป. : 2) การท่องเที่ยวต้องประกอบด้วยลักษณะพื้นฐานอย่างน้อย 3 ประการ คือ

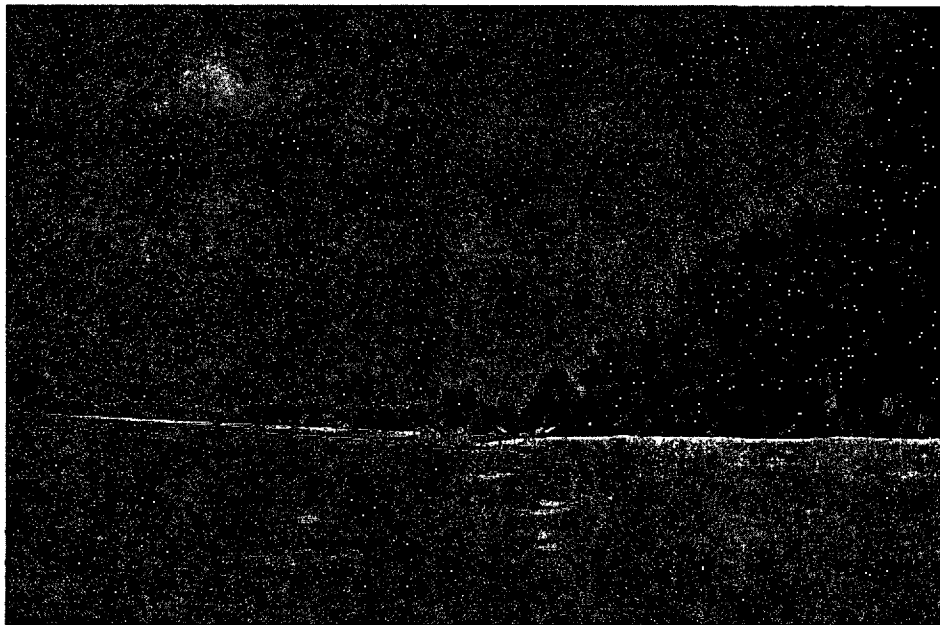
1. การเดินทางจากที่อยู่อาศัยปกติไปยังสถานที่อื่นเป็นการชั่วคราว
2. เป็นการเดินทางด้วยความเต็มใจและสมัครใจ
3. เป็นการเดินทางด้วยวัตถุประสงค์ใดๆ ก็ตาม ที่ไม่ใช่เพื่อการประกอบอาชีพหรือหารายได้ (นิคม จารุมณี. 2535 : 1)

จากการศึกษาถึงคำจำกัดความและความหมายของการท่องเที่ยว พอสรุปถึงความหมายโดยรวมของการท่องเที่ยว คือ การเดินทางจากที่อยู่อาศัยของนักท่องเที่ยวไปยังอีกสถานที่หนึ่งเป็นการชั่วคราว โดยมีจุดประสงค์เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ หาความสนุกสนานเพลิดเพลิน เพื่อการศึกษาและแสวงหาความรู้ การประชุมสัมมนา การติดต่อธุรกิจ เล่นกีฬา หรือเพื่อเยี่ยมเยือนญาติมิตรที่ไม่ได้เพื่อการประกอบอาชีพและหารายได้

2.2 ทรัพยากรการท่องเที่ยว

ทรัพยากรการท่องเที่ยว มีความหมายคือ แหล่งท่องเที่ยวหรือสถานที่ที่เที่ยวนั้นเอง เนื่องจากเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะดึงดูดให้นักท่องเที่ยวได้มาเที่ยวชม เป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดการเดินทางท่องเที่ยว การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยได้แบ่งประเภทของทรัพยากรการท่องเที่ยวโดยยึดเป้าหมายการเข้าชมของนักท่องเที่ยวไว้ 3 ประเภท ดังนี้

2.2.1 ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทธรรมชาติ หมายถึง สภาพทางกายภาพของธรรมชาติที่มีความสวยงามหรือความน่าสนใจต่อการเดินทางไปเที่ยวชม ได้แก่ ภูเขา ป่าไม้ น้ำตก แม่น้ำ คลอง ลำธาร ชายทะเล เกาะแก่ง นอกจากนี้ยังรวมถึงบริเวณซึ่งมนุษย์เราได้เข้าไปปรับปรุงตกแต่งเพิ่มเติมในบางส่วนให้ความงามของธรรมชาติเด่นชัดยิ่งขึ้น ได้แก่ อ่างเก็บน้ำ เขื่อน เป็นต้น

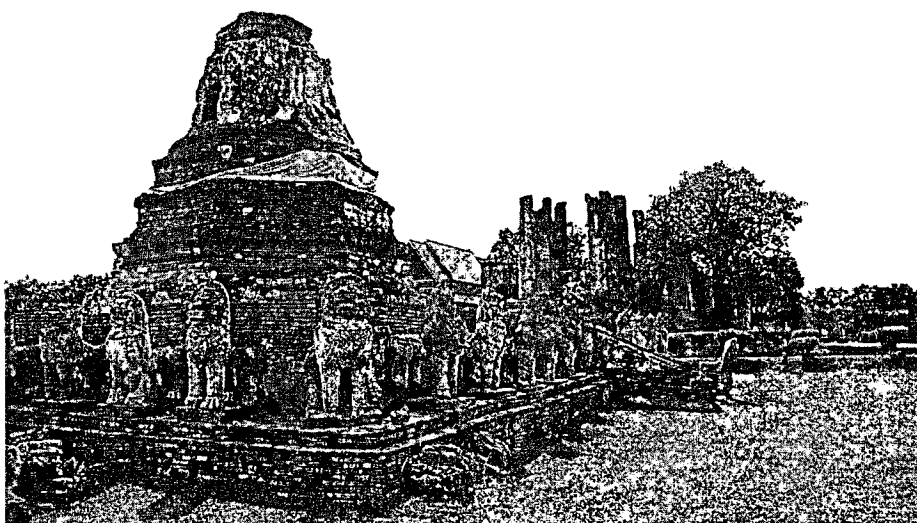
รูปที่ 2.1 สถานที่เที่ยวประเภทธรรมชาติ : ชายหาดบ้านกรูด จ.ประจวบคีรีขันธ์

2.2.2 ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและกิจกรรม หมายถึง รูปแบบการดำเนินชีวิตของผู้คนในสังคมและการประพฤติปฏิบัติที่ยึดถือและสืบทอดต่อกันมาตลอดจนกิจกรรมต่างๆ ที่มีผลต่อการดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ได้แก่ สภาพชีวิตไทยริมคลอง ตลาดน้ำ เรือนแพ หมู่บ้านชาวเขา หมู่บ้านประมง งานเทศกาลประเพณี ศูนย์แสดงวัฒนธรรม ประเพณี และสวนสนุก เป็นต้น (วิวัฒน์ชัย บุญยภักดิ์. 2533 : 89-90)

รูปที่ 2.2 สถานที่ที่เกี่ยวประเภทศิลปวัฒนธรรม ประเพณีและกิจกรรม : ถนนคนเดิน อ.สันกำแพง

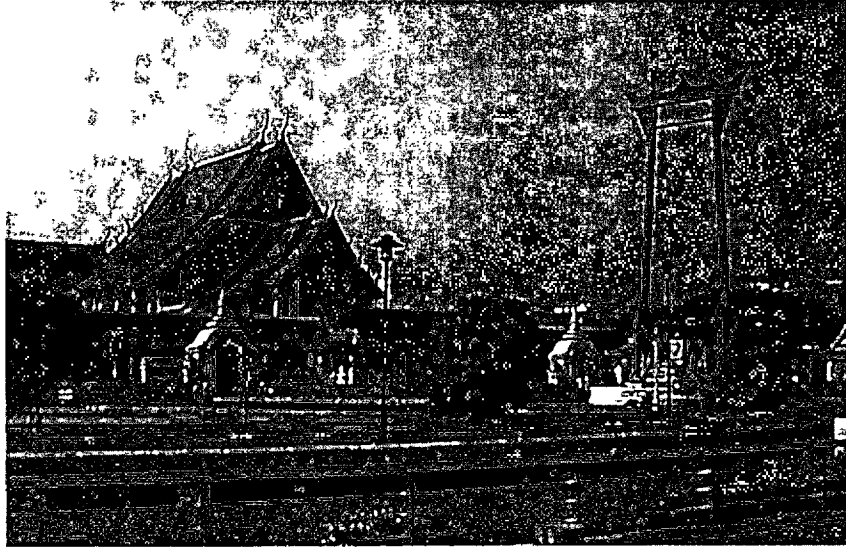
2.2.3 ทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุสถานและศาสนา หมายถึง สิ่งต่างๆ ที่มนุษย์เราได้สร้างสรรค์ขึ้นตามวัตถุประสงค์และเพื่อประโยชน์ของมนุษย์เอง ทั้งที่เป็น มรดกของอดีต และได้สร้างเสริมขึ้นในสมัยปัจจุบัน แต่มีผลดึงดูดใจทางการท่องเที่ยว ได้แก่ พระราชวัง ศาสนสถาน โบราณวัตถุสถาน อนุสรณ์สถาน และพิพิธภัณฑ์ เป็นต้น

รูปที่ 2.3 สถานที่ที่เกี่ยวประเภทประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุสถานและศาสนา : วัดธรรมมิกราช
จ.พระนครศรีอยุธยา

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยยังได้จำแนกกลุ่มของทรัพยากรการท่องเที่ยวประเภทนี้ออกเป็น 7 กลุ่มย่อย ได้แก่

2.2.3.1 วัด หมายถึง สถานที่ทางพระพุทธศาสนา ซึ่งปกติมีพระอุโบสถ วิหาร เจดีย์ รวมทั้งมีพระภิกษุสงฆ์อยู่อาศัย

รูปที่ 2.4 วัดสุทัศนเทพวราราม ราชวรวิหาร กรุงเทพมหานคร

2.2.3.2 โบราณสถานและอุทยานประวัติศาสตร์ หมายถึง สิ่งปลูกสร้างที่มีอายุหรือลักษณะการก่อสร้างเป็นประโยชน์ในทางศิลปะ ประวัติศาสตร์หรือ โบราณคดี

รูปที่ 2.5 วัดพระศรีสรรเพชญ์ อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

2.2.3.3 ชุมชนโบราณ หมายถึง แหล่งรวมของกลุ่มคนที่ตั้งรกรากและประกอบอาชีพ สืบต่อกันมายาวนานตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

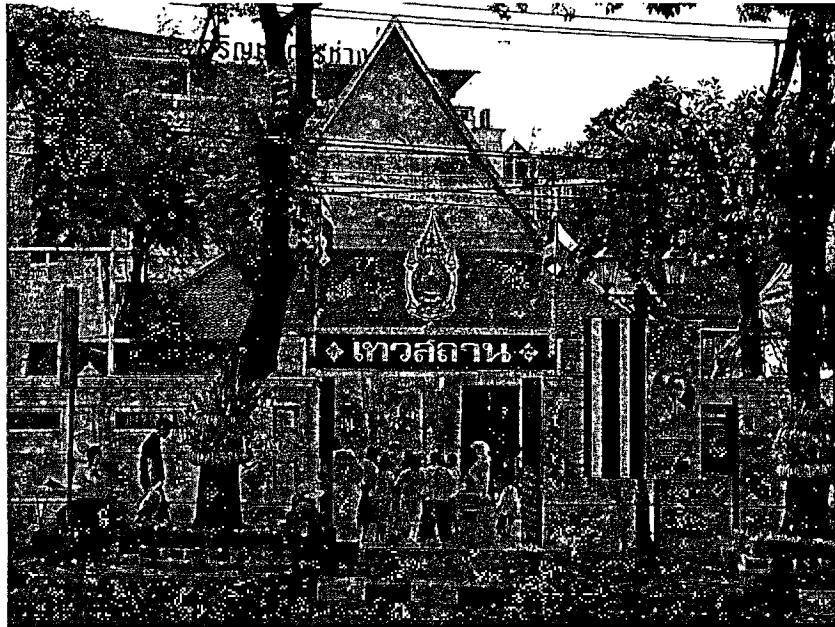
รูปที่ 2.6 ชุมชนโบราณตลาดท่าเตียน กรุงเทพมหานคร

2.2.3.4 พิพิธภัณฑ์ หมายถึง อาคารที่รวบรวมสิ่งของหรือเครื่องใช้มาจัดแสดงเพื่อให้ประชาชนได้เยี่ยมชมหรือเพื่อศึกษาค้นคว้า

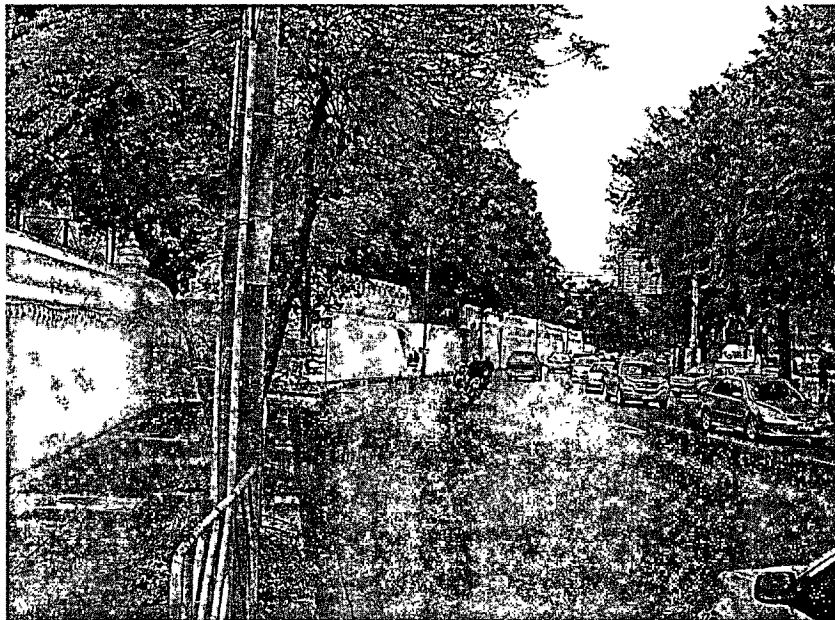
รูปที่ 2.7 พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนคร กรุงเทพมหานคร

2.2.3.5 ศาสนสถาน หมายถึง สถานที่ทางศาสนาอื่นที่ไม่ใช่ศาสนาพุทธ

รูปที่ 2.8 เทวสถานหรือโบสถพราหมณ์ กรุงเทพมหานคร

2.2.3.6 กำแพงเมือง คูเมือง หมายถึง สิ่งปลูกสร้างหรือสิ่งที่เกิดตามธรรมชาติแล้วนำมาใช้ประโยชน์เพื่อกำหนดเขตแดนและป้องกันอันตรายจากสงคราม

รูปที่ 2.9 กำแพงเมืองเดิมกรุงรัตนโกสินทร์ กรุงเทพมหานคร

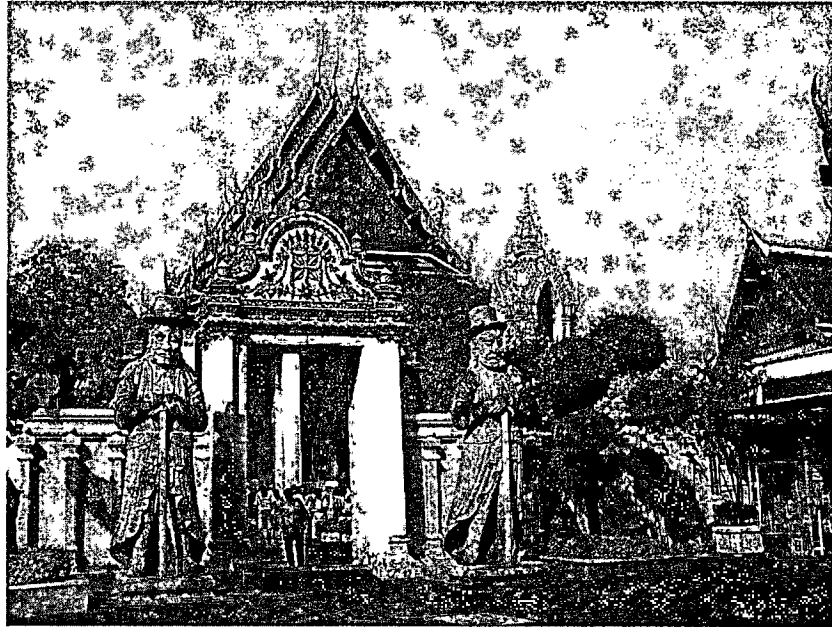
2.2.3.7 อนุสาวรีย์และอนุสรณ์สถาน หมายถึง สิ่งปลูกสร้างเพื่อเป็นสัญลักษณ์แทนการระลึกถึง หรือเพื่อแสดงความเคารพสักการะ

รูปที่ 2.10 อนุสาวรีย์ทหารอาสาสงครามโลกครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานคร

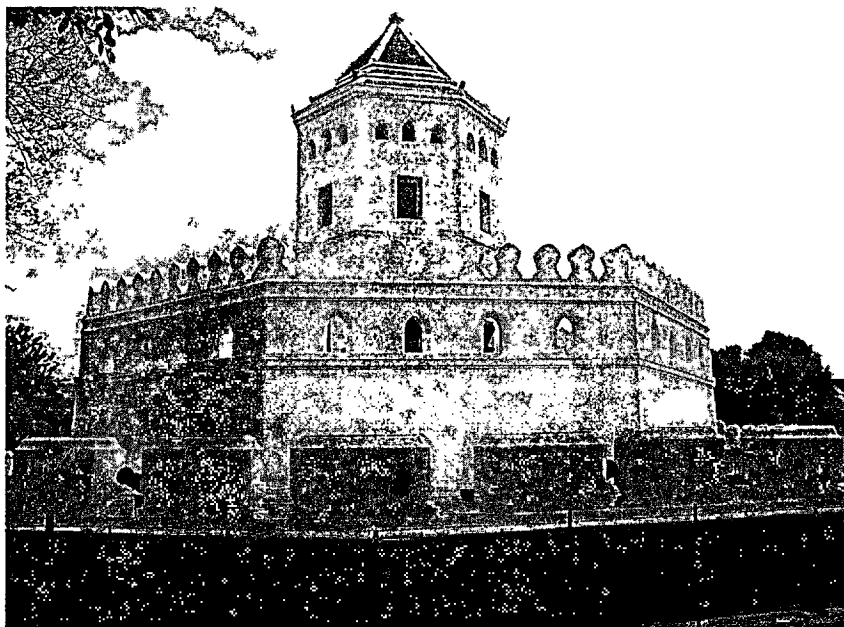
ในการศึกษาเรื่อง การนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายสำหรับสถานที่ที่เกี่ยว
ลักษณะต่างๆ นี้ มีเป้าหมายศึกษาการนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายที่เป็นแผ่นป้ายตั้งอยู่
บริเวณสถานที่ที่เกี่ยว การทบทวนวรรณกรรมจึงมุ่งเน้นศึกษาเฉพาะสถานที่ที่เกี่ยวประเภท
ประวัติศาสตร์เป็นหลัก ด้วยการสัมภาษณ์โดยตรงกับเจ้าหน้าที่ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย
(4 ธ.ค. 2550) ซึ่งอธิบายถึงเกณฑ์ในการจัดแบ่งกลุ่มของสถานที่ที่เกี่ยว โดยใช้เกณฑ์การแบ่งจาก
วัตถุประสงค์การสร้างและการใช้งานสถานที่ จากการสำรวจภาคสนามเบื้องต้นพบว่าสถานที่ที่เกี่ยว
ทั้ง 7 กลุ่ม ยังสามารถแบ่งประเภทโดยใช้เกณฑ์พิจารณาจากการใช้งานหรือการทำกิจกรรมของ
สถานที่ที่เกี่ยวในปัจจุบันได้ 2 ประเภท คือ

- สถานที่ที่เกี่ยวที่เปิดให้เข้าชม หมายถึง สถานที่ที่เกี่ยวที่ยังคงมีการดำเนินงานหรือ
กิจกรรมสืบเนื่องต่อมานับตั้งแต่ได้มีการสร้างสถานที่นั้นถึงปัจจุบันและเปิดให้นักท่องเที่ยวเข้า
เยี่ยมชมได้ทั้งภายในและนอกสถานที่ที่เกี่ยว เช่น พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ อนุสาวรีย์ ชุมชน โบราณ เป็นต้น

รูปที่ 2.11 สถานที่เที่ยวที่เปิดให้เข้าชม : วัดเชตุพนวิมลมังคลาราม ราชวรมหาวิหาร
กรุงเทพมหานคร

- ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่ปิดไม่ให้เข้าชม หมายถึง สถานที่หรือสิ่งปลูกสร้างที่ถูกปิดไม่ใช้งานหรือทำกิจกรรมใดๆ ในปัจจุบันนอกจากใช้เป็นสถานที่เที่ยวและสามารถเยี่ยมชมได้เพียงภายนอกเท่านั้น เช่น ป้อมมหากาฬ อาคารถาวรวัตถุ เป็นต้น

รูปที่ 2.12 สถานที่เที่ยวที่ปิดไม่ให้เข้าชม : ป้อมมหากาฬ กรุงเทพมหานคร

ในปัจจุบันอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสามารถทำรายได้ให้กับประเทศเป็นอย่างมาก สถานที่เที่ยวบางแห่งจึงได้รับการบูรณะและฟื้นฟูให้เกิดกิจกรรมเพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวขึ้น โดยเฉพาะ และยังมีสถานที่เที่ยวอีกหลายแห่งที่ถูกปล่อยปละละเลยให้ทรุดโทรมและเสื่อมสภาพไป เนื่องจากไม่ได้รับการสนใจและการส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยว จากการสำรวจภาคสนามเบื้องต้นพบว่า สามารถแบ่งทรัพยากรการท่องเที่ยวด้วยเกณฑ์พิจารณาจากสภาพทางกายภาพหรือลักษณะทางสถาปัตยกรรมที่เห็นในปัจจุบันออกเป็น 2 ลักษณะ คือ

- ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่คงสภาพ หมายถึง สถานที่หรือสิ่งปลูกสร้างที่ได้รับการดูแล บูรณะหรือซ่อมบำรุงให้มีสภาพสวยงาม แข็งแรงดั้งเดิม หรือมีการเปลี่ยนแปลงสภาพให้เข้ากับยุคสมัยต่างๆ ที่ผ่านมจนถึงปัจจุบัน เช่น ตึกถาวรวัตถุ เสาชิงช้า สะพานผ่านฟ้า เป็นต้น

รูปที่ 2.13 สถานที่เที่ยวที่คงสภาพ : ตึกถาวรวัตถุ กรุงเทพมหานคร

- ทรัพยากรการท่องเที่ยวที่เสื่อมสภาพ หมายถึง สถานที่หรือสิ่งปลูกสร้างที่มีสภาพทรุดโทรม เสื่อมสภาพจนไม่สามารถใช้งานได้ หรือเหลือเพียงซากหักพังจนไม่สามารถจินตนาการถึงสภาพเดิมที่สมบูรณ์ได้ เช่น วัดมหาธาตุ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นต้น

รูปที่ 2.14 สถานที่เที่ยวที่เสื่อมสภาพ : วัดมหาธาตุ อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

ในการศึกษานี้ ผู้ศึกษามีความตั้งใจที่จะทำการศึกษาสถานที่เที่ยวที่แบ่งประเภท โดยใช้เกณฑ์การพิจารณาจากการใช้งานหรือการทำกิจกรรมในสถานที่เที่ยวนั้นในปัจจุบัน รวมถึงเกณฑ์พิจารณาจากสภาพทางกายภาพหรือลักษณะทางสถาปัตยกรรมที่เห็นในปัจจุบัน ทำให้สามารถแบ่งสถานที่เที่ยวเพื่อใช้ในการศึกษาคั้งนี้ได้เป็น 3 ประเภท ได้แก่

1. สถานที่เที่ยวที่คงสภาพและเปิดให้เข้าชม เช่น วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ราชวรมหาวิหาร อนุสาวรีย์ท้าวสุทนต์โลกครั้งที่ 1 เป็นต้น
2. สถานที่เที่ยวที่คงสภาพแต่ปิดไม่ให้นำชม เช่น หอกลองกรุงเทพมหานคร อาคารถาวรวัดสุทัศน์ เป็นต้น
3. สถานที่เที่ยวที่เสื่อมสภาพ เช่น วัดราชบูรณะ จ.พระนครศรีอยุธยา โรงเรียนตะละภักศึกษา กรุงเทพมหานคร เป็นต้น

2.3 นักท่องเที่ยว

นักท่องเที่ยว (Tourists) คือองค์ประกอบสำคัญประการหนึ่งของการท่องเที่ยวและเป็นเป้าหมายหลักโดยตรงของกิจกรรมการท่องเที่ยว ซึ่งองค์การการท่องเที่ยวแห่งโลก (World Tourism Organization : WTO) ได้ประกาศใช้คำนิยามเกี่ยวกับนักท่องเที่ยวในปี ค.ศ.1968 หลังการประชุมเรื่อง การเดินทางและท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (International Travel and Tourism) ที่กรุงโรม ประเทศอิตาลี โดยเสนอแนะให้ประเทศสมาชิกใช้คำนิยามที่หมายถึงนักท่องเที่ยวไว้ดังนี้ คือ

- นักเดินทาง (Travelers) หมายถึง ผู้เดินทาง นักท่องเที่ยว ซึ่งรวมทั้งผู้ที่สามารถนำมาจัดเก็บเป็นข้อมูลสถิติได้ เช่น นักท่องเที่ยว (Tourists) และเก็บรวบรวมเป็นสถิติไม่ได้ เช่น ผู้อพยพ (Immigrants) ผู้ร่อน (Nomads) ผู้โดยสารที่เดินทางผ่าน (Transit passengers) ผู้ทำงานตามชายแดน (border workers) ผู้ปฏิบัติราชการที่ได้รับมอบหมายในประเทศนั้นๆ (Diplomats, Representatives of Consulates, Members of Armed Force) และผู้ลี้ภัย (Refugees)

- ผู้มาเยือน (Visitors) ที่ยังแบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ

1. นักท่องเที่ยว (Tourists) หมายถึง นักท่องเที่ยวที่ค้างคืน นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาพักอยู่ในประเทศตั้งแต่ 24 ชั่วโมงขึ้นไป และใช้บริการสถานที่พักแรม ณ แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ (Local Accommodation) โดยแยกตามลักษณะของนักท่องเที่ยวได้ ดังนี้ 1) นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ (International Tourist) หมายถึง นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศที่เดินทางเข้ามาค้างคืนในประเทศและพำนักอยู่ครั้งหนึ่งๆ ไม่น้อยกว่า 24 ชั่วโมง (1 คืน) และไม่มากกว่า 60 วัน 2) นักท่องเที่ยวภายในประเทศ (Domestic Tourist) หมายถึง นักท่องเที่ยวภายในประเทศที่ค้างคืน อาจเป็นคนไทยหรือคนต่างด้าวที่อยู่ในประเทศไทย เดินทางมาจากจังหวัดที่อาศัยปกติของตนไปยังจังหวัดอื่นๆ ระยะเวลาที่พำนักอยู่ไม่เกิน 60 วัน

2. นักทัศนจร (Excursionists) หมายถึง นักท่องเที่ยวที่ไม่ค้างคืน (Day visitor) เดินทางมาเยือนชั่วคราว อยู่ในประเทศน้อยกว่า 24 ชั่วโมง และไม่ได้ใช้บริการสถานที่พักแรม ณ แหล่งท่องเที่ยวต่างๆ เช่น ผู้ที่เดินทางมากับเรือสำราญ (Cruise) โดยแยกตามลักษณะของนักท่องเที่ยวได้ ในทำนองเดียวกันคือ นักทัศนจรระหว่างประเทศ (International Excursionist) และนักทัศนจรภายในประเทศ (Domestic Excursionist)

นักท่องเที่ยวและนักทัศนจร จัดเป็นกลุ่มนักเดินทาง (Travelers) ที่สามารถติดตามการเดินทางและจัดเก็บเป็นข้อมูลสถิติได้ (ฉลองศรี พิมลสมพงศ์. 2542 : III-IV) ซึ่งในการเดินทางมาของนักท่องเที่ยว สามารถแบ่งออกตามลักษณะการมาเที่ยวได้ 2 กลุ่ม คือ

- นักท่องเที่ยวที่มาโดยลำพัง ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวชมด้วยตัวของนักท่องเที่ยวเอง ซึ่งอาจเดินทางมาคนเดียวหรือเป็นกลุ่มที่มีได้ใช้บริการของบริษัทนำเที่ยว โดยการศึกษาหรือคำแนะนำการเที่ยวจากเอกสารนำเที่ยว หรืออินเทอร์เน็ต นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้ไม่คาดหวังที่จะได้รับความสะดวกสบายของการเดินทาง และการเข้าชมมากนัก แต่มีเวลาในการเที่ยวชมมาก เนื่องจากไม่มีกำหนดการตายตัว

- นักท่องเที่ยวที่มาเป็นกลุ่มทัวร์ ได้แก่ นักท่องเที่ยวที่มาเที่ยวชมด้วยบริษัทนำเที่ยวเพื่อที่ต้องการได้รับความสะดวกสบายในการเดินทางและเที่ยวชม รวมถึงการได้รับข้อมูลการบอกเล่าสิ่งที่เป็นประโยชน์ แต่มีปัญหาในด้านเวลาเนื่องจากการเที่ยวประเภทนี้ จะมีกำหนดการที่แน่นอนเพื่อให้อำนวยการกับนักท่องเที่ยวไม่ให้เกิดปัญหาต่างๆ

นักท่องเที่ยวทั้ง 2 กลุ่ม มีพฤติกรรมการท่องเที่ยวที่คล้ายกัน กล่าวคือ

1. การชมเมืองโดยรวม คือการนั่งยานพาหนะรูปแบบต่างๆ ชมเมือง ไปตามเส้นทางสำคัญ ที่มีสถานที่ที่มีความสำคัญตั้งอยู่ มีการบรรยายประกอบในระหว่างการชม

2. การเข้าชมสถานที่สำคัญและสถานที่ที่น่าสนใจ นักท่องเที่ยวมักสนใจในรูปแบบสถาปัตยกรรมในเชิงวัฒนธรรม พิพิธภัณฑสถานในลักษณะต่างๆ โรงงานผลิตภัณฑ์พื้นเมือง เป็นต้น ต้องมีการจัดเส้นทางเดินให้เหมาะสมกับกลุ่มนักท่องเที่ยว ผู้นำทาง และมีร้านขายของที่ระลึกด้วย

3. การขึ้นที่สูงเพื่อชมเมือง เช่น หอคอย อาคารสูง ภูเขา เป็นต้น ความสะดวกในการเข้าชมจะขึ้นอยู่กับการจัดสถานที่นั้นๆ ให้รับรองกลุ่มนักท่องเที่ยวได้มากพอ บางครั้งหากสถานที่มีความเหมาะสมเพียงพอ อาจจัดเป็นร้านอาหาร หรือจุดชมเมืองในเวลาว่างก็ได้ด้วย

4. การชมการละเล่นพื้นเมือง หรือขบวนในงานเทศกาล การจัดสถานที่ขึ้นกับรูปแบบและขนาดที่ต้องการของการละเล่น โดยการละเล่นนั้นอาจเป็นการจัดถาวร หรือจัดขึ้นเป็นครั้งคราวก็ได้ เช่น เทศกาลลอยกระทง เทศกาลสงกรานต์ เป็นต้น

5. การจับจ่ายซื้อของ ส่วนใหญ่เป็นการซื้อของที่ระลึก ผลิตภัณฑ์พื้นเมืองต่างๆ อาจจัดรวมเป็นบริเวณขายอาหารและจับจ่ายซื้อของไปด้วยกัน

6. การมนัสการสิ่งศักดิ์สิทธิ์ การท่องเที่ยวนี้มักเป็นลักษณะของนักท่องเที่ยวชาวไทย กิจกรรมที่ทำก็เกี่ยวกับศาสนา เช่น การไหว้พระ ทำบุญทำทาน การแก้บน เป็นต้น (ภาควิชาภูมิสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2531 : 1-8 – 1-9)

ในการเดินทางท่องเที่ยวแต่ละครั้ง นักท่องเที่ยวย่อมมีเหตุผลและวัตถุประสงค์ในการเที่ยวชมที่แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับความพร้อมของตัวนักท่องเที่ยวเองทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ กำลังทรัพย์ และเวลา ซึ่งสามารถจำแนกวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวได้ดังนี้ คือ

1) ความอยากรู้อยากเห็นในด้านต่างๆ เป็นการท่องเที่ยวเพื่อพบเห็นสิ่งแปลกใหม่ การได้รับรู้เรื่องราวต่างไปจากที่ตนเองเคยรับรู้ เช่น ด้านวัฒนธรรมประเพณีที่แตกต่างออกไป ด้านการเมือง และลักษณะพิเศษของธรรมชาติ เป็นต้น

2) การพักผ่อนหย่อนใจ เป็นการท่องเที่ยวเพื่อคลายความเครียดจากภารกิจประจำวัน เช่น การไปเล่นกีฬา ไปเที่ยวชมความงามของธรรมชาติ ศิลปะ ดนตรี หรือการไปเที่ยวในแหล่งบันเทิงอื่นๆ เป็นต้น

3) ความสนใจทางด้านศาสนาและไสยศาสตร์ เป็นการท่องเที่ยวไปตามสถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ หรือศาสนา การประชุมรวมกลุ่ม ประกอบกิจกรรมทางศาสนา

4) อาชีพและธุรกิจ เป็นการเดินทางเพื่อสำรวจค้นคว้า ทำศึษาหาความรู้ รวมถึงการไปดูงาน ประชุมสัมมนา เป็นต้น

5) อื่นๆ เช่น การไปเยี่ยมญาติมิตร เพื่อนฝูง ซึ่งวัตถุประสงค์ข้อนี้มักเกิดขึ้นเมื่อมีวันหยุด วันเทศกาลต่างๆ เป็นการพบปะเพื่อรวมกลุ่มกันหรือเพื่อพักผ่อนหย่อนใจ (ภาควิชาภูมิสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2531 : 1-7)

รูปที่ 2.15 นักท่องเที่ยวที่วัดพระเชตุพนวิมลมังคลาราม ราชวรมหาวิหาร กรุงเทพมหานคร

2.4 ป้ายและหลักการออกแบบป้าย

ป้ายเป็นสื่อหรือตัวกลางประเภทหนึ่ง ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญในการบริการด้านข้อมูลและสื่อความหมายที่จำเป็นต่อผู้ที่ต้องใช้งาน มีพัฒนาการใช้งานที่ปรากฏเป็นหลักฐานมาตั้งแต่ ปลายศตวรรษที่ 15 ในประเทศสหรัฐอเมริกาที่เป็นช่วงของการสร้างเมือง เมื่อมีประชากรอาศัยอยู่รวมกันหนาแน่นมากขึ้น เกิดความจำเป็นในการเดินทางขนส่งทางถนน จึงจำเป็นต้องมีการให้ข้อมูลในเมืองด้วยเครื่องหมายในลักษณะที่เป็นป้ายเพื่อบอกสถานที่ต่างๆ ส่วนในประเทศไทยได้มีการใช้ป้ายเพื่อแสดงชื่อถนนและสะพานเป็นครั้งแรกในสมัยรัชกาลที่ 5 ด้วยเป็นยุคสมัยที่เกิดการพัฒนาประเทศตามอย่างชาติตะวันตก

2.4.1 ประเภทของป้าย ป้ายได้ถูกใช้งานในการให้ข้อมูลและสื่อความหมายในหลายรูปแบบและหลายลักษณะ สามารถแบ่งเป็น 4 ประเภทจากการใช้งานได้ดังนี้ คือ

2.4.1.1 ป้ายบอกทาง (Directional Sign) เป็นป้ายที่ใช้เพื่อบอกทิศทางและแนะนำนักท่องเที่ยวไปสู่พื้นที่เป้าหมายที่เป็นแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก พื้นที่กิจกรรมนันทนาการ และจุดสำคัญอื่นแก่นักท่องเที่ยวได้ถูกต้องปลอดภัย และรวดเร็ว

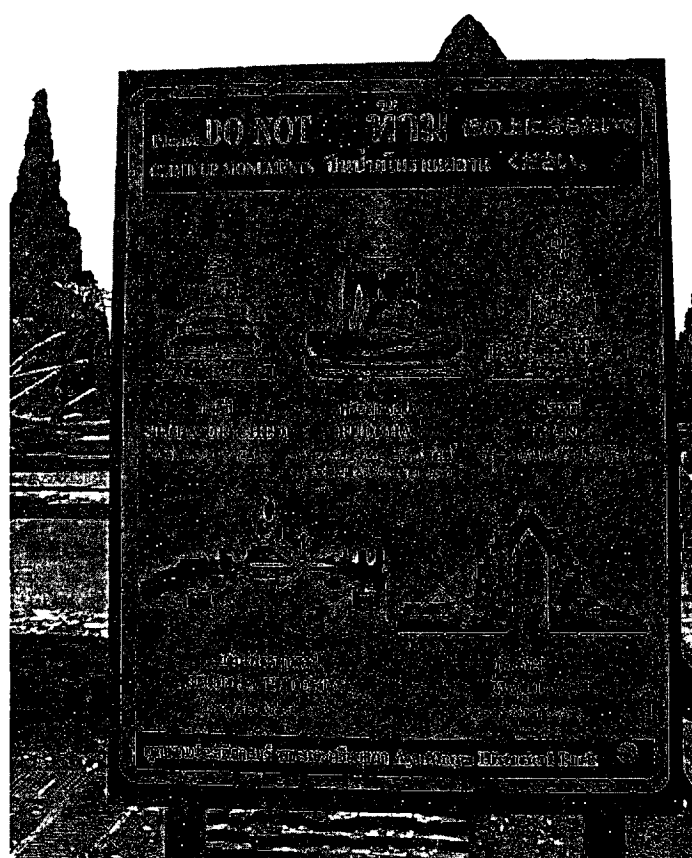
รูปที่ 2.16 ป้ายบอกทาง : วัดพระพุทธรบาทบัวบก จ. อุตรธานี

2.4.1.2 ป้ายระบุสถานที่ (Identifying Sign) เป็นป้ายที่ใช้เพื่อแสดงตำแหน่ง ประเภท และชื่ออุทยานแห่งชาติ แหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก และจุดสำคัญอื่นๆ ภายในสถานที่ ที่ยวให้นักท่องเที่ยวทราบว่ากำลังเข้าสู่และไปถึงสถานที่นั้น

รูปที่ 2.17 ป้ายระบุสถานที่ : วัดมหาธาตุ อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

2.4.1.3 ป้ายข้อบังคับและเตือน (Regulatory and Warning Sign) เป็นป้ายที่ใช้แนะนำให้ นักท่องเที่ยวทราบถึงกฎ ระเบียบและข้อห้าม รวมทั้งข้อควรปฏิบัติที่จำเป็นและควรทราบในการใช้ พื้นที่ นอกจากนี้ยังใช้เตือนบอกข้อควรระวังและข้อแนะนำนักท่องเที่ยวให้ทราบล่วงหน้าเกี่ยวกับ อันตรายและอุบัติเหตุที่มีสาเหตุจากสภาพพื้นที่และกิจกรรมนันทนาการของนักท่องเที่ยวต่อความ ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยวและผลกระทบที่อาจก่อให้เกิดแก่สภาพพื้นที่และ สิ่งแวดล้อม ซึ่งจะช่วยในการคุ้มครองรักษาทรัพยากรในสถานที่เที่ยว

รูปที่ 2.18 ป้ายข้อบังคับและป้ายเตือน : วัดไชยวัฒนาราม อุทยานประวัติศาสตร์ พระนครศรีอยุธยา

2.4.1.4 ป้ายสื่อความหมาย (Interpretation Sign) เป็นป้ายที่ใช้เพื่อบอกแสดงหรือ อธิบายข้อมูลและเรื่องราว ที่น่าสนใจของสถานที่เที่ยวทั้งสภาพพื้นที่ ประวัติศาสตร์ความเป็นมา และวัฒนธรรมให้นักท่องเที่ยวได้รับรู้และเข้าใจข้อมูลหรือเรื่องราวทั้งยังสามารถใช้อธิบายเพื่อ สร้างความเข้าใจและตระหนักถึงคุณค่าและให้ความร่วมมือในการอนุรักษ์สถานที่เที่ยวอย่างถูกวิธี

รูปที่ 2.19 ป้ายสื่อความหมาย : อนุสาวรีย์ทหารอาสาสงครามโลกครั้งที่ 1 กรุงเทพมหานคร

2.4.2 องค์ประกอบป้าย ป้ายประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 3 ส่วน ได้แก่

2.4.2.1 รายละเอียดในป้าย (Sign Face) เป็นรูปแบบและลักษณะที่แสดงในแผ่นป้ายประกอบด้วย ตัวอักษรบอกข้อความ ลูกศรบอกทิศทาง สัญลักษณ์หรือเครื่องหมายของหน่วยงาน ซึ่งอาจรวมถึงภาพลายเส้น (Graphics) ที่ดึงดูดความสนใจและสามารถอธิบายเรื่องราวในรายละเอียดได้มากกว่าข้อความ ทั้งนี้การจัดองค์ประกอบจะขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์ของป้ายในแต่ละประเภท

2.4.2.2 ตัวแผ่นป้าย (Sign Panel) เป็นส่วนที่เป็นแผ่นวัสดุรองรับรายละเอียดในป้ายโดยวัสดุอาจทำจาก ไม้ โลหะ ไฟเบอร์กลาส คอนกรีตและพลาสติก ทั้งนี้จะต้องคำนึงถึงความทนทานและความสวยงาม โดยสามารถกำหนดสี เนื้อวัสดุและรูปร่างเพื่อให้เกิดมาตรฐานและสอดคล้องกับสิ่งแวดล้อมในพื้นที่

2.4.2.3 โครงสร้างของป้าย (Sign Support) เป็นส่วนที่เป็นโครงสร้างของป้าย ตั้งแต่ฐานราก เสาและอาจรวมถึงหลังคาคลุมป้าย จะเป็นตัวเชื่อมป้ายให้เข้ากับภูมิประเทศที่เป็นพื้นที่รองรับ ควรใช้วัสดุและสีที่กลมกลืนกับสภาพแวดล้อม โดยทั่วไปจะเป็น โลหะ คอนกรีตหรืออาจเป็นวัสดุธรรมชาติ เช่น หิน และ ไม้ในพื้นที่ รูปแบบของโครงสร้างของป้ายบางประเภทจะช่วยเพิ่มคุณค่าของป้ายโดยการนำเอกลักษณ์หรือลักษณะเด่นของพื้นที่มาเป็นแนวคิดในการออกแบบ

รูปที่ 2.20 ป้ายสื่อความหมาย : วัดเจ็ดยอด จ.เชียงใหม่

รูปที่ 2.21 ป้ายสื่อความหมาย : วัดศรีชุม อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

2.4.3 หลักเกณฑ์การออกแบบป้าย เอื้อเอ็นดู คิสกุล ณ อยุธยา (2543 : 33) ได้อธิบายถึงเกณฑ์พิจารณาในการออกแบบป้ายไว้ ดังนี้

1. ความสัมพันธ์กับพื้นที่ใช้งาน (Performance Requirement) การออกแบบป้ายต้องคำนึงถึงความสัมพันธ์กับพื้นที่ใช้งาน ต้องทำการวิเคราะห์ถึงความต้องการใช้งาน ข้อจำกัดในการติดตั้งจากปัญหาโครงสร้างทางสถาปัตยกรรม

2. การใช้งานป้าย (Usage Consideration) สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการนำป้ายไปใช้ คือลักษณะทางสถาปัตยกรรมของสถานที่ที่ติดตั้งป้ายทางด้านรูปร่าง วัสดุที่เหมาะสม การติดตั้งรวมทั้งต้องกลมกลืนกับความงามของภูมิประเทศและไม่ทำลายสภาพแวดล้อม

3. ความแข็งแรงทนทานของป้าย (Durability Requirement) การออกแบบป้ายต้องพิจารณาเลือกวัสดุที่เหมาะสม ไม่แตกหักง่ายเมื่อต้องโดนลมฝน ไม่เป็นผลเสียหรือผลกระทบต่ออันจะก่อให้เกิดอันตรายใดๆ ทั้งสิ้น

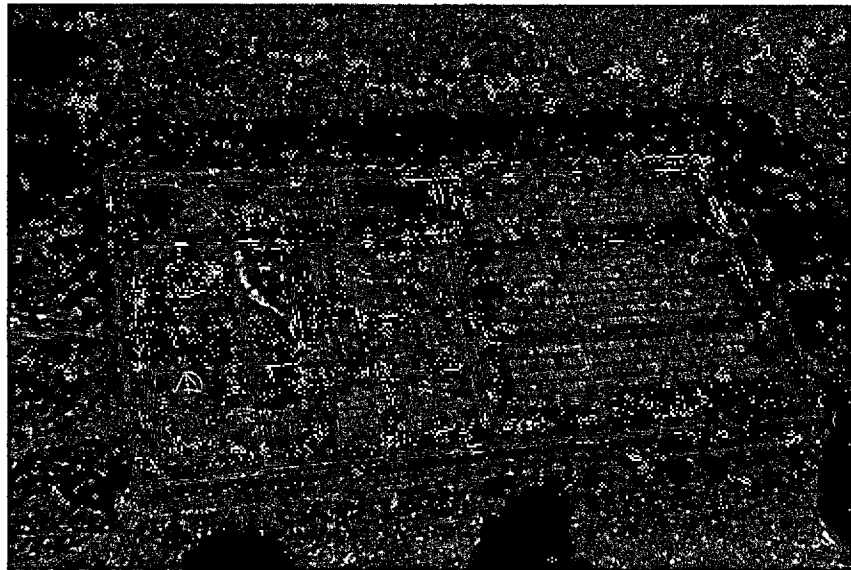
4. การสื่อสารได้หลายภาษา (Multilingual Need) ความต้องการสื่อสารข้ามชาติกับคนหลายชาติหลายภาษาโดยใช้ภาษาสากล ที่สามารถสื่อความหมายแทนคำพูด โดยกำหนดสัญลักษณ์ที่เป็นภาพและอาจใช้ร่วมกับตัวอักษรภาษาอังกฤษหรือภาษาหลักที่เป็นภาษาใดภาษาหนึ่ง ประกอบอยู่ในแผ่นป้าย

5. ข้อคำนึงเกี่ยวกับกฎเกณฑ์และข้อบังคับ (Regulatory Consideration) ข้อควรคำนึงถึงเกี่ยวกับระเบียบ กฎเกณฑ์ ข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับป้าย ได้แก่ ขนาดสัดส่วนของป้าย รายละเอียดของวัสดุและสี ป้ายที่ต้องใช้แสงไฟต้องมีรายละเอียดของอุปกรณ์ไฟฟ้าและการติดตั้ง การแสดงส่วนประกอบด้านข้างของป้าย ภาพวาดของป้ายที่แสดงให้เห็นถึงสัดส่วนที่แท้จริง วัสดุที่ใช้ สี ส่วนที่จะใช้แสงรวมทั้งสัญลักษณ์ต่างๆ และตัวหนังสือที่จะปรากฏบน

ป้ายที่ตีความมีประสิทธิภาพในการนำเสนอข้อมูลให้กับผู้ใช้ป้ายได้รู้และเข้าใจในสิ่งที่ปรากฏอยู่บนป้ายอย่างง่ายและรวดเร็ว ซึ่งป้ายส่วนมากจะใช้วิธีการนำเสนอข้อมูลบนป้ายด้วยการใช้ภาพสัญลักษณ์ ภาพถ่ายและการบรรยายด้วยตัวอักษรที่เหมาะสมกับการสื่อความหรืออ่านป้าย โดยที่ปัจจัยในการเข้าถึงข้อมูล คือการมองเห็นสัญลักษณ์ไม่ว่าจะเป็นรูปภาพ ตัวอักษร การจัดวาง สี สัน แสง ช่องว่าง และมุมมอง ล้วนแต่มีผลต่อการอ่านและการมองเห็นสัญลักษณ์ทั้งสิ้น การมองเห็นที่ชัดเจนที่สุดคือ การมองเห็นขณะที่อยู่นิ่ง อยู่ในระยะห่างและระดับสายตาที่สามารถมองเห็นได้ตามธรรมชาติ ควรหลีกเลี่ยงการหักเหของมุมที่เกินกว่า 10 องศาจากระดับสายตา ซึ่งหลักการนี้มีประโยชน์มากกับการกำหนดความสูง ถ้ามุมมองต้องหักเหเกินกว่า 10 องศาจากระดับสายตาด้านธรรมชาติ ความสัมพันธ์ระหว่างขนาดป้ายและระยะห่างจะต้องปรับเปลี่ยนไป โดยมีหลักการดังนี้

1. สัญลักษณ์ อาจมีขนาดใหญ่กว่าตัวอักษรได้ แต่ไม่ควรเล็กกว่ามาตรฐานการมองเห็น
2. ขนาดของตัวอักษร ควรจะได้รับการทดสอบให้เหมาะสม คือตัวอักษรต้องเพิ่มความสูงขึ้น 1 นิ้ว ในระยะทางการมองทุกๆ 50 ฟุต
3. สัญลักษณ์และตัวอักษร ต้องมีขนาดที่สมดุลกันเพื่อการมอง
4. ไม่ควรใช้ตัวอักษรร่วมกับสัญลักษณ์ภาพ เพื่อให้มีอิสระในการสื่อความหมายที่ชัดเจนมากขึ้น
5. รูปแบบของตัวอักษรที่ใช้ ควรง่ายต่อการอ่าน มีรูปแบบที่สัมพันธ์กับสัญลักษณ์ภาพ และสภาพแวดล้อม ตัวอักษรและช่องว่างระหว่างคำ มีผลต่อการอ่านออก

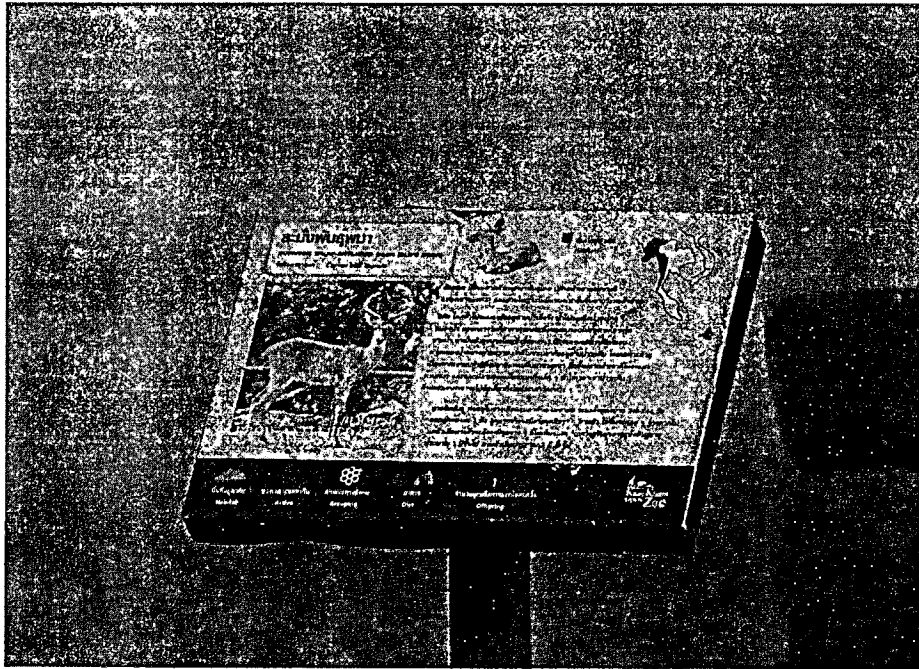
6. รูปแบบของตัวอักษร ระยะทาง สี และแสง มีผลต่อการจัดช่องไฟของตัวอักษร โดยทั่วไปจะใช้กฎการจัดระยะด้วยนิ้วมือ (The Rules of Thumb)
7. ตัวอักษรสีขาวบนฉลากสีดำ ต้องใช้ช่องไฟระหว่างคำมากกว่าตัวอักษรสีดำบนฉลากสีขาว
8. ช่องไฟระหว่างตัวอักษร จะขึ้นอยู่กับความเข้มของแสง

รูปที่ 2.22 ป้ายที่ทำจากดินเผาเพื่อใช้งานกลางแจ้ง : วัดนางพญา อุทยานประวัติศาสตร์ศรีสัชนาลัย

รูปที่ 2.23 ป้ายที่ใช้ภาพกราฟิกแสดงแทนข้อความ : วัดพระพายหลวง อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย

รูปที่ 2.24 ป้ายสื่อความหมายที่แสดงข้อมูลของสัตว์ป่า : สวนสัตว์เปิดเขาเขียว จ.ชลบุรี

จากการสัมภาษณ์ นายวิจารณ์ อินทรชิต นักพัฒนาการท่องเที่ยว กองส่งเสริมทางท่องเที่ยว กรุงเทพมหานคร (22 พ.ค. 2549) พบว่าการใช้ป้ายสื่อความหมายเพื่อนำเสนอข้อมูลสถานที่ท่องเที่ยว เป็นนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวของกรุงเทพมหานคร เป็นผลสืบเนื่องจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2544 รัฐบาลอุดหนุนเงินงบประมาณให้แก่กรุงเทพมหานครสำหรับใช้ในแผนงานส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยว ในคราวนั้นสำนักงานการจราจรและขนส่งได้รับมอบหมายให้ดำเนินการโครงการติดตั้งป้ายสื่อความหมาย ภายในวงเงินงบประมาณ 4,500,000 บาท ซึ่งได้ดำเนินการติดตั้งไปแล้วทั้งหมดจำนวน 270 จุด และต่อมาในปีงบประมาณ 2547 สำนักงานการจราจรและขนส่ง ก็ได้รับมอบหมายจากปลัดกรุงเทพมหานคร ให้ดำเนินการติดตั้งป้ายดังกล่าวตามที่ได้รับเงินอุดหนุนจากรัฐบาลอีกครั้งเพิ่มเติมอีกจำนวน 200 จุด โดยมอบให้บริษัทเอกชนเป็นผู้ดำเนินการผลิตและติดตั้ง กองส่งเสริมทางท่องเที่ยวกรุงเทพมหานครเป็นผู้กำหนดรูปแบบและขนาดของป้ายสื่อความหมาย ส่วนเนื้อหาข้อมูลของสถานที่เที่ยวนั้น บริษัทเอกชนเป็นผู้รวบรวมแล้วส่งมอบให้ กองส่งเสริมทางท่องเที่ยวกรุงเทพมหานครและกรมศิลปากรเป็นผู้ตรวจสอบความถูกต้อง รายละเอียดของป้ายสื่อความหมายประกอบด้วย โครงสร้างป้ายที่ทำจากท่อโลหะทำสีป้องกันสนิม ตัวแผ่นป้ายเป็นแผ่นโลหะชุบสังกะสีและพื้นสีทึบด้วยสีน้ำตาด ข้อความและสัญลักษณ์ภาพที่แสดงบนแผ่นป้ายสีขาว โดยมีข้อความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ส่วนสัญลักษณ์ภาพแสดงประเภทสถานที่เที่ยวใช้รูปแบบเดียวกับของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

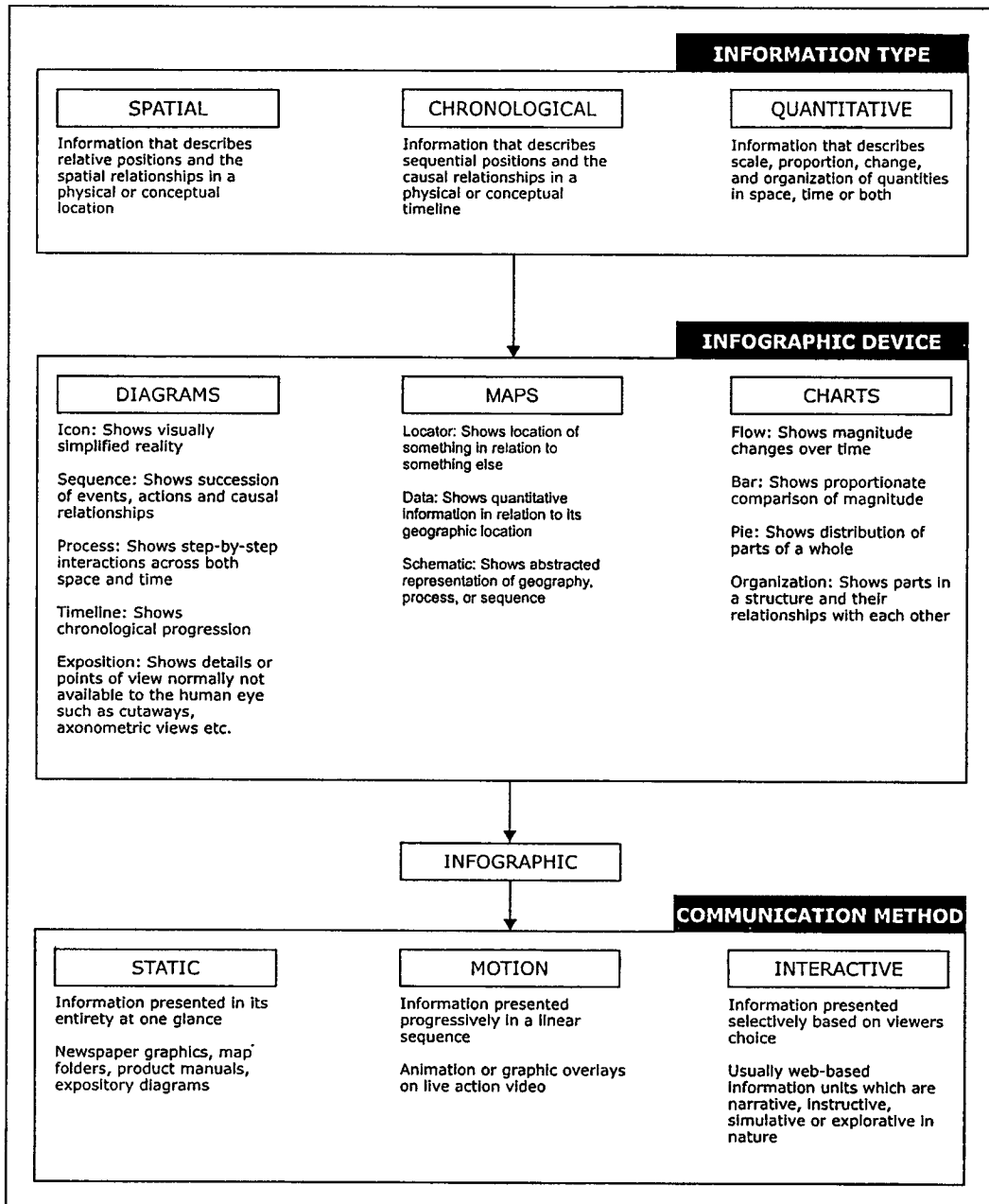

รูปที่ 2.25 ป้ายสื่อความหมายของกองส่งเสริมการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร : พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติพระนคร กรุงเทพมหานคร

2.5 การนำเสนอข้อมูล

การนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายเป็นกระบวนการคิดและออกแบบโดยการกำหนดรูปแบบและการนำเสนอที่ใช้ทฤษฎีด้านการออกแบบข้อมูล (Information Design) หมายถึงการนำเสนอเนื้อหาสาระของข้อมูลข่าวสารต่างๆ ตามวัตถุประสงค์ของผู้ที่ต้องการนำเสนอข้อมูล เพื่อให้ผู้รับเกิดความเข้าใจในเนื้อหาสาระนั้น (Zwaga : 1984, Petterson : 1998) ด้วยการใช้ตัวอักษร ภาพประกอบ แผนผัง แผนภูมิหรือแผนที่ ซึ่งเป็นวิธีการนำเสนอข้อมูลที่ใช้ประสาทสัมผัสทางตา (Visual Communication) ในการที่จะทำให้เกิดการรับรู้ข้อมูลข่าวสารได้อย่างมีประสิทธิภาพสามารถสื่อให้ผู้รับเข้าใจในวัตถุประสงค์ของการนำเสนอ

2.5.1 กรอบการออกแบบข้อมูล การออกแบบข้อมูลให้สามารถสื่อความหมายและเกิดประสิทธิภาพในการรับรู้ข้อมูล โดย Rajamanickam (2005) ได้อธิบายถึงขั้นตอนการทำงานดังแสดงในภาพที่ 2.26

รูปที่ 2.26 ขั้นตอนหลักในการจัดการข้อมูล

(http://www.informationdesign.org/archives/cat_information_graphics.php)

จากภาพที่ 2.26 การออกแบบข้อมูลเพื่อนำเสนอมีหลักในการดำเนินงานอยู่ 4 ขั้นตอน ได้แก่

2.5.1.1 การจำแนกประเภทข้อมูลที่ต้องการนำเสนอ ทำให้สามารถเข้าใจเนื้อหาและวัตถุประสงค์ของการนำเสนอข้อมูลเพื่อที่จะหารูปแบบและการนำเสนอข้อมูลที่เหมาะสมในการสื่อสาร โดยจำแนกแจกแจงข้อมูลออกได้เป็น 3 ประเภท คือ

1. ข้อมูลเกี่ยวกับพื้นที่ (Spatial) เป็นข้อมูลที่แสดงความสัมพันธ์ด้านสภาพแวดล้อมทางกายภาพหรือตำแหน่งที่ตั้ง

2. ข้อมูลเกี่ยวกับเวลา (Chronological) เป็นข้อมูลที่แสดงความสัมพันธ์ด้านเวลาหรือช่วงเวลาทั้งที่ผ่านมาในอดีตถึงปัจจุบัน

3. ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวน (Quantitative) เป็นข้อมูลที่แสดงถึงความสัมพันธ์ของข้อมูลที่สามารถนับจำนวนได้หรือข้อมูลด้านขนาดสัดส่วน

ข้อมูลบางส่วนอาจมีเนื้อหาที่เชื่อมโยงกันมากกว่าหนึ่งประเภทหรือข้อมูลบางส่วนอาจประกอบด้วยข้อมูลทั้ง 3 ประเภทประกอบกัน

2.5.1.2 การกำหนดรูปแบบการนำเสนอข้อมูล เพื่อให้การสื่อความหมายกับผู้รับได้เร็วและเข้าใจได้ง่ายขึ้น การนำเสนอข้อมูลจึงมีความสำคัญอย่างยิ่งที่เป็นช่องทางที่จะทำให้เกิดผลตามต้องการ ซึ่งข้อมูลแต่ละประเภทสามารถสื่อสารได้หลายรูปแบบ เช่น ตาราง แผนภูมิ แผนที่ เป็นต้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับตัวผู้รับและรูปแบบการนำเสนอข้อมูลด้วย

2.5.1.3 การเลือกวิธีในการสื่อสารข้อมูล ในการนำเสนอข้อมูลเพื่อให้ข้อมูลนั้นไปสู่ผู้รับได้ง่ายและรวดเร็ว นอกจากการกำหนดรูปแบบการนำเสนอข้อมูลแล้ว การเลือกวิธีในการสื่อสารข้อมูลให้กับผู้รับ เป็นอีกทางเลือกที่จะทำให้ข้อมูลนั้นไปสู่ผู้รับได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ได้แก่

1. การสื่อสารที่ไม่มีการเคลื่อนไหว (Static Communication) เป็นการนำเสนอข้อมูลด้วยการใช้ภาพ ตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ภาพที่แทนข้อมูลทั้งหมดผ่านสื่อการนำเสนอที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงรูปแบบการนำเสนอได้ นิยมใช้กับงานสิ่งพิมพ์ เช่น หนังสือพิมพ์ แผนที่ และป้าย เป็นต้น

2. การสื่อสารที่เคลื่อนไหว (Motion Communication) เป็นการนำเสนอข้อมูลหรือข่าวสารด้วยการใช้ภาพ ตัวอักษรหรือสัญลักษณ์ภาพที่แทนข้อมูลทั้งหมดด้วยสื่อที่สามารถเปลี่ยนแปลงรูปแบบการนำเสนอ มีการเคลื่อนที่หรือเคลื่อนไหวเพื่อช่วยให้การนำเสนอข้อมูลเกิดความชัดเจนและเข้าใจได้ง่ายขึ้น เช่น ภาพยนตร์ สไลด์มัลติวิชั่น เป็นต้น

3. การสื่อสารที่มีการตอบสนองจากผู้รับ (Interactive Communication) เป็นการนำเสนอข้อมูลหรือข่าวสารด้วยการใช้ภาพ ตัวอักษร หรือสัญลักษณ์ภาพที่แทนข้อมูลทั้งหมดด้วยสื่อที่สามารถเปลี่ยนแปลงรูปแบบการนำเสนอ มีการเคลื่อนที่หรือเคลื่อนไหว และตัวผู้รับข้อมูลหรือข่าวสารนั้นมีส่วนร่วมในการนำเสนอข้อมูลนั้นด้วย เช่น อินเทอร์เน็ต เป็นต้น

2.5.2 การจำแนกข้อมูล การทำความเข้าใจในเนื้อหาของข้อมูลข่าวสารเพื่อกำหนดเลือกการนำเสนอข้อมูลที่เหมาะสมนั้น สิ่งแรกที่ควรกระทำคือการจำแนกแจกแจงข้อมูลออกเป็นประเด็นตามเนื้อหาลักษณะต่างๆ เพื่อจัดระเบียบและวางแผนการนำเสนอข้อมูลได้ตรงกับวัตถุประสงค์การสื่อสาร ซึ่ง Richard Saul Wurman (Information Anxiety. 1889-1990) ได้นำเสนอ 5 วิธีการจำแนกและจัดการกับข้อมูล ดังนี้

2.5.2.1 การจัดการข้อมูลด้วยการกำหนดตำแหน่ง (Locations) การกำหนดตำแหน่งที่ตั้งเป็นวิธีสำคัญในการจัดการข้อมูลที่มีความสัมพันธ์และเชื่อมโยงทางกายภาพภูมิศาสตร์ ซึ่งนิยมใช้ในการสร้างแผนที่หรือไดอะแกรม เพราะสามารถทำให้เกิดความเข้าใจได้ง่ายและเร็วกว่า การบรรยายด้วยตัวอักษรที่ต้องอ่านแล้วตีความหมายอีกครั้งหนึ่ง

2.5.2.2 การจัดการข้อมูลด้วยตัวอักษร (Alphabets) ตัวอักษรเป็นการออกแบบสัญลักษณ์แทนการออกเสียงและมีความหมายแตกต่างกัน มีการเรียงลำดับที่แน่นอนต่อเนื่องกัน สามารถสื่อให้เข้าใจได้โดยง่ายว่าตัวอักษรดังกล่าวอยู่ตำแหน่งไหน มีตัวอักษรใดอยู่ก่อนและอยู่หลัง ซึ่งสามารถนำเสนอข้อมูลในลักษณะที่ต้องการเรียงลำดับหรือตำแหน่ง เช่น การจัดการคำศัพท์ในพจนานุกรม เป็นต้น

2.5.2.3 การจัดการข้อมูลการประเภทเวลา (Time) ข้อมูลที่มีลักษณะเป็นเวลาหรือช่วงเวลาสามารถแสดงออกถึงความสัมพันธ์ของอดีต ปัจจุบันและการคาดการณ์ในอนาคตที่ไม่ได้หมายถึงเวลาเป็นนาทีหรือชั่วโมงอย่างเดียว แต่รวมถึงช่วงเวลาที่เป็วัน เดือน ปี

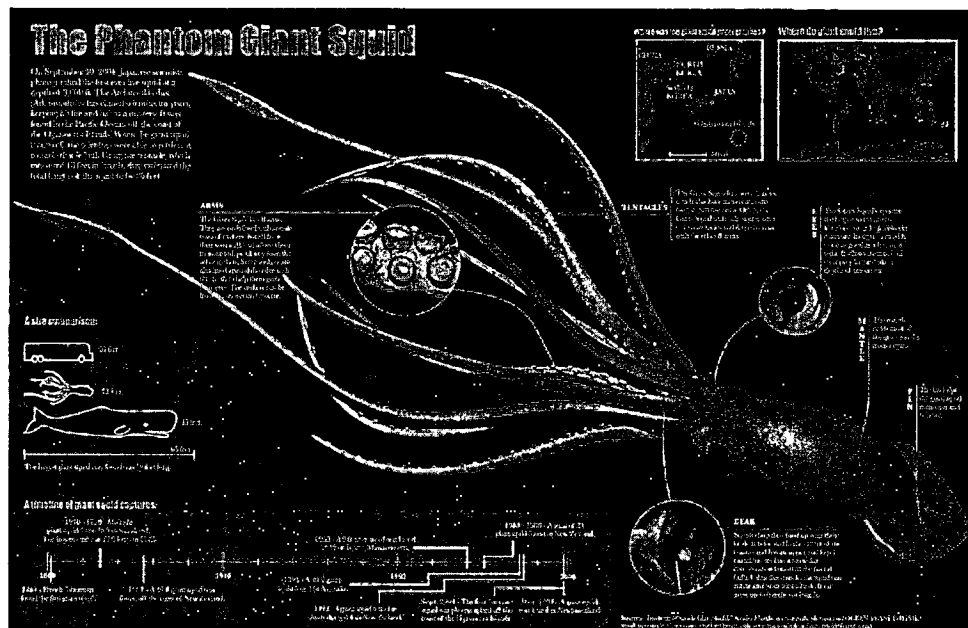
2.5.2.4 การจัดการด้วยการแบ่งหมวดหมู่ (Categories) เป็นวิธีการที่นิยมใช้เนื่องจากสามารถดำเนินการได้ง่ายและยังมีความน่าเชื่อถืออย่างมาก การแบ่งหมวดหมู่เป็นการจำแนกข้อมูลข่าวสารที่มีลักษณะเหมือนกันหรือต่างกันอย่างชัดเจน มีลักษณะเฉพาะที่ชี้ชัดว่าหมายถึงอะไร

2.5.2.5 การจัดการด้วยการกำหนดค่าความสำคัญ (Hierarchy) ข้อมูลข่าวสารบางเนื้อหามีความสำคัญที่ต้องการเน้น ต้องการที่จะแจ้งให้ผู้รับทราบและเข้าใจถึงคุณค่า ตระหนักถึงความสำคัญ ความจำเป็นและมูลค่าของข้อมูลนั้น รวมไปถึงช่วยในการแสดงความต่อเนื่องหรือการเรียงลำดับได้ เช่น จำนวนสัญลักษณ์รูปดาวบนฉลากสินค้าคุณภาพ เป็นต้น

2.6 การออกแบบกราฟิก (Graphic Design)

2.6.1 ความหมายของการออกแบบกราฟิก ป้ายสื่อความหมายเป็นเครื่องมือประเภทหนึ่งในการนำเสนอข้อมูลข่าวสารเป็นกระบวนการสื่อสารด้วยประสาทสัมผัสทางตา (Visual Communication) ในการออกแบบและสร้างเครื่องมือสื่อสารชนิดนี้ ผู้ออกแบบจำเป็นต้องมีความเข้าใจในกระบวนการออกแบบกราฟิก เพื่อให้เกิดการนำเสนอข้อมูลที่ชัดเจนและเกิดผลดีต่อกระบวนการสื่อความหมาย ซึ่งมีผู้ให้ความหมายของคำว่า “กราฟิก” ไว้หลายความหมายด้วยกัน กล่าวโดยรวมหมายถึงกระบวนการออกแบบ การสร้างสรรค์สิ่งใหม่เพื่อประโยชน์และความงามด้วยการนำส่วนประกอบของการออกแบบมาใช้ (Elements of Design) ในลักษณะที่เป็น 2 มิติ (วรพงศ์ วรชาติอุดมพงศ์. 2535 : 14) งานออกแบบกราฟิกมีบทบาทและมีอิทธิพลต่อวิถีชีวิตความเป็นอยู่ ระบบสื่อสารและการสร้างสรรค์ที่เน้นคุณค่าทางสุนทรียศาสตร์ (Aesthetic Values) และแสดงคุณค่าด้านอื่นๆ ควบคู่กันไป ได้แก่

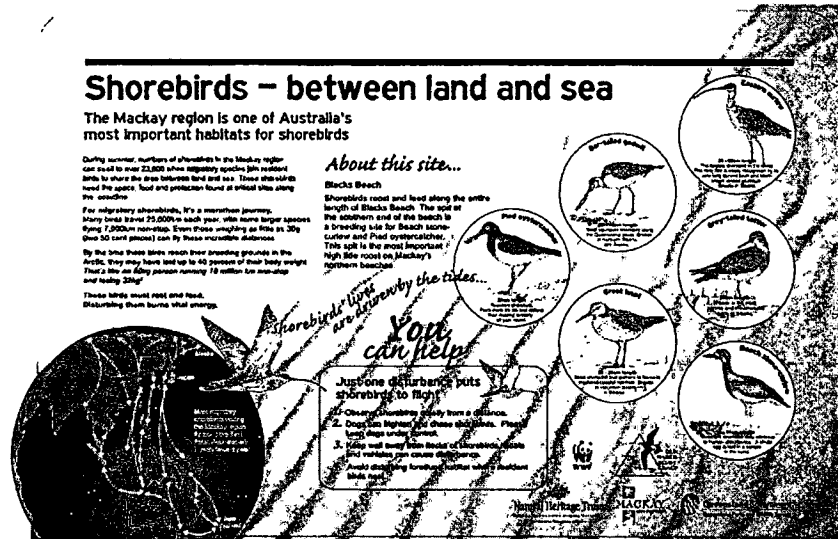
1. เป็นสื่อกลางในการสื่อความหมายให้เกิดความเข้าใจตรงกันจากจุดหนึ่งไปยังอีกจุดหนึ่งได้อย่างชัดเจน
2. สามารถทำหน้าที่เป็นสื่อ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ เกิดการศึกษา กับกลุ่มเป้าหมายได้อย่างดี
3. ช่วยทำให้เกิดความน่าสนใจ ความประทับใจ และความน่าเชื่อถือแก่ผู้บริโภค
4. ทำให้เกิดการกระตุ้นทางความคิดและการตัดสินใจได้อย่างรวดเร็ว
5. ทำให้เกิดความคิดสร้างสรรค์ ข้อมูลที่ได้จากงานออกแบบกราฟิกจะช่วยกระตุ้นให้ปฏิบัติตามหรือเปลี่ยนพฤติกรรมทางความคิดได้ด้วย

รูปที่ 2.27 การออกแบบกราฟิกเพื่อใช้ในการเรียนรู้และการศึกษา (<http://www.albertocairo.com>
12 มี.ค. 2551)

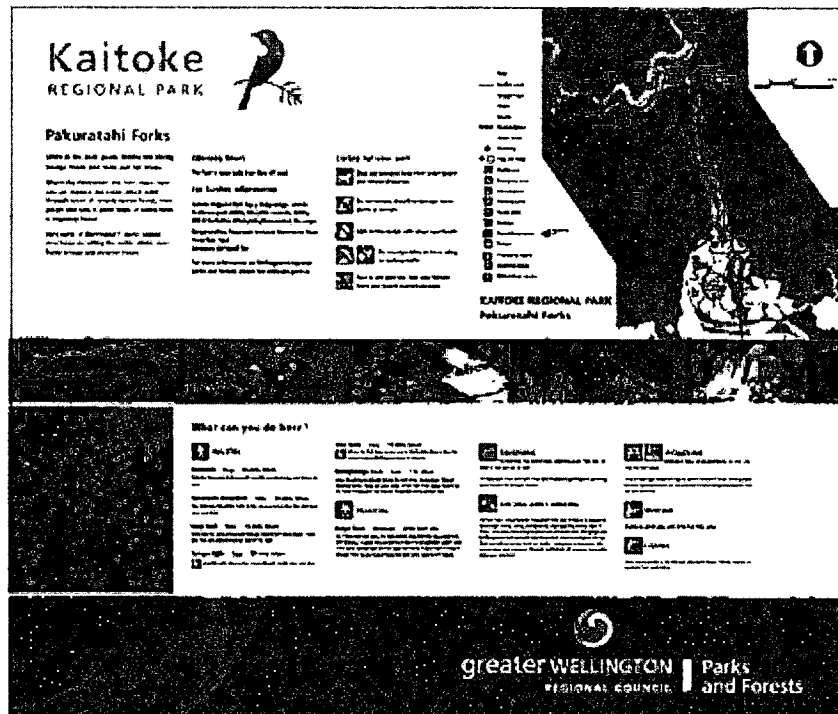
2.6.2 องค์ประกอบงานออกแบบกราฟิก องค์ประกอบสำคัญที่จะช่วยให้งานออกแบบกราฟิกมีความโดดเด่นน่าสนใจและสามารถสื่อความได้อย่างเต็มที่ โดยพิจารณาจากองค์ประกอบดังนี้

2.6.2.1 รูปแบบตัวอักษรและขนาด รูปแบบตัวอักษรที่แปลกตา สวยงาม จะช่วยเร้าความรู้สึกตอบสนองได้ดี แต่รูปแบบตัวอักษรจะต้องมีความชัดเจนอ่านง่ายและมีขนาดตัวอักษรที่เหมาะสมกับระยะในการอ่าน

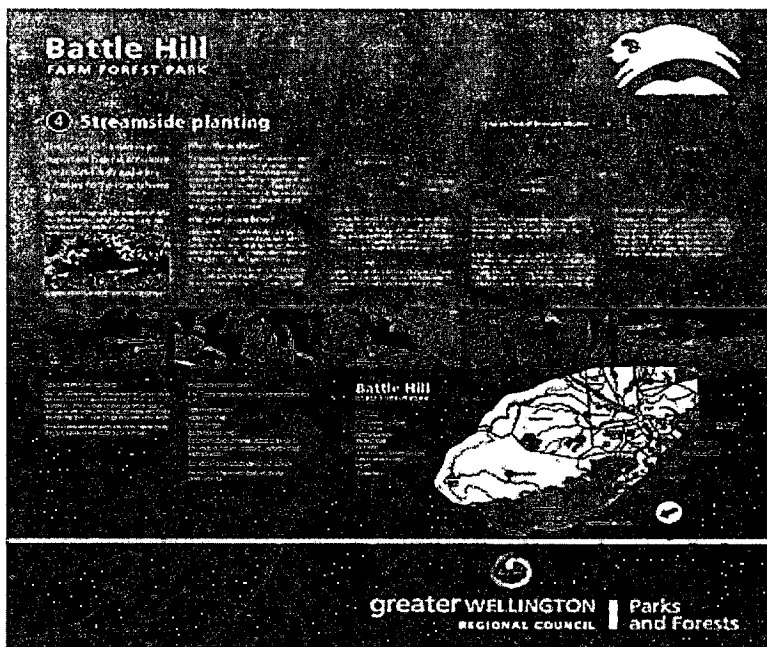
รูปที่ 2.28 การใช้รูปแบบตัวอักษรที่แปลกตา สวยงามเพื่อช่วยให้อ่านและแบ่งเนื้อหาออกจากกันได้ชัดเจน (<http://www.albertocairo.com> : 12 มี.ค. 2551)

2.6.2.2 การกำหนดระยะห่างและพื้นที่ว่าง การจัดพื้นที่ว่างในการออกแบบกราฟิก มีวัตถุประสงค์เพื่อต้องการจัดระเบียบของข้อมูล ช่วยให้อ่านและเข้าใจชัดเจน ระยะห่างหรือพื้นที่ว่างจะช่วยให้ดูสบายตาในการอ่าน ทำให้ดูสบายตาและสวยงามขึ้น

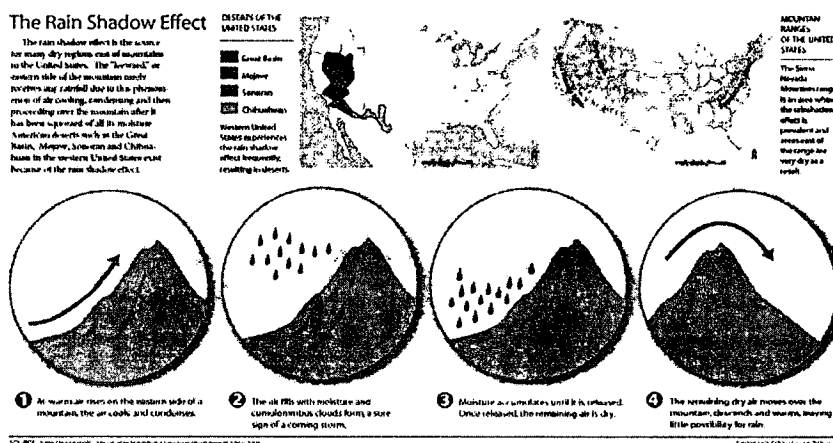
รูปที่ 2.29 การกำหนดระยะห่างและพื้นที่ว่างช่วยให้อ่านและมีความสวยงาม (<http://www.albertocairo.com> : 12 มี.ค. 2551)

2.6.2.3 การกำหนดโครงสร้าง สีสันภาพที่จะช่วยเน้นความชัดเจนและทำให้สะดุดตา
 สร้างสรรค์ให้เกิดความสวยงาม

รูปที่ 2.30 การใช้สีช่วยเน้นความชัดเจนและทำให้สะดุดตาและสวยงาม
 (<http://www.albertocairo.com> : 12 มี.ค. 2551)

2.6.2.4 การจัดวางตำแหน่ง การวางตำแหน่งของข้อความ ภาพประกอบหรือส่วนประกอบอื่นๆ ควรจะถูกจัดวางโดยคำนึงถึงจุดเด่น ความสมดุล ตลอดจนความสบายตาในการมองหรือการอ่าน

รูปที่ 2.31 การวางตำแหน่งของข้อความ ภาพประกอบที่คำนึงถึงจุดเด่น ความสมดุล และความ
 สบายตาในการอ่าน (<http://www.albertocairo.com> : 12 มี.ค. 2551)

2.6.2.5 ภาพประกอบ เป็นการสร้างความน่าสนใจให้งานออกแบบกราฟิกได้เป็นอย่างดีด้านความสวยงาม และยังช่วยขยายความเข้าใจในเนื้อหาของข้อมูลได้มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับลักษณะของภาพ รูปแบบหรือเทคนิคการสร้างภาพและขนาดของภาพ

รูปที่ 2.32 การใช้ภาพประกอบเพื่อให้เกิดความงามและช่วยขยายความเข้าใจในเนื้อหา
(<http://www.albertocairo.com> : 12 มี.ค. 2551)

2.7 กระบวนการทางพฤติกรรมการรับรู้

การท่องเที่ยวเป็นกิจกรรมที่สร้างสรรค์ เพราะนอกจากจะได้พบเห็นสิ่งสวยงามแปลกใหม่แล้ว ยังได้ซึมซับประสบการณ์และความรู้ใหม่ๆ เพิ่มขึ้น การท่องเที่ยวเป็นกระบวนการทางพฤติกรรมในความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสถานที่ท่องเที่ยวและสภาพแวดล้อมทางกายภาพบริเวณนั้น สามารถจำแนกขั้นตอนของกระบวนการตามลักษณะทางพฤติกรรม ได้เป็น 3 ลักษณะได้แก่

- กระบวนการรับรู้ (Perception) คือกระบวนการที่รับข่าวสารจากสภาพแวดล้อมโดยผ่านทางระบบประสาทสัมผัสและรวมถึงการรู้สึก (Sensation) ด้วยการรับรู้ขึ้นอยู่กับสภาพความพร้อมทางสรีระวิทยาและยังขึ้นอยู่กับประสบการณ์เฉพาะของแต่ละบุคคล เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล
- กระบวนการเรียนรู้ (Cognition) คือกระบวนการที่เกี่ยวข้องกับทางจิตที่รวมการเรียนรู้การจำ เป็นกระบวนการของปัญญาและเป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นภายในตัวบุคคล
- กระบวนการเกิดพฤติกรรมในสภาพแวดล้อม (Spatial Behavior) คือกระบวนการที่บุคคลมีพฤติกรรมเกิดขึ้นในสภาพแวดล้อม ผ่านทางการกระทำ เป็นพฤติกรรมที่เกิดขึ้นภายนอกซึ่งสามารถสังเกตเห็นได้

2.7.1 ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมองเห็น ในงานวิจัยนี้มุ่งเน้นศึกษาผลของการรับรู้ข้อมูลที่ได้จากการมองและการอ่าน เป็นการใช้ประสาทสัมผัสทางตาซึ่งมีทฤษฎีที่เกี่ยวข้องดังนี้คือ ทฤษฎีการรับรู้ทางทัศนการ (Visual Perception) ที่ รศ.ดร.บัณฑิต จุลาสัย (อ้างอิงจาก K.M. Dallenbanch) ได้อธิบายถึงทัศนการที่เป็นการมองเห็นของมนุษย์ด้วยดวงตาในการรับรู้สิ่งต่างๆ ที่อยู่โดยรอบไม่ว่าจะเป็นขนาดรูปร่าง รูปทรง ระยะใกล้ไกล ความคมชัดจนไปจนถึงการเคลื่อนไหว เป็นที่ยอมรับกันโดยทั่วไปว่าดวงตาและการมองเห็นของมนุษย์ทำให้เกิดความรู้ลึกซึ้งมากกว่าและเร็วกว่าวิธีการอื่น นับว่าเป็นองค์ประกอบในการรับรู้ที่สำคัญ การเคลื่อนไหวสายตาเพื่อมองสถานที่ท่องเที่ยวจะใช้เวลาในการจับจ้องตำแหน่งต่างๆ ไม่เท่ากัน บางตำแหน่งจะใช้เวลามองนานกว่าตำแหน่งอื่นด้วยมีสิ่งที่น่าสนใจกว่าหรือสิ่งที่ทำให้เกิดความสงสัย ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมองเห็นได้แก่

2.7.1.1 ความเป็นข้อมูล (Informativeness) การเคลื่อนไหวสายตาจะสัมพันธ์กับการประเมินความเป็นข้อมูล ซึ่งมีการเคลื่อนไหวสายตาซ้ำๆ หรือกลับไปกลับมาบ่อยครั้งจนกว่าจะเข้าใจและจำได้ และเมื่อจำได้แล้วจึงจะเคลื่อนไหวสายตาไปตำแหน่งอื่น

2.7.1.2 ความเป็นคำสั่ง (Instruction) แม้การเคลื่อนไหวสายตาจะจับจ้องส่วนที่มีความเป็นข้อมูลนานและบ่อยกว่าอยู่แล้ว แต่ถ้ามีคำสั่งในการมองกำกับไว้ รูปแบบการเคลื่อนไหวสายตาจะแตกต่างกันไปตามความสนใจของแต่ละคน

2.7.2 ประสิทธิภาพการรับรู้ข้อมูล K.M. Dallenbanch พบว่าในการมองเห็นนั้นหากมีจุดสองจุดที่มีความสดใสไม่เท่ากัน จุดที่มีความสดใสกว่าจะมองเห็นได้ก่อน แต่หากจุดสองจุดมีความสว่างเท่ากัน จุดที่อยู่ข้างบนจะมองเห็นกว่าจุดที่อยู่ข้างล่าง และจุดที่อยู่ทางด้านซ้ายจะเห็นก่อนจุดที่อยู่ด้านขวา ทำให้เกิดข้อสรุปที่น่าสนใจคือหากตำแหน่งครึ่งบนได้รับความสนใจกว่าครึ่งล่าง และครึ่งซ้ายได้รับความสนใจมากกว่าครึ่งขวา ดังนั้นตำแหน่งครึ่งบนซ้ายจะได้รับความสนใจได้เป็นสามเท่าของครึ่งล่างขวา นอกจากนี้ Donis A. Dondis ยังได้อธิบายเพิ่มเติมในเรื่องนี้ว่ามนุษย์จะชอบมองไปทางซ้ายมือและเอนเอียงไปทางตอนล่างของภาพ ซึ่งจะแตกต่างจากการอ่านหนังสือทั่วไปและการรับรู้ข้อมูลจะมีประสิทธิภาพมากขึ้นหรือน้อยลง ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยอีกหลายประการได้แก่

2.7.2.1 ประสบการณ์ (Experience) ในการรับรู้ในสภาพที่ปรากฏเห็น ผู้มองจะอาศัยความรู้เดิมหรือประสบการณ์ที่จำได้ช่วยสนับสนุน ซึ่งต้องมาจากการเรียนรู้ที่ถูกต้องชัดเจนจากความรู้ที่หลากหลายและสั่งสมไว้มากพอ

2.7.2.2 ความสนใจ (Interest) การรับรู้จากการเห็นจะมีประสิทธิภาพที่มากขึ้น หากผู้ที่กำลังมองเห็นอยู่นั้นมีความสนใจและเลือกที่จะรับรู้สิ่งใดตามความต้องการรับรู้ของตน

2.7.2.3 ความคาดหวัง (Expectancy) การรับรู้ต่างๆ จะมีผลต่อผู้ที่รับข้อมูลมากหรือน้อย ยังขึ้นอยู่กับแนวโน้มของสิ่งที่กำลังรับรู้ นั้นว่าเป็นไปตามที่คาดหวังเอาไว้ด้วย หากผู้ที่กำลัง

รับรู้มีความคาดหวังอย่างมากในการรับรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งและเมื่อได้รับรู้สิ่งนั้นแล้วไม่เป็นไปตามที่คาดหวัง บ่อส่งผลให้การรับรู้สั้นน้อยลงทันที

2.7.2.4 สภาพแวดล้อม (Environment) โดยปกติผู้ที่รับรู้มักจะเลือกรับรู้ข่าวสารเฉพาะที่ตนเองสนใจ แต่ก็มีสิ่งเร้าบางอย่างจากสภาพแวดล้อมที่สามารถกระตุ้นให้เกิดการรับรู้ได้ เช่น ความเข้ม ขนาด หรือลักษณะการเคลื่อนไหว เป็นต้น

2.7.3 ปัจจัยที่มีผลต่อการรับรู้ด้านสรีระวิทยาและทางด้านจิตวิทยา การรับรู้ข้อมูลข่าวสารมีประสิทธิภาพมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับปัจจัยสำคัญอีกประการหนึ่งคือตัวผู้รับข้อมูลเองที่มีคุณลักษณะทางด้านสรีระวิทยาและทางด้านจิตวิทยาที่แตกต่างกัน ได้แก่ ความสามารถในการมองเห็นด้วยตา ความสามารถในการอ่านข้อมูล ความจำและทัศนคติ ซึ่งเป็นเรื่องส่วนตัวของผู้รับรู้อย่างที่ เอื้อเอ็นดู ดิสกุล ฌ อุษุษา (ระบบป้ายสัญลักษณ์. 2543) ได้อธิบายไว้ในหลักปัจจัยมนุษย์ (Human Factors Basis) ที่มีอิทธิพลทำให้เกิดการรับรู้และตอบสนองต่อป้ายในแต่ละบุคคล ได้แก่

2.7.3.1 ปัจจัยทางด้านสรีระวิทยา (Physical Factors) ประกอบด้วย

1. **แนวการมองของระดับสายตาปกติ (Normal Field of Vision)** คือ บุคคลสามารถมองเห็นป้ายได้ชัดเจนครอบคลุมภายในบริเวณพื้นที่ 60 องศาในแนวราบ ซึ่งแนวการมองของระดับสายตาปกติ ภาพที่อยู่นอกพื้นที่นี้จะไม่เห็นชัดเจนในรายละเอียด

2. **ความคมชัดในการรับภาพของสายตา (Visual Rate)** คือ กำลังความเหมาะสมหรือความคมชัดในการรับภาพของสายตาในเกณฑ์ปกติ ซึ่งคนปกติจะมองเห็นได้ในระยะของแสงที่ 20/20 ฟุต (ความเข้มของแสง 20 ลักซ์ที่ระยะห่าง 20 ฟุต) และยังขึ้นอยู่กับอายุและสายตาของแต่ละบุคคล

3. **อัตราการอ่าน (Reading Rate)** คือ จำนวนคำที่อ่านได้เมื่อเทียบกับเวลา ซึ่งมาตรฐานการอ่านจะอยู่ที่ 125 คำต่อนาที ถึง 500-600 คำ แต่ต้องพิจารณาควบคู่กับอายุ ระดับสติปัญญาและระดับการศึกษาด้วย

2.7.3.2 ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา (Psychological Factors) เป็นหลักวิเคราะห์ถึงความสัมพันธ์ระหว่างภาพและพื้นภาพ (Figure and Ground) ซึ่งนักจิตวิทยากลุ่มเกสทาลต์ (Gestalt) ได้กำหนดขึ้น คือภาพที่เป็นรูปร่างหรือลักษณะ โคร่งจะมองเห็นได้เมื่ออยู่บนพื้นภาพ เพราะรูปร่างเกิดจากกรอบรูปหรือเส้นกรอบรูปเป็นตัวกำหนดขอบเขต ดังนั้นการเปลี่ยนแปลงรูปร่างจึงเกิดการปรับเปลี่ยนเป็นกรอบรูป ซึ่งจะทำให้มีผลต่อการจดจำ

2.8 งานศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้อง

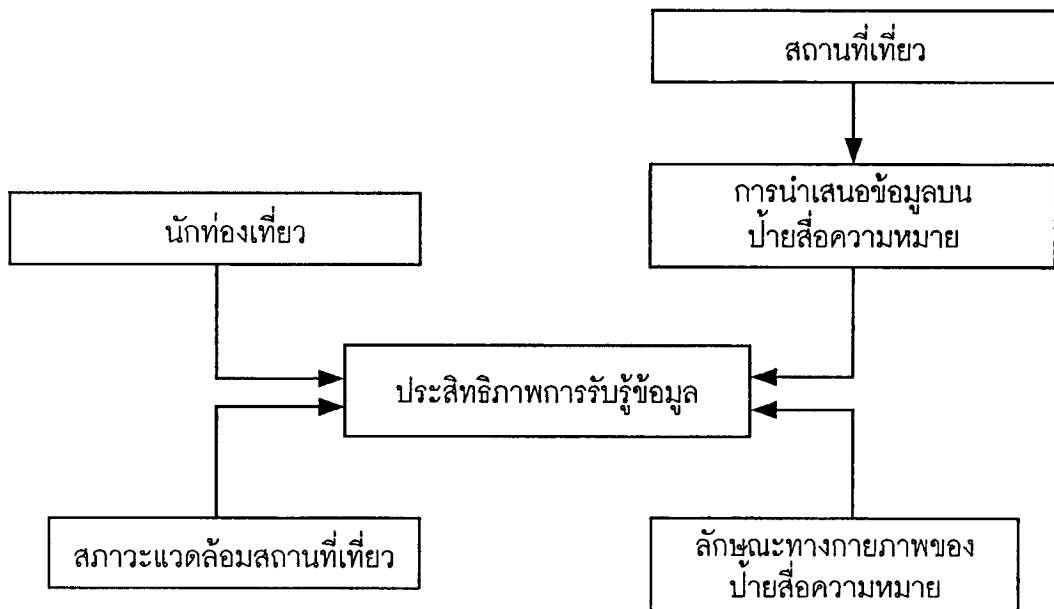
มีงานวิจัยเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ตัวอักษรเพื่อบรรยายความในรายละเอียดของข้อมูลประกอบกับการใช้ภาพประกอบ โดยเปรียบเทียบการนำเสนอข้อมูลด้านประวัติศาสตร์ผ่านสื่อประเภทมัลติมีเดีย กับการบอกเล่าในรายละเอียดจากผู้เชี่ยวชาญในด้านประวัติศาสตร์ในเรื่องเดียวกัน โดย Linda Sandino (<http://www.visualintelligences.com/linda-sandino-pollock.html>) พบว่าการนำเสนอข้อมูลด้วยสื่อประเภทมัลติมีเดีย สามารถเลือกการนำเสนอข้อมูลได้หลากหลายรูปแบบและสามารถแสดงภาพประกอบได้อย่างละเอียดมากกว่าการฟังการบรรยายจากผู้เชี่ยวชาญ แต่ไม่สามารถเข้าใจในข้อมูลที่น่าเสนอมาได้ทั้งหมด ซึ่งต่างจากการฟังบรรยายจากผู้เชี่ยวชาญที่เข้าใจได้มากกว่า และยังพบว่าสัดส่วนการนำเสนอข้อมูลด้วยการบรรยายที่มากกว่าการใช้ภาพหรือตารางประกอบทำให้การเข้าใจในข้อมูลเกิดได้ช้าลง และข้อมูลบางประเภทที่น่าเสนอข้อมูลด้วยภาพประกอบจะสามารถเข้าใจได้เร็วกว่าการอ่านคำบรรยาย

William H. Bardel (www.bardel.info/downloads/Depth_cues.pdf) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการจัดลำดับความสำคัญของข้อมูลที่น่าเสนอ โดยศึกษาเกี่ยวกับการนำเสนอข้อมูลเชิงวิทยาศาสตร์ให้กับนักศึกษาที่เรียนเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์โดยให้อ่านข้อมูลที่แสดงด้วยภาพและตารางแบบต่างๆ โดยจัดลำดับการเสนอข้อมูลเลียนแบบขั้นตอนการทดลองวิทยาศาสตร์ พบว่านักศึกษาสามารถเข้าใจถึงสิ่งที่น่าเสนอได้อย่างรวดเร็วและถูกต้อง และยังพบว่าการอ่านข้อมูลที่แสดงไว้ นักศึกษาส่วนมากจะมองหรืออ่านข้อมูลที่แสดงไว้ไม่ครบทุกส่วน โดยจะอ่านข้อมูลในส่วนแรกที่เริ่มต้นเหมือนกันแล้วต่อเนื่องไปอีกเล็กน้อยจึงข้ามไปอ่านข้อมูลในส่วนท้าย เนื่องจากนักศึกษาส่วนมากจะนึกถึงวิธีการหรือเรื่องราวต่อไปได้เอง จึงข้ามไปอ่านในส่วนสุดท้ายเลย และยังพบว่ายิ่งนักศึกษามีระดับการศึกษาที่สูงขึ้นจะยิ่งเข้าถึงข้อมูลได้เร็วมากขึ้นและข้ามเนื้อหาของข้อมูลมากยิ่งขึ้น

อินทิรา พรหมพันธุ์ (http://www.edu.chula.ac.th/eduinfo/ed_resch/inthira.pdf) ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการประเมินการรับรู้ระบบสัญลักษณ์ในท่าอากาศยานนานาชาติ กรุงเทพฯ โดยอ้างถึงงานวิจัยของ Robert E. Dewar, Jerry G. Ells. (1977) ที่ได้ทำการวิจัยเรื่องเครื่องชี้วัดการรับรู้และความเข้าใจในสัญลักษณ์จราจรในเรื่องความหมายภาษาสัญลักษณ์ โดยหาความสัมพันธ์ระหว่างความหมายทางจิตวิทยากับความแตกต่างของความหมาย และความสัมพันธ์ระหว่างความหมายทางจิตวิทยากับความชัดเจนของการสื่อความหมายในสัญลักษณ์จราจร ซึ่งมีผลการวิจัยคือ สัญลักษณ์นั้นจะสามารถสื่อความหมายได้ดีหากผู้ทดสอบมีความรู้สึกรับการออกแบบสัญลักษณ์นั้น และสัญลักษณ์ภาพไม่สามารถสื่อความหมายได้เท่ากันทั้งหมดโดยสัญลักษณ์ภาพที่เข้าใจได้ง่ายและรวดเร็วส่วนมากจะเป็นการออกแบบที่เกิดจากการลอกเลียนแบบธรรมชาติหรือการกระทำในชีวิตประจำวันเป็นส่วนใหญ่มากกว่าสัญลักษณ์ภาพที่ออกแบบจากนามธรรม และพบว่าผู้ที่มีประสบการณ์การเดินทางบ่อยๆ มักจะเข้าใจในสัญลักษณ์ภาพได้เร็วและมากกว่า

2.9 กรอบแนวคิดในการศึกษา

จากการทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับสถานที่เที่ยว นักท่องเที่ยว ผู้นำเสนอข้อมูล และป้ายสื่อความหมาย สามารถเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยต่างๆ กับประสิทธิภาพการรับรู้ข้อมูล ได้ดังที่แสดงในรูปที่ 2.33

รูปที่ 2.33 กรอบแนวคิดในการศึกษา

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

3.1 วิธีที่ใช้ศึกษาค้นคว้า

การศึกษานี้เป็นการศึกษาวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research Method) เพื่อศึกษาถึงวิธีการนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายที่เหมาะสมกับสถานที่เที่ยวที่มีลักษณะต่างๆ ที่มีผลต่อการรับรู้ข้อมูลของนักท่องเที่ยว โดยทำการศึกษาเปรียบเทียบผลการรับรู้ข้อมูลจากวิธีนำเสนอข้อมูลบนป้ายด้วยวิธีการเดิมกับวิธีการทางเลือกใหม่ที่ได้จากการวิเคราะห์แบบสอบถามของนักท่องเที่ยว โดยมีขั้นตอนในการศึกษาดังนี้

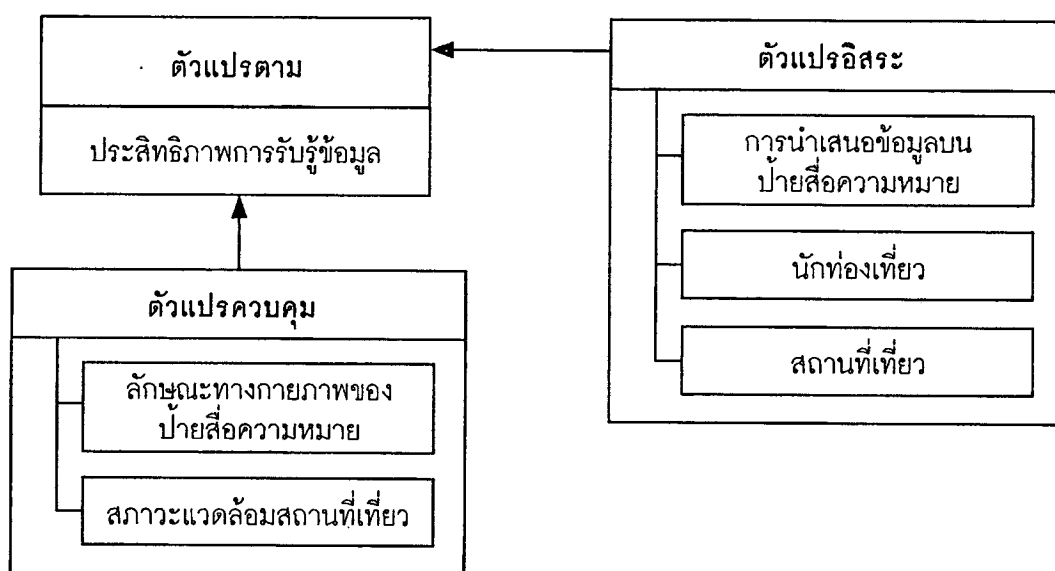
3.1.1 การทบทวนวรรณกรรมที่ได้จากแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา ทั้งจากตำรา บทความทางวิชาการ เอกสารจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและเอกสารออนไลน์ เพื่อรวบรวมเป็นแนวคิดที่สนับสนุนการศึกษาวิจัย

3.1.2 การเชื่อมโยงแนวคิดและทฤษฎีต่างๆ ที่ได้จากการรวบรวมวรรณกรรม เป็นกรอบแนวคิดของการศึกษา และนำไปสู่การกำหนดตัวแปรที่สามารถนำไปทดสอบความสัมพันธ์ แล้วนำไปวิเคราะห์ผลเพื่อที่จะตอบวัตถุประสงค์และประเด็นปัญหาของการศึกษา โดยการใช้เครื่องมือที่เป็นแบบสอบถาม (Questionnaire) สํารวจความคิดเห็นและหาประสิทธิภาพการรับรู้ข้อมูลของกลุ่มทดลอง

3.1.3 นำข้อมูลที่ได้จากการออกแบบสอบถาม มาทำการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมสถิติสำเร็จรูปเพื่อการวิจัย SPSS for Windows นำผลสรุปจากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้มาเป็นแนวทางการนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายที่มีประสิทธิภาพต่อไป

3.2 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

จากกรอบแนวคิดในการศึกษา ที่ต้องการวัดผลหาประสิทธิภาพการรับรู้ข้อมูลของสถานที่เที่ยวจากการนำเสนอข้อมูลทางเลือกต่างๆ ทำให้สามารถจำแนกตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาได้ดังแสดงในรูปที่ 3.1 ดังนี้

รูปที่ 3.1 กรอบแห่งตัวแปร

3.2.1 ตัวแปรตาม คือ ประสิทธิภาพการรับรู้ข้อมูลจากการนำเสนอข้อมูลรูปแบบต่างๆ ที่มี การวัดผลของประสิทธิภาพในด้านต่างๆ ดังนี้

3.2.1.1 ประสิทธิภาพการรับรู้ด้านการเข้าใจข้อมูล ได้แก่

1. สามารถเข้าใจข้อมูลได้ง่ายขึ้น
2. สามารถเข้าใจข้อมูลได้เร็วขึ้น
3. สามารถเข้าใจข้อมูลได้มากขึ้น
4. สามารถเข้าใจข้อมูลได้ละเอียดและลึกซึ้งมากขึ้น

3.2.1.2 ประสิทธิภาพการรับรู้ด้านการจดจำข้อมูล ได้แก่

1. ช่วยให้จดจำข้อมูลได้ง่ายขึ้น
2. ช่วยให้จดจำข้อมูลได้เร็วขึ้น
3. ช่วยให้จดจำข้อมูลได้มากขึ้น

3.2.1.3 ทักษะการที่มีต่อวิธีการนำเสนอข้อมูล ได้แก่

1. มีความน่าสนใจ สะอาดตาและดึงดูดใจ
2. มีการจัดระเบียบข้อมูลที่เป็นหมวดหมู่ชัดเจน ง่ายต่อการอ่านมากขึ้น
3. สามารถเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการได้ง่าย สามารถเลือกอ่านข้อมูลเฉพาะที่

สนใจได้

3.2.2 ตัวแปรอิสระ คือ นักท่องเที่ยวที่เป็นตัวแทนจากกลุ่มทดลอง สถานที่เที่ยว และการนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายรูปแบบต่างๆ ที่ต้องการวัดผลในด้านต่อไปนี้ ได้แก่

3.2.2.1 คุณลักษณะกลุ่มทดลอง ได้แก่

- เพศ
- ระดับการศึกษา
- ประสบการณ์การเที่ยว

3.2.2.2 สถานที่เที่ยวที่มีลักษณะทางกายภาพต่างๆ ได้แก่

- สถานที่เที่ยวที่คงสภาพและเปิดให้เข้าชม
- สถานที่เที่ยวที่คงสภาพแต่ปิดไม่ให้เข้าชม
- สถานที่เที่ยวที่เสื่อมสภาพ

3.2.2.3 การนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมาย ได้มาจากการทบทวนวรรณกรรมและการวิเคราะห์เลือกของผู้ศึกษาผ่านกระบวนการคิดและการออกแบบ ได้แก่

1. การบรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความ
2. การบรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความที่แบ่งเนื้อหาเป็นหมวดหมู่
3. การบรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความที่แบ่งเนื้อหาเป็นหมวดหมู่ร่วมกับภาพ สัญลักษณ์ภาพหรือภาพกราฟิก
4. การบรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความที่แบ่งเนื้อหาเป็นหมวดหมู่ร่วมกับภาพ สัญลักษณ์ภาพหรือภาพกราฟิกที่ใช้แทนข้อมูลบางส่วน

3.2.3 ตัวแปรควบคุม คือ ปัจจัยที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการรับรู้ข้อมูลซึ่งไม่ใช่สิ่งที่ทำการศึกษา ได้แก่

1. สภาพแวดล้อมของสถานที่เที่ยว ในการศึกษาทำการควบคุมสภาพแวดล้อมของสถานที่เที่ยวกรณีศึกษาให้มีสภาพเหมือนกันทั้งหมด ในด้านแสงสว่าง ตำแหน่งติดตั้งป้ายสื่อความหมาย ตำแหน่งการยืนเพื่ออ่านป้ายสื่อความหมาย

2. ลักษณะทางกายภาพของป้ายสื่อความหมาย ในการศึกษาเลือกรูปแบบป้ายสื่อความหมายและใช้รูปแบบตัวอักษร ขนาด สี สัญลักษณ์ภาพเป็นแบบเดียวกันกับกองส่งเสริมการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร เพื่อเป็นต้นแบบสร้างป้ายสื่อความหมายจำลอง

ความเชื่อมโยงกันระหว่างตัวแปรอิสระและตามแปรตามของการศึกษานี้ สามารถแสดงได้ดังในตาราง 3.1

ตารางที่ 3.1 แสดงความเชื่อมโยงกันระหว่างตัวแปรอิสระและตัวแปรตาม

ตัวแปรอิสระ	ตัวแปรตาม
<p>การนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมาย</p> <ul style="list-style-type: none"> - การบรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความ - การบรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความที่แบ่งเนื้อหาเป็นหมวดหมู่ - การบรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความที่แบ่งเนื้อหาเป็นหมวดหมู่ร่วมกับภาพ สัญลักษณ์ ภาพหรือภาพกราฟิก - การบรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความที่แบ่งเนื้อหาเป็นหมวดหมู่ร่วมกับภาพ สัญลักษณ์ ภาพหรือภาพกราฟิกที่ใช้แทนข้อมูลบางส่วน 	<p>1 ประสิทธิภาพการรับรู้ด้านการเข้าใจข้อมูล</p> <ul style="list-style-type: none"> - สามารถเข้าใจข้อมูลได้ง่ายขึ้น - สามารถเข้าใจข้อมูลได้เร็วขึ้น - สามารถเข้าใจข้อมูลได้มากขึ้น - สามารถเข้าใจข้อมูลได้ละเอียดและลึกซึ้งมากขึ้น <p>2 ประสิทธิภาพการรับรู้ด้านการจดจำข้อมูล</p> <ul style="list-style-type: none"> - ช่วยให้จดจำข้อมูลได้ง่ายขึ้น - ช่วยให้จดจำข้อมูลได้เร็วขึ้น - ช่วยให้จดจำข้อมูลได้มากขึ้น <p>3 ทักษะการที่มีต่อวิธีการนำเสนอข้อมูล</p> <ul style="list-style-type: none"> - มีความน่าสนใจ สะดุดตาและดึงดูดใจ - มีการจัดระเบียบข้อมูลที่เป็นหมวดหมู่ชัดเจน ง่ายต่อการอ่านมากขึ้น - สามารถเข้าถึงข้อมูลที่ต้องการได้ง่าย สามารถเลือกอ่านข้อมูลเฉพาะที่สนใจได้

3.3 นิยามปฏิบัติการของตัวแปร

ตัวแปรที่แสดงในหัวข้อ 3.2 ยังไม่สามารถนำมาหาค่าทางสถิติได้ ต้องทำการแปลงเป็นนิยามปฏิบัติการของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา ดังแสดงในตารางที่ 3.2

ตารางที่ 3.2 แสดงการแปลงค่าตัวแปรเป็นนิยามปฏิบัติการ

ตัวแปร	นิยามปฏิบัติการ	ระดับการวัด	เครื่องมือ
<p>1 คุณลักษณะกลุ่มทดลอง</p> <ul style="list-style-type: none"> - เพศ - ระดับการศึกษา - ประสบการณ์การเที่ยว - ประเภทสถานที่เที่ยวที่เคยไป - จำนวนครั้งที่เที่ยว - สาเหตุการไปเที่ยว 	<p>ชาย / หญิง</p> <p>ปีการศึกษาที่ 1 / 2 / 3 / 4 / 5</p> <p>เคย / ไม่เคย</p> <p>1-2 ประเภท / 3-4 ประเภท / 5-6 ประเภท</p> <p>หลายปีครั้ง / ปีละ 1-6 ครั้ง / มากกว่าปีละ 6 ครั้ง</p> <p>พักผ่อนหย่อนใจ</p> <p>อยากเห็นสิ่งใหม่</p> <p>สำรวจ ค้นคว้า ศึกษา</p>	<p>Nominal</p> <p>Ordinal</p> <p>Nominal</p> <p>Ordinal</p> <p>Ordinal</p> <p>Nominal</p>	<p>แบบสอบถาม ฉบับที่ 1</p>

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

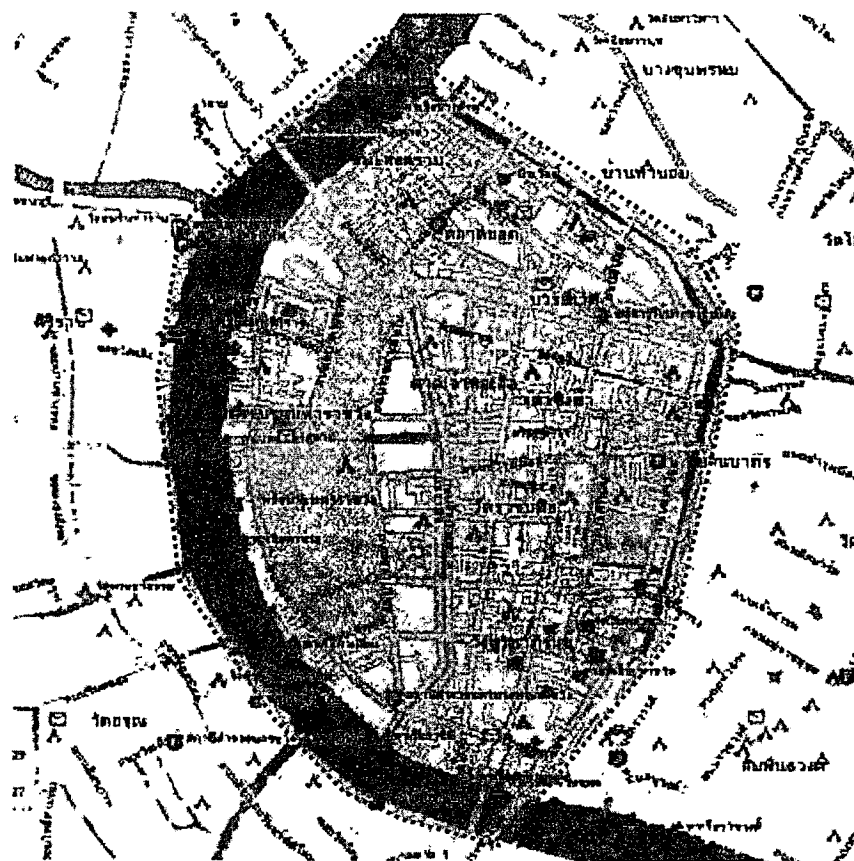
ตัวแปร	นิยามปฏิบัติการ	ระดับการวัด	เครื่องมือ
- ประสบการณ์การใช้งานป้าย	ความเชื่อ ความศรัทธา	Ordinal	
- ประโยชน์ที่ได้รับจากป้าย	ไม่เคย / เคยบางครั้ง / เคยทุกครั้ง ไม่มี / มีเล็กน้อย / มีมาก	Ordinal	
2 ประสิทธิภาพการรับรู้ข้อมูล			
- ประสบการณ์การเที่ยวสถานที่ กรณีศึกษา	เคย / ไม่เคย	Nominal	แบบสอบถาม ฉบับที่ 2 และ
- ชื่อสถานที่	ตอบผิด / ตอบถูก	Nominal	แบบสอบถาม ฉบับที่ 3
- ยุคสมัยของสถานที่เที่ยว	0 = ตอบผิด	Nominal	
- ผู้คำริให้สร้าง	0.5 = ตอบถูกบางส่วน		
- ปีที่เริ่มสร้าง	1 = ตอบถูกหมด		
- วัตถุประสงค์การสร้าง			
- ความสำคัญทางประวัติศาสตร์			
- จุดเด่นที่ควรเที่ยวชม			
- การขึ้นทะเบียนโบราณสถาน			
- จำนวนครั้งที่บูรณะ			
- โครงสร้างสำคัญทางสถาปัตยกรรม			
3 การนำเสนอข้อมูลบนป้าย			
สื่อความหมาย			
- แบบทางเลือกที่ 1 : การบรรยาย ด้วยตัวอักษรแบบเรียงความ	เลือกแบบทางเลือกที่ 1 / 2 / 3 / 4	Nominal	แบบสอบถาม ฉบับที่ 2
- แบบทางเลือกที่ 2: การบรรยาย ด้วยตัวอักษรแบบเรียงความที่แบ่ง เนื้อหาเป็นหมวดหมู่			
- แบบทางเลือกที่ 3: การบรรยาย ด้วยตัวอักษรแบบเรียงความที่แบ่ง เนื้อหาเป็นหมวดหมู่ร่วมกับภาพ สัญลักษณ์ภาพหรือภาพกราฟิก			
- แบบทางเลือกที่ 4 : การบรรยาย ด้วยตัวอักษรแบบเรียงความที่แบ่ง เนื้อหาเป็นหมวดหมู่ร่วมกับภาพ สัญลักษณ์ภาพหรือภาพกราฟิกที่ ใช้แทนข้อมูลบางส่วน			

ตารางที่ 3.2 (ต่อ)

ตัวแปร	นิยามปฏิบัติการ	ระดับการวัด	เครื่องมือ
4 ทักษะคิดต่อการนำเสนอข้อมูล ทางเลือกต่างๆ - การนำเสนอข้อมูลที่เลือก - ทำให้เข้าใจข้อมูลได้ง่ายขึ้น - ทำให้เข้าใจข้อมูลได้เร็วขึ้น - ทำให้เข้าใจข้อมูลได้มากขึ้น - ทำให้เข้าใจข้อมูลได้ลึกมากขึ้น - ทำให้จดจำข้อมูลได้ง่ายขึ้น - ทำให้จดจำข้อมูลได้เร็วขึ้น - ทำให้จดจำข้อมูลได้มากขึ้น - ความน่าสนใจ คึงดูใจ - การจัดระเบียบข้อมูลที่ชัดเจน - สะดวกในการเลือกเฉพาะข้อมูลที่ต้องการ	1 = น้อยที่สุด 2 = น้อย 3 = ปานกลาง 4 = มาก 5 = มากที่สุด	Ordinal	แบบสอบถาม ฉบับที่ 2 และ แบบสอบถาม ฉบับที่ 3

3.4 การเลือกสถานที่ที่เกี่ยวกรณีศึกษา

ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีสถานที่ที่เกี่ยวกระจายอยู่ทั่วประเทศเป็นจำนวนมาก โดยเฉพาะบริเวณชุมชนเมืองทั้งในอดีตและปัจจุบัน จากการสำรวจภาคสนามพบว่าชุมชนเมืองขนาดใหญ่ในปัจจุบัน มีสถานที่ที่เกี่ยวที่มีลักษณะทางกายภาพค่อนข้างสมบูรณ์ เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่มีความเจริญ มีประชากรอาศัยอยู่มากจึงยังคงดูแลรักษาซ่อมแซมสถานที่ที่เกี่ยวเหล่านั้นให้อยู่ในสภาพที่สมบูรณ์ ยังสามารถใช้งานได้ดีดังเดิม รวมทั้งมีสถานที่ที่เกี่ยวอีกหลายแห่งที่มีสภาพที่สมบูรณ์แต่ไม่ได้เปิดใช้งาน คงไว้เป็นเพียงสถานที่ที่เกี่ยว เช่น พื้นที่บริเวณเกาะรัตนโกสินทร์ อำเภอเมืองจังหวัดเชียงใหม่ เกาะภูเก็ต เป็นต้น ในขณะที่ชุมชนเมืองที่เคยรุ่งเรืองในอดีตจะมีสถานที่ที่เกี่ยวที่เป็นโบราณสถานหรือมีลักษณะทางกายภาพที่เสื่อมสภาพไปตามการเวลา จนไม่หลงเหลือสภาพเดิมให้ได้เห็น เช่น อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา อุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย เป็นต้น โดยผู้ศึกษามีเป้าหมายที่ศึกษาถึงการนำเสนอข้อมูลที่มีผลต่อการรับรู้ข้อมูลสถานที่ที่เกี่ยวที่มีลักษณะทางกายภาพต่างกัน 3 ลักษณะ ได้แก่ สถานที่ที่เกี่ยวที่คงสภาพและเปิดให้เข้าชม สถานที่ที่เกี่ยวที่คงสภาพแต่ปิดไม่ให้เข้าชม และสถานที่ที่เกี่ยวที่เสื่อมสภาพ

รูปที่ 3.2 แผนที่เกาะรัตนโกสินทร์ กรุงเทพมหานคร

จากการสำรวจภาคสนามพบว่าในเกาะรัตนโกสินทร์ตั้งอยู่บนแผ่นดินที่มีน้ำล้อมรอบในลักษณะคล้ายเกาะ คือ มีขอบเขตอยู่ภายในพื้นที่ระหว่างแม่น้ำเจ้าพระยาทางตะวันตกกับคลองหลอดหรือคลองคูเมืองเดิมทางตะวันออก เกาะรัตนโกสินทร์ แบ่งออกเป็น 2 ชั้น คือ เกาะรัตนโกสินทร์ชั้นใน มีอาณาเขตล้อมรอบด้วยแม่น้ำเจ้าพระยาและคลองคูเมืองเดิม (คลองหลอด) มีพื้นที่ประมาณ 1.8 ตารางกิโลเมตร หรือ 1,125 ไร่ ตั้งอยู่ในท้องที่แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนคร กรุงเทพมหานคร และ เกาะรัตนโกสินทร์ชั้นนอก มีอาณาเขตล้อมรอบด้วยคลองคูเมืองเดิม (คลองหลอด) แม่น้ำเจ้าพระยาด้านทิศเหนือ คลองรอบกรุง (คลองบาคำพู-คลองโองอ่าง) แม่น้ำเจ้าพระยาด้านทิศใต้ มีพื้นที่ประมาณ 2.3 ตารางกิโลเมตร หรือ 1,438 ไร่ ตั้งอยู่ในท้องที่แขวงชนะสงคราม แขวงบวรนิเวศ แขวงสำราญราษฎร์ แขวงศาลเจ้าพ่อเสือ แขวงเสาชิงช้า แขวงวัดราชบพิธ แขวงตลาดยอด และแขวงบูรพาภิรมย์ เขตพระนคร (ศูนย์ข้อมูลเกาะรัตนโกสินทร์ : www.bangkoktourist.com : 30 สิงหาคม 2550)

เกาะรัตนโกสินทร์เป็นพื้นที่ที่มีความสำคัญเป็นอย่างมาก มีประวัติความเป็นมาที่ยาวนาน เป็นศูนย์กลางของกรุงเทพมหานครและเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของกรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะมีสถานที่ที่เกี่ยวประวัติศาตร์อยู่เป็นจำนวนมาก จากเอกสารแนะนำสถานที่ที่เกี่ยวบริเวณเกาะรัตนโกสินทร์ฝั่งตะวันออก กองส่งเสริมการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร (2545) ที่นำเสนอสถานที่

เที่ยวประเภทประวัติศาสตร์จำนวน 84 แห่ง โดยจำแนกตามลักษณะทางกายภาพที่ต่างกันทั้ง 3 ลักษณะ ดังนี้

1. สถานที่เกี่ยวกับสภาพและเปิดให้เข้าชม จำนวน 71 แห่ง ได้แก่

<ul style="list-style-type: none"> - พระบรมมหาราชวังและวัดแก้ว - พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติศิลป์ พีระศรีอนุสรณ์ - พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ พระนคร - อนุสาวรีย์ ทหารอาสาสงครามโลกครั้งที่ 1 - โบสถ์วัดบวรสถานสุทราวาส - วัดมหาธาตุยุวราชรังสฤษฎิ์ราชวรมหาวิหาร - พระที่นั่งราชกิจวินิจฉัย - วัดพระธาตุพนมวิมลมังคลารามราชวรมหาวิหาร - บ้านจักรพงษ์และมูลนิธิโลกสีเขียว - สถานีตำรวจนครบาลพระราชวัง - อาคารกรมรักษาดินแดง - สะพานมอญ - อนุสาวรีย์สหชาติหรืออนุสาวรีย์หมี - สะพานช้างโรงสี - กระทรวงการต่างประเทศ - ดึกแถวริมถนนอัษฎางค์ - สะพานผ่านพิภพลีลา - กระทรวงยุติธรรม - กระทรวงกลาโหม - ดึกแถวข้างวัดบวรนิเวศวิหาร - กำแพงและประตูเมืองหน้าวัดบวรนิเวศ - เด็กสหประชาชาติ (ยูนิเซฟ) - บ้านเลขที่ 201/1 ถนนพระอาทิตย์ - อาคารที่ทำการกองทุนสงเคราะห์ - วัดชนะสงครามราชวรมหาวิหาร - อาคารบนถนนราชดำเนินกลาง - ลานพลับพลามหาเจษฎาบดินทร์ - ดึกแถวเก่าถนนบำรุงเมือง - เสาชิงช้า 	<ul style="list-style-type: none"> - กรมศิลปากร - มหาวิทยาลัยศิลปากร - ดึกแถวถนนหน้าพระลาน - โรงละครแห่งชาติ - มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ - ท่าราชวรดิษฐ์ - กระทรวงมหาดไทย - โรงเรียนราชินี - สะพานเจริญรัช - อาคารกระทรวงพาณิชย์ - พระราชอุทยานสราญรมย์ - ศาลเจ้าพ่อหอกลอง - สะพานปี่กวน - กรมแผนที่ทหาร - สะพานเจริญศรี - วัดบูรณศิริมาตยาราม - สะพานอุบลรัตน์ - ศาลหลักเมือง - อนุสาวรีย์ประชาธิปไตย - วัดบวรนิเวศวิหาร - อาคารมหามงกุฎราชวิทยาลัย - ศาลเจ้าพ่อเสือ - สะพานสมเด็จพระปิ่นเกล้า - หอศิลป์เจ้าฟ้า - ถนนราชดำเนินกลาง - สะพานผ่านฟ้าลีลาศ - วัดมเหยงคณ์ราชวรมหาวิหาร - โบสถ์พราหมณ์ - วัดสุทัศนเทพวราราม
---	---

- สะพานสมมติอมรรค - วัดสระเกศราชวรมหาวิหาร
- วัดราชประดิษฐ์สถิตมหาสีมารามราชวรวิหาร - สะพานมหาตมไทยอุทิศ
- ตึกแถวแพ่งนราภุช - ตึกแถวเก่าถนนบำรุงเมือง
- พระบรมราชานุสรณ์สมเด็จพระบรมราชเจ้ามหาสุรสิงหนาท
- พระบรมราชานุสาวรีย์ พระบาทสมเด็จพระปิ่นเกล้าเจ้าอยู่หัว
- พระบรมราชานุสาวรีย์ พระบาทสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว
- อนุสาวรีย์พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระจันทบุรีนฤนาถ
- พระบรมราชานุสาวรีย์ พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
- อนุสาวรีย์สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาเทวะวงศ์วโรปการ
- พระอนุสาวรีย์พระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมหลวงราชบุรีดิเรกฤทธิ์

2. สถานที่ที่อยู่ที่คงสภาพแต่ปิดไม่ให้เข้าชม จำนวน 12 แห่ง ได้แก่

- หอสมุดพระวชิรญาณ - พระราชวังบวรสถานมงคล
- ตึกแถวถนนมหาธาตุ - หอกลอง
- หอนาฬิกา - สะพานหก
- ชุมประตู่วังแพ่งสรรพศาสตร์สุภกิจ - ชุมประตู่วังถนนพระสุเมรุ
- ท้องสนามหลวง - ท่าเตียน
- อุทกทาน - ป้อมพระสุเมรุ

3. สถานที่ที่อยู่ที่เสื่อมสภาพ จำนวน 1 แห่ง ได้แก่

- โรงเรียนตะละภักศึกษา

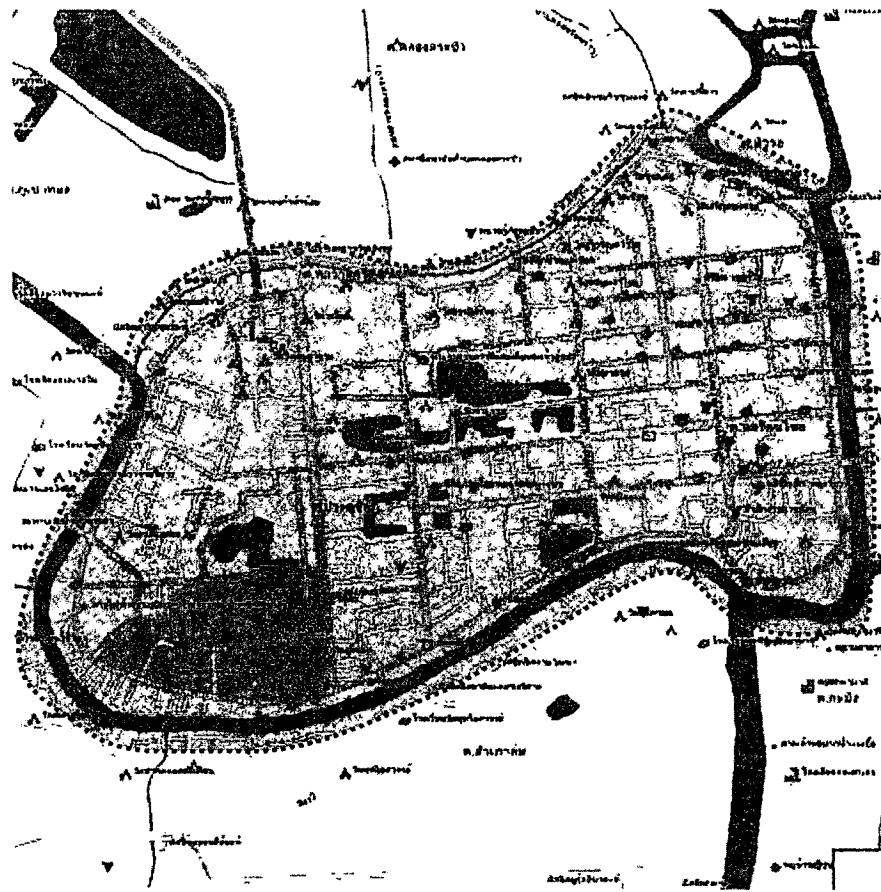
สถานที่ที่อยู่ในพื้นที่ดังกล่าวจึงมีความเหมาะสมที่ใช้เพื่อจำแนกสถานที่ที่ควรอนุรักษ์ศึกษาในลักษณะสถานที่ที่อยู่ที่คงสภาพและเปิดให้เข้าชม และสถานที่ที่อยู่ที่คงสภาพแต่ปิดไม่ให้เข้าชม ส่วนสถานที่ที่เสื่อมสภาพ สํารวจพบเพียงแห่งเดียวคือ โรงเรียนตะละภักศึกษา ซึ่งมีจำนวนไม่ครบตามที่กำหนดไว้เพื่อการทดสอบ ผู้ศึกษาดำเนินการสำรวจภาคสนามต่อเพื่อหาสถานที่ที่เสื่อมสภาพ โดยเลือกทำการสำรวจในพื้นที่ของอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่มีความเหมาะสมด้านลักษณะทางกายภาพและสภาพแวดล้อมเนื่องจากเป็นพื้นที่ปิดล้อมด้วยแม่น้ำและคลองคล้ายคลึงกันกับพื้นที่เกาะรัตนโกสินทร์ กรุงเทพมหานคร มีสถานที่ที่เกี่ยวข้องส่วนมากตั้งอยู่ภายในเกาะเมืองพระนครศรีอยุธยา และจากเอกสารแนะนำสถานที่ที่เกี่ยวข้องอุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2541) แนะนำสถานที่ที่เกี่ยวข้องประเภทประวัติศาสตร์ จำนวน 22 แห่ง ได้แก่

- เจดีย์ศรีสุริโยทัย - วัดวรเชษฐาราม
- วัดวรโพธิ์ - วัดโลกยสุธา

- พระราชวัง โบราณ	- วัดพระศรีสรรเพชญ์
- วิหารพระมงคลบพิตร	- วัดธรรมิกราช
- พระราชานุสรีย์ พระเจ้าอยู่ทอง	- คຸ້ມຂຸນແຜນ
- ศาลหลักเมือง	- วัดสั้ม
- วัดบรมพุทธาราม	- วัดพระราม
- วัดสุวรรณาวาส	- วัดราชประดิษฐาน
- วัดราชบูรณะ	- วัดมหาธาตุ
- วัดขุนเมืองใจ	- วัดขุนแสน
- วัดสุวรรณคาราราม	- ป้อมเพชร

จากการสำรวจภาคสนามพบว่า สถานที่ที่เกี่ยวข้องประเภทประวัติศาสตร์ จำนวน 22 แห่งนั้น เป็นสถานที่ที่เกี่ยวข้องที่เสื่อมสภาพ จำนวน 11 แห่ง ได้แก่

- วัดวรเชษฐาราม	- วัดวรโพธิ์
- พระราชวัง โบราณ	- วัดพระศรีสรรเพชญ์
- คຸ້ມຂຸນແຜນ	- วัดสั้ม
- วัดพระราม	- วัดราชประดิษฐาน
- วัดราชบูรณะ	- วัดมหาธาตุ
- ป้อมเพชร	

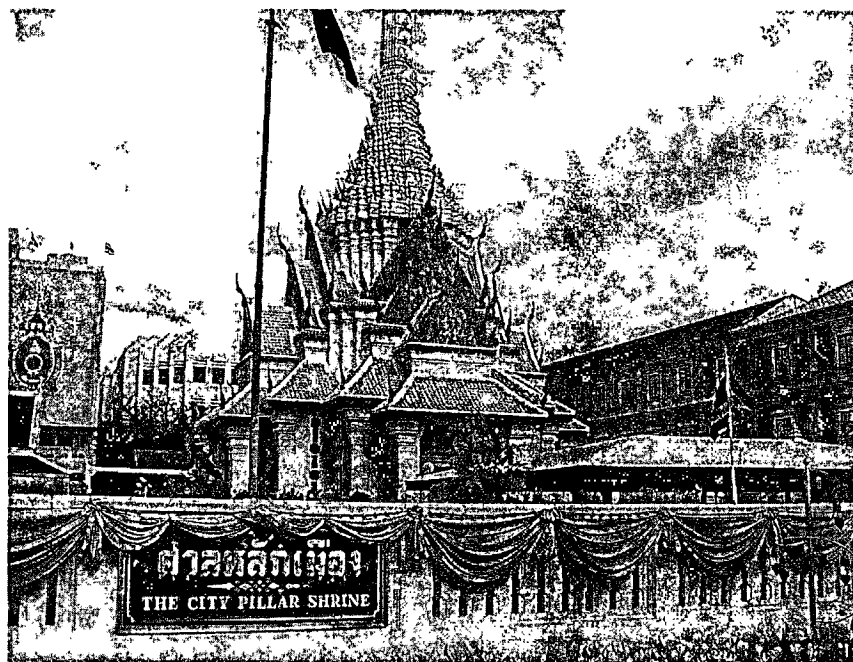

รูปที่ 3.3 แผนที่อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา จ.พระนครศรีอยุธยา

จากการสำรวจภาคสนามสถานที่ที่เกี่ยวข้องประเภทประวัติศาสตร์ทั้ง 2 พื้นที่เพื่อนำมาคัดเลือกเป็นสถานที่ที่เกี่ยวกรณีศึกษาตัวแทนสถานที่ที่เกี่ยวข้องทั้งหมด โดยใช้วิธีการสุ่มเลือกสถานที่ที่เกี่ยวข้องลักษณะทางกายภาพต่างกันประเภทละ 2 แห่ง รวมทั้งหมด 6 แห่ง ดังผลนี้

1. สถานที่ที่เกี่ยวข้องที่คงสภาพและเปิดให้เข้าชม ได้แก่

1.1 ศาลหลักเมือง ตั้งอยู่ที่ ถ. มหาชัย แขวงพระบรมมหาราชวัง เขตพระนครในการสร้างกรุงรัตนโกสินทร์ รัชกาลที่ 1 ทรงโปรดเกล้าฯ ให้กระทำพิธียกเสาหลักเมืองเพื่อความเป็นสิริมงคลตามความเชื่อที่มีมาแต่โบราณ เมื่อวันที่ 21 เมษายน 2325 เวลา 6.54 น. ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 4 ทรงโปรดเกล้าฯ ให้บูรณะซ่อมแซมใหม่ เสาหลักเมืองสร้างด้วยไม้ชัยพฤกษ์สูงพื้นดิน 108 นิ้ว ส่วนที่ฝังอยู่ในดินยาว 79 นิ้ว มียอดสวมลงบนเสาธงรักปิดทองสำหรับบรรจุชะตาเมือง ต่อมาในปี 2523 ได้มีการบูรณะซ่อมแซมครั้งใหญ่ปัจจุบันอยู่ในความดูแลขององค์การทหารผ่านศึก มีการจัดละครรำ ละครชาตรี ไว้สำหรับให้ผู้ต้องการแสดงการระไว้ว่าจ้างด้วยการรำบูชาศาลหลักเมืองอยู่ตรงด้านข้างด้วย (เส้นทางท่องเที่ยวบางกอกฝั่งพระนคร. 2545)

รูปที่ 3.4 ศาลหลักเมืองกรุงเทพมหานคร

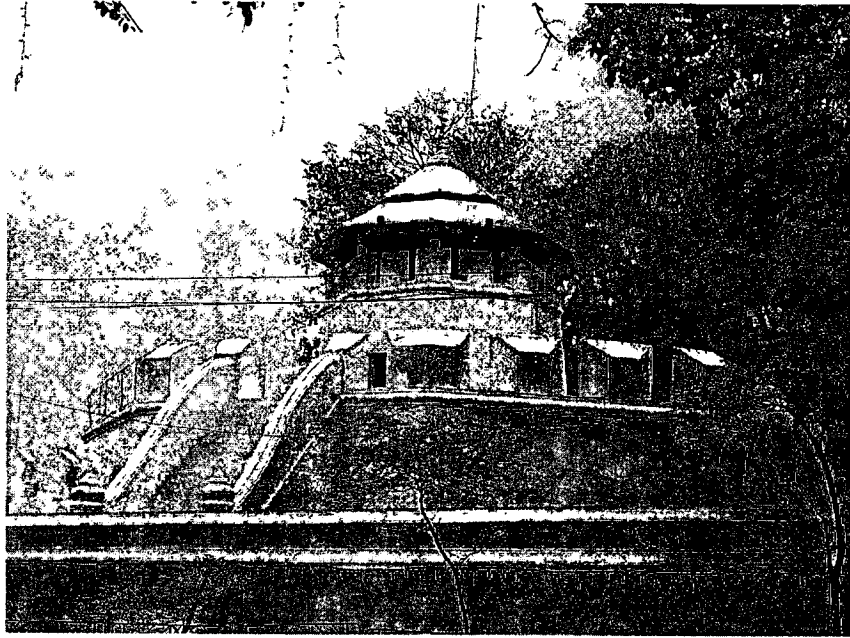
1.2 สะพานมหาไทยอุทิศ ตั้งอยู่ที่ ถ. ราชดำเนินกลาง แขวงสำราญราษฎร์ เขตพระนคร สะพานนี้มีขนาดกว้าง 2 วา 2 ศอก ยาว 1 เส้น 3 วา 2 ศอก สูงจากระดับน้ำธรรมดา 5 ศอก ตัวสะพานทำด้วยปูนผสมศิลาอย่างมีแกน มีภาพปั้นที่สะดุดตาและสะดุดใจอยู่ภาพหนึ่ง คือ ภาพของคนร้องไห้ เป็นสะพานเดิวนในเมืองไทยที่มีรูปคนแสดงอาการ โศกเศร้าเหงาหงอย และเป็นสะพานประวัติศาสตร์สะพานหนึ่งของไทย (เส้นทางท่องเที่ยวบางกอกฝั่งพระนคร. 2545)

รูปที่ 3.5 สะพานมหาไทยอุทิศ กรุงเทพมหานคร

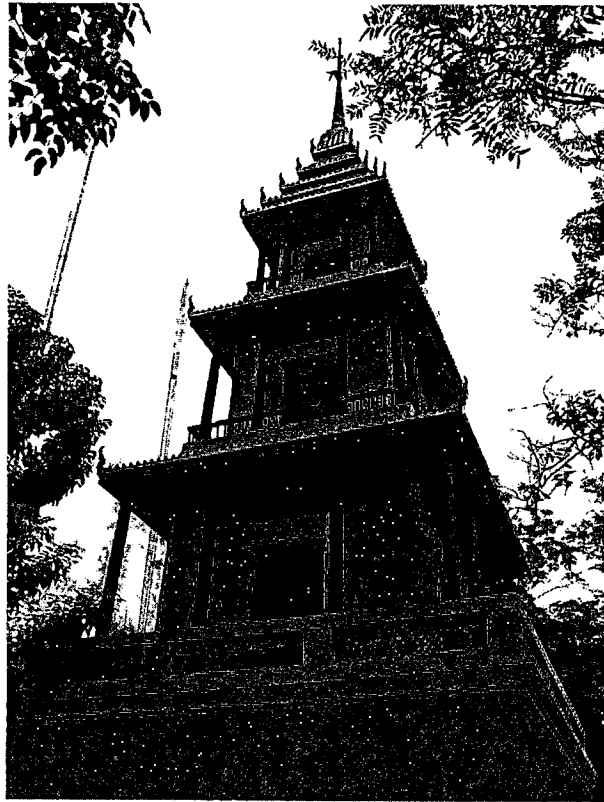
2. สถานที่ที่เกี่ยวข้องถึงสภาพแต่ปิดไม่ให้เข้าชม ได้แก่

2.1 ป้อมมหากาฬ ตั้งอยู่เชิงสะพานผ่านฟ้าลีลาศ ถ. มหาไชย สร้างในสมัยรัชกาลที่ 1 เมื่อ พ.ศ.2326 ลักษณะเป็นรูปแปดเหลี่ยมมีกำแพงล้อมรอบสองชั้นประดับด้วยลูกป้อม มีทางเดินระหว่างกำแพงทั้งสอง บนกำแพงมีปืนโบราณตั้งอยู่ 12 กระบอก ป้อมนี้สร้างพร้อมกับการสร้างพระบรมมหาราชวังและวังหน้า โดยมีทั้งหมด 14 ป้อม ปัจจุบันเหลือให้เห็นเพียง 2 ป้อม (เส้นทางท่องเที่ยวบางกอกฝั่งพระนคร. 2545)

รูปที่ 3.6 ป้อมมหากาฬ กรุงเทพมหานคร

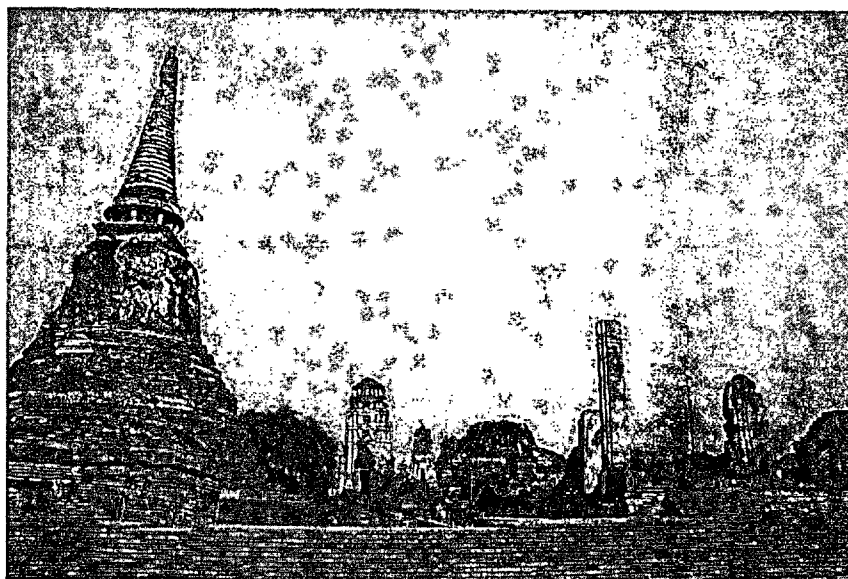
2.2 หอกลอง ตั้งอยู่ที่หน้าหับเขยข้างวัดโพธารามหรือวัดโพธิ์ โดยรัชกาลที่ 1 โปรดเกล้าฯ ให้สร้างในปี พ.ศ.2325 ทำเป็นหอกลาง 3 ชั้น ยอดทรงมณฑปสูง 1 เส้นเศษ ทำด้วยไม้ทางสี่แดงเลียนแบบหอกลางของกรุงศรีอยุธยา แต่ละชั้นเป็นกลองสำหรับตีให้สัญญาณต่างๆ กัน ชั้นต้นเป็นกลองชื่อว่า “ยาพระสุริย์ศรี” ตีบอกเวลาห้าค่ำและห้ารุ่ง ชั้นกลางมีกลองชื่อว่า “อัครพิณาศ” แจ้งเหตุเพลิงไหม้ และกลองชั้นยอดมีชื่อว่า “พิฆาตไพรี” แจ้งเหตุเมื่อเวลามีข้าศึกมาประชิดชานพระนคร ในสมัยรัชกาลที่ 3 โปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนยอดหอกลองเป็นรูปยอดเกี้ยวแบบจีนและต่อมาถูกเปลี่ยนเป็นยอดมณฑปแบบเดิม เมื่อถึงรัชกาลที่ 5 จึงโปรดเกล้าฯ ให้รื้อเพื่อใช้ประโยชน์ที่ดินในการสร้างพระราชทานอุทยาน “สวนเจ้าเชตุ” ปัจจุบันได้มีการสร้างหอกลองขึ้นมาอีกครั้งหนึ่งในปี พ.ศ.2525 อยู่ใกล้เคียงกับตำแหน่งเดิม (เส้นทางท่องเที่ยวบางกอกฝั่งพระนคร. 2545)

รูปที่ 3.7 หอกลอง กรุงเทพมหานคร

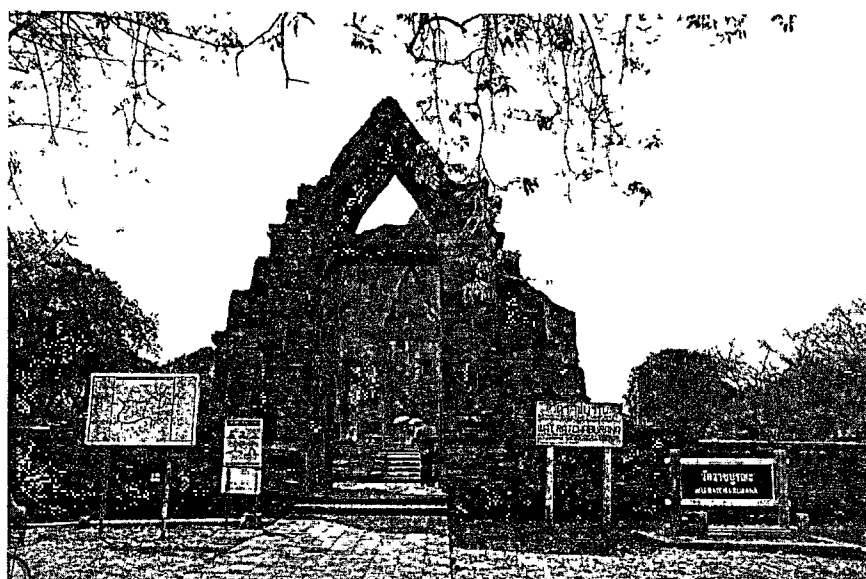
3. สถานที่ที่เกี่ยวข้องที่เสื่อมสภาพ ได้แก่

3.1 วัดมหาธาตุ ตั้งอยู่ที่เชิงสะพานป่าถ่าน ต. ท่าวาสุกรี หัวมุม ถ. นเรศวร ตัดกับ ถ. ชีภูม วัดมหาธาตุเป็นวัดที่มีมาก่อนการสถาปนากรุงศรีอยุธยาและสร้างเพิ่มเติมขึ้นอีกในเวลาต่อมา พระราชพงศาวดารฉบับหลวงประเสริฐฯ ระบุว่าองค์พระศรีรัตนมหาธาตุเริ่มสร้างขึ้นในสมัยสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 1 (ขุนหลวงพระจั่ว) เมื่อปี พ.ศ. 1917 แต่ยังไม่แล้วเสร็จ สมเด็จพระรามาธิบดีจึงทรงสร้างเพิ่มเติมจนเสร็จบริบูรณ์โดยโปรดเกล้าฯ ให้สร้างพระปรางค์บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ ซึ่งนอกจากจะเป็นที่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุแล้วยังเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปและรูปเคารพที่ย้ายมาจากที่อื่น ทั้งจากเมืองโบราณเก่าแก่และจากเมืองที่ชนะสงคราม (นำที่ขวดยุชยา. 2550 : 84)

รูปที่ 3.8 วัดมหาธาตุ อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

3.2 วัดราชบูรณะ ตั้งอยู่บริเวณเชิงสะพานป่าถ่าน ต. ท่าวาสุกรี ตรงข้ามวัดมหาธาตุ ในพระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยาระบุว่า สมเด็จพระราชาธิบดีที่ 2 (เจ้าสามพระยา) โปรดเกล้าฯ ให้สร้างวัดนี้ ณ บริเวณที่ถวายพระเพลิงพระศพเจ้าอัยพระยาและเจ้ายี่พระยา ที่สิ้นพระชนม์จากการชนช้างในการแย่งชิงราชสมบัติกัน เมื่อปี พ.ศ. 1967 ส่วนบริเวณที่สิ้นพระชนม์โปรดเกล้าฯ ให้สร้างเป็นเจดีย์ขึ้น 2 องค์เรียกว่าเจดีย์เจ้าอัยเจ้ายี่ อยู่บริเวณเชิงสะพานป่าถ่านทางด้านตะวันออกเฉียงใต้ของวัดราชบูรณะ (นำเที่ยวอยุธยา. 2550 : 90)

รูปที่ 3.9 วัดราชบูรณะ อุทยานประวัติศาสตร์พระนครศรีอยุธยา

3.5 กลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่านักท่องเที่ยวที่ผ่านเข้ามาในบริเวณสถานที่ที่ศึกษานั้น มีวัตถุประสงค์และพฤติกรรมในการชมสถานที่ที่เที่ยวที่แตกต่างกัน โดยที่นักท่องเที่ยวที่มาโดยลำพัง จะมีความต้องการการใช้งานป้ายสื่อความหมายและป้ายอื่นที่ติดตั้งแสดงอยู่ในบริเวณสถานที่ที่เที่ยว เนื่องจากต้องอาศัยข้อมูลและเส้นทางท่องเที่ยวจากป้ายและเอกสารประกอบการท่องเที่ยวที่ได้รับจากเจ้าหน้าที่บริเวณสถานที่ที่เที่ยวเป็นหลัก แต่ในขณะที่นักท่องเที่ยวที่มาเป็นกลุ่มทัวร์ ให้ความสำคัญกับป้ายสื่อความหมายและป้ายอื่นๆ น้อยกว่า เนื่องจากมีผู้นำชมหรือหัวหน้าทัวร์คอยให้คำแนะนำและอธิบายข้อมูลแทนอยู่แล้ว ในการศึกษาครั้งนี้มุ่งเน้นที่ศึกษาการนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมาย ที่เป็นประโยชน์ต่อนักท่องเที่ยวประเภทที่เดินทางมาเที่ยวโดยลำพัง จึงเลือกที่ทำการศึกษากับนักท่องเที่ยวประเภทนี้เป็นหลัก และจากการสำรวจภาคสนามพบว่า นักท่องเที่ยวกลุ่มนี้มีพฤติกรรมการเที่ยวที่ให้ความสนใจกับสถานที่ที่เที่ยวและข้อมูลประกอบการท่องเที่ยวที่แตกต่างกัน สามารถจำแนกได้ 2 ประเภท ได้แก่

1. นักท่องเที่ยวทั่วไป หมายถึง นักท่องเที่ยวที่ต้องการเที่ยวชมสถานที่ที่เที่ยวต่างๆ ที่ไม่ได้เจาะจงสถานที่ที่เที่ยวที่ใดเป็นพิเศษ ต้องการเที่ยวชมทุกสถานที่เท่าที่มีโอกาส ซึ่งอาจมีความสนใจในสถานที่เที่ยวหลายประเภท และหมายถึงนักท่องเที่ยวที่บังเอิญผ่านเข้ามาในสถานที่ที่เที่ยวโดยไม่ตั้งใจ แต่เมื่อเข้ามาในบริเวณนั้นแล้ว ถือโอกาสเที่ยวชมสถานที่ที่เที่ยวนั้นเท่าที่มีเวลา

2. นักท่องเที่ยวที่มีความสนใจเป็นพิเศษ หมายถึง นักท่องเที่ยวที่ตั้งใจมาเที่ยวชมสถานที่ที่เที่ยวนั้น โดยเฉพาะ เพื่อเยี่ยมชมความสวยงามหรือเพื่อวัตถุประสงค์อย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น การเที่ยวชมเพื่อประโยชน์ทางการศึกษา เป็นต้น นักท่องเที่ยวบางคนอาจมีการเตรียมตัวก่อนการเดินทางหรือศึกษาข้อมูลสถานที่ที่สนใจนั้นล่วงหน้าจากหนังสือแนะนำเที่ยวหรืออินเทอร์เน็ต

ในการศึกษาครั้งนี้มุ่งเน้นศึกษากับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาโดยลำพัง เนื่องจากมีความจำเป็นที่ใช้ประโยชน์จากข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายมากกว่านักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเป็นกลุ่มทัวร์ และเลือกทำการศึกษากับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาโดยลำพังที่มีความสนใจเป็นพิเศษต่อสถานที่ที่เที่ยว แต่เนื่องจากนักท่องเที่ยวเป็นผู้ที่ต้องเดินทางไปเที่ยวชมสถานที่ที่เที่ยวต่างๆ ตลอดเวลาไม่มีเวลาพอที่จะตอบแบบสอบถามที่ต้องใช้เวลามากพอสมควร ด้วยขั้นตอนของการศึกษานี้ที่นักท่องเที่ยวคนเดียวกันต้องตอบแบบสอบถามซ้ำจำนวน 2 ครั้งแต่ต่างช่วงเวลากัน เพื่อนำผลที่ได้มาทำการเปรียบเทียบกัน อีกทั้งนักท่องเที่ยวที่อยู่ในสถานที่ที่เที่ยวกิจกรรมศึกษาที่มีความหลากหลายมาก ซึ่งหากควบคุมด้วยวิธีการทางสถิติจำเป็นที่ใช้นักท่องเที่ยวจำนวนมาก ด้วยสาเหตุดังกล่าวผู้ศึกษาเลือกนักศึกษาจากคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ที่มีการเรียนเกี่ยวกับวิชาประวัติศาสตร์ไทยหรือศิลปะไทย เพื่อเป็นตัวแทนกลุ่มประชากรเป้าหมายที่เป็นนักท่องเที่ยวทั่วไป เพื่อมิให้คุณลักษณะพื้นฐาน

ใกล้เคียงกันทั้งกลุ่ม ผู้ศึกษาเลือกนักศึกษาจากภาควิชาศิลปอุตสาหกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่มีจำนวนนักศึกษาทั้งหมด 289 คน และเปิดรับอาสาสมัครที่เป็นนักศึกษาจำนวน 100 คน ทำการเก็บข้อมูลด้วยแบบสอบถามเพื่อตรวจสอบคุณลักษณะเบื้องต้น คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างที่มี ซึ่งประกอบด้วยชายและหญิงจำนวนเท่ากันในแต่ละชั้นปีการศึกษาให้เหลือจำนวน 60 คน

3.6 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

ในการวัดประสิทธิภาพการรับรู้ข้อมูลและทัศนคติต่อการนำเสนอข้อมูล จำเป็นต้องใช้เครื่องมืออันประกอบด้วย

3.6.1 แบบสอบถาม ในการศึกษาครั้งนี้มีการใช้แบบสอบถามเพื่อการวัดผลด้วยกัน 3 ฉบับ ดังนี้

3.6.1.1 แบบสอบถามฉบับที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลลักษณะกลุ่มทดลอง เป็นข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้ตอบแบบสอบถามและประสบการณ์การท่องเที่ยว มีคำถาม 7 ข้อเพื่อวิเคราะห์คัดเลือกเป็นกลุ่มทดลองให้ได้จำนวนและคุณลักษณะตามที่ระบุ

3.6.1.2 แบบสอบถามฉบับที่ 2 แบบสอบถามเพื่อวัดประสิทธิภาพการรับรู้ข้อมูลจากการนำเสนอข้อมูลทางเลือกเดิม ประกอบด้วยคำถาม 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามวัดประสิทธิภาพการรับรู้ข้อมูล เป็นคำถามจำนวน 10 ข้อ เกี่ยวกับข้อมูลของสถานที่เที่ยวที่แสดงอยู่บนป้ายสื่อความหมาย โดยอ่านข้อมูลจากป้ายสื่อความหมายจำลองที่ใช้การนำเสนอข้อมูลด้วยแบบทางเลือกเดิม เพื่อทดสอบว่าสามารถจดจำและรับรู้ข้อมูลได้เท่าไร

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามทัศนคติและความคิดเห็นของกลุ่มทดลองที่มีต่อการนำเสนอข้อมูลแบบทางเลือกจำนวน 4 ทางเลือก มีคำถาม 11 ข้อ นำผลที่ได้ไปใช้พัฒนาการนำเสนอข้อมูลแบบทางเลือกใหม่

3.6.1.3 แบบสอบถามฉบับที่ 3 แบบสอบถามเพื่อวัดประสิทธิภาพการรับรู้ข้อมูลจากการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่ ประกอบด้วยคำถาม 2 ส่วน ดังนี้

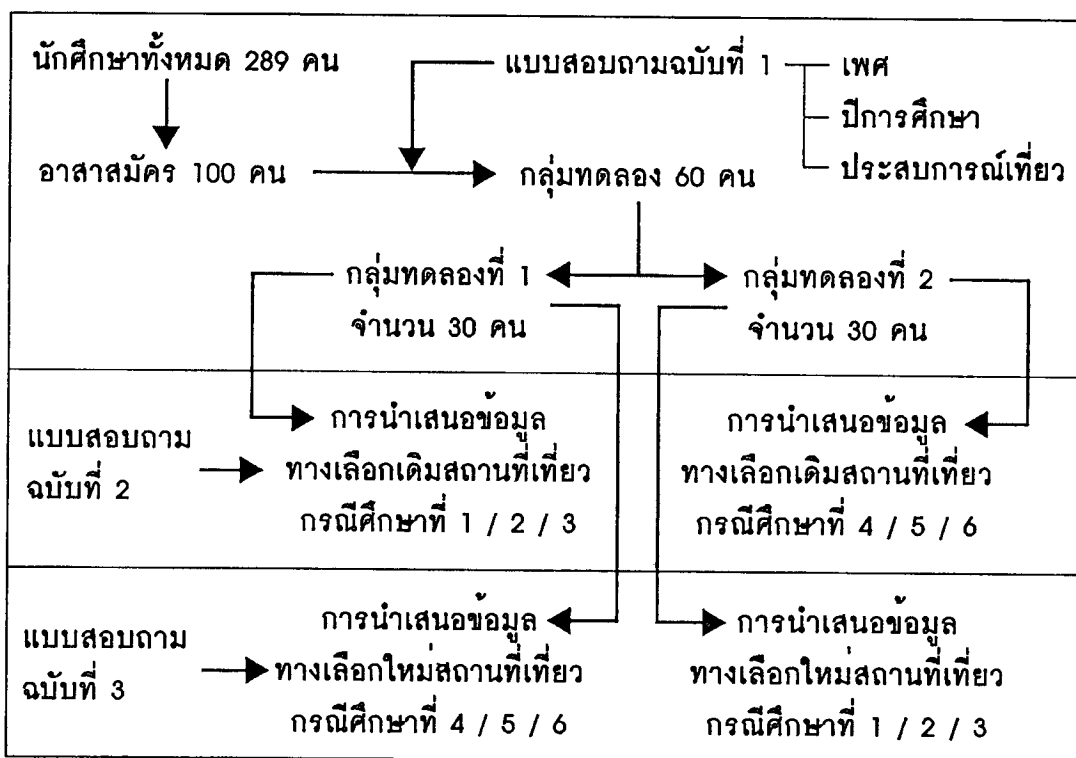
ส่วนที่ 1 แบบสอบถามวัดประสิทธิภาพการรับรู้ข้อมูล เป็นคำถามจำนวน 10 ข้อ เกี่ยวกับข้อมูลของสถานที่เที่ยวที่แสดงอยู่บนป้ายสื่อความหมาย โดยอ่านข้อมูลจากป้ายสื่อความหมายจำลองที่ใช้การนำเสนอข้อมูลด้วยแบบทางเลือกใหม่ เพื่อทดสอบว่าสามารถจดจำและรับรู้ข้อมูลได้เท่าไร

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามทัศนคติและความคิดเห็นของกลุ่มทดลอง ที่มีต่อวิธีการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่ มีคำถาม 10 ข้อ

3.6.2 ป้ายสื่อความหมายทดลอง เป็นการจำลองรูปแบบของป้ายสื่อความหมาย โดยมีขนาดพื้นที่ป้ายเท่ากับป้ายที่ตั้งอยู่บริเวณสถานที่ที่เกี่ยว สำหรับแสดงรูปแบบการนำเสนอข้อมูลเพื่อร่วมกับแบบสอบถาม

3.7 การออกแบบการทดลอง

การออกแบบการทดลองการศึกษานี้ มีขั้นตอนและวิธีการทดสอบสามารถแสดงความเชื่อมโยงของขั้นตอนต่างๆ ได้ดังภาพที่ 3.9

รูปที่ 3.10 ความเชื่อมโยงของขั้นตอนการออกแบบการทดลอง

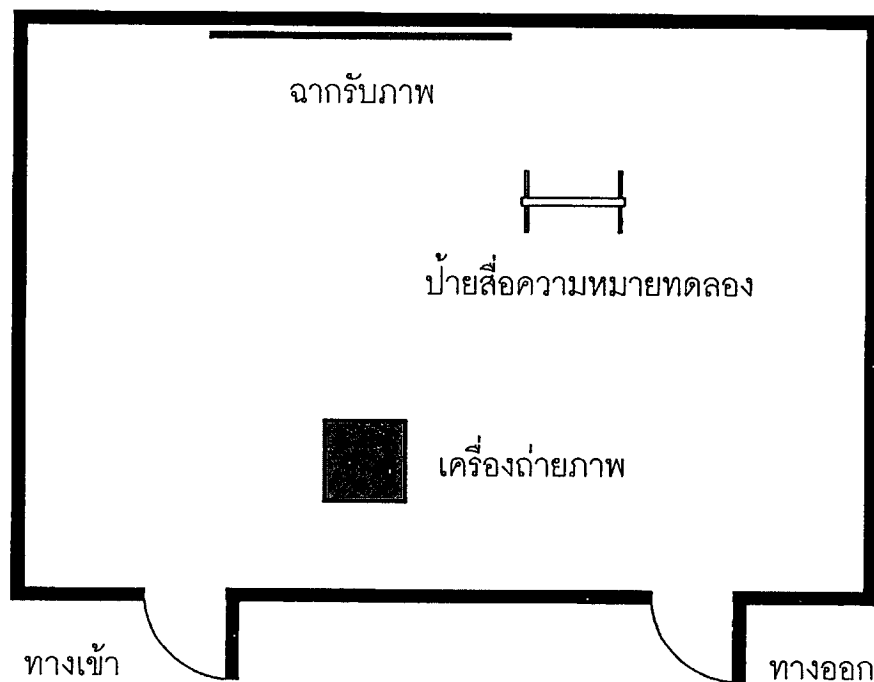
3.7.1 ห้องทดสอบการนำเสนอข้อมูล เนื่องจากการศึกษานี้ทำการศึกษากับสถานที่ที่เกี่ยวกรณีศึกษาจำนวน 6 แห่ง ที่ตั้งอยู่ในหลายเขตพื้นที่ เป็นการยากที่กลุ่มทดลองทำการทดสอบ ณ พื้นที่จริงได้ อีกทั้งสถานที่ที่เกี่ยวกรณีศึกษาบางแห่งตั้งอยู่ในเขตชุมชนที่มีพื้นที่คับแคบ และมีสิ่งกีดขวางบริเวณที่ตั้งของป้ายสื่อความหมาย เป็นการยากต่อการทำทดสอบ ณ พื้นที่จริง ผู้ศึกษาจำเป็นอย่างยิ่งจะควบคุมเงื่อนไขบางประการที่จะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการรับรู้ข้อมูลด้านสภาพแวดล้อมของ

สถานที่ที่เกี่ยว เพื่อให้สถานที่ที่เกี่ยวข้องกรณีศึกษาทั้ง 6 แห่ง มีสภาพแวดล้อมใกล้เคียงกัน โดยกำหนดให้เป็นตัวแปรควบคุม ผู้ศึกษาเลือกใช้การฉายภาพของสถานที่ที่เกี่ยวข้องกรณีศึกษาบนฉากภายในห้องที่ควบคุมสภาพแสงสว่างให้มีความเหมาะสมกับการมองเห็นและการอ่าน และจัดให้มีขนาดของภาพสถานที่ที่กรณีศึกษามีขนาดและตำแหน่งยื่นมองใกล้เคียงกับสภาพพื้นที่จริง ในการทดสอบผู้ศึกษาจัดเตรียมห้องเพื่อการทดสอบ ดังนี้

3.7.1.1 ห้องทดสอบประสิทธิภาพการรับรู้ข้อมูลทางเลือกเดิม เป็นห้องทดสอบที่ฉายภาพสถานที่ที่เกี่ยวข้องกรณีศึกษาทั้ง 6 แห่ง ร่วมกับป้ายสื่อความหมายทดลองที่นำเสนอข้อมูลด้วยการนำเสนอทางเลือกเดิมที่ใช้อยู่

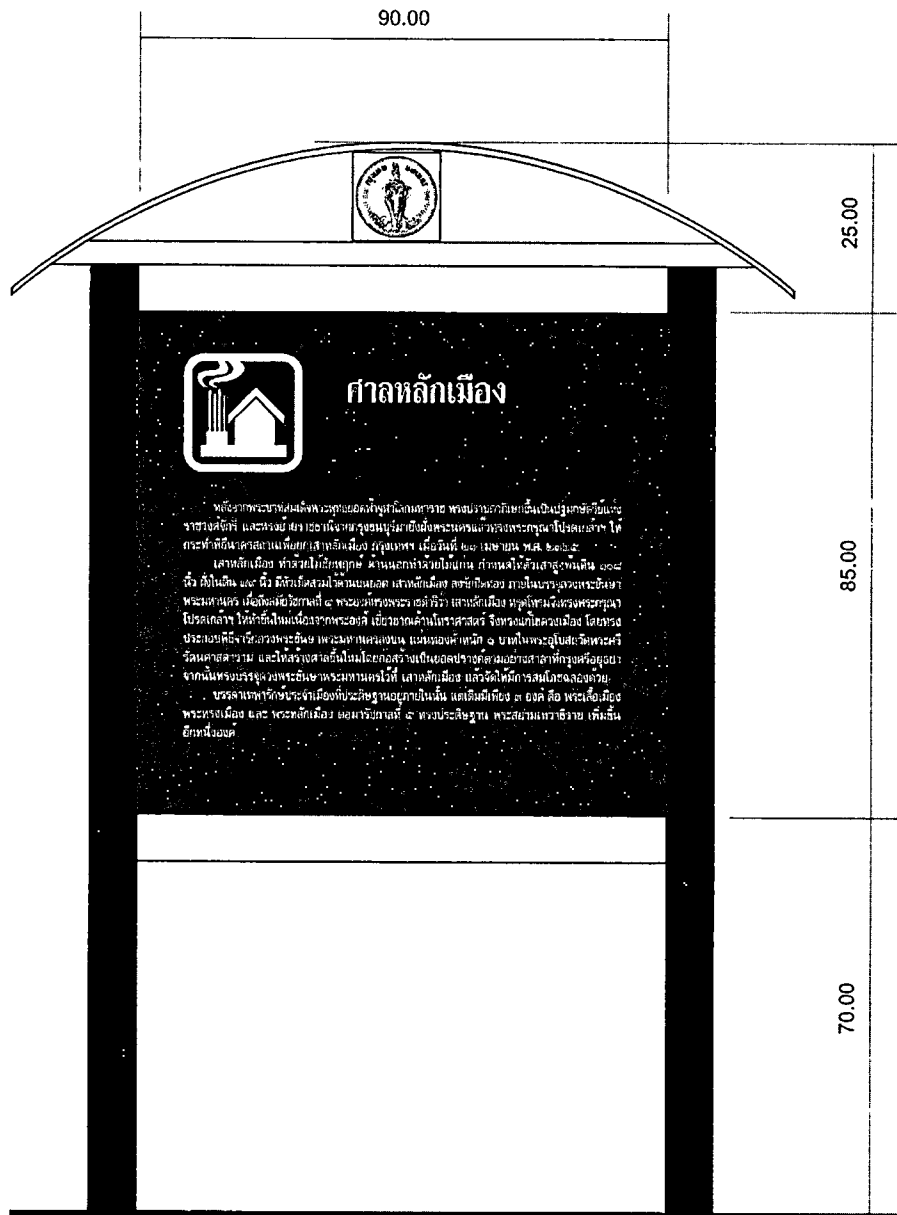
3.7.1.2 ห้องทดสอบทัศนคติการรับรู้ข้อมูลทางเลือกต่างๆ เป็นห้องทดสอบที่ฉายภาพสถานที่ที่เกี่ยวข้องกรณีศึกษาทั้ง 6 สถานที่ ร่วมกับป้ายสื่อความหมายทดลองที่นำเสนอข้อมูลด้วยการนำเสนอทางเลือกต่างๆ ร่วมกับรูปแบบการนำเสนอเดิม รวมเป็น 4 แผ่นป้าย

เพื่อให้การทดสอบดำเนินไปอย่างราบรื่นไม่เกิดความสับสน ผู้ศึกษาทำการเรียงลำดับห้องทดสอบโดยเริ่มต้นจากห้องทดสอบประสิทธิภาพการนำเสนอข้อมูลทางเลือกเดิม 3 ห้องและห้องทดสอบด้านทัศนคติการนำเสนอข้อมูลทางเลือกต่างๆ อีก 3 ห้อง โดยมีการจัดวางอุปกรณ์ภายในห้องทดสอบดังแสดงในภาพที่ 3.11 ดังนี้

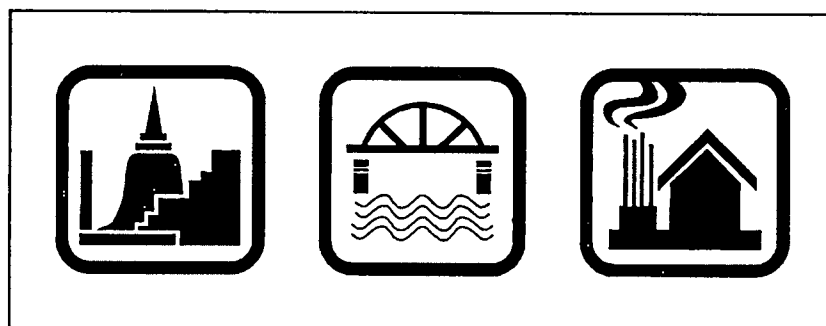
รูปที่ 3.11 ผังแสดงตำแหน่งที่ตั้งอุปกรณ์ภายในห้องทดสอบ

3.7.2 การออกแบบป้ายสื่อความหมายทดลอง จากการทบทวนวรรณกรรม เรื่องป้ายสื่อความหมายในบทที่ 2 ผู้ศึกษาเลือกที่จะใช้ป้ายสื่อความหมายของกองการท่องเที่ยว สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร เป็นต้นแบบของป้ายสื่อความหมายทดลองเพื่อให้เป็นตัวแปรควบคุม โดยสร้างให้มีรูปแบบและขนาดป้ายสื่อความหมายทดลองมีความคล้ายกับป้ายสื่อความหมายของกองการท่องเที่ยว สำนักปลัดกรุงเทพมหานครมากที่สุด

รูปที่ 3.12 แสดงรูปแบบและขนาดของป้ายสื่อความหมายของกองการท่องเที่ยว สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร

การออกแบบข้อมูลบนแผ่นป้ายทดลอง ใช้ข้อมูลที่แสดงบนป้ายสื่อความหมายที่ตั้งอยู่ในสถานที่ที่แท้จริงเท่านั้น ไม่มีการเพิ่มหรือตัดเนื้อหาข้อมูลออก แต่ใช้การปรับเปลี่ยนข้อมูลเป็นการนำเสนอด้วยทางเลือกต่างๆ และใช้รูปแบบตัวอักษร สี และสัญลักษณ์ภาพให้ใกล้เคียงกับป้ายสื่อความหมายของกองการท่องเที่ยว สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร

รูปที่ 3.13 สัญลักษณ์ภาพบอกระเภทของสถานที่ที่เขียวที่แสดงบนป้ายสื่อความหมายของกองการท่องเที่ยว สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร

ศาลหลักเมือง

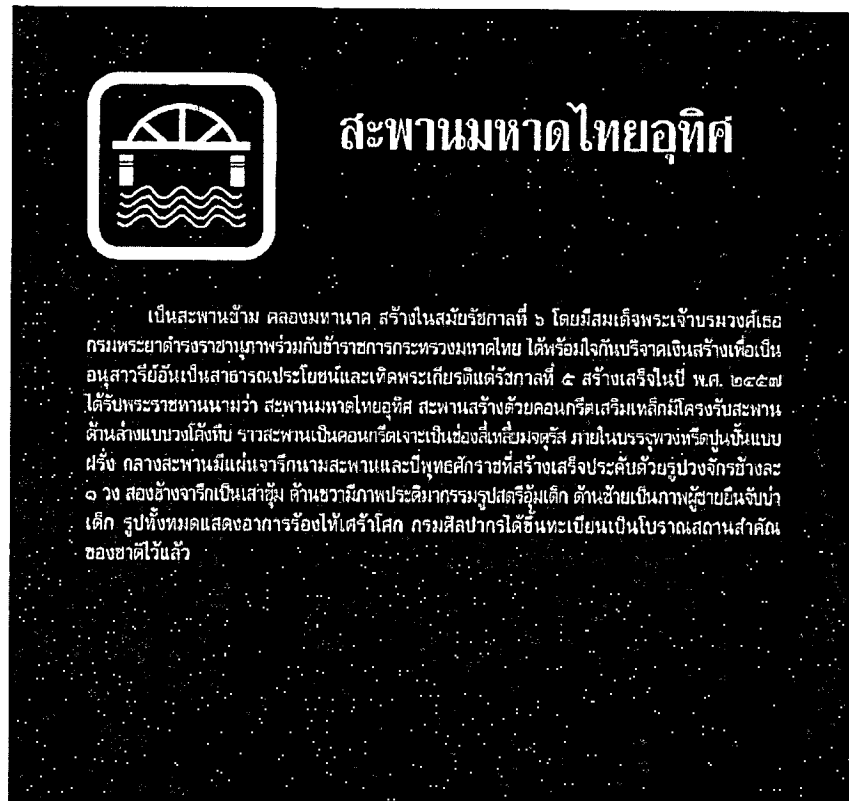
รูปที่ 3.14 รูปแบบตัวอักษรที่กับชื่อสถานที่ที่เขียวบนป้ายสื่อความหมายของกองการท่องเที่ยว สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร

หลังจากพ
ศัจักรี และ

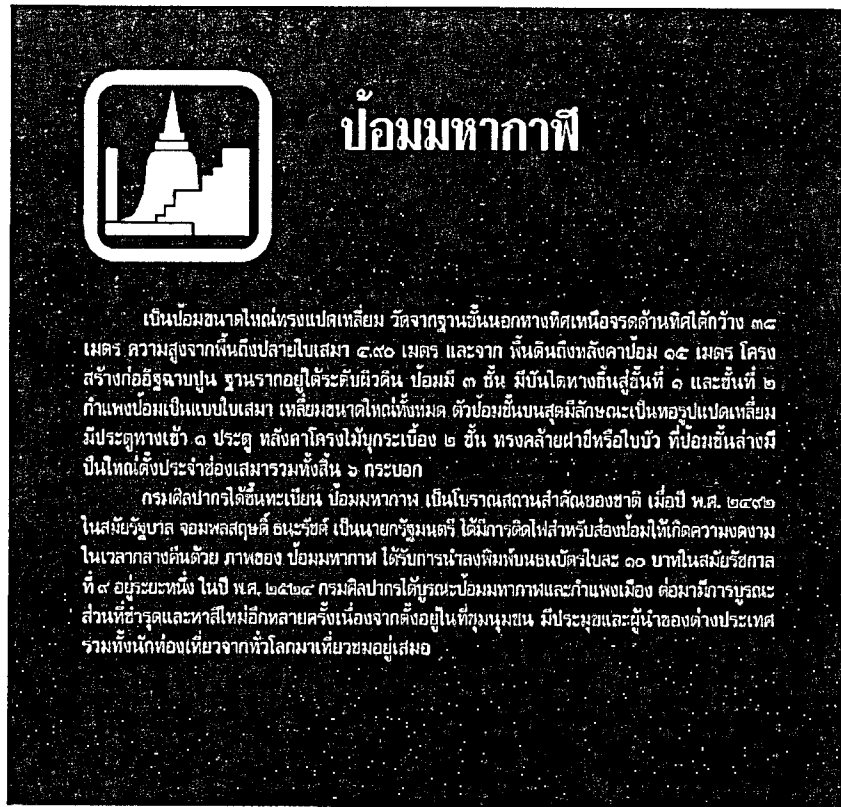
รูปที่ 3.15 รูปแบบตัวอักษรที่กับเนื้อหาบนป้ายสื่อความหมายของกองการท่องเที่ยว สำนักปลัดกรุงเทพมหานคร

3.7.3 การออกแบบการนำเสนอข้อมูลทางเลือกต่างๆ การนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ใช้ในการทดสอบนี้มีด้วยกัน 4 ทางเลือก ได้แก่

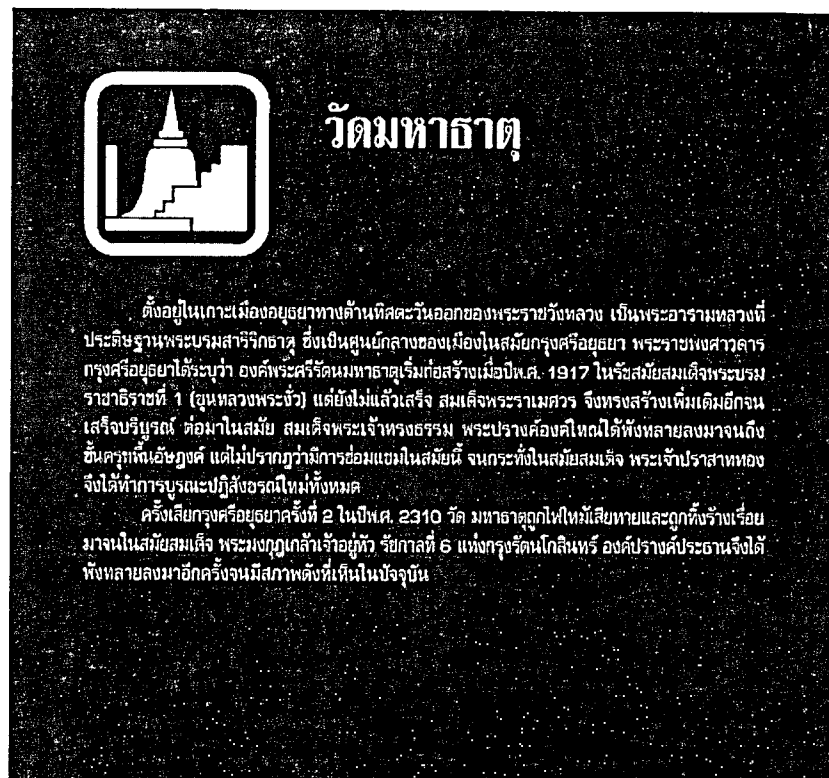
3.7.3.1 แบบทางเลือกที่ 1 : การบรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความ เป็นการใช้ตัวอักษรภาษาไทยเขียนบรรยายความ อธิบายถึงประวัติความเป็นมา โครงสร้างอาคาร ลักษณะทางสถาปัตยกรรม และรายละเอียดอื่นๆ ที่สำคัญ โดยที่สัญลักษณ์ภาพแทนประเภทสถานที่ที่เกี่ยว ในการศึกษานี้ ใช้ข้อความเดิมที่แสดงอยู่บนป้ายสื่อความหมายของกองส่งเสริมการท่องเที่ยวกรุงเทพมหานคร และทำการจัดเรียงใหม่ให้เหมาะสมกับขนาดของป้าย ซึ่งมีผลของการนำเสนอข้อมูลด้วยแนวทางนี้ทั้ง 6 สถานที่ที่เกี่ยวกับกรณีศึกษา ดังนี้

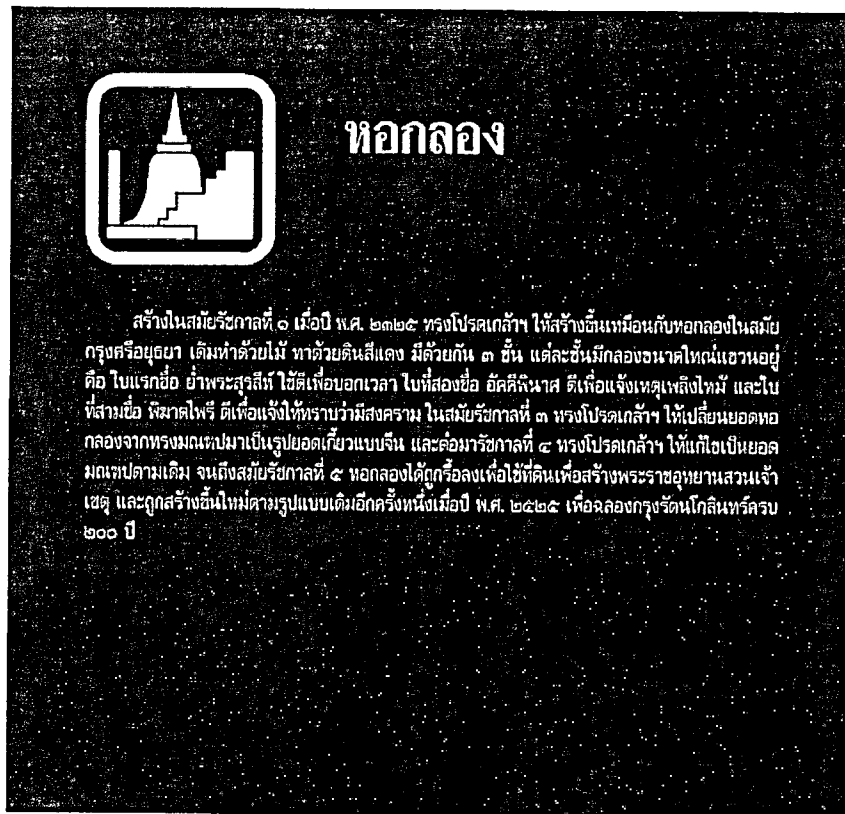
รูปที่ 3.16 แสดงการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 1 : สะพานมหาตไทยอุทิศ

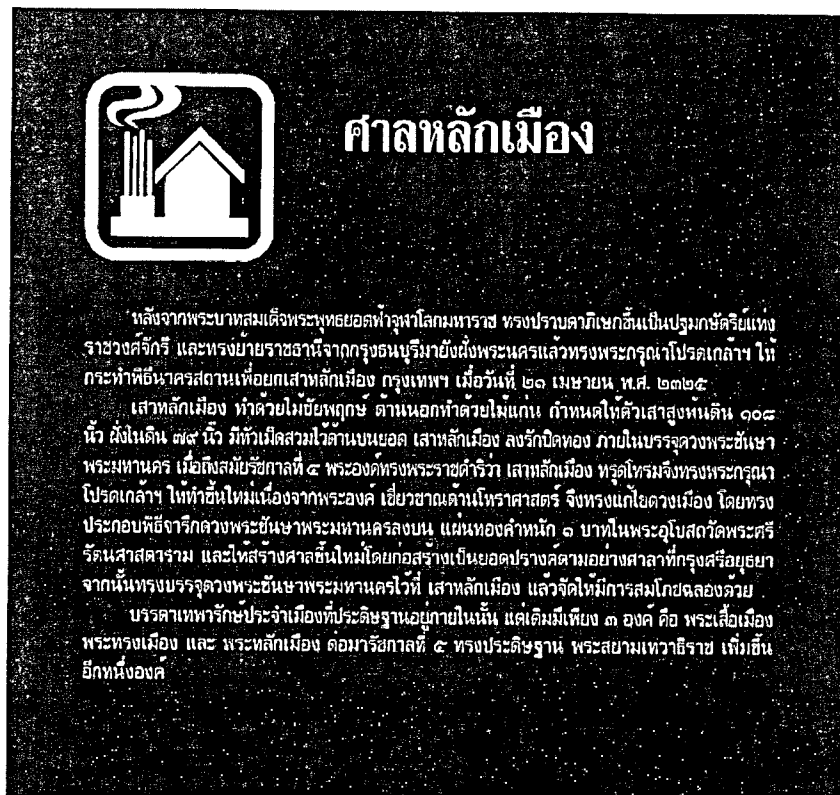
รูปที่ 3.17 แสดงการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 1 : ป้อมมหากาฬ

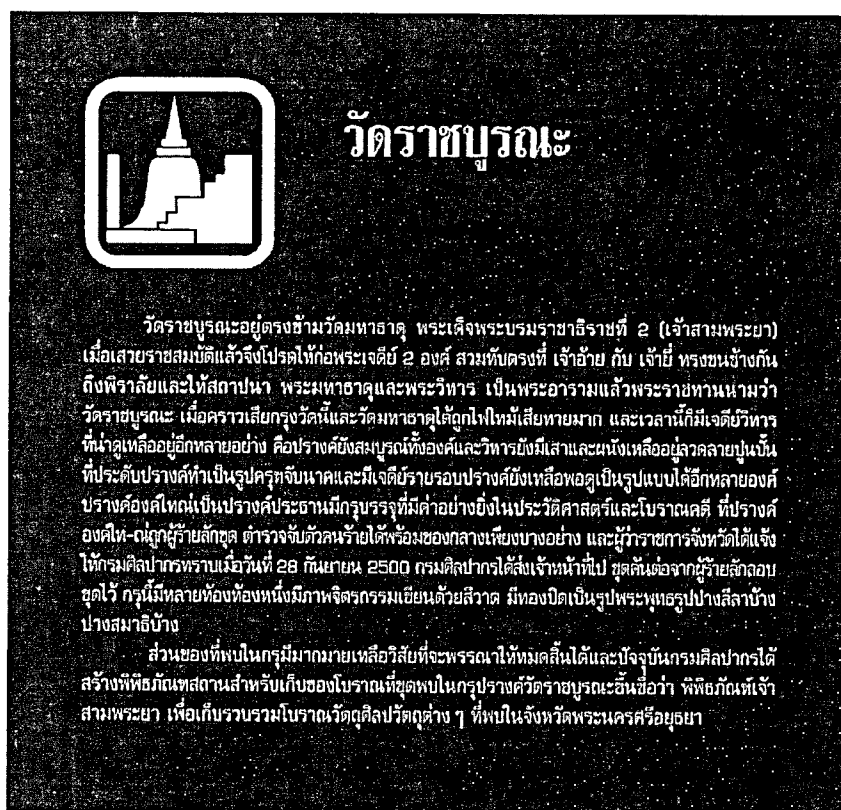
รูปที่ 3.18 แสดงการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 1 : วัดมหาธาตุ

รูปที่ 3.19 แสดงการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 1 : หอกลอง

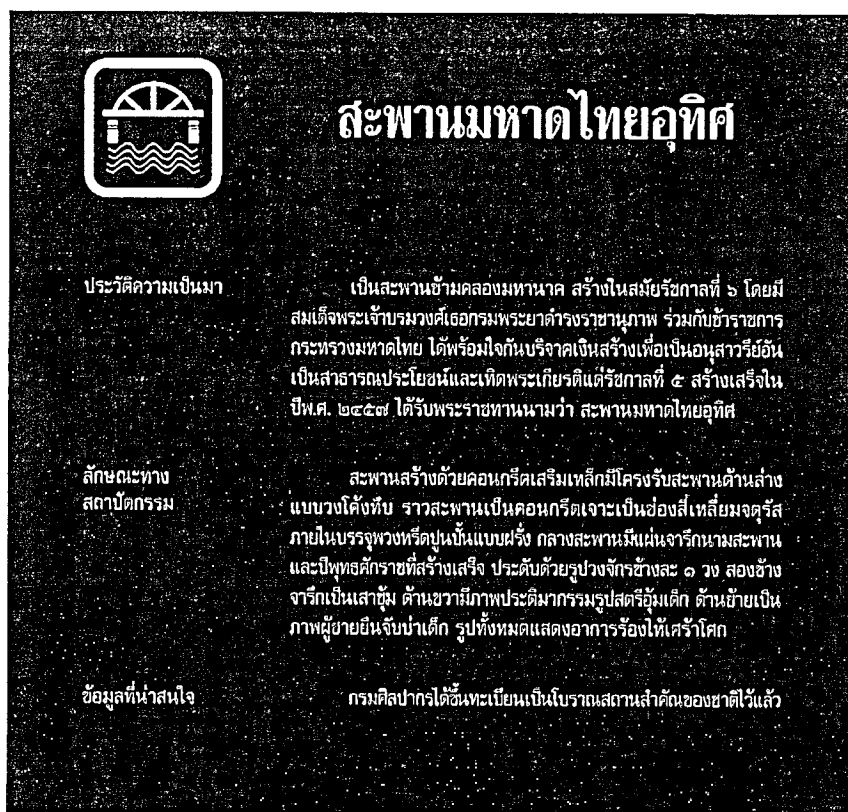

รูปที่ 3.20 แสดงการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 1 : ศาลหลักเมือง

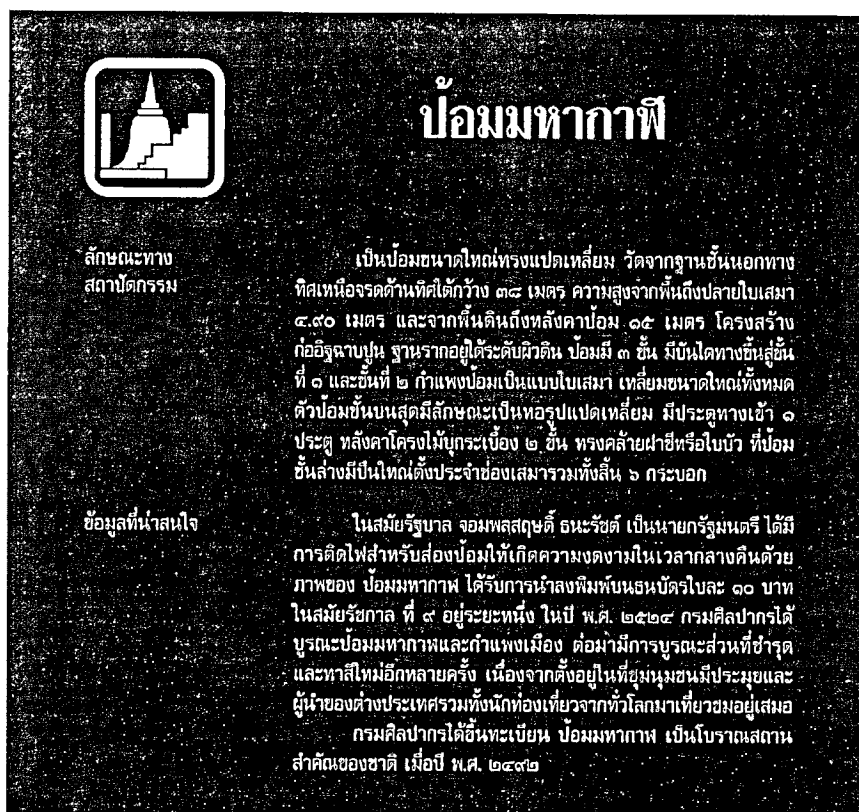

รูปที่ 3.21 แสดงการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 1 : วัดราชบูรณะ

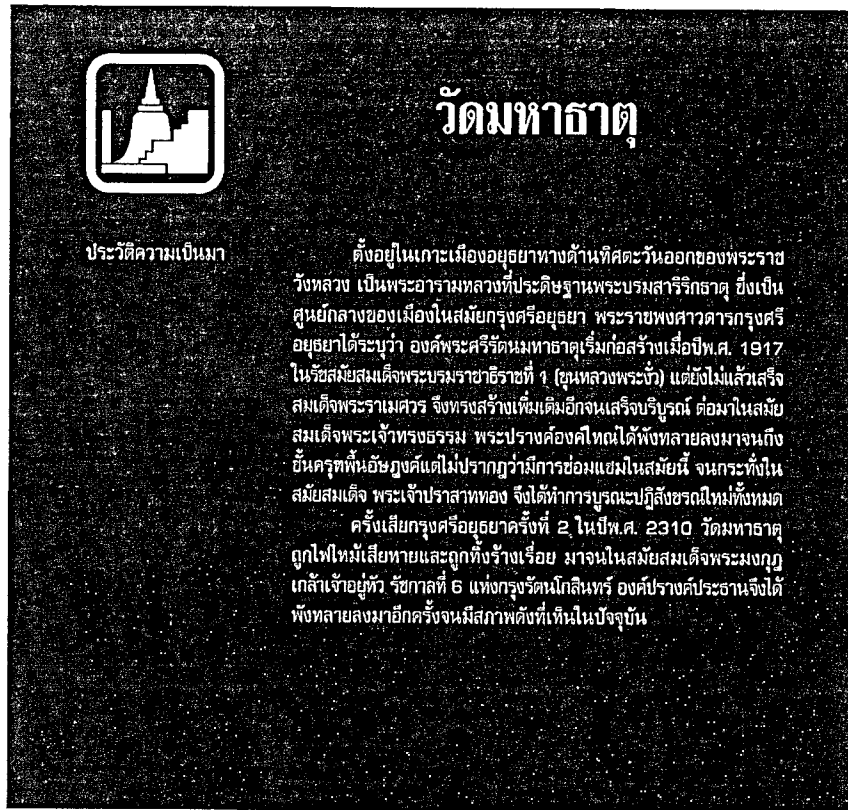
3.7.3.2 แบบทางเลือกที่ 2 : การบรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความที่แบ่งเนื้อหาเป็นหมวดหมู่ ใช้ข้อมูลเดิมที่แสดงอยู่ในการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 1 และเพิ่มข้อความที่เป็นหัวข้อเรื่อง โดยจัดวางหัวข้อเรื่องอยู่ด้านซ้ายของข้อมูลสถานที่ที่เกี่ยว มีผลของการนำเสนอข้อมูลด้วยแนวทางนี้ทั้ง 6 สถานที่ที่เกี่ยวกรณีศึกษา ดังนี้

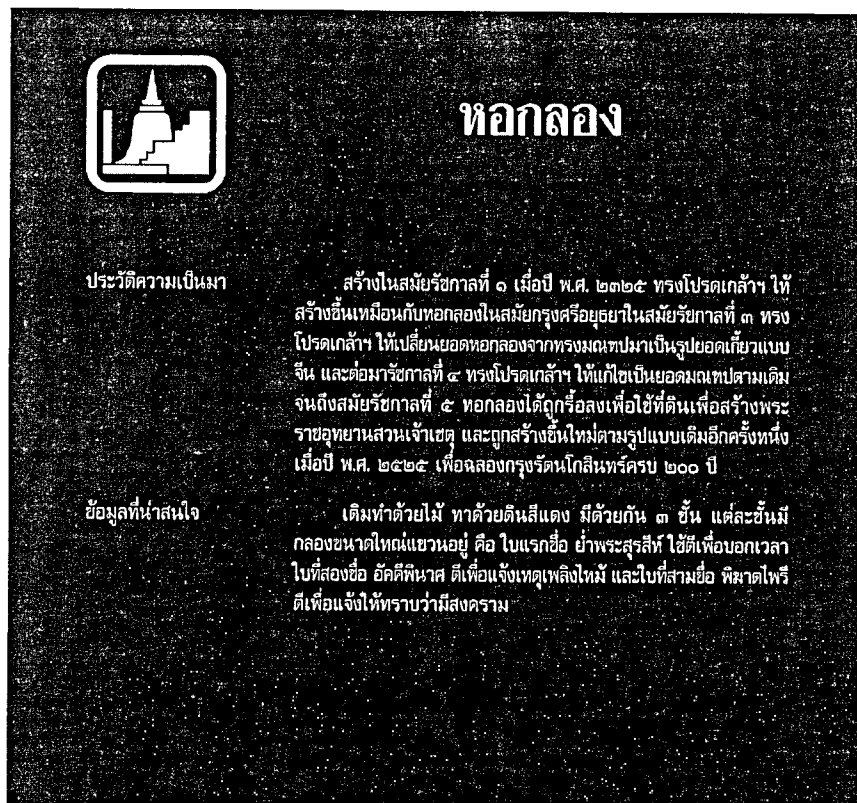
รูปที่ 3.22 แสดงการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 2 : สะพานมหาตไทยอุทิศ

รูปที่ 3.23 แสดงการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 2 : ป้อมมหากาฬ

รูปที่ 3.24 แสดงการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 2 : วัดมหาธาตุ

รูปที่ 3.25 แสดงการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 2 : หอกกลอง

ศาลหลักเมือง

ประวัติความเป็นมา

หลังจากพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงปราบดาภิเษกขึ้นเป็นปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรี และทรงย้ายราชธานีจากกรุงธนบุรีมายังฝั่งพระนครแล้วทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กระทำพิธีนาครสถานเพื่อยกเสาหลักเมืองกรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน พ.ศ. ๒๓๒๕ เมื่อถึงสมัยรัชกาลที่ ๔ พระองค์ทรงพระราชดำริว่า เสาหลักเมืองทรุดโทรม จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ทำขึ้นใหม่เนื่องจากพระองค์เชี่ยวชาญด้านโหราศาสตร์ จึงทรงแก้ไขดวงเมืองโดยทรงประกอบพิธีจารึกดวงพระอินทร์มาพระมหานครลงบนแผ่นทองคำหนัก ๑ บาทในพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม และให้สร้างศาลขึ้นใหม่โดยก่อสร้างเป็นยอดปราสาทตามอย่างศาลาที่กรุงศรีอยุธยา จากนั้นทรงบรรจุดวงพระอินทร์มาพระมหานครไว้ที่เสาหลักเมือง แล้วจัดให้มีการสมโภชฉลองด้วย

ข้อมูลที่น่าสนใจ

เสาหลักเมืองทำด้วยไม้ชัยพฤกษ์ ด้านนอกทำด้วยไม้แก่น ก้าหนดให้ตัวเสาสูงพื้นดิน ๑๐๘ นิ้ว ฝังในดิน ๗๙ นิ้ว มีหัวเม็ดสวมไว้ด้านบนยอดเสาหลักเมืองลงรักปิดทอง ภายในบรรจุดวงพระอินทร์มาพระมหานครบรรดาเทพารักษ์ประจำเมืองที่ประดิษฐานอยู่ภายในนั้น แต่เดิมมีเพียง ๓ องค์คือ พระเสื้อเมือง พระทรงเมือง และ พระหลักเมือง ต่อมารัชกาลที่ ๕ ทรงประดิษฐาน พระสยามเทวาธิราช เพิ่มขึ้นอีกหนึ่งองค์

รูปที่ 3.26 แสดงการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 2 : ศาลหลักเมือง

วัดราชบูรณะ

ประวัติความเป็นมา

วัดราชบูรณะอยู่ตรงข้ามวัดมหาธาตุ พระเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 2 (เจ้าสามพระยา) เมื่อเสวยราชสมบัติแล้วจึงโปรดให้ก่อพระเจดีย์ 2 องค์สวมทับตรงที่ เจ้าอ้าย กับ เจ้ายี่ ทรงชนช้างกันถึงพิราลัยและให้สถาปนาพระมหาธาตุและพระวิหารเป็นพระอารามแล้วพระราชทานนามว่า วัดราชบูรณะ

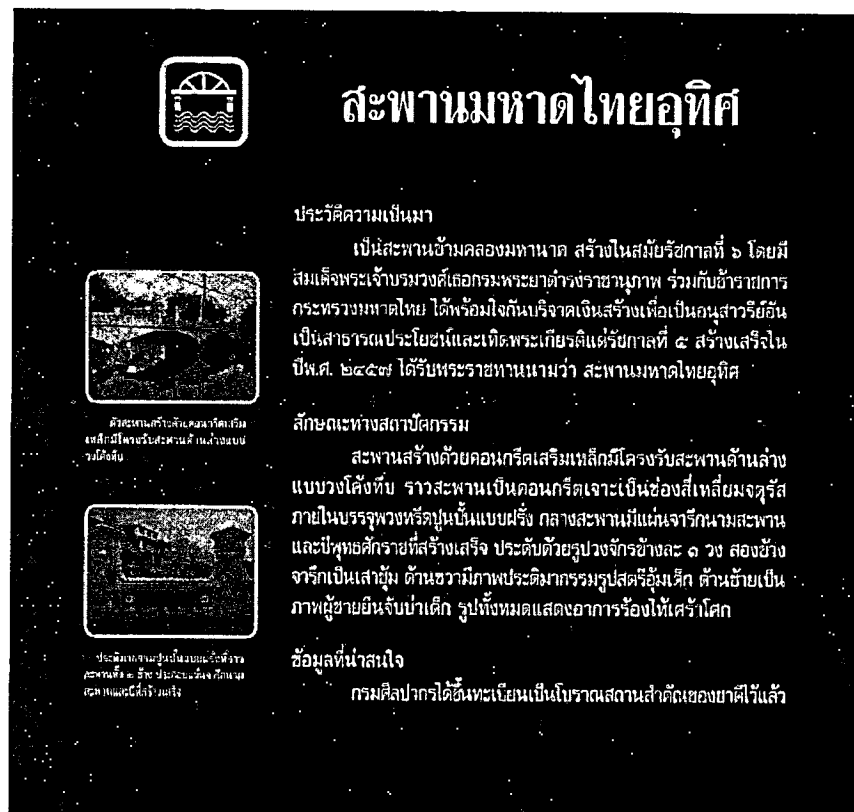
ข้อมูลที่น่าสนใจ

ปราสาทองค์ใหญ่เป็นปราสาทประธานมีกรุปรูปจตุที่มีค้ำอย่างยืนในประวัติศาสตร์และโบราณคดี ที่ปราสาทองค์ใหญ่ถูกผู้ร้ายลักขุด ตำรวจจับตัวคนร้ายได้พร้อมของกลางเพียงบางอย่าง และผู้ว่าราชการจังหวัดได้แจ้งให้กรมศิลปากรทราบเมื่อวันที่ 2๒ กันยายน 25๐๐ กรมศิลปากรได้ส่งเจ้าหน้าที่ไปขุดค้นต่อจากผู้ร้ายลักขุดขุดไว้ กรู่นี้มีหลายห้อง ห้องหนึ่งมี ภาพจิตรกรรมเขียนด้วยสีวาดมีทองปิดเป็นรูปพระพุทธรูปปางลีลาบ้าง ปางสมาธิบ้าง ส่วนของที่พบในกรูมีมากมายเหลือวิสัยที่จะพรรณาให้หมดสิ้นได้ และปัจจุบันกรมศิลปากรได้สร้างพิพิธภัณฑ์สถานสำหรับเก็บ ของโบราณที่ขุดพบในกรุปรางค์วัดราชบูรณะขึ้นชื่อว่า พิพิธภัณฑ์เจ้าสามพระยา เพื่อเก็บรวบรวมโบราณวัตถุศิลปวัตถุต่าง ๆ ที่พบในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เมื่อคราวเสียกรุงรัตนโกสินทร์และวัดมหาธาตุได้ถูกไฟไหม้เสียหายมาก และเวลานี้ก็มีเจดีย์ วิหาร ที่นำตุ้มเหลืออยู่อีกหลายอย่าง คือปราสาทขี้ผึ้งสมบูรณ์ทั้งองค์และวิหารยังมีเส้าและผนังเหลืออยู่ลดหลั่นลงบันนที่ประดับปราสาททำเป็นรูปครุฑจับนาคและมีเจดีย์รายรอบปราสาทขี้ผึ้งเหลืออยู่เป็นรูปแบบได้อีกหลายองค์

รูปที่ 3.27 แสดงการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 2 : วัดราชบูรณะ

3.7.3.3 แบบทางเลือกที่ 3: การบรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความที่แบ่งเนื้อหาเป็นหมวดหมู่ร่วมกับภาพ สัญลักษณ์ภาพหรือภาพกราฟิก นำภาพถ่ายหรือภาพเขียนพร้อมคำบรรยาย แสดงไว้ได้ภาพ แสดงไว้ด้านซ้ายของข้อมูลสถานที่ที่ขั้ว โดยย้ายหัวข้อเรื่องมาอยู่ด้านบนของข้อมูลแทน ในการเขียนคำบรรยายได้ภาพอาจเลือกข้อมูลที่แสดงอยู่บนป้ายสื่อความหมายเดิมออกมาแทน หรือตัดลอกข้อมูลออกจากจากที่แสดงบนป้ายสื่อความหมาย ทั้งนี้ต้องไม่ทำให้การสื่อความของข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายเปลี่ยนแปลงไป มีผลของการนำเสนอข้อมูลด้วยแนวทางนี้ทั้ง 6 สถานที่ที่เกี่ยวข้องกรณีศึกษา ดังนี้

รูปที่ 3.28 แสดงการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 3 : สะพานมหาศไทยอุทิศ

ป้อมมหากาฬ

ภาพ ป้อมมหากาฬ ในสมัยรัชกาลที่ ๕ กรมจเรกรมพระราชวังบวรวิเศษวังหน้า

ลักษณะทางสถาปัตยกรรม

เป็นป้อมขนาดใหญ่ทรงแปดเหลี่ยม วัดจากฐานชั้นนอกทางทิศเหนือจรดด้านทิศใต้กว้าง ๑๘ เมตร ความสูงจากพื้นถึงปลายใบเสมา ๔.๙๐ เมตร และจากพื้นดินถึงหลังคาป้อม ๑๕ เมตร โครงสร้างก่ออิฐฉาบปูน ฐานรากอยู่ใต้ระดับผิวดิน ป้อมมี ๓ ชั้น มีบันไดทางขึ้นสู่ชั้นที่ ๑ และชั้นที่ ๒ กำแพงป้อมเป็นแบบใบเสมา เหลี่ยมขนาดโตเท่าทั้งหมด ตัวป้อมชั้นบนสุดมีลักษณะเป็นหอรูปแปดเหลี่ยม มีประตูทางเข้า ๑ ประตู หลังคาโค้งไม่บุกระเบื้อง ๒ ชั้น ทรงคล้ายฝาชีหรือใบข้าว ที่ป้อมชั้นล่างมีบันไดตั้งประจำช่องเสมารวมทั้งสิ้น ๖ กระบอก

ข้อมูลที่น่าสนใจ

ในสมัยรัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีการคิดไฟสำหรับส่องป้อมให้เกิดความงดงามในเวลากลางคืนด้วยภาพของ ป้อมมหากาฬ ได้รับการนำลงพิมพ์บนธนบัตรใบละ ๑๐ บาท ในสมัยรัชกาลที่ ๙ อยู่ระยะหนึ่ง ในปี พ.ศ. ๒๕๒๔ กรมศิลปากรได้บูรณะป้อมมหากาฬและกำแพงเมือง ต่อมามีการบูรณะส่วนที่ชำรุดและทาสีใหม่อีกหลายครั้ง เนื่องจากตั้งอยู่ในที่ชุมนุมชนมีประมุขและผู้เฝ้าของต่างประเทศรวมทั้งนักท่องเที่ยวจากทั่วโลกมาเที่ยวชมอยู่เสมอ กรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียน ป้อมมหากาฬ เป็นโบราณสถานสำคัญของชาติ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๒

รูปที่ 3.29 แสดงการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 3 : ป้อมมหากาฬ

วัดมหาธาตุ

ภาพของรูปปูนปั้นฐานพระประธานที่ในฐานใต้เศียรเศียรขององค์พระประธาน

ประวัติความเป็นมา

ตั้งอยู่ในเกาะเมืองอยุธยาทางด้านทิศตะวันออกของพระราชวังหลวง เป็นพระอารามหลวงที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ ซึ่งเป็นศูนย์กลางของเมืองในสมัยกรุงศรีอยุธยา พระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยาได้ระบุว่า องค์พระศรีรัตนมหาธาตุเริ่มก่อสร้างเมื่อปีพ.ศ. 1917 ในรัชสมัยสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 1 (ขุนหลวงพระจ้าว) แต่ยังไม่แล้วเสร็จ สมเด็จพระรามาธิบดี จึงทรงสร้างเพิ่มเติมอีกจนเสร็จบริบูรณ์ ต่อมาในสมัยสมเด็จพระเจ้าทรงธรรม พระปรางค์องค์ใหญ่ได้พังทลายลงบางส่วน ชันครุฑที่หน้าองค์แต่ไม่ปรากฏว่ามีกรมช่างในสมัยนี้ จนกระทั่งในสมัยสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง จึงได้ทำการบูรณะปฏิสังขรณ์ใหม่ทั้งหมด ครั้นเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 ในปีพ.ศ. 2310 วัดมหาธาตุ ถูกไฟไหม้เสียหายและถูกทิ้งร้างเรื่อยมาจนในสมัยสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ องค์ปรางค์ประธานจึงได้พังทลายลงมาอีกครั้งจนมีสภาพดังที่เห็นในปัจจุบัน

ภาพภายในวัดมหาธาตุ ๒ ส่วน ๔ องค์พระศรีรัตนมหาธาตุ

รูปที่ 3.30 แสดงการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 3 : วัดมหาธาตุ

หอกกลอง

ประวัติความเป็นมา

สร้างในสมัยรัชกาลที่ ๑ เมื่อปี พ.ศ. ๒๓๒๕ ทรงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นเมื่อเก็บทอกกลองในสมัยกรุงศรีอยุธยาในสมัยรัชกาลที่ ๓ ทรงโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนยอดทอกกลองจากทรงมณฑปมาเป็นรูปลอยเตี้ยแบบจีน และต่อมารัชกาลที่ ๔ ทรงโปรดเกล้าฯ ให้แก้ไขเป็นยอดมณฑปตามเดิม จนถึงสมัยรัชกาลที่ ๕ ทอกกลองได้ถูกรื้อลงเพื่อใช้ที่ดินเพื่อสร้างพระราชอุทยานสวนเจ้าเชตุ และถูกสร้างขึ้นใหม่ตามรูปแบบเดิมอีกครั้งหนึ่ง เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๕ เพื่อฉลองกรุงรัตนโกสินทร์ครบ ๒๐๐ ปี

ภาพแสดง หอกกลองที่แสดงตามแบบเดิมก่อนและภายหลังรัชกาลที่ ๕

ฟลอร่า มีพระคัมภีร์ ๓ ชั้นมีแปดบานอยู่ ในสมัยรัตนโกสินทร์ สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

ข้อมูลที่น่าสนใจ

เดิมทำด้วยไม้ ทาด้วยดินสีแดง มีตัวอักษร ๓ ชั้น แต่ละชั้นมีกลองขนาดใหญ่แขวนอยู่ คือ ใบแรกชื่อ ย่าพระสุรัสวดี ใช้ตีเพื่อบอกเวลา ใบที่สองชื่อ อัครคัมภีร์นาศ ตีเพื่อแจ้งเหตุเพลิงไหม้ และใบที่สามชื่อ ทิฆมาคฤดี เพื่อแจ้งให้ทราบว่ามีสงคราม

รูปที่ 3.31 แสดงการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 3 : หอกกลอง

ศาลหลักเมือง

ประวัติความเป็นมา

หลังจากพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงปราบดาภิเษกขึ้นเป็นปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรี และทรงย้ายราชธานีจากกรุงธนบุรีมายังฝั่งพระนครแล้วทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กระทำพิธีนาครสถานเพื่อยกเสาหลักเมืองกรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน พ.ศ. ๒๓๒๕ เมื่อถึงสมัยรัชกาลที่ ๔ พระองค์ทรงพระราชดำริว่า เสาหลักเมืองทรุดโทรม จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ทำขึ้นใหม่เนื่องจากพระองค์เชี่ยวชาญด้านโหราศาสตร์ จึงทรงแก้ไขดวงเมืองโดยทรงประกอบพิธีจารึกดวงพระอินชาพระมหานครลงบนแผ่นทองคำหนัก ๑ บาทในพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม และให้สร้างศาลขึ้นใหม่โดยก่อสร้างเป็นยอดปราสาทตามอย่างศาลาที่กรุงศรีอยุธยา จากนั้นทรงบรรจุดวงพระอินชาพระมหานครไว้ที่เสาหลักเมือง แล้วจึงให้มีการสมโภชฉลองด้วย

ข้อมูลที่น่าสนใจ

เสาหลักเมืองทำด้วยไม้ชัยพฤกษ์ ด้านนอกทำด้วยไม้แก่น ก้านแดงให้ตั้งเสาสูงพื้นดิน ๑๐๘ นิ้ว ฝังในดิน ๘๙ นิ้ว มีหัวเมล็ดลวมนิวัด้านบนยอดเสาหลักเมืองลงรักปิดทอง ภายในบรรจุดวงพระอินชาพระมหานครบรรดาเทวารักษ์ประจำเมืองที่ประดิษฐานอยู่ภายในเห็น แต่เดิมมีเพียง ๓ องค์คือ พระเสื้อเมือง พระทรงเมือง และ พระหลักเมือง ต่อมารัชกาลที่ ๕ ทรงประดิษฐาน พระสยามเทวาธิราช เท็มอินอีกหนึ่งองค์

ภาพแสดงเสาหลักเมือง (ซ้าย) ซึ่งสร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ ๑ และเสาหลักเมืองปัจจุบัน (ขวา) ที่วัดศาลเจ้าหน่ยที่ ๕

ภาพที่เห็นประจำเมือง (จากซ้าย) คือ พระเสื้อเมือง พระทรงเมือง พระหลักเมือง พระสยามเทวาธิราช และพระกาฬไชยศรี

รูปที่ 3.32 แสดงการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 3 : ศาลหลักเมือง

วัดราชบูรณะ

ประวัติความเป็นมา

วัดราชบูรณะอยู่ตรงข้ามวัดมหาธาตุ พระเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 2 (เจ้าสามพระยา) เมื่อเสวยราชสมบัติแล้วจึงโปรดให้พระเจดีย์ 2 องค์วางทับตรงที่เจ้าอ้าย กับ เจ้าอีทรงชนช้างกันถึงศิริาลัย และให้สถาปนาพระมหาธาตุและพระวิหารเป็นพระอารามแล้วพระราชทานนามว่า วัดราชบูรณะ

ข้อมูลที่น่าสนใจ

ปราสาทเครื่องศิไล่นั้นเป็นปราสาทประธานมีกรวยบรรจุที่มีค้ำอย่างยิงในประวัติศาสตร์และโบราณคดี ที่ปราสาทเครื่องศิไล่นั้นถูกผู้ร้ายลักขุด ดินราวจับตัวคนร้ายได้พร้อมของกลางเพียงบางอย่าง และผู้ว่าราชการจังหวัดได้แจ้งให้กรมศิลปากรทราบเมื่อวันที่ 28 กันยายน 2500 กรมศิลปากรได้ส่งเจ้าหน้าที่ไปขุดค้นต่อจากผู้ร้ายลักขุดพบได้ 3 กรุนี้มีหลายห้อง ห้องหนึ่งมีภาพจิตรกรรมเขียนด้วยสีวาด มีห้องปิดเป็นรูปพระพุทธรูปปางลีลาบ้าง ปางสมาธิบ้าง ส่วนของที่พบในกรุนี้มีมากมายเหลือวิสัยที่จะพรรณนาให้หมดสิ้นได้ และปัจจุบันกรมศิลปากรได้สร้างพิพิธภัณฑสถานสำหรับเก็บของโบราณที่ขุดพบในกรุปราสาทวัดราชบูรณะขึ้น ชื่อว่า พิพิธภัณฑเจ้าสามพระยา เพื่อเก็บรวบรวมโบราณวัตถุศิลปวัตถุต่างๆ ที่พบในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา

เมื่อคราวเสียกรุงวัดนี้และวัดมหาธาตุได้ถูกไฟไหม้เสียหายมาก และเวลานี้ก็มีเจดีย์ วิหาร ที่นำคุณเหลืออยู่อีกหลายอย่าง คือปราสาทศิลาขอมทั้งองค์และวิหารยังมีเสาและผนังเหลืออยู่หลายปูนหินที่ประดับปราสาททำเป็นรูปครุฑจันทน์และมณีเจดีย์รายรอบปราสาทซึ่งเหลือรอดเป็นรูปแบบป็นอีกหลายองค์

ภาพร่างรูปปั้นปราสาทวัดราชบูรณะ
วิหารสามพระยา สมัยอยุธยาตอนปลาย

สิ่งขุดพบในวัดราชบูรณะซึ่งเก็บรักษาใน
พิพิธภัณฑสถาน

รูปที่ 3.33 แสดงการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 3 : วัดราชบูรณะ

3.7.3.4 แบบทางเลือกที่ 4 : การบรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความที่แบ่งเนื้อหาเป็นหมวดหมู่ร่วมกับภาพ สัญลักษณ์ภาพหรือภาพกราฟิกที่ใช้แทนข้อมูลบางส่วน นำภาพเขียนหรือภาพกราฟิกเข้ามาใช้แทนภาพถ่ายหรือข้อมูลสถานที่ที่ขวบางส่วน มีการจัดการเหมือนกับการนำเสนอข้อมูลที่เลือกที่ 3 และมีผลของการนำเสนอข้อมูลด้วยแนวทางนี้ทั้ง 6 สถานที่ที่เกี่ยวข้องกรณีศึกษา ดังนี้

สะพานมหาศุภไทยอุทิศ

ประวัติความเป็นมา

เป็นสะพานข้ามคลองมหานาค สร้างในสมัยรัชกาลที่ ๖ โดยมี สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาดำรงราชานุภาพ ร่วมกับข้าราชการกระทรวงมหาดไทย ได้พร้อมใจกันบริจาคเงินสร้างเพื่อเป็นอนุสาวรีย์อัน เป็นสาธารณประโยชน์และเทิดพระเกียรติแด่รัชกาลที่ ๕ สร้างเสร็จใน ปี.ศ. ๒๔๕๗ ได้รับพระราชทานนามว่า สะพานมหาศุภไทยอุทิศ

ลักษณะทางสถาปัตยกรรม

ราวสะพานเป็นคอนกรีตเจาะเป็นช่องสี่เหลี่ยมจตุรัสภายในบรรจุวงแหวนรูปปั้นในแบบฝรั่ง

เสาเข็มต้นซ้ายมีภาพประติมากรรมรูปสตรีอุ้มเด็กแสดงอาการโศกเศร้า

สะพานคอนกรีตเสริมเหล็กมีโครงสร้างสะพานล้วนแบบวงโค้งทับ

กลางสะพานมีแท่นจารึกนามสะพานและเป็นที่ประดิษฐานที่สร้างเสร็จประดับด้วยรูปปั้นจิ้งจอก ๑ ขว

เสาเข็มต้นขวามีภาพประติมากรรมรูปผู้ขียนเงินฆ่าเด็ก

รูปที่ 3.34 แสดงการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 4 : สะพานมหาศุภไทยอุทิศ

ป้อมมหากาฬ

ประวัติความเป็นมา

เป็นป้อมขนาดใหญ่ของชาติ ก่อสร้างปี พ.ศ. ๒๒๖๖

ลักษณะทางสถาปัตยกรรม

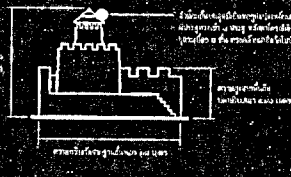
เป็นป้อมขนาดใหญ่ทรงแปดเหลี่ยม โครงสร้างก่ออิฐฉาบปูน ฐานรากอยู่ใต้ระดับผิวดิน ป้อมมี ๓ ชั้น มีบันไดทางขึ้นสู่ชั้นที่ ๑ และชั้นที่ ๒ กำแพงป้อมเป็นแบบใบเสมาเหลี่ยมขนาดใหญ่ทั้งหมดที่ป้อมชั้นล่างมีปืนใหญ่ตั้งประจำ ช่องเสมรรวมทั้งสิ้น ๖ กระบอก

ข้อมูลที่น่าสนใจ

ภาพของ ป้อมมหากาฬ ได้รับการนำลงพิมพ์บนธนบัตรใบละ ๑๐ บาทในสมัยรัชกาลที่ ๕ อยู่ระยะหนึ่ง ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๒๔ กรมศิลปากรได้บูรณะป้อมมหากาฬและกำแพงเมืองส่วนที่ชำรุด และทาสีใหม่อีกหลายครั้ง เนื่องจากตั้งอยู่ในที่ชุมชนหนาแน่น มีประมุขและผู้เฝ้าของตำบลดำประเทศรวมทั้งนักท่องเที่ยวจากทั่วโลกมาเที่ยวชมอยู่เสมอ

ภาพ ป้อมมหากาฬ ในสมัยรัชกาลที่ ๕ ภายในกำแพงป้อมมีปืนใหญ่ตั้งประจำ

ภาพของป้อม ป้อมมหากาฬ และกำแพงเมืองของกรุงเก่า

มีบันไดลงสู่ใต้ของป้อมและบันไดขึ้นสู่ชั้นที่ ๑ และชั้นที่ ๒ ประตูเข้าป้อมมีปืนใหญ่ตั้งประจำ

ขนาดของป้อม ๑๒๖ เมตร

ขนาดของกำแพง ๑๒๖ เมตร

รูปที่ 3.35 แสดงการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 4 : ป้อมมหากาฬ

วัดมหาธาตุ

ประวัติความเป็นมา

ตั้งอยู่ในเกาะเมืองอยุธยาทางด้านทิศตะวันออกของพระราชวังหลวง เป็นพระอารามหลวงที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ ซึ่งเป็นศูนย์กลางของเมืองในสมัยกรุงศรีอยุธยา พระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยาได้ระบุว่า องค์พระศรีรัตนมหาธาตุเริ่มก่อสร้างเมื่อปีพ.ศ. 1917 ในรัชสมัยสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 1 (ขุนหลวงพระงั่ว) แต่ยังไม่แล้วเสร็จ สมเด็จพระรามาธิบดี จึงทรงสร้างเพิ่มเติมอีกจนเสร็จบริบูรณ์ ต่อมาในสมัยสมเด็จพระเจ้าทรงธรรม พระปรางค์องค์ใหญ่ได้พังทลายลงมาจนถึง ชั้นครุฑพื้นอิฐองค์แต่ไม่ปรากฏว่ามีการซ่อมแซมในสมัยนี้ จนกระทั่งในสมัยสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง จึงได้ทำการบูรณะปฏิสังขรณ์ใหม่ทั้งหมด ครั้งเสียดวงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 ในปีพ.ศ. 2310 วัดมหาธาตุ ถูกไฟไหม้เสียหายและถูกทิ้งร้างเรื่อยมาจนในสมัยสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ องค์ปรางค์ประธานจึงได้พังทลายลงมาอีกครั้งจนมีสภาพที่เห็นในปัจจุบัน

รูปที่ 3.36 แสดงการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 4 : วัดมหาธาตุ

หอกกลอง

ประวัติความเป็นมา

สร้างในสมัยรัชกาลที่ ๑ เมื่อปี พ.ศ. ๒๓๒๕ ทรงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นเหมือนหอกกลองในสมัยกรุงศรีอยุธยา ในสมัยรัชกาลที่ ๓ ทรงโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนยอดหอกกลองจากทรงมณฑปมาเป็นรูปยอดเกี้ยวแบบจีน และต่อมารัชกาลที่ ๔ ทรงโปรดเกล้าฯ ให้แก้ไขเป็นยอดมณฑปตามเดิม จนถึงสมัยรัชกาลที่ ๕ หอกกลองได้ถูกรื้อลงเพื่อใช้ที่ดินเพื่อสร้างพระราชอุทยานสวนเจ้าเขตุ และถูกสร้างขึ้นใหม่ตามรูปแบบเดิมอีกครั้งหนึ่งเมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๕ เพื่อฉลองกรุงรัตนโกสินทร์ครบ ๒๐๐ ปี เดิมทำด้วยไม้ ทาด้วยดินสีแดง มีตัวยก ๓ ชั้น แต่ละชั้นมีกลองขนาดใหญ่แขวนอยู่

ข้อมูลที่น่าสนใจ

- ชั้นที่สาม มีกลองชื่อ พมภาคไพรี ศีเพื่อแจ้งให้ทราบว่ามิสงคราม
- ชั้นที่สอง มีกลองชื่อ อิศคิพิณาศี เพื่อแจ้งเหตุเพลิงไหม้
- ชั้นที่หนึ่ง มีกลองชื่อ ป่าพระสุรสีห์ ใช้เมื่อออกเวลา

รูปที่ 3.37 แสดงการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 4 : หอกกลอง

ศาลหลักเมือง

ภาพที่ ๓ ศาลหลักเมือง (จากซ้าย) คือ ศาลหลักเมือง พระเสื้อเมือง พระทรงเมือง และพระหลักเมือง พระขนิษฐาเมือง และพระท้าวโกน

ประวัติความเป็นมา

หลังจากพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงปราบดาภิเษกขึ้นเป็นปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรี และทรงย้ายราชธานีจากกรุงธนบุรีมายังฝั่งพระนครแล้วทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กระทำการไถ่อาถรรพณ์ที่แยกเสาศิลาแลงเมืองกรุงเทพฯ เมื่อถึงสมัยรัชกาลที่ ๔ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ทำอันใหม่จึงทรงแก้ไขดวงเมืองโดยทรง ประกอบที่อิฐจารึกดวงพระชันษาพระมหานครลงบนแผ่นทองคำหนัก ๑ บาทในพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม และให้สร้างศาลอันใหม่ โดยก่อสร้างเป็นยอดปราสาทตามอย่างศาลาที่กรุงศรีอยุธยา จากนั้นทรงบรรจุดวงพระชันษาพระมหานครไว้ที่เสาศิลาแลง แล้วจัดให้สักการสมโภชฉลองด้วย

ข้อมูลที่น่าสนใจ

บรรดาเทพกษัตริย์ประจำเมืองที่ประดิษฐานอยู่ภายในนั้นแต่เดิมมีเพียง ๓ องค์คือ พระเสื้อเมือง พระทรงเมือง และพระหลักเมือง ต่อมารัชกาลที่ ๔ ทรงประดิษฐาน พระสยามเทวาธิราช เพิ่มอีกหนึ่งองค์

รูปที่ 3.38 แสดงการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 4 : ศาลหลักเมือง

วัดราชบูรณะ

ภาพในพระอุโบสถวัดราชบูรณะ

สิ่งของพระบรมราชูปถัมภ์ในรัชกาลของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

สิ่งของพระบรมราชูปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

ภาพจำลองรูปปั้นพระพุทธรูปของพระเจ้าตากสินมหาราชและพระบรมราชูปถัมภ์

สิ่งของพระบรมราชูปถัมภ์สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช

ประวัติความเป็นมา

วัดราชบูรณะอยู่ตรงข้ามวัดมหาธาตุ พระเจดีย์พระบรมราชูปถัมภ์ ๒ (เจ้าสามพระยา) โปรดให้ก่อสร้างเจดีย์ ๒ องค์สวมทับตรงที่ เจ้าอภัย กษัตริย์ทรงชนช้างกับลิงวัดราชสิทธาราม และให้สถาปนาพระมหาธาตุและพระวิหารเป็นพระอาราม แล้วพระราชทานนามว่า วัดราชบูรณะ

ข้อมูลที่น่าสนใจ

ปราสาทคือศิลปะแบบปราสาทประธานมีทวารบาลที่ค้ำอย่างขลุ่ยในประวัติศาสตร์และโบราณคดี ซึ่งปราสาทคือศิลปะขลุ่ยลือและผู้ที่ราชการจังหวัดได้ แจ้งให้กรมศิลปากรทราบเมื่อวันที่ 28 กันยายน 2500 กรมศิลปากรได้ส่งเจ้าหน้าที่ไปขุดค้นต่อกรุ่นมีหลายห้อง ห้องหนึ่งมีภาพจิตรกรรมเขียนด้วยสีวาดมีทองปิดเป็นรูป พระพุทธรูปปางลีลาบ้าง ปางสมาธิบ้าง ส่วนของที่เหลือเป็นกรุ่นมากมาย กรมศิลปากรได้สร้างพิพิธภัณฑ์สถานสำหรับเก็บของโบราณที่ขุดพบในชื่อ ว่า พิพิธภัณฑ์เจ้าสามพระยา

เมื่อคราวเสียกรุง วัฒนและวัดมหาธาตุได้ถูกไฟไหม้เสียหายมาก คงเหลือองค์ปราสาทที่ยังสมบูรณ์ทั้งองค์ และวิหารยังมีเสาศิลาแลงเหลืออยู่ ลวดลายปูนปั้นที่ประดับปราสาททำเป็นรูปครุฑจันทรา

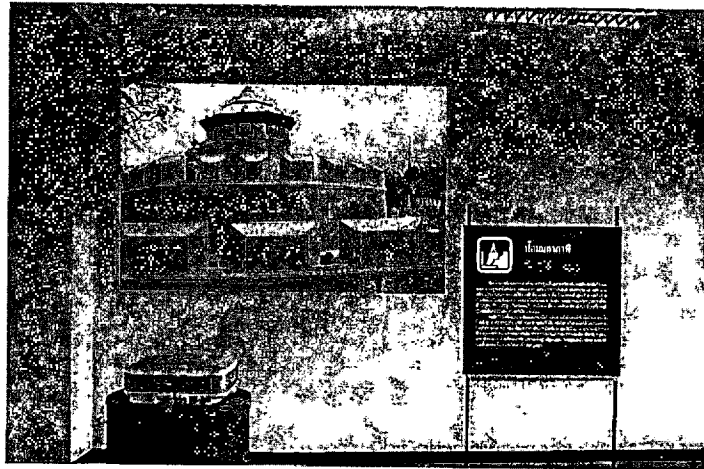
รูปที่ 3.39 แสดงการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 4 : วัดราชบูรณะ

3.7.4 การคัดเลือกกลุ่มทดลอง ทำการแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่มย่อยให้ที่มีคุณลักษณะใกล้เคียงกันทั้งกลุ่ม ด้วยการพิจารณาจากเรื่องเพศ ระดับการศึกษาและประสบการณ์การเที่ยวสถานที่เที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ที่มากกว่า 3 ประเภทขึ้นไป ในการวัดประสิทธิภาพการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่นี้ใช้การเปรียบเทียบประสิทธิภาพกับการนำเสนอข้อมูลทางเลือกเดิมนั้น การใช้กลุ่มตัวอย่างเดียวกันทำการทดสอบด้วยการนำเสนอข้อมูลทั้ง 2 แบบ มีผลการทดสอบ (Testing) เกิดขึ้นที่ทำให้ความแตกต่างของประสิทธิภาพการรับรู้ข้อมูลไม่ได้มาจากการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่ ผู้ศึกษาทำการแบ่งกลุ่มตัวอย่างเป็น 2 กลุ่มย่อยที่มีความเท่าเทียมกันทั้งกลุ่ม (Equivalent subgroups) โดยให้แต่ละกลุ่มทดสอบกับสถานที่เที่ยวที่ไม่ซ้ำกัน เป็นการป้องกันปัญหาความไม่ถูกต้องของการวัดอันเนื่องมาจากเหตุผลภายนอกเครื่องมือทดสอบ (External invalidity)

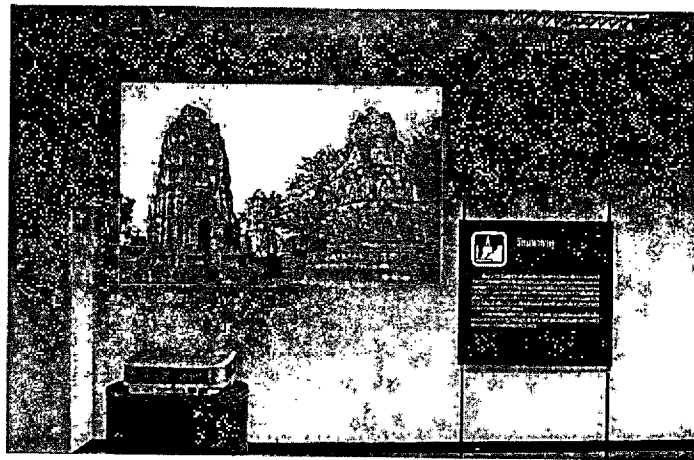
3.7.5 การทดสอบประสิทธิภาพวิธีนำเสนอข้อมูลแบบเดิม กลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่มจะถูกแยกทำการทดสอบกับสถานที่เที่ยวกรณีศึกษาครบทั้ง 3 ลักษณะ โดยให้กลุ่มทดลองเข้าไปในห้องทดสอบที่ฉายภาพของสถานที่เที่ยวกรณีศึกษาและมีป้ายสื่อความหมายทดลองตั้งอยู่ และให้กลุ่มทดลองดูภาพและอ่านข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายทดลองจนเป็นที่พอใจแล้วตอบแบบสอบถาม โดยห้ามไม่ให้กลุ่มทดลองดูภาพหรืออ่านข้อมูลซ้ำอีก เมื่อการตอบแบบสอบถามเสร็จแล้ว ทำการเปลี่ยนภาพและป้ายสื่อความหมายจำลองของสถานที่เที่ยวกรณีศึกษาถัดไป ทำเช่นเดียวกันจนครบทั้ง 3 สถานที่เที่ยวกรณีศึกษา สิ่งที่ได้จากการทดสอบนี้คือประสิทธิภาพจากการนำเสนอข้อมูลทางเลือกเดิม เป็นการตอบคำถามที่ได้คำตอบถูกต้องเกี่ยวกับสถานที่เที่ยวกรณีศึกษา

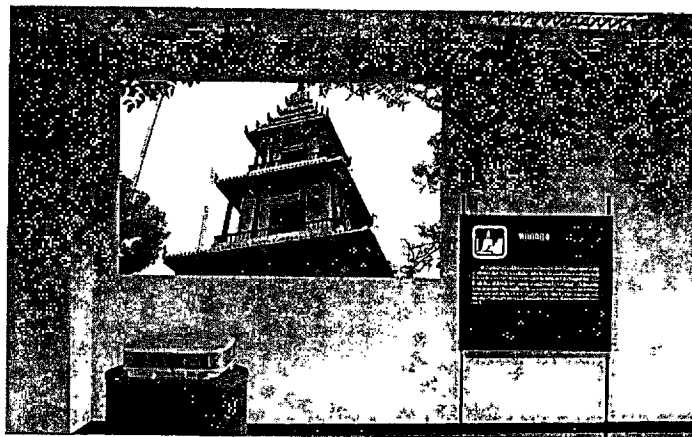
รูปที่ 3.40 แสดงห้องทดสอบการนำเสนอข้อมูลทางเลือกเดิม : สถานที่เที่ยวกรณีศึกษาที่ 1
สะพานมหาตมาทิตยสถาน

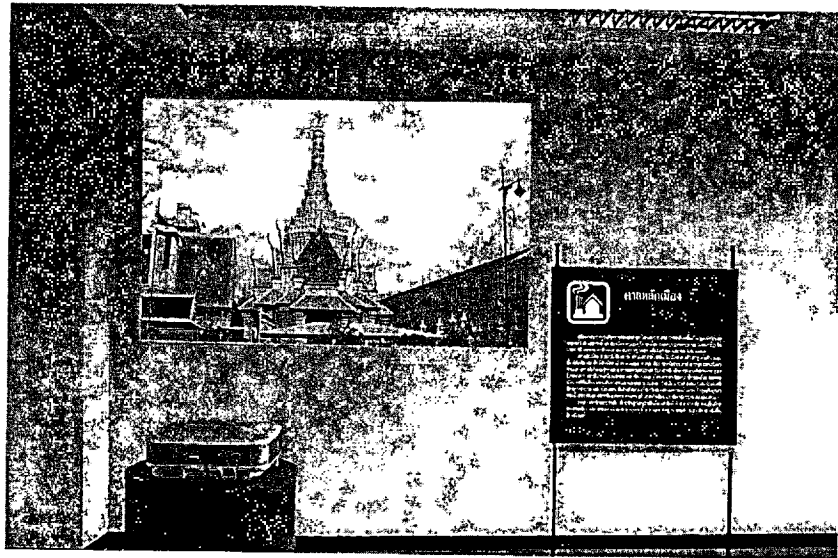
รูปที่ 3.41 แสดงห้องทดสอบการนำเสนอข้อมูลทางเลือกเดิม : สถานที่ที่เชี่ยวชาญศึกษาที่ 2
ป้อมมหากาฬ

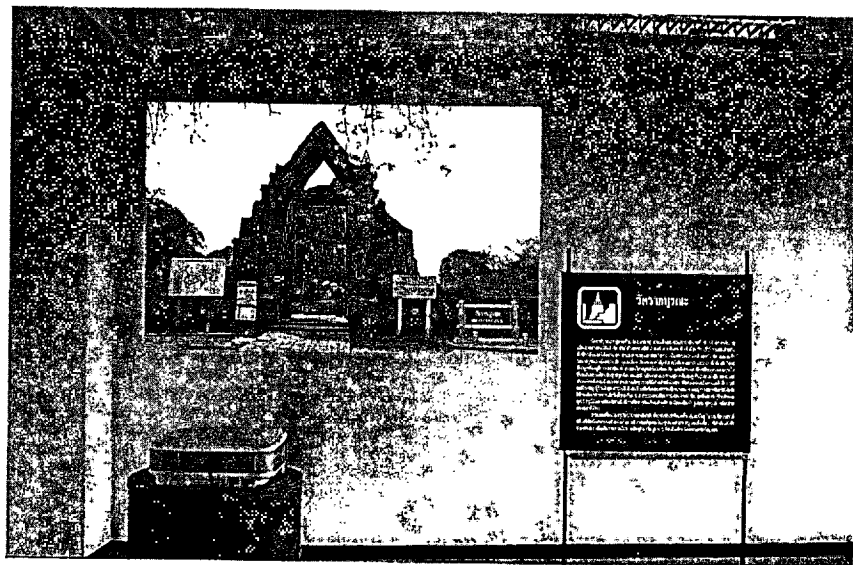
รูปที่ 3.42 แสดงห้องทดสอบการนำเสนอข้อมูลทางเลือกเดิม : สถานที่ที่เชี่ยวชาญศึกษาที่ 3
วัดมหาธาตุ

รูปที่ 3.43 แสดงห้องทดสอบการนำเสนอข้อมูลทางเลือกเดิม : สถานที่ที่เชี่ยวชาญศึกษาที่ 4
หอกลอง

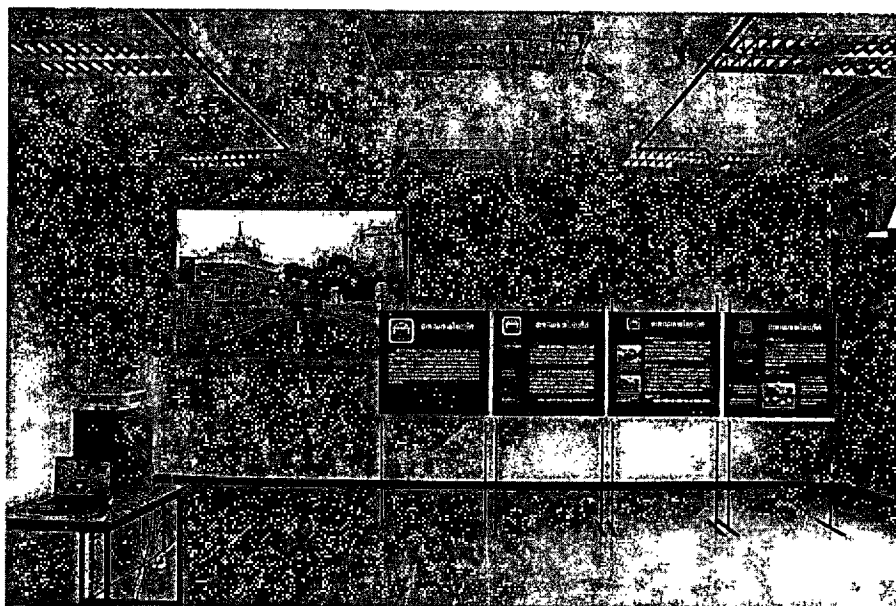
รูปที่ 3.44 แสดงห้องทดสอบการนำเสนอข้อมูลทางเลือกเดิม : สถานที่ที่เกี่ยวกับกรณีศึกษาที่ 5 ศาลหลักเมือง

รูปที่ 3.45 แสดงห้องทดสอบการนำเสนอข้อมูลทางเลือกเดิม : สถานที่ที่เกี่ยวกับกรณีศึกษาที่ 6 วัดราชบูรณะ

3.7.6 การวัดผลด้านทัศนคติต่อการนำเสนอข้อมูลทางเลือกต่างๆ หลังจากที่ทำแบบสอบถามชุดที่ 1 เสร็จเรียบร้อย ให้กลุ่มทดลองเข้าไปในห้องทดสอบอีกห้องหนึ่งซึ่งจัดสภาพแวดล้อมคล้ายกับห้องแรกที่มีป้ายสื่อความหมายทางเลือกที่ผู้ศึกษาได้ทำการออกแบบจำนวน 3 ทางเลือก ตั้งแสดงร่วมกับป้ายสื่อความหมายทางเลือกเดิม รวมเป็น 4 ป้ายต่อภาพสถานที่ที่เกี่ยวกับกรณีศึกษา 1 แห่ง ให้กลุ่มทดลองดูภาพสถานที่ที่เกี่ยวและป้ายสื่อความหมายทางเลือกทั้ง 4 ป้ายตัดสินใจเลือกป้ายสื่อ

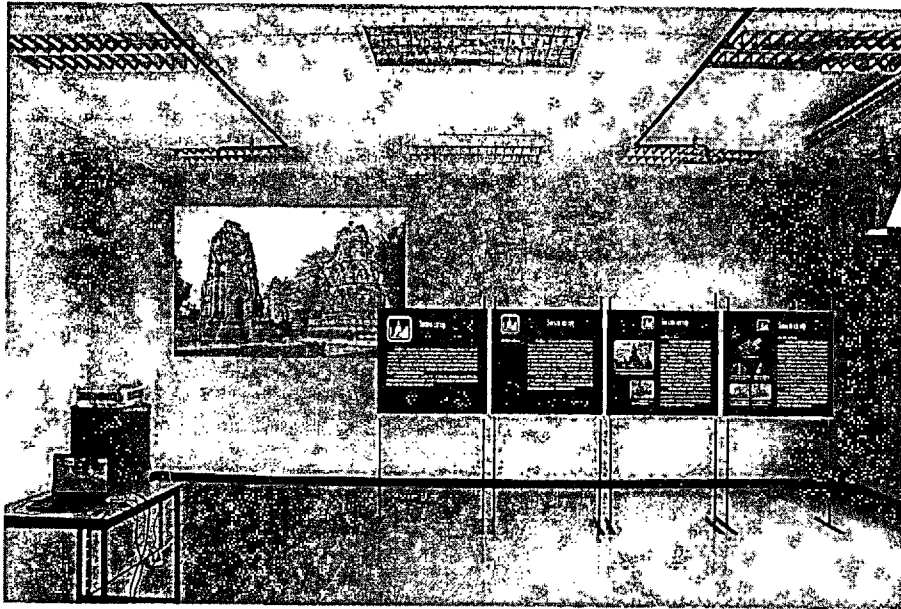
ความหมายทางเลือกที่เห็นว่ามีความเหมาะสมกับภาพสถานที่ที่เกี่ยวกับกรณีสืบศึกษาที่ฉายอยู่เพียง 1 ทางเลือกเท่านั้น พร้อมกับตอบแบบสอบถามทัศนคติในแบบสอบถามชุดที่ 2 และทำซ้ำเช่นเดิมจนครบสถานที่ที่เกี่ยวกับกรณีสืบศึกษาทั้ง 3 แห่ง สิ่งที่ได้จากการทดสอบคือ ผลเลือกการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่จะเป็นต้นแบบของการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่และทัศนคติที่มีต่อการนำเสนอข้อมูลทางเลือกต่างๆ ที่นำไปวิเคราะห์ สำหรับการออกแบบข้อมูล

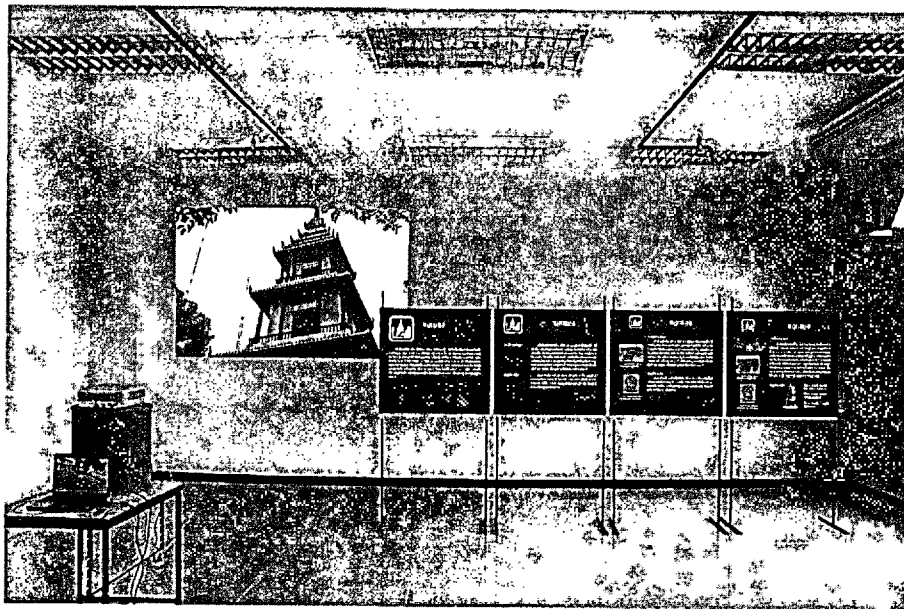
รูปที่ 3.46 แสดงห้องทดสอบด้านทัศนคติการนำเสนอข้อมูลทางเลือกต่างๆ :สถานที่เกี่ยวกับกรณีสืบศึกษาที่ 1 สะพานมหาดไทยอุทิศ

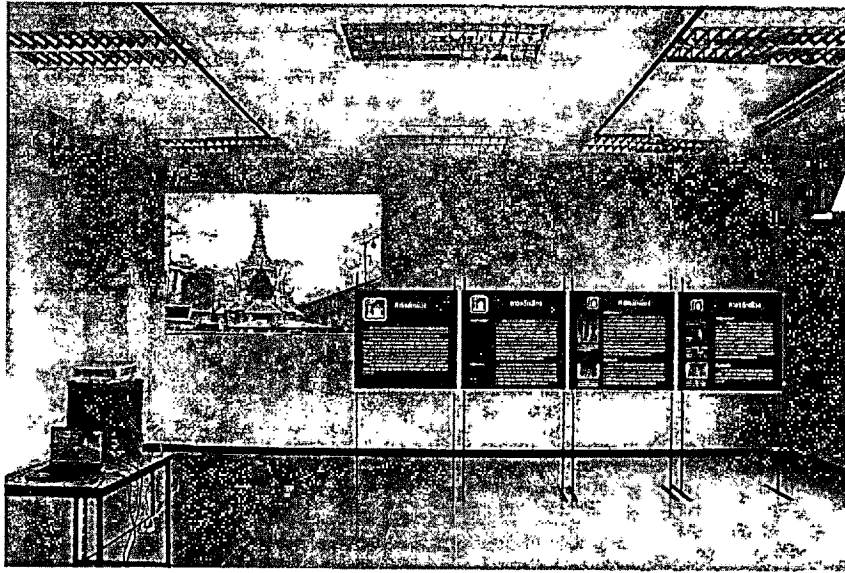
รูปที่ 3.47 แสดงห้องทดสอบด้านทัศนคติการนำเสนอข้อมูลทางเลือกต่างๆ :สถานที่เกี่ยวกับกรณีสืบศึกษาที่ 2 ป้อมมหากาฬ

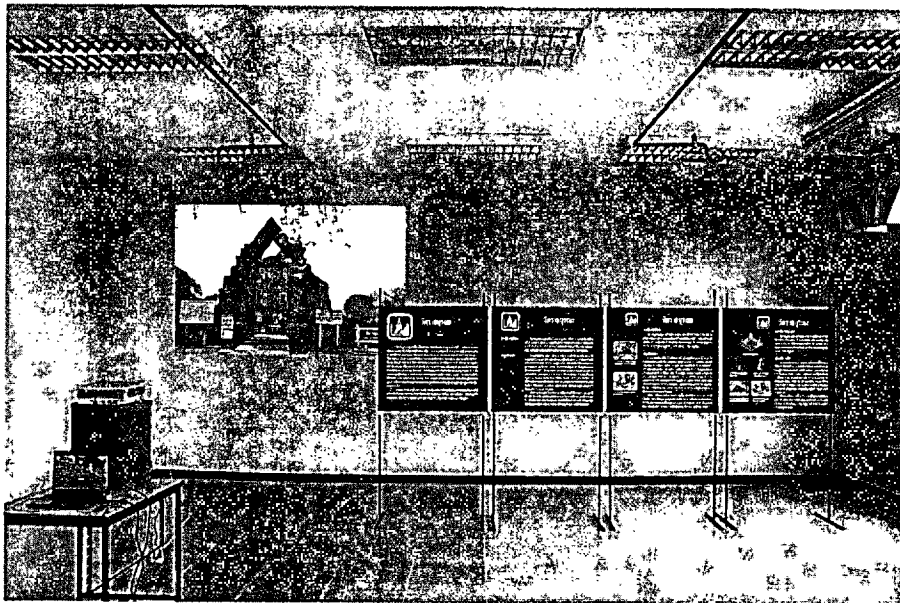
รูปที่ 3.48 แสดงห้องทดสอบด้านทัศนคติการนำเสนอข้อมูลทางเลือกต่างๆ :สถานที่ที่เกี่ยวกับ
กรณีศึกษาที่ 3 วัดมหาธาตุ

รูปที่ 3.49 แสดงห้องทดสอบด้านทัศนคติการนำเสนอข้อมูลทางเลือกต่างๆ :สถานที่ที่เกี่ยวกับ
กรณีศึกษาที่ 4 หอกลอง

รูปที่ 3.50 แสดงห้องทดสอบด้านทัศนคติการนำเสนอข้อมูลทางเลือกต่างๆ :สถานที่ที่เขี่ยว
กรณีศึกษาที่ 5 ศาลหลักเมือง

รูปที่ 3.51 แสดงห้องทดสอบด้านทัศนคติการนำเสนอข้อมูลทางเลือกต่างๆ :สถานที่ที่เขี่ยวกรณีศึกษา
ที่ 6 วัดราชบูรณะ

3.7.7 การออกแบบการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่ หลังจากทำการทดสอบด้วยแบบสอบถามเสร็จทั้ง 2 ฉบับ ผู้ศึกษาทำการวิเคราะห์ผลด้านเนื้อหาข้อมูลในกลุ่มทดลองส่วนใหญ่ตอบคำถามในแบบสอบถามผิด เพื่อหาการนำเสนอข้อมูลที่คาดว่าจะช่วยให้กลุ่มทดลองสามารถเข้าใจและจำเนื้อหาข้อมูลได้มากขึ้น โดยใช้การนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่เป็นผลจากแบบสอบถามฉบับที่ 2 เป็นตัว

กำหนดการออกแบบข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายทางเลือกใหม่ และใช้แนวคิดและหลักการออกแบบข้อมูลที่ได้จากการทบทวนวรรณกรรมในบทที่ 2

3.7.8 การทดสอบประสิทธิภาพการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่ ให้กลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่มเป็นกลุ่มเดิมที่ถูกแบ่งจากผลแบบสอบถามฉบับที่ 1 เข้าไปในห้องทดสอบที่จัดสภาพแวดล้อมคล้ายกับการทดสอบ 2 ครั้งแรกและมีป้ายสื่อความหมายทางเลือกใหม่ตั้งแสดงอยู่ พร้อมกับฉายภาพสถานที่ที่เชี่ยวชาญศึกษา ให้กลุ่มทดลองดูภาพและอ่านข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายทางเลือกใหม่จนเป็นที่พอใจ แล้วตอบแบบสอบถามฉบับที่ 3 ทำการเปลี่ยนภาพและป้ายสื่อความหมายทดลองของสถานที่ที่เชี่ยวชาญศึกษาถัดไป ทำเช่นเดียวกันจนครบทั้ง 3 สถานที่ที่เชี่ยวชาญศึกษา ในการทดสอบครั้งนี้ทำการสลับกลุ่มทดลองกับสถานที่ที่เชี่ยวชาญศึกษา ซึ่งกลุ่มทดลองไม่เคยทำการทดสอบดูภาพและอ่านข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายของสถานที่ที่เชี่ยวชาญศึกษาทั้ง 3 แห่งนี้มาก่อน สิ่งที่ได้จากการทดสอบนี้คือประสิทธิภาพของการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่และทัศนคติที่มีต่อการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่

ขั้นตอนและรายละเอียดการดำเนินงานหัวข้อย่อยที่ 3.6.7 และ 3.6.8 แสดงผลไว้ในบทที่ 5 การออกแบบการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่และการวิเคราะห์ผลการออกแบบ

3.8 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลใช้วิธีทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/FW (Statistics Package for the Social Sciences for Windows) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

3.8.1 วิเคราะห์ข้อมูลลักษณะกลุ่มทดลอง ลักษณะของกลุ่มทดลองและประสิทธิภาพการเที่ยวของกลุ่มทดลอง อธิบายด้วยค่าสถิติแบบร้อยละ (Percentage) การวิเคราะห์เปรียบเทียบความเท่าเทียมกันของกลุ่มทดลอง อธิบายด้วยค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square)

3.8.2 วิเคราะห์ความสามารถในการรับรู้ข้อมูล อธิบายด้วยค่าสถิติทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ย 2 กลุ่ม (t-test) เพื่อเปรียบเทียบความสามารถในการรับรู้ข้อมูลจากการนำเสนอข้อมูลทางเลือกเดิมเทียบกับการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่

บทที่ 4

ผลศึกษาการนำเสนอข้อมูลทางเลือกเดิม

จากการทบทวนวรรณกรรม การสำรวจภาคสนามและการออกแบบสอบถามของการศึกษานี้ เพื่อให้ทราบถึงประสิทธิภาพการรับรู้ข้อมูลจากการนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายสำหรับสถานที่ที่เกี่ยวลักษณะต่างๆ จะทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยแบ่งเป็น 3 ประเด็นวิเคราะห์ ดังนี้

- 4.1 ลักษณะของกลุ่มทดลอง
- 4.2 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการรับรู้ข้อมูลจากการนำเสนอข้อมูลทางเลือกเดิม
- 4.3 ข้อคิดเห็นและทัศนคติต่อการนำเสนอข้อมูลทางเลือกแบบต่างๆ

4.1 ลักษณะของกลุ่มทดลอง

กลุ่มทดลองในการศึกษานี้ เลือกใช้อาสาสมัครนักศึกษาภาควิชาศิลปอุตสาหกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง ที่ทดสอบด้วยแบบสอบถามเพื่อวิเคราะห์เลือกเป็นกลุ่มทดลองที่มีคุณลักษณะเท่าเทียมกันทั้งกลุ่ม โดยทำการวิเคราะห์เลือกจากประเด็นพิจารณา 5 ประเด็น ดังนี้

4.1.1 ประสิทธิภาพการทอ่งเกี่ยวสถานที่ที่เกี่ยวประเภทประวัติศาสตร์ ในการศึกษานี้เลือกกลุ่มทดลองที่มีประสิทธิภาพการทอ่งเกี่ยวสถานที่ที่เกี่ยวประเภทประวัติศาสตร์ ได้แก่ โบราณสถานและอุทยานประวัติศาสตร์ วัดและศาสนสถาน ชุมชนโบราณ พิพิธภัณฑ์ กำแพงเมืองและคูเมือง อนุสาวรีย์ และอนุสรณ์สถาน ที่มีประสิทธิภาพการทอ่งเกี่ยวสถานที่ที่เกี่ยวเชิงประวัติศาสตร์ประเภทต่างๆ ปานกลางถึงมาก คือมีประสิทธิภาพอย่างน้อย 3 ประเภทจากจำนวน 6 ประเภท

4.1.2 ประสิทธิภาพใช้งานป้ายสื่อความหมาย เลือกกลุ่มทดลองที่มีประสิทธิภาพการใช้งานป้ายสื่อความหมายบ้างเล็กน้อยหรือไม่มีเลย

4.1.3 เหตุผลของการเกี่ยว เลือกกลุ่มทดลองที่ไม่มีวัตถุประสงค์การทอ่งเกี่ยวเพื่อค้นคว้าหรือหาความรู้

4.1.4 เพศของกลุ่มทดลอง กำหนดให้มีจำนวนเพศหญิงและเพศชายเท่ากันทั้งกลุ่ม

4.1.5 ระดับการศึกษา กำหนดให้มีจำนวนนักศึกษาที่กระจายอยู่ในระดับการศึกษาต่างๆ เท่ากันทั้งกลุ่ม

ประเด็นพิจารณา 4.1.1 ถึง 4.1.3 เป็นการพิจารณาเพื่อคัดอาสาสมัครที่แปลกไปจากทั่วๆ ไป ออกให้เหลือเป็นกลุ่มทดลองจำนวน 60 คน และประเด็นพิจารณา 4.1.4 และ 4.1.5 เป็นการพิจารณาเพื่อคัดแยกกลุ่มทดลองออกเป็น 2 กลุ่มที่มีคุณลักษณะเท่าเทียมกันทั้งกลุ่ม

ในการศึกษามีนักศึกษาอาสาสมัครจำนวน 84 คนเข้าทำการตอบแบบสอบถามฉบับที่ 1 และวิเคราะห์เลือกให้เหลือจำนวน 60 คน ได้คุณลักษณะของกลุ่มทดลอง ดังนี้

1. ประสบการณ์การท่องเที่ยวสถานที่เที่ยวประเภทประวัติศาสตร์ พบว่ามีประสบการณ์การท่องเที่ยว 1-2 ประเภทร้อยละ 4.8 ประสบการณ์การท่องเที่ยว 3-4 ประเภทร้อยละ 39.2 และประสบการณ์การท่องเที่ยว 4-6 ประเภทร้อยละ 56.0
2. ประสบการณ์ใช้งานป้ายสื่อความหมาย พบว่าเคยใช้งานป้ายสื่อความหมายบ้างบางครั้ง ร้อยละ 81.0 และใช้งานป้ายสื่อความหมายทุกครั้งร้อยละ 19.0
3. เหตุผลของการท่องเที่ยว พบว่าเพื่อเที่ยวชมความสวยงามร้อยละ 63.1 มีความสนใจและอยากรู้อยากเห็นสิ่งใหม่ร้อยละ 26.2 สำรองและศึกษาหาความรู้ร้อยละ 6.0 เป็นความเชื่อและศรัทธาด้านศาสนาร้อยละ 3.0 และด้วยเหตุผลอื่นร้อยละ 1.2
4. เพศ พบว่าเป็นนักศึกษาเพศชายร้อยละ 45.2 และนักศึกษาเพศหญิงร้อยละ 54.8
5. ระดับการศึกษา พบว่าเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ร้อยละ 18.0 นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ร้อยละ 19.0 นักศึกษาชั้นปีที่ 3 ร้อยละ 21.4 นักศึกษาชั้นปีที่ 4 ร้อยละ 19.0 และนักศึกษาชั้นปีที่ 5 ร้อยละ 22.6

ตารางที่ 4.1 ลักษณะของกลุ่มทดลอง

ลักษณะกลุ่มทดลอง	จำนวน	ร้อยละ
1. ประสบการณ์การท่องเที่ยวสถานที่เที่ยวประเภทประวัติศาสตร์		
- ประสบการณ์การท่องเที่ยว 1-2 ประเภท	4	4.8
- ประสบการณ์การท่องเที่ยว 3-4 ประเภท	33	39.2
- ประสบการณ์การท่องเที่ยว 4-6 ประเภท	47	56.0
2. ประสบการณ์ใช้งานป้ายสื่อความหมาย		
- เคยใช้งานป้ายสื่อความหมายบ้างบางครั้ง	68	81.0
- ใช้งานป้ายสื่อความหมายทุกครั้ง	16	19.0
3. เหตุผลของการท่องเที่ยว		
- เที่ยวชมความสวยงาม	53	63.0
- มีความสนใจและอยากรู้อยากเห็นสิ่งใหม่	22	26.2
- สำรองและศึกษาหาความรู้	5	6.0
- เป็นความเชื่อและศรัทธาด้านศาสนา	3	3.6
- ด้วยเหตุผลอื่น	1	1.2
4. เพศ		
- เพศชาย	38	45.2
- เพศหญิง	46	54.8

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ลักษณะกลุ่มทดลอง	จำนวน	ร้อยละ
5. ระดับการศึกษา		
- ชั้นปีที่ 1	15	18.0
- ชั้นปีที่ 2	16	19.0
- ชั้นปีที่ 3	18	21.4
- ชั้นปีที่ 4	16	19.0
- ชั้นปีที่ 5	19	22.6

นำผลที่ได้จากการวิเคราะห์มาทำการแบ่งกลุ่มทดลองออกเป็น 2 กลุ่มเท่ากันและทำการตรวจสอบว่า 2 กลุ่มนี้มีความเท่ากันในคุณลักษณะด้านเพศ ระดับการศึกษาและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องที่มีผลต่อความสามารถในการรับรู้ข้อมูลสถานที่เที่ยว และพบว่าคุณลักษณะด้านเพศและระดับการศึกษามีค่าสถิติ Sig 1.000 ซึ่งมากกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้ที่ Sig > .05 จึงไม่ปฏิเสธสมมติฐาน และค่าสถิติด้านประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องเท่ากับ Sig .717 ซึ่งมากกว่าสมมติฐานที่ตั้งไว้ที่ Sig > .05 จึงไม่ปฏิเสธสมมติฐานเช่นกัน สรุปได้ว่ากลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่ม ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ และจัดว่าเป็นกลุ่มทดลองที่เสมือนว่าเป็นกลุ่มเดียวกัน สามารถใช้ผลการเปรียบเทียบการวัดประสิทธิภาพการรับรู้จากการนำเสนอข้อมูลทางเลือกเดิมของกลุ่มหนึ่งกับผลการวัดประสิทธิภาพการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่ของอีกกลุ่มหนึ่งได้ เสมือนเป็นการเปรียบเทียบผลของการนำเสนอข้อมูลที่มีต่อประสิทธิภาพการรับรู้ของกลุ่มทดลองเดียวกัน และแสดงผลในตารางที่ 4.2 ดังนี้

ตารางที่ 4.2 การวิเคราะห์ความเท่าเทียมกันของกลุ่มทดลอง

ตัวแปรในการวิเคราะห์	กลุ่มทดลองที่ 1	กลุ่มทดลองที่ 2	รวม (n=60)	สถิติทดสอบ
เพศ	ชาย	50 %	30	$\chi^2 = 0.000$ (1.000)
	หญิง	50 %	30	
ปีการศึกษา	1	20 %	12	$\chi^2 = 0.000$ (1.000)
	2	20 %	12	
	3	20 %	12	
	4	20 %	12	
	5	20 %	12	
ประสบการณ์ที่เกี่ยวเนื่อง		6.7 %	4	$\chi^2 = 0.664$ (0.717)
	ปานกลาง	33.3 %	23	
	มาก	60.0 %	33	

4.2 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการรับรู้ข้อมูลจากการนำเสนอข้อมูลทางเลือกเดิม

ประสิทธิภาพการรับรู้ข้อมูลจากการนำเสนอข้อมูลรูปแบบเดิมนั้น เป็นเกณฑ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบประสิทธิภาพของการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่ว่าเป็นอย่างไร การวัดผลความสามารถในการรับรู้ข้อมูลใช้แบบสอบถาม โดยแบ่งประเด็นคำถามออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่

กลุ่มที่ 1 เป็นคำถามด้านประสบการณ์การเที่ยวสถานที่ที่เชี่ยวชาญศึกษา แบ่งเป็น 3 ระดับ คือ ไม่เคยมาเลย เคยมา 1 ครั้ง และเคยมามากกว่า 1 ครั้ง พบว่า กลุ่มทดลองส่วนมากไม่เคยมาเที่ยวชมสถานที่ที่เชี่ยวชาญศึกษาเลย มากกว่าร้อยละ 70 ยกเว้นสถานที่เที่ยวป้อมมหากาฬที่กลุ่มทดลองเคยมามากกว่า 1 ครั้งคิดเป็นร้อยละ 56.7 และสถานที่เที่ยววัดมหาธาตุ ที่กลุ่มทดลองเคยมาเพียง 1 ครั้งคิดเป็นร้อยละ 56.7 และแสดงผลได้ตามตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 ร้อยละของกลุ่มทดลองที่เคยมาเที่ยวสถานที่ที่เชี่ยวชาญศึกษา

สถานที่ที่เชี่ยวชาญศึกษา	ประสบการณ์การท่องเที่ยวสถานที่ที่เชี่ยวชาญศึกษา		
	ไม่เคยมาเลย (ร้อยละ)	เคยมา 1 ครั้ง (ร้อยละ)	เคยมากกว่า 1 ครั้ง (ร้อยละ)
สะพานมหาไทรอุทิศ	86.6 %	6.7 %	6.7 %
ป้อมมหากาฬ	23.3 %	20.0 %	56.7 %
วัดมหาธาตุ	33.3 %	56.7 %	10.0 %
หอกลอง	96.7 %	3.3 %	0.0 %
ศาลหลักเมือง	70.0 %	13.3 %	16.7 %
วัดราชบูรณะ	70.0 %	26.7 %	3.3 %

กลุ่มที่ 2 เป็นคำถามเพื่อทดสอบการรับรู้ด้านการจดจำและความเข้าใจในเนื้อหาข้อมูลสถานที่เที่ยวที่แสดงบนแผ่นป้ายสื่อความหมาย ประกอบด้วย 10 คำถาม คือ

- ชื่อสถานที่
- ผู้สร้างหรือดำริให้สร้าง
- วัตถุประสงค์ในการสร้าง
- จุดเด่นที่น่าสนใจ
- การบูรณะหรือซ่อมบำรุง
- ยุคสมัยที่สร้าง
- ปีที่สร้าง
- ความสำคัญทางประวัติศาสตร์
- การขึ้นทะเบียนโบราณสถาน
- ลักษณะเด่นทางสถาปัตยกรรม

คำถามทั้ง 10 ข้อนี้เพื่อถามในแบบสอบถามฉบับที่ 1 และใช้กับสถานที่ที่เชี่ยวชาญศึกษาทั้ง 6 แห่ง ได้ผลดังแสดงในตารางที่ 4.4 - 4.9

ตารางที่ 4.4 ร้อยละของกลุ่มทดลองที่ตอบแบบสอบถามของสถานที่ที่เชี่ยวชาญที่ 1
สะพานมหาตมาทิตยอุทิศ (n = 30)

ประเด็นคำถาม	ความสามารถรับรู้ข้อมูล			ร้อยละของ การตอบถูก
	ตอบผิด	ตอบถูกบางส่วน	ตอบถูก	
ชื่อสถานที่	5		25	83.3 %
ยุคสมัยที่สร้าง	16	11	3	10.0 %
ผู้สร้างหรือคำริให้สร้าง	6	23	1	3.3 %
ปีที่สร้าง	15		15	50.0 %
วัตถุประสงค์การสร้าง	11	19		0.0 %
ความสำคัญทางประวัติศาสตร์	26		4	13.3 %
จุดเด่นที่น่าสนใจ	14		16	53.3 %
การขึ้นทะเบียนโบราณสถาน	5		25	83.3 %
การบูรณะหรือซ่อมบำรุง	8		22	73.3 %
โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม	9		21	70.0 %

ตารางที่ 4.5 ร้อยละของกลุ่มทดลองที่ตอบแบบสอบถามของสถานที่ที่เชี่ยวชาญที่ 2
ป้อมมหาเทพ (n = 30)

ประเด็นคำถาม	ความสามารถรับรู้ข้อมูล			ร้อยละของ การตอบถูก
	ตอบผิด	ตอบถูกบางส่วน	ตอบถูก	
ชื่อสถานที่	2		28	93.3 %
ยุคสมัยที่สร้าง	18	11	3	10.0 %
ผู้สร้างหรือคำริให้สร้าง	6	23	1	3.3 %
ปีที่สร้าง	15		15	50.0 %
วัตถุประสงค์การสร้าง	11	19		0.0 %
ความสำคัญทางประวัติศาสตร์	26		4	13.3 %
จุดเด่นที่น่าสนใจ	14		16	53.3 %
การขึ้นทะเบียนโบราณสถาน	5		25	83.3 %
การบูรณะหรือซ่อมบำรุง	8		22	73.3 %
โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม	9		21	70.0 %

ตารางที่ 4.6 ร้อยละของกลุ่มทดลองที่ตอบแบบสอบถามของสถานที่ที่เชี่ยวชาญศึกษาที่ 3

วัดมหาธาตุ (n = 30)

ประเด็นคำถาม	ความสามารถรับรู้ข้อมูล			ร้อยละของ การตอบถูก
	ตอบผิด	ตอบถูกบางส่วน	ตอบถูก	
ชื่อสถานที่	0		30	100.0 %
ยุคสมัยที่สร้าง	6	24	0	80.0 %
ผู้สร้างหรือดำริให้สร้าง	10	20	0	66.7 %
ปีที่สร้าง	7		23	76.7 %
วัตถุประสงค์การสร้าง	1	28	1	96.3 %
ความสำคัญทางประวัติศาสตร์	16		14	46.7 %
จุดเด่นที่น่าสนใจ	13		17	56.7 %
การขึ้นทะเบียน โบราณสถาน	12		18	60.0 %
การบูรณะหรือซ่อมบำรุง	20		10	33.3 %
โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม	5		25	83.3 %

ตารางที่ 4.7 ร้อยละของกลุ่มทดลองที่ตอบแบบสอบถามของสถานที่ที่เชี่ยวชาญศึกษาที่ 4

หอกกลอง (n = 30)

ประเด็นคำถาม	ความสามารถรับรู้ข้อมูล			ร้อยละของ การตอบถูก
	ตอบผิด	ตอบถูกบางส่วน	ตอบถูก	
ชื่อสถานที่	0		30	100.0 %
ยุคสมัยที่สร้าง	14	15	1	53.3 %
ผู้สร้างหรือดำริให้สร้าง	19	11	0	36.7 %
ปีที่สร้าง	27	2	1	3.3 %
วัตถุประสงค์การสร้าง	3	12	15	63.3 %
ความสำคัญทางประวัติศาสตร์	11		19	63.3 %
จุดเด่นที่น่าสนใจ	9		21	70.0 %
การขึ้นทะเบียน โบราณสถาน	6		24	80.0 %
การบูรณะหรือซ่อมบำรุง	28		2	6.7 %
โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม	25		5	16.7 %

ตารางที่ 4.8 ร้อยละของกลุ่มทดลองที่ตอบแบบสอบถามของสถานที่ที่เข้าร่วมการศึกษาที่ 5
ศาลหลักเมือง (n = 30)

ประเด็นคำถาม	ความสามารถรับรู้ข้อมูล			ร้อยละของ การตอบถูก
	ตอบผิด	ตอบถูกบางส่วน	ตอบถูก	
ชื่อสถานที่	1		29	96.7 %
ยุคสมัยที่สร้าง	8	12	10	73.3 %
ผู้สร้างหรือคำริให้สร้าง	3	27	0	90.0 %
ปีที่สร้าง	11	0	19	63.3 %
วัตถุประสงค์การสร้าง	8	19	3	73.3 %
ความสำคัญทางประวัติศาสตร์	16		14	46.7 %
จุดเด่นที่น่าสนใจ	4		26	86.7 %
การขึ้นทะเบียน โบราณสถาน	8		22	73.3 %
การบูรณะหรือซ่อมบำรุง	12		18	60.0 %
โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม	22		8	26.7 %

ตารางที่ 4.9 ร้อยละของกลุ่มทดลองที่ตอบแบบสอบถามของสถานที่ที่เข้าร่วมการศึกษาที่ 6
วัดราชบูรณะ (n = 30)

ประเด็นคำถาม	ความสามารถรับรู้ข้อมูล			ร้อยละของ การตอบถูก
	ตอบผิด	ตอบถูกบางส่วน	ตอบถูก	
ชื่อสถานที่	0		30	100.0 %
ยุคสมัยที่สร้าง	16	14	0	46.7 %
ผู้สร้างหรือคำริให้สร้าง	3	22	5	90.0 %
ปีที่สร้าง	4	0	26	63.3 %
วัตถุประสงค์การสร้าง	8	19	3	86.7 %
ความสำคัญทางประวัติศาสตร์	19		11	36.7 %
จุดเด่นที่น่าสนใจ	24		6	20.0 %
การขึ้นทะเบียน โบราณสถาน	13		17	56.7 %
การบูรณะหรือซ่อมบำรุง	9		21	70.0 %
โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม	5		25	83.3 %

4.3 การนำเสนอข้อมูลทางเลือกและทัศนคติต่อการนำเสนอข้อมูลทางเลือกต่างๆ

จากการทบทวนวรรณกรรมในเรื่องป้าย การออกแบบข้อมูลและการออกแบบกราฟิกพบว่า การนำเสนอข้อมูลที่ใช้ประสาทรับรู้ทางตา นั้นสามารถนำเสนอข้อมูลได้หลายแนวทางและแต่ละแนวทาง ยังสามารถนำเสนอข้อมูลได้อีกหลายรูปแบบขึ้นอยู่กับวัตถุประสงค์การนำเสนอข้อมูลและความคิดสร้างสรรค์ของผู้ออกแบบ ผู้ศึกษาได้วิเคราะห์และเสนอแนวทางการนำเสนอข้อมูลทางเลือกต่างๆ ที่มีความเป็นไปได้จำนวน 4 ทางเลือก ได้แก่

ทางเลือกที่ 1 : บรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความ ซึ่งเป็นการนำเสนอข้อมูลแบบเดิมที่ใช้อยู่ในปัจจุบัน

ทางเลือกที่ 2 : บรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความที่แบ่งเนื้อหาเป็นหมวดหมู่

ทางเลือกที่ 3 : บรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความที่แบ่งเนื้อหาเป็นหมวดหมู่และเพิ่มรูปภาพประกอบ

ทางเลือกที่ 4 : บรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความที่แบ่งเนื้อหาเป็นหมวดหมู่ร่วมกับภาพกราฟิกหรือสัญลักษณ์ภาพและเพิ่มรูปภาพประกอบ

ผลแบบสอบถามการเลือกการนำเสนอข้อมูลทางเลือกต่างๆ มีดังนี้

สถานที่ที่เชี่ยวชาญที่ 1 : สะพานมหาตมาทิตยกุล เลือกการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 4 จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 83.3

สถานที่ที่เชี่ยวชาญที่ 2 : ป้อมมหากาฬ เลือกการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 4 จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 90.0

สถานที่ที่เชี่ยวชาญที่ 3 : วัดมหาธาตุ เลือกการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 4 จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 90.0

สถานที่ที่เชี่ยวชาญที่ 4 : หอกลอง เลือกการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 4 จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 86.7

สถานที่ที่เชี่ยวชาญที่ 5 : ศาลหลักเมือง เลือกการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 4 จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 86.7

สถานที่ที่เชี่ยวชาญที่ 6 : วัดราชบูรณะ เลือกการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 4 จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 93.3 ดังแสดงผลในตารางที่ 4.10

ตารางที่ 4.10 ผลการเลือกการนำเสนอข้อมูลทางเลือกต่างๆ

สถานที่ที่เชี่ยวชาญศึกษา	การนำเสนอข้อมูลทางเลือกต่างๆ			
	ทางเลือกที่ 1 (ร้อยละ)	ทางเลือกที่ 2 (ร้อยละ)	ทางเลือกที่ 3 (ร้อยละ)	ทางเลือกที่ 4 (ร้อยละ)
สะพานมหาศไทยอุทิศ		3 (10.0 %)	2 (6.7 %)	25 (83.3 %)
ป้อมมหากาฬ		2 (6.7 %)	1 (3.3 %)	27 (90.0 %)
วัดมหาธาตุ	1 (3.3 %)	1 (3.3 %)	1 (3.3 %)	27 (90.1 %)
หอกลอง	1 (3.3 %)	1 (3.3 %)	2 (6.7 %)	26 (86.7 %)
ศาลหลักเมือง		1 (3.3 %)	3 (10.0 %)	26 (86.7 %)
วัดราชบูรณะ		1 (3.3 %)	1 (3.3 %)	28 (93.3 %)

จากตารางที่ 4.9 พบว่ากลุ่มทดลองมากกว่าร้อยละ 83.3 ขึ้นไป เลือกการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 4 สำหรับสถานที่ที่เชี่ยวชาญทั้ง 6 แห่ง และสถานที่ที่เกี่ยวข้องที่มีลักษณะทางกายภาพที่เสื่อมภาพคือวัดมหาธาตุ และวัดราชบูรณะ มีผู้ที่เลือกการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 4 ในสัดส่วนที่สูงขึ้นไปอีก แสดงว่าการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 4 มีจุดเด่นในการนำเสนอข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับสภาพในอดีตได้ดีกว่าทางเลือกอื่น

การวัดผลทางด้านทัศนคติที่มีต่อการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 4 โดยมีระดับทัศนคติของกลุ่มทดลองแบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับความเหมาะสมมากที่สุด	แทนค่าด้วย	5
ระดับความเหมาะสมมาก	แทนค่าด้วย	4
ระดับความเหมาะสมปานกลาง	แทนค่าด้วย	3
ระดับความเหมาะสมน้อย	แทนค่าด้วย	2
ระดับความเหมาะสมน้อยที่สุด	แทนค่าด้วย	1

ค่าระดับทัศนคติของกลุ่มทดลองต่อการนำเสนอข้อมูลทางเลือกต่างๆ ของแต่ละสถานที่ที่เชี่ยวชาญศึกษา คำนวณ ได้จากผลการสำรวจกลุ่มทดลองในแต่ละกลุ่มและมีความหมายดังนี้

ค่าระดับความเหมาะสมโดยเฉลี่ย	ความหมายของระดับความเหมาะสมเฉลี่ย
4.6-5.0	มีความเหมาะสมมากที่สุด
3.6-4.5	มีความเหมาะสมมาก
2.6-3.5	มีความเหมาะสมปานกลาง
1.6-2.5	มีความเหมาะสมน้อย
1.0-1.5	มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

จากผลการทดสอบพบว่า ทักษะคิดส่วนใหญ่ของกลุ่มทดลองต่อการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 4 สำหรับสถานที่เที่ยวกรณีศึกษาทั้ง 6 แห่ง ได้ผล ดังแสดงในตารางที่ 4.11 – 4.16

ตารางที่ 4.11 ทักษะคิดต่อการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 4 สำหรับสถานที่เที่ยวกรณีศึกษา 1
สะพานมหาตมาทิลคิม (n = 25)

ทักษะคิดต่อการ รับรู้ข้อมูล	ระดับความเหมาะสม					Mean	SD.	ระดับเฉลี่ย
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)			
- เข้าใจข้อมูลได้ง่ายขึ้น	10	13	2	0	0	4.32	.627	เหมาะสมมาก
- เข้าใจข้อมูลได้เร็วขึ้น	7	15	2	0	1	4.08	.862	เหมาะสมมาก
- เข้าใจข้อมูลได้มากขึ้น	6	15	3	1	0	4.04	.735	เหมาะสมมาก
- เข้าใจข้อมูลได้ลึกมากขึ้น	8	7	9	0	1	3.84	1.028	เหมาะสมมาก
- จดจำข้อมูลได้ง่ายขึ้น	8	13	3	0	1	4.08	.909	เหมาะสมมาก
- จดจำข้อมูลได้เร็วขึ้น	5	15	4	0	1	3.92	.862	เหมาะสมมาก
- จดจำข้อมูลได้มากขึ้น	5	11	8	0	1	3.76	.926	เหมาะสมมาก
- สนใจ ดึงดูดใจ	9	8	7	0	1	3.96	1.020	เหมาะสมมาก
- จัดระเบียบข้อมูลที่ชัดเจน	8	13	3	0	1	4.08	.909	เหมาะสมมาก
- เลือกข้อมูลที่ต้องการ	6	14	4	1	0	4.00	.764	เหมาะสมมาก

ตารางที่ 4.12 ทักษะคิดต่อการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 4 สำหรับสถานที่ที่เกี่ยวกับกรณีศึกษา 2

ป้อมมหากาฬ (n = 27)

ทักษะคิดต่อการ รับรู้ข้อมูล	ระดับความเหมาะสม					Mean	SD.	ระดับเฉลี่ย
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)			
- เข้าใจข้อมูลได้ง่ายขึ้น	11	14	2	0	0	4.33	.620	เหมาะสมมาก
- เข้าใจข้อมูลได้เร็วขึ้น	12	12	3	0	0	4.33	.679	เหมาะสมมาก
- เข้าใจข้อมูลได้มากขึ้น	6	18	3	0	0	4.11	.577	เหมาะสมมาก
- เข้าใจข้อมูลได้ลึกมากขึ้น	6	10	11	0	0	3.81	.786	เหมาะสมมาก
- จดจำข้อมูลได้ง่ายขึ้น	10	15	2	0	0	4.30	.609	เหมาะสมมาก
- จดจำข้อมูลได้เร็วขึ้น	9	13	4	1	0	4.11	.801	เหมาะสมมาก
- จดจำข้อมูลได้มากขึ้น	9	14	6	1	0	3.93	.781	เหมาะสมมาก
- สนใจ คึงดูใจ	9	9	7	2	0	3.93	.958	เหมาะสมมาก
- จัดระเบียบข้อมูลที่ชัดเจน	12	13	2	0	0	4.37	.629	เหมาะสมมาก
- เลือกข้อมูลที่ต้องการ	14	10	13	0	0	4.41	.694	เหมาะสมมาก

ตารางที่ 4.13 ทักษะคิดต่อการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 4 สำหรับสถานที่ที่เกี่ยวกับกรณีศึกษา 3

วัดมหาธาตุ (n = 27)

ทักษะคิดต่อการ รับรู้ข้อมูล	ระดับความเหมาะสม					Mean	SD.	ระดับเฉลี่ย
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)			
- เข้าใจข้อมูลได้ง่ายขึ้น	11	13	3	0	0	4.30	.669	เหมาะสมมาก
- เข้าใจข้อมูลได้เร็วขึ้น	11	12	4	0	0	4.26	.712	เหมาะสมมาก
- เข้าใจข้อมูลได้มากขึ้น	7	16	4	0	0	4.11	.641	เหมาะสมมาก
- เข้าใจข้อมูลได้ลึกมากขึ้น	6	10	11	0	0	3.81	.786	เหมาะสมมาก
- จดจำข้อมูลได้ง่ายขึ้น	9	16	2	0	0	4.26	.594	เหมาะสมมาก
- จดจำข้อมูลได้เร็วขึ้น	6	15	6	0	0	4.00	.679	เหมาะสมมาก
- จดจำข้อมูลได้มากขึ้น	5	15	6	1	0	3.89	.751	เหมาะสมมาก
- สนใจ คึงดูใจ	8	10	8	1	0	3.93	.874	เหมาะสมมาก
- จัดระเบียบข้อมูลที่ชัดเจน	10	14	3	0	0	4.26	.656	เหมาะสมมาก
- เลือกข้อมูลที่ต้องการ	10	13	4	0	0	4.22	.698	เหมาะสมมาก

ตารางที่ 4.14 ทักษะคิดต่อการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 4 สำหรับสถานที่เที่ยวกรณีศึกษา 4

หอกกลอง (n = 26)

ทักษะคิดต่อการ รับรู้ข้อมูล	ระดับความเหมาะสม					Mean	SD.	ระดับเฉลี่ย
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)			
- เข้าใจข้อมูลได้ง่ายขึ้น	10	15	1	0	0	4.35	.562	เหมาะสมมาก
- เข้าใจข้อมูลได้เร็วขึ้น	6	16	1	0	0	4.27	.667	เหมาะสมมาก
- เข้าใจข้อมูลได้มากขึ้น	8	13	5	0	0	4.12	.711	เหมาะสมมาก
- เข้าใจข้อมูลได้ลึกมากขึ้น	6	14	5	1	0	3.96	.774	เหมาะสมมาก
- จดจำข้อมูลได้ง่ายขึ้น	10	15	1	0	0	4.35	.562	เหมาะสมมาก
- จดจำข้อมูลได้เร็วขึ้น	8	13	5	0	0	4.12	.711	เหมาะสมมาก
- จดจำข้อมูลได้มากขึ้น	6	16	3	1	0	4.04	.720	เหมาะสมมาก
- สนใจ คึงคุดใจ	10	11	5	0	0	4.19	.749	เหมาะสมมาก
- จัดระเบียบข้อมูลที่ชัดเจน	8	11	7	0	0	4.04	.774	เหมาะสมมาก
- เลือกข้อมูลที่ต้องการ	12	10	3	1	0	4.27	.827	เหมาะสมมาก

ตารางที่ 4.15 ทักษะคิดต่อการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 4 สำหรับสถานที่เที่ยวกรณีศึกษา 5

ศาลหลักเมือง (n = 26)

ทักษะคิดต่อการ รับรู้ข้อมูล	ระดับความเหมาะสม					Mean	SD.	ระดับเฉลี่ย
	มากที่สุด (5)	มาก (4)	ปาน กลาง (3)	น้อย (2)	น้อย ที่สุด (1)			
- เข้าใจข้อมูลได้ง่ายขึ้น	10	15	1	0	0	4.35	.562	เหมาะสมมาก
- เข้าใจข้อมูลได้เร็วขึ้น	10	14	1	1	0	4.27	.724	เหมาะสมมาก
- เข้าใจข้อมูลได้มากขึ้น	8	11	7	0	0	4.04	.774	เหมาะสมมาก
- เข้าใจข้อมูลได้ลึกมากขึ้น	5	16	4	1	0	3.96	.720	เหมาะสมมาก
- จดจำข้อมูลได้ง่ายขึ้น	10	14	2	0	0	4.31	.618	เหมาะสมมาก
- จดจำข้อมูลได้เร็วขึ้น	8	8	10	0	0	3.92	.845	เหมาะสมมาก
- จดจำข้อมูลได้มากขึ้น	5	17	4	0	0	4.04	.599	เหมาะสมมาก
- สนใจ คึงคุดใจ	9	11	5	1	0	4.08	.845	เหมาะสมมาก
- จัดระเบียบข้อมูลที่ชัดเจน	10	12	4	0	0	4.32	.710	เหมาะสมมาก
- เลือกข้อมูลที่ต้องการ	12	11	3	0	0	4.35	.689	เหมาะสมมาก

ตารางที่ 4.16 ทักษะคิดต่อการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 4 สำหรับสถานที่ที่เชี่ยวชาญศึกษา 6

วัดราชบูรณะ (n = 28)

ทักษะคิดต่อการ รับรู้ข้อมูล	ระดับความเหมาะสม					Mean	SD.	ระดับเฉลี่ย
	มาก ที่สุด	มาก	ปาน กลาง	น้อย	น้อย ที่สุด			
	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)			
- เข้าใจข้อมูลได้ง่ายขึ้น	12	15	1	0	0	4.40	.563	เหมาะสมมาก
- เข้าใจข้อมูลได้เร็วขึ้น	7	17	2	1	1	4.07	.907	เหมาะสมมาก
- เข้าใจข้อมูลได้มากขึ้น	7	15	6	0	0	4.00	.695	เหมาะสมมาก
- เข้าใจข้อมูลได้ลึกมากขึ้น	5	14	8	1	0	4.37	.774	เหมาะสมมาก
- จดจำข้อมูลได้ง่ายขึ้น	10	16	1	1	0	4.23	.679	เหมาะสมมาก
- จดจำข้อมูลได้เร็วขึ้น	7	13	8	0	0	3.97	.718	เหมาะสมมาก
- จดจำข้อมูลได้มากขึ้น	5	16	6	1	0	3.87	.730	เหมาะสมมาก
- สนใจ ดึงดูดใจ	9	12	7	0	0	4.13	.776	เหมาะสมมาก
- จัดระเบียบข้อมูลที่ชัดเจน	9	15	4	0	0	4.23	.679	เหมาะสมมาก
- เลือกข้อมูลที่ต้องการ	12	13	2	1	0	4.27	.785	เหมาะสมมาก

สรุปได้ว่า การนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 4 คือ การบรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความที่แบ่งเนื้อหาเป็นหมวดหมู่ร่วมกับภาพกราฟิกหรือสัญลักษณ์ภาพและเพิ่มรูปภาพประกอบ มีความเหมาะสมที่จะนำมาใช้เป็นหลักในการออกแบบการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่ สามารถใช้ร่วมกันได้กับสถานที่ที่เชี่ยวชาญศึกษาทั้งหมด มีระดับความเหมาะสมมากทั้งทักษะคิดด้านความเข้าใจในข้อมูล ด้านการจำข้อมูล ด้านความน่าสนใจของการนำเสนอข้อมูล การจัดระเบียบข้อมูลเป็นสัดส่วนและการเลือกอ่านข้อมูลที่ต้องการอ่านได้ โดยจุดที่เด่นที่สุดของการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 4 คือ มีความน่าสนใจ ดึงดูดใจ การจัดการข้อมูลอย่างเป็นระเบียบและช่วยให้จดจำข้อมูลได้เร็วขึ้น

บทที่ 5

การออกแบบและผลศึกษาการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่

5.1 การออกแบบการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่

จากผลการวัดทัศนคติต่อการนำเสนอข้อมูลทางเลือกต่างๆ ในหัวข้อย่อยที่ 4.3 กลุ่มทดลองเกือบทั้งหมด (ร้อยละ 83.3 – ร้อยละ 93.3) เลือกรับการนำเสนอข้อมูลทางเลือกที่ 4 ผู้ศึกษาจึงนำผลที่ได้มาทำวิเคราะห์เพื่อออกแบบการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่ และจากการทบทวนวรรณกรรมในเรื่อง การนำเสนอข้อมูล การออกแบบกราฟิกและการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับการเลือกสถานที่ที่เกี่ยวกับศึกษา โดยทำการวิเคราะห์ในประเด็นดังนี้

5.1.1 การวิเคราะห์เพื่อจำแนกประเภทของเนื้อหาข้อมูล

5.1.2 การวิเคราะห์หาวิธีนำเสนอข้อมูลและแบบกราฟิก

5.1.3 การออกแบบกราฟิกบนป้ายสื่อความหมายทางเลือกใหม่

5.1.1 การวิเคราะห์จำแนกประเภทของเนื้อหาข้อมูล ข้อมูลที่แสดงบนป้ายสื่อความหมายเพื่ออธิบายเรื่องราวและรายละเอียดเกี่ยวกับสถานที่ที่เที่ยวนั้น ได้มาจากการรวบรวมข้อมูลของหน่วยงานที่จัดทำป้ายสื่อความหมาย ที่มาของแหล่งข้อมูลก็มาจากหลายแหล่ง เช่น หนังสือนำเสนอแหล่งท่องเที่ยว เอกสารทางประวัติศาสตร์จากกรมศิลปากร ซึ่งในแต่ละสถานที่จะมีเนื้อหาของข้อมูลแตกต่างกันเพราะแหล่งที่มาของข้อมูลดังกล่าว ในการนำเสนอข้อมูลจึงจำเป็นต้องศึกษาข้อมูลของสถานที่ที่เที่ยวนั้นๆ อย่างละเอียดเพื่อทำการวิเคราะห์จำแนกข้อมูลของสถานที่ที่เที่ยวนั้นๆ และจากการทบทวนวรรณกรรมพบว่าข้อมูลที่แสดงบนป้ายสื่อความหมายส่วนมาก จะมีเนื้อหาข้อมูลที่สามารถจำแนกเป็นหัวข้อได้ 12 หัวข้อ โดยทั้ง 12 หัวข้อ สามารถจัดเป็นประเภทข้อมูลได้ 3 ประเภท คือ ข้อมูลด้านพื้นที่ (Spatial) ข้อมูลด้านเวลา (Chronological) และข้อมูลด้านจำนวน (Quantitative) ได้ดังตารางต่อไปนี้ คือ

ตารางที่ 5.1 การจัดประเภทของเนื้อหาข้อมูลสถานที่เที่ยว

ประเภทข้อมูล	หัวข้อของเนื้อหา
ข้อมูลด้านพื้นที่	<ul style="list-style-type: none"> - ชื่อสิ่งปลูกสร้าง - ประเภทสิ่งปลูกสร้าง - ผู้สร้างหรือผู้ที่ทำให้สร้าง - วัตถุประสงค์ที่สร้าง - การใช้งานในปัจจุบัน - ลักษณะทางสถาปัตยกรรม - ลักษณะหรือเอกลักษณ์ที่โดดเด่น - ข้อมูลทั่วไป - ข้อมูลที่น่าสนใจ - การขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถาน
ข้อมูลด้านเวลา	<ul style="list-style-type: none"> - ยุคสมัยหรือรัชกาลที่สร้าง - ปีที่สร้างหรือสร้างเสร็จ
ข้อมูลด้านจำนวน	<ul style="list-style-type: none"> - ข้อมูลทั่วไป - ข้อมูลที่น่าสนใจ

จากการทบทวนวรรณกรรม พบว่าการนำเสนอข้อมูลที่นิยมใช้เพื่อการสื่อความหมาย ได้แก่

1. บรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความ
2. บรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความประกอบภาพ ซึ่งภาพที่ใช้สามารถเป็นได้ทั้งภาพถ่าย (Photography) หรือภาพเขียน (Illustrate)
3. การใช้ภาพกราฟิก (Graphic) แทนเนื้อหาข้อมูลหรือแทนการบรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความ ซึ่งภาพกราฟิกที่ใช้นั้นสามารถเป็นได้ทั้ง สัญลักษณ์ภาพ (Pictogram) แผนผัง (Diagram) ตาราง (Table) แผนภูมิ (Chart) หรือแผนที่ (Map)

การนำเสนอข้อมูลเพื่อให้การสื่อความหมายมีประสิทธิภาพ ขึ้นอยู่กับการจำแนกเนื้อหาข้อมูลออกเป็นหัวข้อย่อยประเภทต่างๆ และในการทบทวนวรรณกรรมเรื่อง การจำแนกข้อมูล มีวิธีการจำแนกข้อมูลด้วยการกำหนดค่าความสำคัญ (Hierarchy) ที่มีความเหมาะสมในการนำมาใช้เพื่อจำแนกข้อมูล โดยการนำเสนอข้อมูลที่มีความเหมาะสมกับการจำแนกเนื้อหาข้อมูลตามหัวข้อของการศึกษานี้ ตามที่แสดงในตารางที่ 5.2 ดังนี้

ตารางที่ 5.2 การจัดรูปแบบการนำเสนอข้อมูลตามประเภทของเนื้อหาข้อมูลที่เป็นไปได้

หัวข้อของเนื้อหา	การนำเสนอข้อมูลที่เป็นไปได้
ชื่อสิ่งปลูกสร้าง	- บรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความ
ประเภทสิ่งปลูกสร้าง	- บรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความ - บรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความประกอบภาพ - สัญลักษณ์ภาพ
ผู้สร้างหรือผู้ที่ดำริให้สร้าง	- บรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความ
ยุคสมัยหรือรัชกาลที่สร้าง	- บรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความ - สัญลักษณ์ภาพ - แผนที่
ปีที่สร้างหรือสร้างเสร็จ	- บรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความ
วัตถุประสงค์ที่สร้าง	- บรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความ
การใช้งานในปัจจุบัน	- บรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความ
ลักษณะทางสถาปัตยกรรม	- บรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความ - บรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความประกอบภาพ
ลักษณะหรือเอกลักษณ์ที่โดดเด่น	- บรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความ - บรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความประกอบภาพ
ข้อมูลทั่วไป	- บรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความ - บรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความประกอบภาพ - ตาราง แผนที่ แผนภูมิ หรือแผนที่
ข้อมูลที่น่าสนใจ	- บรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความ - บรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความประกอบภาพ - ตาราง แผนที่ แผนภูมิ หรือแผนที่
การขึ้นทะเบียนเป็น โบราณสถาน	- บรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความ - สัญลักษณ์ภาพ

การนำเสนอข้อมูลที่เหมาะสมกับประเภทข้อมูล จำเป็นที่ต้องเข้าใจเนื้อหาข้อมูลของสถานที่ที่วกรณศึกษาทั้ง 6 แห่ง เพื่อวิเคราะห์หาการนำเสนอข้อมูลที่มีความเหมาะสมกับเนื้อหาข้อมูลให้มากที่สุด โดยที่การนำเสนอข้อมูลบางรูปแบบจำเป็นต้องมีการปรับหรือเปลี่ยนรูปแบบการนำเสนอ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมในการสื่อความหมายมากที่สุดตามที่แสดงในตารางที่ 5.3 ดังนี้

ตารางที่ 5.3 การจัดรูปแบบการนำเสนอข้อมูลตามประเภทของเนื้อหาข้อมูลที่เลือกใช้

หัวข้อของเนื้อหา	การนำเสนอข้อมูลที่เลือกใช้
ชื่อสิ่งปลูกสร้าง	- บรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความ
ประเภทสิ่งปลูกสร้าง	- สัญลักษณ์ภาพ
ผู้สร้างหรือผู้ที่ทำให้สร้าง	- บรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความ
ยุคสมัยหรือรัชกาลที่สร้าง	- บรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความ - ภาพกราฟิก
ปีที่สร้างหรือสร้างเสร็จ	- บรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความ
วัตถุประสงค์ที่สร้าง	- บรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความ
การใช้งานในปัจจุบัน	- บรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความ
ลักษณะทางสถาปัตยกรรม	- บรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความประกอบภาพ
ลักษณะหรือเอกลักษณ์ที่โดดเด่น	- บรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความประกอบภาพ
ข้อมูลทั่วไป	- บรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความ - บรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความประกอบภาพ - ตาราง แผนผัง แผนภูมิ หรือแผนที่
ข้อมูลที่น่าสนใจ	- บรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความ - บรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความประกอบภาพ - ตาราง แผนผัง แผนภูมิ หรือแผนที่
การขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถาน	- สัญลักษณ์ภาพ

เนื้อหาข้อมูลของสถานที่ที่เขวกรณีศึกษาทั้ง 6 แห่ง เมื่อถูกนำมาวิเคราะห์เพื่อจำแนกเนื้อหาข้อมูลตามหัวข้อย่อยประเภทต่างๆ ได้ผลดังนี้

สถานที่ที่เขวกรณีศึกษาที่ 1 สะพานมหาธาตุยุพราชรังสฤษฎิ์ มีรายละเอียดข้อมูล คือ

“เป็นสะพานข้าม คลองมหานาค สร้างในสมัยรัชกาลที่ 6 โดยมีสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพร่วมกับข้าราชการกระทรวงมหาดไทย ได้พร้อมใจกันบริจาคเงินสร้างเพื่อเป็นอนุสาวรีย์อันเป็นสาธารณประโยชน์และเทิดพระเกียรติแก่รัชกาลที่ 5 สร้างเสร็จในปี พ.ศ. 2457 ได้รับพระราชทานนามว่า สะพานมหาธาตุยุพราชรังสฤษฎิ์ สะพานสร้างด้วยคอนกรีตเสริมเหล็กมีโครงสร้างสะพาน ด้านล่างแบบวงโค้งทึบ ราวสะพานเป็นคอนกรีตเจาะเป็นช่องสี่เหลี่ยมจตุรัส ภายในบรรจุพวงหรีดปูนปั้นแบบฝรั่ง กลางสะพานมีแผ่นจารึกนามสะพานและปีพุทธศักราชที่สร้างเสร็จประดับด้วยรูปวงจักรข้างละ 1 วง สองข้างจารึกเป็นเสาซุ้ม ด้านขวามีภาพประติมากรรมรูปสตรีอุ้มเด็ก ด้านซ้ายเป็นภาพผู้ชายยืนจับบ่าเด็กรูปทั้งหมดแสดงอาการร้องไห้เศร้าโศก กรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถานสำคัญของชาติไว้แล้ว”

นำข้อมูลมาจำแนกตามหัวข้อของเนื้อหาได้ดังแสดงในตารางที่ 5.4

ตารางที่ 5.4 การจำแนกเนื้อหาข้อมูลสถานที่ที่เกี่ยวกับพระที่นั่งที่ 1 สะพานมหาธาตุยุพราชพลี

หัวข้อของเนื้อหา	ประเภทของข้อมูล
ชื่อสิ่งปลูกสร้าง	- สะพานมหาธาตุยุพราชพลี
ประเภทสิ่งปลูกสร้าง	- สาธารณูปโภค สะพานข้าม คลองมหานาค
ผู้สร้างหรือผู้ที่ดำริให้สร้าง	- สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระยาดำรงราชานุภาพ ร่วมกับข้าราชการกระทรวงมหาดไทย
ยุคสมัยหรือรัชกาลที่สร้าง	- สร้างในสมัยรัชกาลที่ 6
ปีที่สร้างหรือสร้างเสร็จ	- สร้างเสร็จในปี พ.ศ. 2457
วัตถุประสงค์ที่สร้าง	- สร้างเพื่อเป็นอนุสาวรีย์อันเป็นสาธารณประโยชน์และเทิดพระเกียรติแด่รัชกาลที่ 5
การใช้งานในปัจจุบัน	- (ไม่ปรากฏข้อมูล)
ลักษณะทางสถาปัตยกรรม	- สะพานสร้างด้วยคอนกรีตเสริมเหล็กมีโครงสร้างสะพานด้านล่างแบบวงโค้งทึบ ราวสะพานเป็นคอนกรีตเจาะเป็นช่องสี่เหลี่ยมจตุรัส ภายในบรรจุพวงหรีดปูนปั้นแบบฝรั่ง กลางสะพานมีแผ่นจารึกนามสะพานและปีพุทธศักราชที่สร้างเสร็จประดับด้วยรูปวงจักรข้างละ 1 วง
ลักษณะหรือเอกลักษณ์ที่โดดเด่น	- สองข้างจารึกเป็นเสาซุ้ม ด้านขวามีภาพประติมากรรมรูปสตรีอุ้มเด็ก ด้านซ้ายเป็นภาพผู้ชายยืนจับบ่าเด็ก รูปทั้งหมดแสดงอาการร้องไห้ เศร้าโศก
ข้อมูลทั่วไป	- (ไม่ปรากฏข้อมูล)
ข้อมูลที่น่าสนใจ	- ได้รับพระราชทานนามจากรัชกาลที่ 6 ว่า สะพานมหาธาตุยุพราชพลี
การขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถาน	- กรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนเป็น โบราณสถานสำคัญของชาติไว้แล้ว

สถานที่ที่เกี่ยวกับพระที่นั่งที่ 2 ป้อมมหากาฬ มีรายละเอียดข้อมูล คือ

“เป็นป้อมขนาดใหญ่ทรงแปดเหลี่ยม วัดจากฐานชั้นนอกทางทิศเหนือจรดด้านทิศใต้ กว้าง 38 เมตร ความสูงจากพื้นถึงปลายใบเสมา 4.90 เมตร และจาก พื้นดินถึงหลังคาป้อม 15 เมตร โครงสร้างก่ออิฐฉาบปูน ฐานรากอยู่ใต้ระดับผิวดิน ป้อมมี 3 ชั้น มีบันไดทางขึ้นสู่ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 กำแพงป้อมเป็นแบบใบเสมา เหลี่ยมขนาดใหญ่ทั้งหมด ตัวป้อมชั้นบนสุดมีลักษณะเป็นทอรูป

แปดเหลี่ยม มีประตูทางเข้า 1 ประตู หลังคาโครงไม้บุกระเบื้อง 2 ชั้น ทรงคล้ายฝาชีหรือใบบัว ที่ป้อมชั้นล่างมีป็นใหญ่ตั้งประจำช่องเสมารวมทั้งสิ้น 6 กระบอ

กรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียน ป้อมมหากาฬ เป็นโบราณสถานสำคัญของชาติ เมื่อปี พ.ศ. 2492 ในสมัยรัฐบาลจอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีการคิดไฟสำหรับส่องป้อมให้เกิดความงดงาม ในเวลากลางคืนด้วย ภาพของ ป้อมมหากาฬ ได้รับการนำลงพิมพ์บนธนบัตรใบละ 10 บาทในสมัยรัชกาลที่ 9 อยู่ระยะหนึ่ง ในปี พ.ศ. 2524 กรมศิลปากรได้บูรณะป้อมมหากาฬและกำแพงเมือง ต่อมามีการบูรณะ ส่วนที่ชำรุดและทาสีใหม่อีกหลายครั้งเนื่องจากตั้งอยู่ในที่ชุมนุมชน มีประมุขและผู้นำของต่างประเทศ รวมทั้งนักท่องเที่ยวจากทั่วโลกมาเที่ยวชมอยู่เสมอ”

นำข้อมูลมาจำแนกตามหัวข้อของเนื้อหาได้ดังแสดงในตารางที่ 5.5

ตารางที่ 5.5 การจำแนกเนื้อหาข้อมูลสถานที่ที่เกี่ยวกับศึกษาที่ 2 ป้อมมหากาฬ

หัวข้อของเนื้อหา	ประเภทของข้อมูล
ชื่อสิ่งปลูกสร้าง	- ป้อมมหากาฬ
ประเภทสิ่งปลูกสร้าง	- (ไม่ปรากฏข้อมูล)
ผู้สร้างหรือผู้ที่ดำริให้สร้าง	- (ไม่ปรากฏข้อมูล)
ยุคสมัยหรือรัชกาลที่สร้าง	- (ไม่ปรากฏข้อมูล)
ปีที่สร้างหรือสร้างเสร็จ	- (ไม่ปรากฏข้อมูล)
วัตถุประสงค์ที่สร้าง	- (ไม่ปรากฏข้อมูล)
การใช้งานในปัจจุบัน	- (ไม่ปรากฏข้อมูล)
ลักษณะทางสถาปัตยกรรม	- เป็นป้อมขนาดใหญ่ทรงแปดเหลี่ยม วัดจากฐานชั้นนอกทางทิศเหนือจรดด้านทิศใต้กว้าง 38 เมตร ความสูงจากพื้นถึงปลายใบเสมา 4.90 เมตร และจาก พื้นดินถึงหลังคาป้อม 15 เมตร โครงสร้างก่ออิฐฉาบปูน ฐานรากอยู่ใต้ระดับผิวดิน ป้อมมี 3 ชั้น มีบันไดทางขึ้นสู่ชั้นที่ 1 และชั้นที่ 2 กำแพงป้อมเป็นแบบใบเสมา เหลี่ยมขนาดใหญ่ทั้งหมด ตัวป้อมชั้นบนสุดมีลักษณะเป็นหอรูปแปดเหลี่ยม มีประตูทางเข้า 1 ประตู หลังคาโครงไม้บุกระเบื้อง 2 ชั้น ทรงคล้ายฝาชีหรือใบบัว ที่ป้อมชั้นล่างมีป็นใหญ่ตั้งประจำช่องเสมารวมทั้งสิ้น 6 กระบอ

ตารางที่ 5.5 (ต่อ)

หัวข้อของเนื้อหา	ประเภทของข้อมูล
ลักษณะหรือเอกลักษณ์ที่โดดเด่น	- (ไม่ปรากฏข้อมูล)
ข้อมูลทั่วไป	- ในปี พ.ศ. 2524 กรมศิลปากรได้บูรณะป้อมมหากาฬและกำแพงเมือง ต่อมามีการบูรณะ ส่วนที่ชำรุดและทาสีใหม่ อีกหลายครั้งเนื่องจากตั้งอยู่ในที่ชุมชน มีประมุขและผู้นำของต่างประเทศ รวมทั้งนักท่องเที่ยวจากทั่วโลกมาเที่ยวชมอยู่เสมอ
ข้อมูลที่น่าสนใจ	- สมัยรัฐบาล จอมพลสฤษดิ์ ธนะรัชต์ เป็นนายกรัฐมนตรี ได้มีการติดไฟสำหรับส่องป้อมให้เกิดความงดงาม ในเวลากลางคืนด้วย - ภาพของ ป้อมมหากาฬ ได้รับการนำลงพิมพ์บนธนบัตรใบละ 10 บาท ในสมัยรัชกาล ที่ 9 อยู่ระยะหนึ่ง
การขึ้นทะเบียนเป็น โบราณสถาน	- กรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนเป็น โบราณสถานสำคัญของชาติ เมื่อปี พ.ศ. 2492

สถานที่ที่เกี่ยวกรณีศึกษาที่ 3 วัดมหาธาตุ มีรายละเอียดข้อมูล คือ

“ตั้งอยู่ในเกาะเมืองอยุธยาทางด้านทิศตะวันออกของพระราชวังหลวง เป็นพระอารามหลวงที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ ซึ่งเป็นศูนย์กลางของเมืองในสมัยกรุงศรีอยุธยา พระราชพงศาวดาร กรุงศรีอยุธยาได้ระบุว่า องค์พระศรีรัตนมหาธาตุเริ่มก่อสร้างเมื่อปีพ.ศ. 1917 ในรัชสมัยสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 1 (ขุนหลวงพระจ้าว) แต่ยังไม่แล้วเสร็จ สมเด็จพระรามาธิบดี จึงทรงสร้างเพิ่มเติมอีกจนเสร็จบริบูรณ์ ต่อมาในสมัย สมเด็จพระเจ้าทรงธรรม พระปรารักษ์องค์ใหญ่ได้พังทลายลงมาถึงขั้นครุฑพื้นอิฐงูค์ แต่ไม่ปรากฏว่ามีการซ่อมแซมในสมัยนี้ จนกระทั่งในสมัยสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง จึงได้ทำการบูรณะปฏิสังขรณ์ใหม่ทั้งหมด
ครั้งเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 ในปีพ.ศ. 2310 วัด มหาธาตุ ถูกไฟไหม้เสียหายและถูกทิ้งร้างเรื่อยมาจนในสมัยสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 แห่งกรุงรัตน โกสินทร์ องค์ปรารักษ์ประธาน จึงได้ พังทลายลงอีกครั้งจนมีสภาพดังที่เห็นในปัจจุบัน”

นำข้อมูลมาจำแนกตามหัวข้อของเนื้อหาได้ดังแสดงในตารางที่ 5.6

ตารางที่ 5.6 การจำแนกเนื้อหาข้อมูลสถานที่ที่เกี่ยวกับวัดที่ 3 วัดมหาธาตุ

หัวข้อของเนื้อหา	ประเภทของข้อมูล
ชื่อสิ่งปลูกสร้าง	-วัดมหาธาตุ
ประเภทสิ่งปลูกสร้าง	-วัด
ผู้สร้างหรือผู้ที่ดำริให้สร้าง	สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 1 (ขุนหลวงพระจั่ว) แต่ยังไม่แล้วเสร็จ สมเด็จพระรามศวร จึงทรงสร้างเพิ่มเติมอีกจนเสร็จบริบูรณ์
ยุคสมัยหรือรัชกาลที่สร้าง	ในรัชสมัยสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 1 (ขุนหลวงพระจั่ว)
ปีที่สร้างหรือสร้างเสร็จ	ก่อสร้างเมื่อปีพ.ศ. 1917
วัตถุประสงค์ที่สร้าง	- เป็นพระอารามหลวงที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ ซึ่งเป็นศูนย์กลางของเมืองในสมัยกรุงศรีอยุธยา
การใช้งานในปัจจุบัน	- (ไม่ปรากฏข้อมูล)
ลักษณะทางสถาปัตยกรรม	- (ไม่ปรากฏข้อมูล)
ลักษณะหรือเอกลักษณ์ที่โดดเด่น	- (ไม่ปรากฏข้อมูล)
ข้อมูลทั่วไป	- (ไม่ปรากฏข้อมูล)
ข้อมูลที่น่าสนใจ	- สมัยสมเด็จพระเจ้าทรงธรรม พระปรารภองค์ใหญ่ได้พังทลายลงมาถึงชั้นครุฑพื้นอัษฎกัศ แต่ไม่ปรากฏว่ามี การซ่อมแซมในสมัยนี้ จนกระทั่งในสมัยสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง จึงได้ทำการบูรณะปฏิสังขรณ์ใหม่ทั้งหมด - ครั้งเสียกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 ในปีพ.ศ. 2310 วัด มหาธาตุ ถูกไฟไหม้เสียหายและถูกทิ้งร้างเรื่อยมาจนในสมัยสมเด็จพระมงกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 6 แห่งกรุงรัตน โกสินทร์ องค์ปรารภประธานจึงได้ พังทลายลงมาอีกครั้งจนมีสภาพ ดังที่เห็นในปัจจุบัน
การขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถาน	- (ไม่ปรากฏข้อมูล)

สถานที่ที่เกี่ยวกับวัดที่ 4 หอกลอง มีรายละเอียดข้อมูล คือ

“สร้างในสมัยรัชกาลที่ 1 เมื่อปี พ.ศ. 2325 ทรงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นเหมือนกับหอกลองในสมัย กรุงศรีอยุธยา เดิมทำด้วยไม้ ทาด้วยดินสีแดง มีด้วยกัน 3 ชั้น แต่ละชั้นมีกลองขนาดใหญ่แขวนอยู่ คือ ไบแรกชื่อ ย่ำพระสุรสีห์ใช้ตีเพื่อบอกเวลา ไบที่สองชื่อ อักคีพินาศ ตีเพื่อแจ้งเหตุเพลิงไหม้ และไบที่สามชื่อ พิฆาตไพรี ตีเพื่อแจ้งให้ทราบว่ามีสงคราม ในสมัยรัชกาลที่ 3 ทรงโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนยอดหอกลองจากทรงมณฑปมาเป็นรูปยอดเกี้ยวแบบจีน และต่อมา

รัชกาลที่ 4 ทรงโปรดเกล้าฯ ให้แก้ไขเป็นยอดมณฑปตามเดิม จนถึงสมัยรัชกาลที่ 5 หอกลองได้ถูกรื้อลงเพื่อใช้ที่ดินเพื่อสร้างพระราชอุทยานสวนเจ้าเชตุ และถูกสร้างขึ้นใหม่ตามรูปแบบเดิมอีกครั้งหนึ่งเมื่อปี พ.ศ. 2525 เพื่อฉลองกรุงรัตนโกสินทร์ครบ 200 ปี”

นำข้อมูลมาจำแนกตามหัวข้อของเนื้อหาได้ดังแสดงในตารางที่ 5.7

ตารางที่ 5.7 แสดงการจำแนกเนื้อหาข้อมูลสถานที่เที่ยวกรณีศึกษาที่ 4 หอกลอง

หัวข้อของเนื้อหา	ประเภทของข้อมูล
ชื่อสิ่งปลูกสร้าง	-หอกลอง
ประเภทสิ่งปลูกสร้าง	- (ไม่ปรากฏข้อมูล)
ผู้สร้างหรือผู้ดำริให้สร้าง	รัชกาลที่ 1
ยุคสมัยหรือรัชกาลที่สร้าง	สร้างในสมัยรัชกาลที่ 1
ปีที่สร้างหรือสร้างเสร็จ	สร้างเมื่อปี พ.ศ. 2325
วัตถุประสงค์ที่สร้าง	- (ไม่ปรากฏข้อมูล)
การใช้งานในปัจจุบัน	- (ไม่ปรากฏข้อมูล)
ลักษณะทางสถาปัตยกรรม	-เดิมทำด้วยไม้ ทาด้วยดินสีแดง มีด้วยกัน 3 ชั้น
ลักษณะหรือเอกลักษณ์ที่โดดเด่น	- (ไม่ปรากฏข้อมูล)
ข้อมูลทั่วไป	- แต่ละชั้นมีกลองขนาดใหญ่แขวนอยู่ คือ ใบแรกชื่อ ย่าพระสุรสีห์ใช้ตีเพื่อบอกเวลา ใบที่สองชื่อ อักคิพินาศ ตีเพื่อแจ้งเหตุเพลิงไหม้ และใบที่สามชื่อ พิฆาตไพรี ตีเพื่อแจ้งให้ทราบว่ามีสงคราม
ข้อมูลที่น่าสนใจ	- ในสมัยรัชกาลที่ 3 ทรงโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนยอดหอกลองจากทรงมณฑปมาเป็นรูปยอดเกี้ยวแบบจีน และต่อมารัชกาลที่ 4 ทรงโปรดเกล้าฯ ให้แก้ไขเป็นยอดมณฑปตามเดิม - สมัยรัชกาลที่ 5 หอกลองได้ถูกรื้อลงเพื่อใช้ที่ดินเพื่อสร้างพระราชอุทยานสวนเจ้าเชตุ และถูกสร้างขึ้นใหม่ตามรูปแบบเดิมอีกครั้งหนึ่งเมื่อปี พ.ศ. 2525 เพื่อฉลองกรุงรัตนโกสินทร์ครบ 200 ปี
การขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถาน	- (ไม่ปรากฏข้อมูล)

สถานที่ที่เกี่ยวกรณีศึกษาที่ 5 ศาลหลักเมือง มีรายละเอียดข้อมูล คือ

“หลังจากพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงปราบดาภิเษกขึ้นเป็นปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรี และทรงย้ายราชธานีจากกรุงธนบุรีมายังฝั่งพระนครแล้วทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ กระทำพิธีนาครสถานเพื่อยกเสาหลักเมือง กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2325 เสาหลักเมือง ทำด้วยไม้ชัยพฤกษ์ ด้านนอกทำด้วยไม้แก่น กำหนดให้ตัวเสาสูงพื้นดิน 108 นิ้ว ฝังในดิน 79 นิ้ว มีหัวเม็ดสวมไว้ด้านบนยอด เสาหลักเมือง ลงรักปิดทอง ภายในบรรจุดวงพระชันษาพระมหานคร เมื่อถึงสมัยรัชกาลที่ 4 พระองค์ทรงพระราชดำริว่า เสาหลักเมือง ทрудโทรมจึงทรงพระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ทำขึ้นใหม่เนื่องจากพระองค์ เชี่ยวชาญด้านโหราศาสตร์ จึงทรงแก้ไขดวงเมือง โดยทรง ประกอบพิธีจารึกดวงพระชันษาพระมหานครลงบน แผ่นทองคำหนัก 1 บาทในพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม และให้สร้างศาลขึ้นใหม่โดยก่อสร้างเป็นยอดปราสาทตามอย่างศาลาที่กรุงศรีอยุธยา จากนั้นทรงบรรจุดวงพระชันษาพระมหานครไว้ที่ เสาหลักเมือง แล้วจัดให้มีการสมโภชฉลองด้วย

บรรดาเทพารักษ์ประจำเมืองที่ประดิษฐานอยู่ภายในนั้น แต่เดิมมีเพียง 3 องค์ คือ พระเสื้อเมือง พระทรงเมือง และ พระหลักเมือง ต่อมารัชกาลที่ 5 ทรงประดิษฐาน พระสยามเทวาธิราชเพิ่มขึ้น อีกหนึ่งองค์”

นำข้อมูลมาจำแนกตามหัวข้อของเนื้อหาได้ดังแสดงในตารางที่ 5.8

ตารางที่ 5.8 การจำแนกเนื้อหาข้อมูลสถานที่ที่เกี่ยวกรณีศึกษาที่ 5 ศาลหลักเมือง

หัวข้อของเนื้อหา	ประเภทของข้อมูล
ชื่อสิ่งปลูกสร้าง	- ศาลหลักเมือง
ประเภทสิ่งปลูกสร้าง	- (ไม่ปรากฏข้อมูล)
ผู้สร้างหรือผู้ที่ดำริให้สร้าง	- พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช
ยุคสมัยหรือรัชกาลที่สร้าง	- พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช
ปีที่สร้างหรือสร้างเสร็จ	- วันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2325
วัตถุประสงค์ที่สร้าง	- ย้ายราชธานีจากกรุงธนบุรีมายังฝั่งพระนคร
การใช้งานในปัจจุบัน	- (ไม่ปรากฏข้อมูล)
ลักษณะทางสถาปัตยกรรม	- อาคารคอนกรีตเสริมเหล็กยอดปราสาท
ลักษณะหรือเอกลักษณ์ที่โดดเด่น	- (ไม่ปรากฏข้อมูล)
ข้อมูลทั่วไป	- เสาหลักเมือง ทำด้วยไม้ชัยพฤกษ์ ด้านนอกทำด้วยไม้แก่น กำหนดให้ตัวเสาสูงพื้นดิน 108 นิ้ว ฝังในดิน 79 นิ้ว มีหัวเม็ดสวมไว้ด้านบนยอด เสาหลักเมือง ลงรักปิดทอง ภายในบรรจุดวงพระชันษาพระมหานคร

ตารางที่ 5.8 (ต่อ)

หัวข้อของเนื้อหา	ประเภทของข้อมูล
ข้อมูลที่น่าสนใจ	- รัชกาลที่ 4 ทรงพระกรุณา โปรดเกล้าฯ ให้ทำเสาหลักเมืองขึ้นใหม่ ทรงแก้ไขดวงเมือง และทรงประกอบพิธีจารึกดวงพระชันษาพระมหากษัตริย์บนแผ่นทองคำหนัก 1 บาทในพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดาราม - บรรดาเทพารักษ์ประจำเมืองแต่เดิมมีเพียง 3 องค์ คือ พระเสื้อเมือง พระทรงเมือง และ พระหลักเมือง ต่อมารัชกาลที่ 5 ทรงประดิษฐาน พระสยามเทวาธิราช เพิ่มขึ้นอีกหนึ่งองค์
การขึ้นทะเบียนเป็นโบราณสถาน	- (ไม่ปรากฏข้อมูล)

สถานที่ที่เขยวกรณีศึกษาที่ 6 วัดราชบูรณะ มีรายละเอียดข้อมูล คือ

“วัดราชบูรณะอยู่ตรงข้ามวัดมหาธาตุ พระเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 2 (เจ้าสามพระยา) เมื่อเสวยราชสมบัติแล้วจึง โปรดให้ก่อพระเจดีย์ 2 องค์ สวมทับตรงที่ เจ้าอ้าย กับ เจ้ายี่ ทรงชนช้างกันถึงพิราลัยและให้สถาปนา พระมหาธาตุและพระวิหาร เป็นพระอารามแล้วพระราชทานนามว่า วัดราชบูรณะ เมื่อคราวเสียกรุงวัดนี้และวัดมหาธาตุได้ถูกไฟไหม้เสียหายมาก และเวลานี้ก็มีเจดีย์วิหาร ที่น่าดูเหลืออยู่อีกหลายอย่าง คือปราสาทยังสมบูรณ์ทั้งองค์และวิหารยังมีเสาและผนังเหลืออยู่ ลวดลายปูนปั้น ที่ประดับปราสาททำเป็นรูปครุฑจับนาคและมีเจดีย์รายรอบปราสาทยังเหลือพอดูเป็นรูปแบบได้อีกหลายองค์ ปราสาทองค์ใหญ่ เป็นปราสาทประธานมีกุ่มบรรจุมุมี่มีค่าอย่างยิ่งในประวัติศาสตร์และ โบราณคดี ที่ปราสาทองค์ใหญ่ถูกผู้ร้ายลักขุด ตำรวจจับตัวคนร้ายได้พร้อมของกลางเพียงบางอย่าง และผู้ว่าราชการจังหวัดได้แจ้ง ให้กรมศิลปากรทราบเมื่อวันที่ 28 กันยายน 2500 กรมศิลปากรได้ส่งเจ้าหน้าที่ไป ขุดค้นต่อจากผู้ร้ายลักขุดไว้ กรุนี้มีหลายห้อง ห้องหนึ่งมีภาพจิตรกรรมเขียนด้วยสีวาด มีทองปิดเป็นรูปพระพุทธรูปปางลีลาบ้าง ปางสมาธิบ้าง

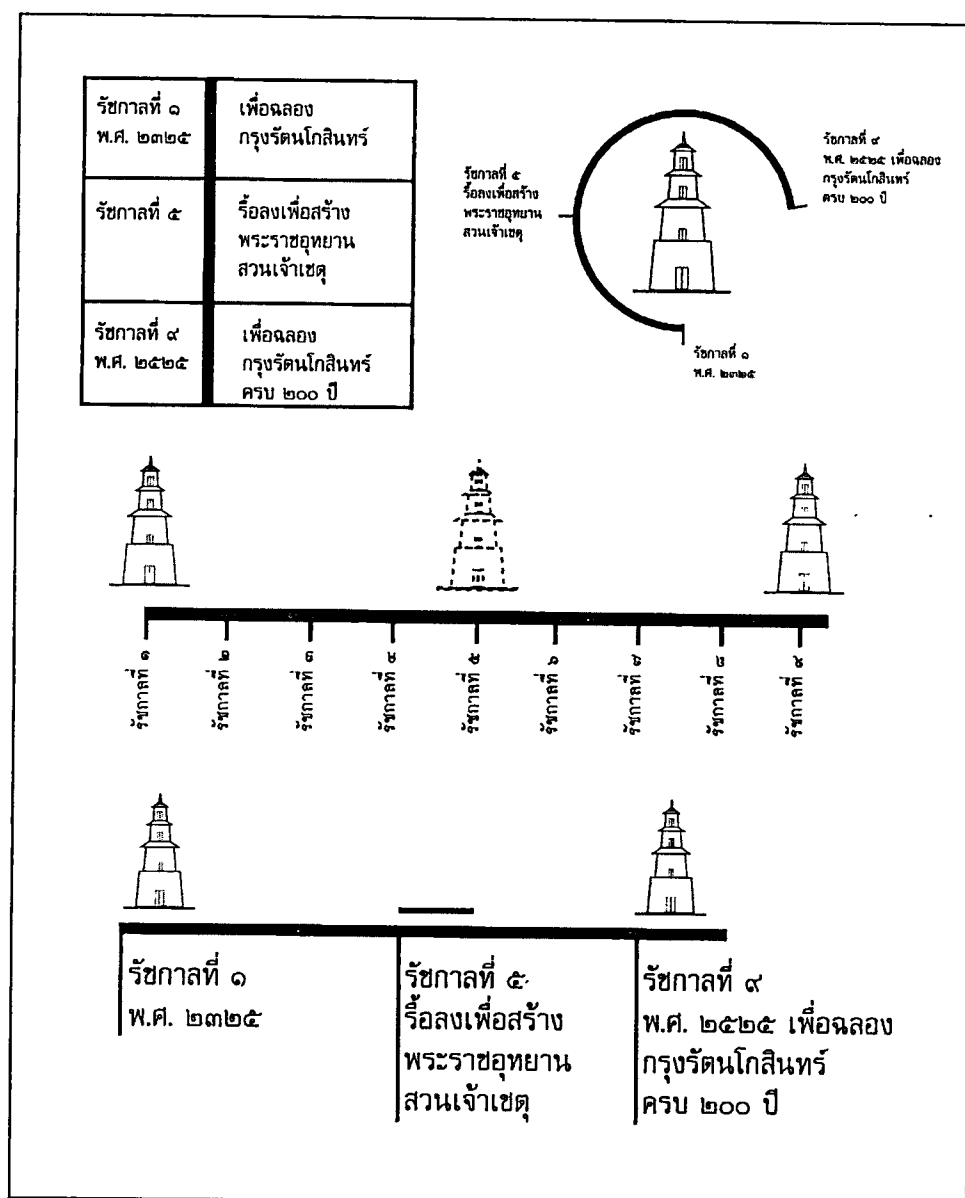
... ส่วนของที่พบในกรุมีมากมายเหลือวิสัยที่จะพรรณาให้หมดสิ้นได้และปัจจุบันกรมศิลปากรได้สร้างพิพิธภัณฑสถานสำหรับเก็บของ โบราณที่ขุดพบในกรุปราสาทวัดราชบูรณะขึ้นชื่อว่า พิพิธภัณฑเจ้าสามพระยา เพื่อเก็บรวบรวมโบราณวัตถุศิลปวัตถุต่างๆ ที่พบในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา”

นำข้อมูลมาจำแนกตามหัวข้อของเนื้อหาได้ดังแสดงในตารางที่ 5.9

ตารางที่ 5.9 การจำแนกเนื้อหาข้อมูลสถานที่เกี่ยวกับกรณีศึกษาที่ 6 วัดราชบูรณะ

หัวข้อของเนื้อหา	ประเภทของข้อมูล
ชื่อสิ่งปลูกสร้าง	-วัดราชบูรณะ
ประเภทสิ่งปลูกสร้าง	- วัด
ผู้สร้างหรือผู้ที่ดำริให้สร้าง	- พระเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 2 (เจ้าสามพระยา)
ยุคสมัยหรือรัชกาลที่สร้าง	- พระเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 2 (เจ้าสามพระยา)
ปีที่สร้างหรือสร้างเสร็จ	- (ไม่ปรากฏข้อมูล)
วัตถุประสงค์ที่สร้าง	- เมื่อเสวยราชสมบัติแล้วจึงโปรดให้ก่อพระเจดีย์ 2 องค์ สวมทับตรงที่ เจ้าอ้าย กับ เจ้ายี่ ทรงชนช้างกันถึงพิราลัยและให้สถาปนา พระมหาธาตุและพระวิหาร เป็นพระอารามแล้ว พระราชทานนามว่า วัดราชบูรณะ
การใช้งานในปัจจุบัน	- (ไม่ปรากฏข้อมูล)
ลักษณะทางสถาปัตยกรรม	- (ไม่ปรากฏข้อมูล)
ลักษณะหรือเอกลักษณ์ที่โดดเด่น	- (ไม่ปรากฏข้อมูล)
ข้อมูลทั่วไป	- เมื่อคราวเสียกรุงวัดนี้และวัดมหาธาตุได้ถูกไฟไหม้เสียหายมาก และเวลานี้ก็มีเจดีย์วิหาร ที่น่าดูเหลืออยู่อีกหลายอย่าง คือ ปรากฏยังมีสมบูรณทั้งองค์และวิหารยังมีเสาและผนังเหลืออยู่ ลวดลายปูนปั้น ที่ประดับปรากฏทำเป็นรูปครุฑจับนาคและมีเจดีย์รายรอบปรากฏยังมีเหลือพอดูเป็นรูปแบบได้อีกหลายองค์ ปรากฏองค์ใหญ่ เป็นปรากฏประธานมีกรุปบรรจุที่มีค่าอย่างยิ่งในประวัติศาสตร์และโบราณคดี
ข้อมูลที่น่าสนใจ	- ที่ปรากฏองค์ใหญ่ถูกผู้ร้ายลักขุด ตำรวจจับตัวคนร้ายได้พร้อมของกลางเพียงบางอย่างและผู้ว่าราชการจังหวัดได้แจ้ง ให้กรมศิลปากรทราบเมื่อวันที่ 2 กันยายน 2500 กรมศิลปากรได้ส่งเจ้าหน้าที่ไป ขุดค้นต่อจากผู้ร้ายลักขุดไว้ กรุนี้มีหลายห้องห้องหนึ่งมีภาพจิตรกรรมเขียนด้วยสีวาด มีทองปิดเป็นรูปพระพุทธรูปปางลีลาบ้าง ปางสมาธิบ้าง - ส่วนของที่พบในกรุมีมากมายเหลือวิสัยที่จะพรรณาให้หมดสิ้น ได้และปัจจุบันกรมศิลปากร ได้สร้างพิพิธภัณฑสถานสำหรับเก็บของโบราณที่ขุดพบในกรุปรากฏวัดราชบูรณะขึ้นชื่อว่า พิพิธภัณฑเจ้าสามพระยา เพื่อเก็บรวบรวมโบราณวัตถุศิลปวัตถุต่างๆ ที่พบในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา
การขึ้นทะเบียนเป็น โบราณสถาน	- (ไม่ปรากฏข้อมูล)

5.1.2 การออกแบบกราฟิกสำหรับการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่ การจำแนกข้อมูลในหัวข้อผู้สร้างหรือผู้ที่ดำริให้สร้าง ยุคสมัยหรือรัชกาลที่สร้าง และปีที่สร้างหรือสร้างเสร็จนั้นมีความสัมพันธ์และต่อเนื่องกันของเนื้อหาข้อมูลในด้านเวลาหรือช่วงเวลา สามารถทำการออกแบบการนำเสนอข้อมูลทั้งหมดนี้ร่วมกันได้ ดังแนวทางการนำเสนอข้อมูลในภาพที่ 5.1

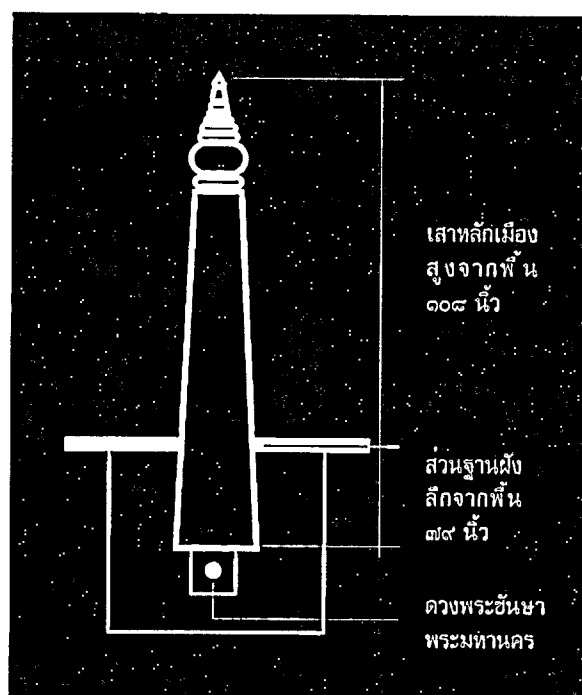
รูปที่ 5.1 แนวทางการออกแบบกราฟิกสำหรับข้อมูลด้านเวลา

การจำแนกข้อมูลในหัวข้อ ลักษณะทางสถาปัตยกรรม ลักษณะหรือเอกลักษณ์ที่โดดเด่น ข้อมูลทั่วไป และข้อมูลที่น่าสนใจ เป็นกลุ่มข้อมูลที่มีความสัมพันธ์และต่อเนื่องกัน สามารถนำเสนอข้อมูลร่วมกันได้เช่นกัน และยังสามารถเลือกการนำเสนอข้อมูลได้หลายรูปแบบที่มีความ

เหมาะสม ในการศึกษาที่ผู้ศึกษาเลือกที่จะใช้การนำเสนอทั้งภาพถ่าย ภาพวาด และการใช้ตัวอักษร
แบบเรียงความ ผสมผสานกันตามความเหมาะสมของเนื้อหาข้อมูลและลักษณะของสถานที่ที่เกี่ยว

รูปที่ 5.2 การใช้ภาพถ่ายประกอบคำบรรยาย

รูปที่ 5.3 การใช้ภาพวาดประกอบคำบรรยาย

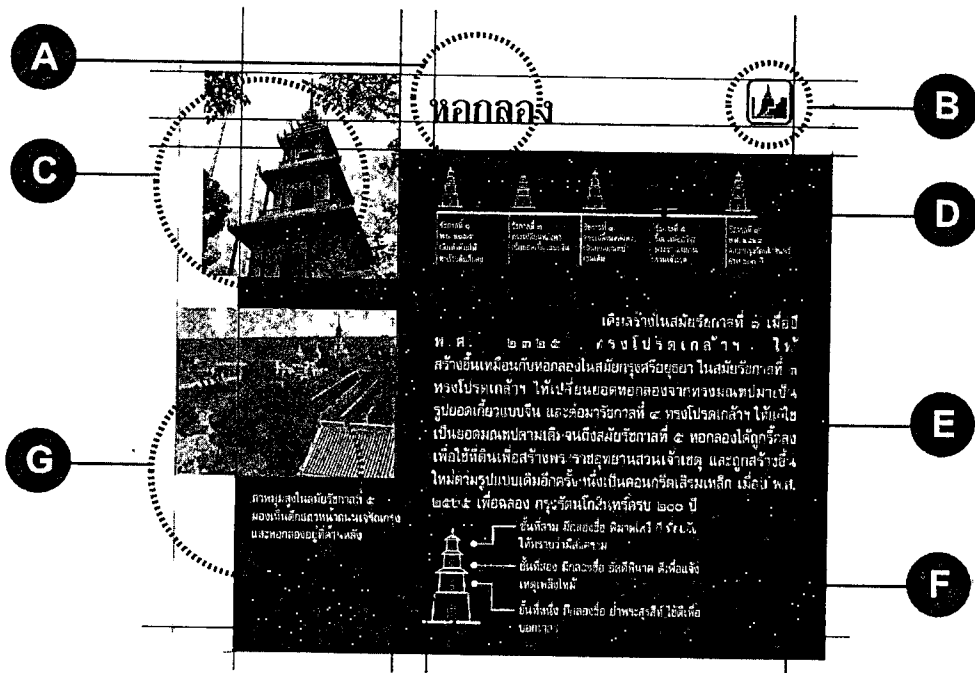
และข้อมูลด้านการขึ้นทะเบียนโบราณสถาน ผู้ศึกษาเลือกใช้สัญลักษณ์ภาพแทนการใช้ตัวอักษรบรรยายความ และมีแนวทางการนำเสนอ ดังแสดงในภาพที่ 5.4

รูปที่ 5.4 แนวทางการออกแบบการนำเสนอข้อมูลในหัวข้อการขึ้นทะเบียนโบราณสถาน

5.1.3 การออกแบบกราฟิกบนป้ายสื่อความหมายทางเลือกใหม่ นำผลที่ได้จากการจำแนกหัวข้อของเนื้อหาข้อมูลในข้อที่ 5.1.1 และวิธีนำเสนอข้อมูลและแบบกราฟิกในข้อที่ 5.1.2 มาทำการออกแบบการนำเสนอข้อมูล ซึ่งสถานที่ที่เกี่ยวกรณีศึกษาทั้ง 6 แห่ง อาจมีรูปแบบการนำเสนอที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับลักษณะของเนื้อหาข้อมูลเป็นสำคัญ และในการออกแบบการนำเสนอข้อมูล

นั้นได้กำหนดรูปแบบมาตรฐานที่เป็นแม่แบบสำหรับการออกแบบกราฟิกทั้งหมด เพื่อให้รูปแบบป้ายสื่อความหมายทั้งหมดไปในทิศทางเดียวกัน ซึ่งผู้ศึกษาได้ออกแบบและกำหนดรูปแบบมาตรฐานการออกแบบกราฟิก ดังแสดงในรูปที่ 5.5 ดังนี้

รูปที่ 5.5 รูปแบบมาตรฐานการออกแบบกราฟิกสำหรับการนำเสนอข้อมูล

รายละเอียดของรูปแบบมาตรฐานการออกแบบกราฟิกมีดังนี้

- A คือ ชื่อสถานที่ที่เกี่ยว อยู่กึ่งกลางป้ายด้านบนสุด
- B คือ สัญลักษณ์ภาพแสดงประเภทสถานที่ที่เกี่ยว อยู่ด้านบนสุดด้านมุมขวา
- C คือ ภาพถ่ายของสถานที่ที่เกี่ยวที่เป็นภาพปัจจุบัน อยู่ด้านบนสุดมุมซ้าย
- D คือ ภาพกราฟิกแสดงข้อมูลประเภทเวลา และอาจมีข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องกับข้อมูลด้านเวลาแสดงด้วย
- E คือ พื้นที่แสดงข้อมูลสถานที่ที่เกี่ยว เป็นการบรรยายความด้วยตัวอักษร
- F คือ ภาพกราฟิกแสดงรายละเอียดเกี่ยวกับ โครงสร้างทางสถาปัตยกรรมของสถานที่ที่เกี่ยว พร้อมการบรรยายประกอบ
- G คือ ภาพถ่ายหรือภาพเขียนที่แสดงรายละเอียดข้อมูลที่สำคัญ จุดเด่นที่น่าสนใจหรือข้อมูลทั่วไปของสถานที่ที่เกี่ยว พร้อมการบรรยายประกอบ

และเมื่อนำผลที่ได้จากการจำแนกหัวข้อของเนื้อหาออกมาออกแบบการนำเสนอข้อมูลโดยใช้รูปแบบมาตรฐานการออกแบบกราฟิกดังกล่าวได้ผลการออกแบบการนำเสนอข้อมูลสถานที่ที่เกี่ยวกรณีศึกษาทั้ง 6 แห่ง ดังนี้

สะพานมหาตไทยอุทิศ

โครงการอนุรักษ์และจัดเก็บ
กรมศิลปากร

เป็นสะพานข้ามคลองมหาหนาด สร้างในสมัยรัชกาลที่ ๖ โดยมี สมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอกรมพระยาขำดำรงราชานุภาพ ร่วมกับข้าราชการกระทรวงมหาดไทย ได้พร้อมใจกันบริจาคเงินสร้างเพื่อ เป็นอนุสาวรีย์อันเป็นสาธารณประโยชน์ และเกิดพระเกียรติแด่รัชกาล ที่ ๕ สร้างเสร็จในปีพ.ศ. ๒๔๕๗ ได้รับพระราชทานนามว่า สะพานมหาตไทยอุทิศ

ลักษณะทางสถาปัตยกรรมที่น่าสนใจ

สะพานสร้างด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก มีโครงสร้างสะพานด้านล่างแบบ วงโค้งทับ ราวสะพานเป็นคอนกรีต เจาะเป็นช่องสี่เหลี่ยมจตุรัส ภายใน บรรจุหลอดไฟหรือเป็นแบบฝัง

กลางสะพานมีแผ่นจารึก นามสะพานและปีที่สร้าง เสร็จ ประดับด้วยรูปวง จักรจักรงละ ๑ วง

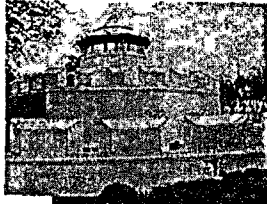
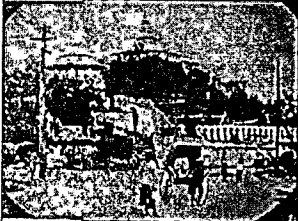

เสาอุ้มคาน้ำด้วยมีภาพปูนปั้น รูปสตรีอุ้มเด็กนวดสงเคราะห์ โศกเศร้า

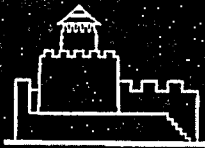
เสาอุ้มคาน้ำด้วยมีภาพปูนปั้น รูปผู้ชายยืนจับเข้าเด็กแสดง อารมณ์คนเศร้าเช่นกัน

รูปที่ 5.6 การนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่ สถานที่ที่ศึกษาระดับศึกษาที่ 1 สะพานมหาตไทยอุทิศ

ป้อมมหากาฬ

โครงการอนุรักษ์และจัดเก็บ
กรมศิลปากร

ขนาดรูปที่ ๑๖
โดย ก. ๒๒๖
๑๕ เมตร

ขนาดรูปที่ ๑๗
โดย ก. ๒๒๖
๕.๕๐ เมตร

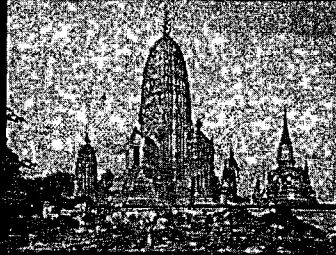

ขนาดรูปที่ ๑๘
โดย ก. ๒๒๖
๑๕ เมตร

เป็นป้อมขนาดใหญ่ทรงแปดเหลี่ยม โครงสร้างก่ออิฐฉาบปูน ฐานรากอยู่ใต้ระดับผิวดิน ป้อมมี ๓ ชั้น มีบันไดทางขึ้นสู่ชั้นที่ ๑ และชั้นที่ ๒ กำแพงป้อมเป็นแบบใบเสมาเหลี่ยมขนาดใหญ่ทั้งหมด ตัวป้อมชั้นบนสุดมีลักษณะเป็นทอรูปแปดเหลี่ยม มีประตูทางเข้า ๑ ประตู หลังคาโครงไม้บุกระเบื้อง ๒ ชั้น ทรงคล้ายผ้าชีหรือใบบัว ที่ป้อม ชั้นล่างมีปืนใหญ่ตั้งประจำช่องเสมารวมทั้งสิ้น ๖ กระบอก

ภาพของ ป้อมมหากาฬ ได้รับการนำลงพิมพ์บนธนบัตรใบละ ๑๐ บาท ในสมัยรัชกาลที่ ๙ อยู่ระยะหนึ่ง ในปีพ.ศ. ๒๕๒๔ กรมศิลปากรได้ บูรณะป้อมมหากาฬและกำแพงเมืองครั้งใหญ่ และต่อ มามีการบูรณะส่วนที่ชำรุดและทาสีใหม่อีกหลายครั้ง

รูปที่ 5.7 การนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่ สถานที่ที่ศึกษาระดับศึกษาที่ 2 ป้อมมหากาฬ

วัดมหาธาตุ

ภาพจำลองรูปแบบสถาปัตยกรรมขององค์พระบรมธาตุ

สถูปอันในบรรจุพระบรมธาตุที่ผู้คนเห็นได้ฐานพระปรางค์

ตั้งอยู่ในเกาะเมืองอยุธยาทางด้านทิศตะวันออกเฉียงใต้ของพระราชวังหลวง เป็นพระอารามหลวงที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุซึ่งเป็นศูนย์กลางของเมืองในสมัยกรุงศรีอยุธยา พระราชพงศาวดารกรุงศรีอยุธยาได้ระบุว่าเริ่มก่อสร้างเมื่อปีพ.ศ. 1917 ในรัชสมัยสมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 1 (ขุนหลวงพระจั่ว) แต่ยังไม่แล้วเสร็จ ต่อมาในสมัยสมเด็จพระนเรศวรมหาราช จึงทรงสร้างเพิ่มเติมอีกจนเสร็จบริบูรณ์

ในสมัย สมเด็จพระเจ้าทรงธรรม พระปรางค์องค์ใหญ่ได้พังหลายลงจนถึงอินทครุฑหินอักษรงูงศ์ และในสมัยสมเด็จพระเจ้าปราสาททอง จึงได้ทำการบูรณะปฏิสังขรณ์ใหม่ทั้งหมด

ครั้งเสวยกรุงศรีอยุธยาครั้งที่ 2 ในปีพ.ศ. 2310 วัดมหาธาตุถูกไฟไหม้เสียหายและถูกทิ้งร้างเรื่อยมาจนในสมัยรัชกาลที่ 6 ปรางค์ประธานจึงได้พังทลายลงมาอีกครั้งจนมีสภาพพังทลายในปัจจุบัน

รูปที่ 5.8 การนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่ สถานที่ที่เกี่ยวกับกรณีศึกษาที่ 3 วัดมหาธาตุ

หอกลอง

				
บริเวณที่ ๑ พ.ศ. ๒๓๑๗ เมืองเก่าที่ยังไม่ สามารถขึ้นได้	บริเวณที่ ๒ พรางค์ประธาน เป็นองค์ประธาน	บริเวณที่ ๓ พรางค์ประธาน เป็นองค์ประธาน ฐานเดิม	บริเวณที่ ๔ บริเวณที่ตั้ง พระบรมธาตุ กรมเจ้าพระ	บริเวณที่ ๕ พ.ศ. ๒๓๑๗ องค์พระบรมธาตุ พรางค์ประธาน

ภาพมุมสูงในสมัยรัชกาลที่ ๕ มองเห็นตึกแถวหน้ากรมเจ้าพระและหอกลองอยู่คู่กัน

เดิมสร้างในสมัยรัชกาลที่ ๑ เมื่อปี พ.ศ. ๒๓๒๕ ทรงโปรดเกล้าฯ ให้สร้างขึ้นเหมือนกับหอกลองในสมัยกรุงศรีอยุธยา ในสมัยรัชกาลที่ ๓ ทรงโปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนยอดหอกลองจากทรงมณฑปมาเป็นรูปยอดเกี้ยวแบบจีน และต่อมารัชกาลที่ ๔ ทรงโปรดเกล้าฯ ให้แก้ไขเป็นยอดมณฑปตามเดิมจนถึงสมัยรัชกาลที่ ๕ หอกลองได้ถูกรื้อลงเพื่อใช้ที่ดินเพื่อสร้างพระราชอุทยานสวนเจ้าเชตุ และถูกสร้างขึ้นใหม่ตามรูปแบบเดิมอีกครั้งหนึ่งเป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๕ เพื่อฉลอง ครุฑรัตนโกสินทร์ครบ ๒๐๐ ปี

- ชั้นที่สาม มีกลองชื่อ พิฆาตไพรี ตีเพื่อแจ้งให้ทราบว่ามีสงคราม
- ชั้นที่สอง มีกลองชื่อ อิศคีรีนาถ ตีเพื่อแจ้งเหตุเพลิงไหม้
- ชั้นที่หนึ่ง มีกลองชื่อ ย่าพระสุรสีห์ ใช้ตีเพื่อบอกเวลา

รูปที่ 5.9 การนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่ สถานที่ที่เกี่ยวกับกรณีศึกษาที่ 4 หอกลอง

ศาลหลักเมือง

หลังจากพระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช ทรงปราบดาภิเษกขึ้นเป็นปฐมกษัตริย์แห่งราชวงศ์จักรี ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้กระทำพิธีนาคสดานที่แยกเสาศลักริมกำแพงเมืองกรุงเทพฯ เมื่อวันที่ ๒๑ เมษายน พ.ศ. ๒๓๒๕

เมื่อถึงสมัยรัชกาลที่ ๔ พระองค์ทรงแก้ไขความเมืองโดยทรงประกอบพิธีจารึกดวงพระจันทร์เสี้ยวพระมหานครลงบนแผ่นทองคำหนัก ๑ บาทในพระอุโบสถวัดพระศรีรัตนศาสดารามและทรงบรรจุไว้ที่เสาศลักริมกำแพงเมืองพร้อมทั้งให้สร้างศาลขึ้นใหม่เป็นยอดปราสาทคณาอย่างศาลาที่กรุงศรีอยุธยา

เสาศลักริมกำแพงเมืองทำด้วยไม้ชัยพฤกษ์ลึงรัก ฝังทอง ด้านนอกทำด้วยไม้แก่น ความสูงพื้นดิน ๑๐๘ นิ้ว ถึงในดิน ๘๙ นิ้ว มีทิวทิศสวมไว้ด้วยเบนอช

ภายในศาลหลักเมืองประดิษฐานเทพารักษ์ประจำเมือง ที่ได้แก่เมือง ๓ องค์ คือ พระเสื้อเมือง พระทรงเมือง และ พระหลักเมือง ต่อมารัชกาลที่ ๕ ทรงประดิษฐาน พระสยามเทวาธิราชเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งองค์

รูปที่ 5.10 การนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่ สถานที่ที่เกี่ยวกับกรณีศึกษาที่ 5 ศาลหลักเมือง

วัดราชบูรณะ

ภาพจำลองรูปแบบศิลปะฐานของวิหารหลวงที่สมเด็จพระนเรศวรมหาราชทรงสร้าง

ตำแหน่งพระบรมธาตุที่บรรจุในกรุใต้องค์ปราสาท

หลวงพ่อเครื่องทองที่ผู้คนพบภายในกรุใต้องค์ปราสาท

รูปปั้นในบรรจุพระบรมธาตุที่ผู้คนพบใต้ฐานพระปราสาท

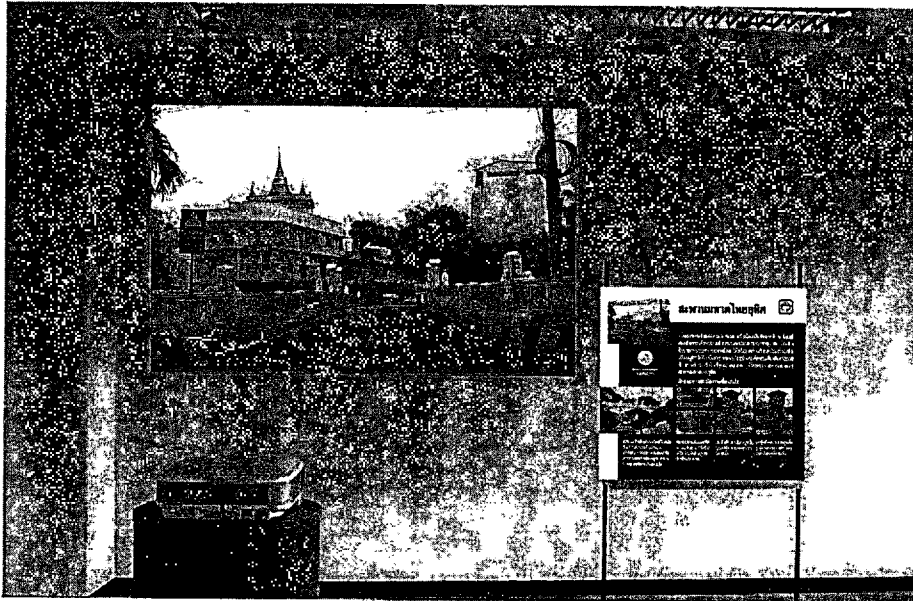
วัดราชบูรณะอยู่ตรงข้ามวัดมหาธาตุ สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 2 (เจ้าสามพระยา) โปรดให้ก่อสร้าง 2 องค์สามทับตรงที่ เจ้าอ้าย กับ เจ้ายี่ทรงชนช้างกันถึงพิราลัยและให้สถาปนาพระมหาธาตุและพระวิหารเป็นพระอารามแล้วพระราชทานนามว่า วัดราชบูรณะ

ปราสาทประธานองค์ใหญ่มีกรูบรรจุที่มีค้ำอย่างขึงไม้แประวิเศษศาสตร์และโบราณคดี ที่ปราสาทองค์ใหญ่ถูกผู้ร้ายลักขุด กรมศิลปากรได้ส่งเจ้าหน้าที่ไปขุดค้นต่อพบว่ากรูนี้มีหลายห้องและพบของมีค่าในกรูมากมาย กรมศิลปากรได้สร้างพิพิธภัณฑ์สถานเล่าหรับเก็บของโบราณที่ขุดพบในกรูชื่อว่า พิพิธภัณฑ์เจ้าสามพระยา

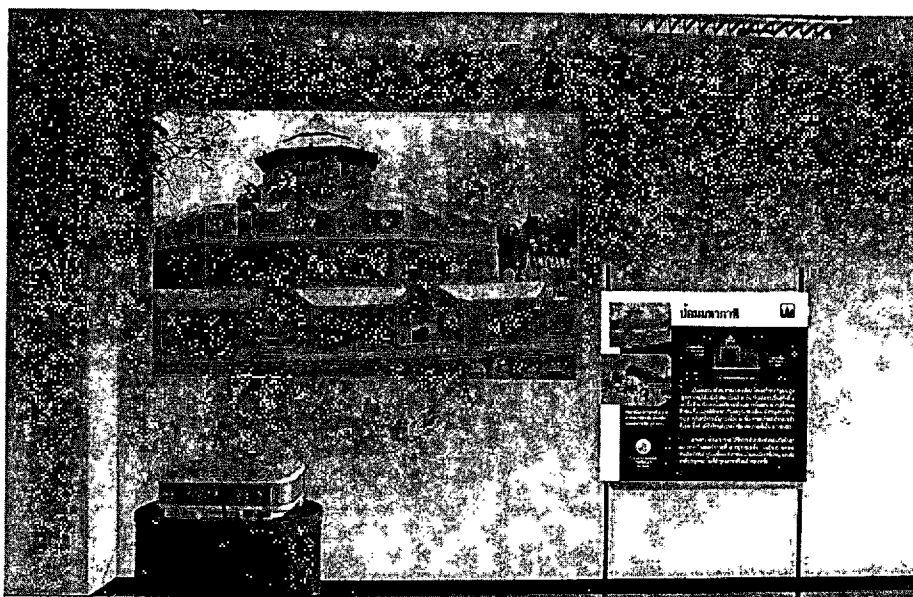
เมื่อคราวเสียกรุง วัฒนธรรมและวัดมหาธาตุได้ถูกไฟไหม้เสียหายมากคงเหลือองค์ปราสาทที่ยังสมบูรณ์เพียงองค์เดียว และวิหารยังมีเสาคอนกรีตเหลืออยู่ ลวดลายปูนปั้นที่ประดับปราสาททำเป็นรูปครุฑจับนาค

รูปที่ 5.11 การนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่ สถานที่ที่เกี่ยวกับกรณีศึกษาที่ 6 วัดมหาธาตุ

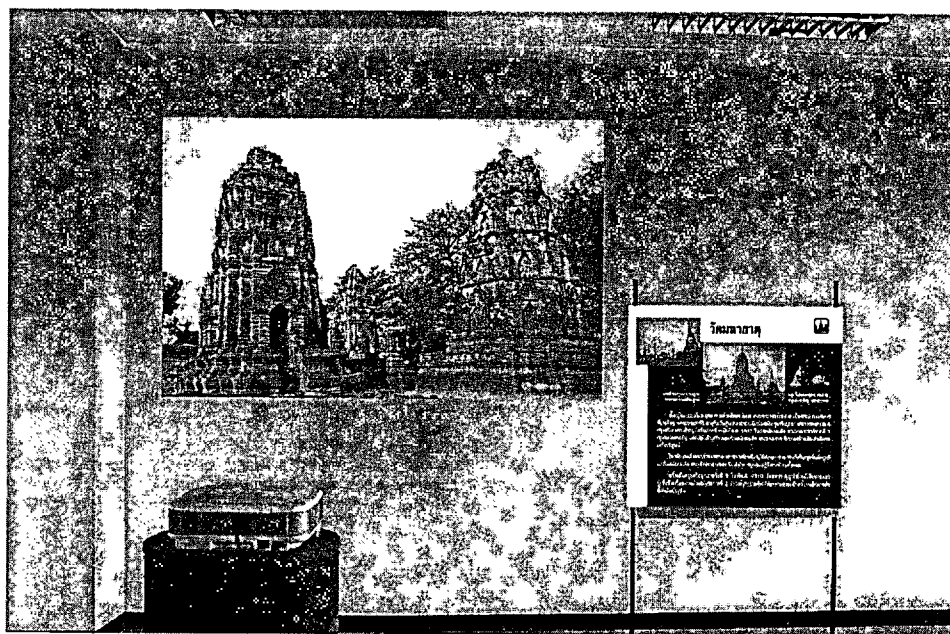
ในการทดสอบการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่ ทำการทดสอบในห้องทดสอบที่จัดเตรียมสภาพการทดสอบเหมือนกับการทดสอบการนำเสนอข้อมูลทางเลือกเดิม ที่ทำการทดสอบด้วยการให้กลุ่มทดลองดูภาพสถานที่ที่เกี่ยวกรณีศึกษาพร้อมกับอ่านข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายจำลอง และทำการตอบแบบสอบถาม ปฏิบัติเช่นเดียวกันจนครบสถานที่ที่เกี่ยวกรณีศึกษาทั้ง 3 แห่ง

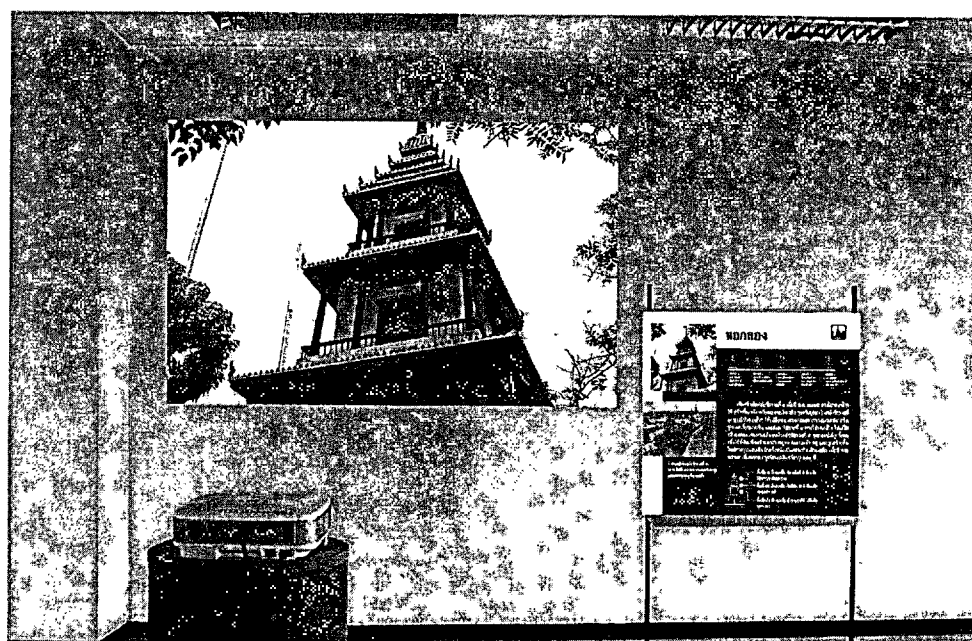
รูปที่ 5.12 แสดงห้องทดสอบการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่ : สถานที่ที่เกี่ยวกรณีศึกษาที่ 1
สะพานมหาธาตุอุทิส

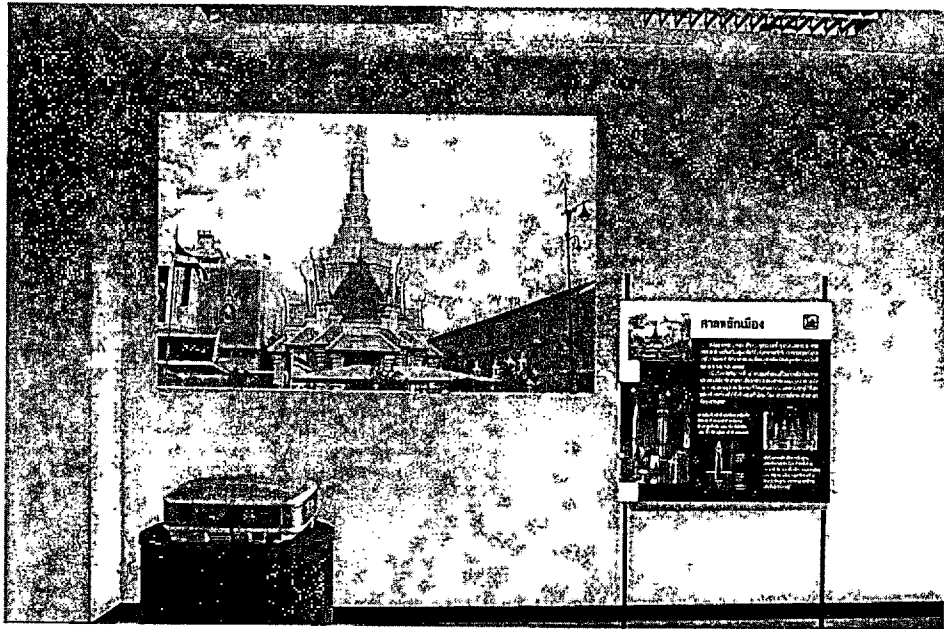
รูปที่ 5.13 แสดงห้องทดสอบการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่ : สถานที่ที่เกี่ยวกรณีศึกษาที่ 2
ป้อมมหากาฬ

รูปที่ 5.14 แสดงห้องทดสอบการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่ : สถานที่ที่เชี่ยวชาญศึกษาที่ 3
วัดมหาธาตุ

รูปที่ 5.15 แสดงห้องทดสอบการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่ : สถานที่ที่เชี่ยวชาญศึกษาที่ 4
หอกลอง

รูปที่ 5.16 แสดงห้องทดสอบการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่ : สถานที่ที่เชี่ยวชาญศึกษาที่ 5 ศาลหลักเมือง

รูปที่ 5.17 แสดงห้องทดสอบการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่ : สถานที่ที่เชี่ยวชาญศึกษาที่ 6 วัดราชบูรณะ

5.2 ผลการศึกษาการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่

จากการออกแบบการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่ของสถานที่ที่เกี่ยวกับกรณีศึกษาทั้ง 6 แห่ง นำไปทดสอบประสิทธิภาพการรับรู้ข้อมูลด้วยแบบสอบถามฉบับที่ 3 กับกลุ่มทดลองกลุ่มเดิมที่ สลับสถานที่ที่เกี่ยวกับกรณีศึกษาระหว่างกลุ่ม และแบบสอบถามฉบับที่ 3 เป็นคำถามเพื่อทดสอบการรับรู้ด้านการจดจำและความเข้าใจในเนื้อหาข้อมูลสถานที่ที่เกี่ยวข้องที่แสดงบนแผ่นป้ายสื่อความหมาย ประกอบด้วย 10 คำถาม คือ

- ชื่อสถานที่	- ยุคสมัยที่สร้าง
- ผู้สร้างหรือคำริให้สร้าง	- ปีที่สร้าง
- วัตถุประสงค์ในการสร้าง	- ความสำคัญทางประวัติศาสตร์
- จุดเด่นที่น่าสนใจ	- การขึ้นทะเบียนโบราณสถาน
- การบูรณะหรือซ่อมบำรุง	- ลักษณะเด่นทางสถาปัตยกรรม

ผลจากแบบสอบถาม มีดังแสดงในตารางที่ 5.10 – 5.15

ตารางที่ 5.10 ร้อยละของกลุ่มทดลองที่ตอบแบบสอบถามของสถานที่ที่เกี่ยวกับกรณีศึกษาที่ 1
สะพานมหาตมาทิดไทยอุทิส (n = 30)

ประเด็นคำถาม	ความสามารถรับรู้ข้อมูล			ร้อยละของ การตอบถูก
	ตอบผิด	ตอบถูกบางส่วน	ตอบถูก	
ชื่อสถานที่	1		29	96.7 %
ยุคสมัยที่สร้าง	9		21	70.0 %
ผู้สร้างหรือคำริให้สร้าง	5		25	83.3 %
ปีที่สร้าง	9		21	70.0 %
วัตถุประสงค์การสร้าง	8		22	73.3 %
ความสำคัญทางประวัติศาสตร์	27		3	10.0 %
จุดเด่นที่น่าสนใจ	8		22	73.3 %
การขึ้นทะเบียนโบราณสถาน	13		17	56.7 %
การบูรณะหรือซ่อมบำรุง	2		28	93.3 %
โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม	7		23	76.7 %

ตารางที่ 5.11 ร้อยละของกลุ่มทดลองที่ตอบแบบสอบถามของสถานที่ที่เข้าร่วมการศึกษาที่ 2
ป้อมมหากาฬ (n = 30)

ประเด็นคำถาม	ความสามารถรับรู้ข้อมูล			ร้อยละของ การตอบถูก
	ตอบผิด	ตอบถูกบางส่วน	ตอบถูก	
ชื่อสถานที่	4		26	86.7 %
ยุคสมัยที่สร้าง	21		9	30.0 %
ผู้สร้างหรือคำริให้สร้าง	10		20	66.7 %
ปีที่สร้าง	14		16	53.3 %
วัตถุประสงค์การสร้าง	13		17	56.7 %
ความสำคัญทางประวัติศาสตร์	9		21	70.0 %
จุดเด่นที่น่าสนใจ	7		23	76.7 %
การขึ้นทะเบียนโบราณสถาน	9		21	70.0 %
การบูรณะหรือซ่อมบำรุง	15		15	50.0 %
โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม	5		25	83.3 %

ตารางที่ 5.12 ร้อยละของกลุ่มทดลองที่ตอบแบบสอบถามของสถานที่ที่เข้าร่วมการศึกษาที่ 3
วัดมหาธาตุ (n = 30)

ประเด็นคำถาม	ความสามารถรับรู้ข้อมูล			ร้อยละของ การตอบถูก
	ตอบผิด	ตอบถูกบางส่วน	ตอบถูก	
ชื่อสถานที่	4		26	86.7 %
ยุคสมัยที่สร้าง	6		24	80.0 %
ผู้สร้างหรือคำริให้สร้าง	7		23	76.7 %
ปีที่สร้าง	5		25	83.3 %
วัตถุประสงค์การสร้าง	2		28	93.3 %
ความสำคัญทางประวัติศาสตร์	14		16	53.3 %
จุดเด่นที่น่าสนใจ	5		25	83.3 %
การขึ้นทะเบียนโบราณสถาน	13		17	56.7 %
การบูรณะหรือซ่อมบำรุง	22		8	26.7 %
โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม	12		18	60.0 %

ตารางที่ 5.13 ร้อยละของกลุ่มทดลองที่ตอบแบบสอบถามของสถานที่ที่เชี่ยวชาญศึกษาที่ 4

หอกลอง (n = 30)

ประเด็นคำถาม	ความสามารถรับรู้ข้อมูล			ร้อยละของการตอบถูก
	ตอบผิด	ตอบถูกบางส่วน	ตอบถูก	
ชื่อสถานที่	0		30	100.0 %
ยุคสมัยที่สร้าง	9		21	70.0 %
ผู้สร้างหรือคำริให้สร้าง	22		8	26.7 %
ปีที่สร้าง	23		7	23.3 %
วัตถุประสงค์การสร้าง	11		19	63.3 %
ความสำคัญทางประวัติศาสตร์	6		24	80.0 %
จุดเด่นที่น่าสนใจ	10		20	66.7 %
การขึ้นทะเบียนโบราณสถาน	6		24	80.0 %
การบูรณะหรือซ่อมบำรุง	16		14	46.7 %
โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม	6		24	80.0 %

ตารางที่ 5.14 ร้อยละของกลุ่มทดลองที่ตอบแบบสอบถามของสถานที่ที่เชี่ยวชาญศึกษาที่ 5

ศาลหลักเมือง (n = 30)

ประเด็นคำถาม	ความสามารถรับรู้ข้อมูล			ร้อยละของการตอบถูก
	ตอบผิด	ตอบถูกบางส่วน	ตอบถูก	
ชื่อสถานที่	1		29	96.7 %
ยุคสมัยที่สร้าง	3		27	90.0 %
ผู้สร้างหรือคำริให้สร้าง	6		24	80.0 %
ปีที่สร้าง	8		22	73.3 %
วัตถุประสงค์การสร้าง	9		21	70.0 %
ความสำคัญทางประวัติศาสตร์	16		14	46.7 %
จุดเด่นที่น่าสนใจ	2		28	93.3 %
การขึ้นทะเบียนโบราณสถาน	8		22	73.3 %
การบูรณะหรือซ่อมบำรุง	16		14	46.7 %
โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม	15		15	50.0 %

ตารางที่ 5.15 ร้อยละของกลุ่มทดลองที่ตอบแบบสอบถามของสถานที่ที่เกี่ยวกับกรณีศึกษาที่ 6
วัดราชบูรณะ (n = 30)

ประเด็นคำถาม	ความสามารถรับรู้ข้อมูล			ร้อยละของ การตอบถูก
	ตอบผิด	ตอบถูกบางส่วน	ตอบถูก	
ชื่อสถานที่	0		30	100.0 %
ยุคสมัยที่สร้าง	9		21	70.0 %
ผู้สร้างหรือดำริให้สร้าง	11		19	63.3 %
ปีที่สร้าง	9		21	70.0 %
วัตถุประสงค์การสร้าง	12		18	60.0 %
ความสำคัญทางประวัติศาสตร์	2		28	93.3 %
จุดเด่นที่น่าสนใจ	3		27	90.0 %
การขึ้นทะเบียน โบราณสถาน	9		21	70.0 %
การบูรณะหรือซ่อมบำรุง	7		23	76.7 %
โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม	4		26	86.7 %

จากตารางแสดงร้อยละการตอบคำถามถูกของการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่ พบว่า กลุ่มทดลองส่วนใหญ่สามารถตอบคำถามถูกเพิ่มขึ้น แต่มีคำตอบของบางคำถามที่มีการตอบถูกลดลง และสิ่งที่เห็นชัดเจนมากที่สุดคือ ไม่มีการตอบในประเด็นของการตอบถูกเพียงบางส่วน แสดงให้เห็นว่า การนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่มีการนำเสนอข้อมูลที่สามารถสื่อความหมายได้ชัดเจนมากขึ้น แต่ยังไม่ช่วยในด้านการสื่อความที่ถูกต้องและยังไม่ช่วยในด้านการจดจำข้อมูล

5.3 การวิเคราะห์เปรียบเทียบประสิทธิภาพการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่กับการนำเสนอรูปแบบเดิม

ก่อนที่จะวิเคราะห์เปรียบเทียบประสิทธิภาพการรับรู้ข้อมูลของการนำเสนอข้อมูลทั้ง 2 ทางเลือก จำเป็นที่ต้องวิเคราะห์เปรียบเทียบคุณลักษณะของกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่มว่ามีความเท่าเทียมกันจริง เสมือนเป็นกลุ่มทดลองกลุ่มเดียวกันในประเด็นพิจารณาด้านประสิทธิภาพที่เกี่ยวข้องจากสถานที่ที่เกี่ยวกับกรณีศึกษาทั้ง 6 แห่ง ด้วยสถิติทดสอบไค-สแควร์ (Chi-Square) พบว่า ประสิทธิภาพเกี่ยวข้องของกลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่มกับสถานที่ที่เกี่ยวกับกรณีศึกษาเกือบทั้งหมด ยกเว้นสถานที่ที่เกี่ยว ป้อมมหากาฬ มีค่าสถิติไค-สแควร์ มากกว่า 0.05 ซึ่งเป็นค่าสมมติฐานที่ตั้งไว้สำหรับการทดสอบ จึงถือว่ากลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่มมีคุณสมบัติเท่าเทียมกันทั้งหมดเสมือนเป็นกลุ่มเดียวกัน และถึงแม้ว่าจะมีสถานที่ที่เกี่ยว ป้อมมหากาฬ มีค่าสถิติไค-สแควร์ น้อยกว่า 0.05 คือ 0.031 ซึ่งถือค่าใกล้เคียงกับ 0.05 และเนื่องจากการทดสอบจากกลุ่มทดลองแทนกลุ่มประชากรจริงที่อาจเกิดความไม่เท่ากันได้จริง

ตารางที่ 5.16 การวิเคราะห์ความเท่าเทียมกันของกลุ่มทดลอง

สถานที่ที่เชี่ยวชาญ กรณีศึกษา	กลุ่มทดลอง	ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง			รวม	สถิติทดสอบ
		ไม่เคยมา	เคยมา 1 ครั้ง	เคยมากกว่า 1 ครั้ง		
สะพานมหาไถย อุทิศ	กลุ่มที่ 1	86.7 %	6.7 %	6.7 %	100 %	0.220
	กลุ่มที่ 2	83.3 %	10.0 %	6.7 %	100 %	(0.896)
ป้อมมหากาฬ	กลุ่มที่ 1	23.3 %	20.0 %	56.7 %	100 %	0.967
	กลุ่มที่ 2	43.3 %	33.3 %	23.3 %	100 %	(0.031)
วัดมหาธาตุ	กลุ่มที่ 1	33.3 %	56.7 %	10.0 %	100 %	2.670
	กลุ่มที่ 2	53.3 %	36.7 %	10.0 %	100 %	(0.263)
หอกกลอง	กลุ่มที่ 1	96.7 %	3.3 %	0.0 %	100 %	0.000
	กลุ่มที่ 2	96.7 %	3.3 %	0.0 %	100 %	(1.000)
ศาลหลักเมือง	กลุ่มที่ 1	53.3 %	23.3 %	23.3 %	100 %	1.827
	กลุ่มที่ 2	70.0 %	13.3 %	16.7 %	100 %	(0.401)
วัดราชบูรณะ	กลุ่มที่ 1	70.0 %	26.7 %	3.3 %	100 %	0.000
	กลุ่มที่ 2	70.0 %	26.7 %	3.3 %	100 %	(1.000)

ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบประสิทธิภาพการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่กับการนำเสนอข้อมูลทางเลือกเดิม จากจำนวนการตอบคำถามถูกต้อง โดยเป็นค่าเฉลี่ย (Mean) ที่ได้จากคะแนนการตอบถูก ตอบถูกบางส่วนและตอบผิด ทำการวิเคราะห์ด้วยสถิติทดสอบ t-test (การทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย) โดยกำหนดนัยสำคัญทางสถิติ (α) ที่ระดับ 0.05 ได้ผลการทดสอบ ดังนี้

ตารางที่ 5.17 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่กับการนำเสนอข้อมูล
ทางเลือกเดิมของสถานที่ที่เขี่ยวกรณีศึกษาที่ 1 : สะพานมหาดไทยอุทิศ

สถานที่ที่เขี่ยวกรณีศึกษาที่ 1 สะพานมหาดไทยอุทิศ		จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	t	Sig 2-tailed
ชื่อสถานที่	ทดสอบก่อน	30	.83	.379	-1.736	.090
	ทดสอบหลัง	30	.97	.183		
ยุคสมัยที่สร้าง	ทดสอบก่อน	30	.283	.3395	-3.958	.000
	ทดสอบหลัง	30	.700	.4661		
ผู้สร้างหรือคำริให้สร้าง	ทดสอบก่อน	30	.417	.2306	-5.144	.000
	ทดสอบหลัง	30	.833	.3790		
ปีที่สร้าง	ทดสอบก่อน	30	.50	.509	-1.588	.118
	ทดสอบหลัง	30	.70	.466		
วัตถุประสงค์การสร้าง	ทดสอบก่อน	30	.317	.2451	-4.456	.000
	ทดสอบหลัง	30	.733	.4498		
ความสำคัญทางประวัติศาสตร์	ทดสอบก่อน	30	.13	.346	.396	.694
	ทดสอบหลัง	30	.10	.305		
จุดเด่นที่น่าสนใจ	ทดสอบก่อน	30	.53	.507	-1.616	.112
	ทดสอบหลัง	30	.73	.450		
การขึ้นทะเบียนโบราณสถาน	ทดสอบก่อน	30	.83	.379	2.316	.024
	ทดสอบหลัง	30	.57	.504		
การบูรณะหรือซ่อมบำรุง	ทดสอบก่อน	30	.73	.450	-2.121	.039
	ทดสอบหลัง	30	.93	.254		
โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม	ทดสอบก่อน	30	.70	.466	-576	.567
	ทดสอบหลัง	30	.77	.430		

ผลการทดสอบของสถานที่ที่เขี่ยวกรณีศึกษาที่ 1 พบว่า

1. ประเด็นคำถามที่ผลคำตอบถูกมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติ ได้แก่ ยุคสมัยที่สร้าง ผู้สร้างหรือคำริให้สร้าง วัตถุประสงค์การสร้าง การบูรณะหรือซ่อมบำรุง
2. ประเด็นคำถามที่ผลคำตอบถูกน้อยลงอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติ ได้แก่ การขึ้นทะเบียนโบราณสถาน
3. ประเด็นคำถามที่ผลคำตอบถูกไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติ ตอบถูกมากขึ้นเล็กน้อย ได้แก่ ชื่อสถานที่ ปีที่สร้าง จุดเด่นที่น่าสนใจ โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม และคำตอบถูกน้อยลงเล็กน้อย ได้แก่ ความสำคัญทางประวัติศาสตร์

ตารางที่ 5.18 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่กับการนำเสนอข้อมูล
ทางเลือกเดิมของสถานที่ที่เกี่ยวกรณีศึกษาที่ 2 : ป้อมมหากาฬ

สถานที่ที่เกี่ยวกรณีศึกษาที่ 2		จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	t	Sig 2-tailed
ป้อมมหากาฬ	ชื่อสถานที่	ทดสอบก่อน	.93	.254	.851	.398
		ทดสอบหลัง	.87	.346		
บุคคลมัชที่สร้าง	ทดสอบก่อน	ทดสอบก่อน	.400	.4983	.803	.425
		ทดสอบหลัง	.300	.4661		
ผู้สร้างหรือคำริให้สร้าง	ทดสอบก่อน	ทดสอบก่อน	.367	.2249	-3.103	.003
		ทดสอบหลัง	.667	.4795		
ปีที่สร้าง	ทดสอบก่อน	ทดสอบก่อน	.32	.245	-2.106	.041
		ทดสอบหลัง	.53	.507		
วัตถุประสงค์การสร้าง	ทดสอบก่อน	ทดสอบก่อน	.367	.2249	-1.985	.054
		ทดสอบหลัง	.567	.5040		
ความสำคัญทางประวัติศาสตร์	ทดสอบก่อน	ทดสอบก่อน	.70	.466	.000	1.000
		ทดสอบหลัง	.70	.466		
จุดเด่นที่น่าสนใจ	ทดสอบก่อน	ทดสอบก่อน	.80	.407	.308	.759
		ทดสอบหลัง	.77	.430		
การขึ้นทะเบียน โบราณสถาน	ทดสอบก่อน	ทดสอบก่อน	.97	.183	2.918	.006
		ทดสอบหลัง	.70	.466		
การบูรณะหรือซ่อมบำรุง	ทดสอบก่อน	ทดสอบก่อน	.70	.466	1.588	.118
		ทดสอบหลัง	.50	.509		
โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม	ทดสอบก่อน	ทดสอบก่อน	.83	.379	.000	1.000
		ทดสอบหลัง	.83	.379		

ผลการทดสอบของสถานที่ที่เกี่ยวกรณีศึกษาที่ 2 พบว่า

1. ประเด็นคำถามที่ผลคำตอบถูกมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติ ได้แก่ ผู้สร้างหรือคำริให้สร้าง
ปีที่สร้าง วัตถุประสงค์การสร้าง
2. ประเด็นคำถามที่ผลคำตอบถูกน้อยลงอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติ ได้แก่ การขึ้นทะเบียน
โบราณสถาน
3. ประเด็นคำถามที่ผลคำตอบถูกไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติ ตอบถูกน้อยลง
เล็กน้อย ได้แก่ ชื่อสถานที่ บุคคลมัชที่สร้าง จุดเด่นที่น่าสนใจ การบูรณะหรือซ่อมบำรุงและตอบ
ถูกเท่าเดิม ได้แก่ ความสำคัญทางประวัติศาสตร์ โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม

ตารางที่ 5.19 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่กับการนำเสนอข้อมูล
ทางเลือกเดิมของสถานที่ที่เขวกรณีศึกษาที่ 3 : วัดมหาธาตุ

สถานที่ที่เขวกรณีศึกษาที่ 3 วัดมหาธาตุ		จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	t	Sig 2-tailed
ชื่อสถานที่	ทดสอบก่อน	30	1.00	.000	2.112	.043
	ทดสอบหลัง	30	.87	.346		
ยุคสมัยที่สร้าง	ทดสอบก่อน	30	.400	.2034	-4.817	.000
	ทดสอบหลัง	30	.800	.4068		
ผู้สร้างหรือคำริให้สร้าง	ทดสอบก่อน	30	.333	.2397	-4.819	.000
	ทดสอบหลัง	30	.767	.4302		
ปีที่สร้าง	ทดสอบก่อน	30	.77	.430	-.637	.527
	ทดสอบหลัง	30	.83	.379		
วัตถุประสงค์การสร้าง	ทดสอบก่อน	30	.500	.1313	-8.308	.000
	ทดสอบหลัง	30	.933	.2537		
ความสำคัญทางประวัติศาสตร์	ทดสอบก่อน	30	.47	.507	-.509	.613
	ทดสอบหลัง	30	.53	.507		
จุดเด่นที่น่าสนใจ	ทดสอบก่อน	30	.57	.504	-2.316	.024
	ทดสอบหลัง	30	.83	.379		
การขึ้นทะเบียนโบราณสถาน	ทดสอบก่อน	30	.60	.498	.258	.798
	ทดสอบหลัง	30	.57	.504		
การบูรณะหรือซ่อมบำรุง	ทดสอบก่อน	30	.33	.479	.555	.581
	ทดสอบหลัง	30	.27	.450		
โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม	ทดสอบก่อน	30	.83	.379	.830	.410
	ทดสอบหลัง	30	.70	.794		

ผลการทดสอบของสถานที่ที่เขวกรณีศึกษาที่ 3 พบว่า

1. ประเด็นคำถามที่ผลคำตอบถูกมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติ ได้แก่ ผู้สร้างหรือคำริให้สร้างยุคสมัยที่สร้าง วัตถุประสงค์การสร้าง จุดเด่นที่น่าสนใจ
2. ประเด็นคำถามที่ผลคำตอบถูกน้อยลงอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติ ได้แก่ ชื่อสถานที่ โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม
3. ประเด็นคำถามที่ผลคำตอบถูกไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติ ตอบถูกมากขึ้นเล็กน้อย ได้แก่ ปีที่สร้าง ความสำคัญทางประวัติศาสตร์ และตอบถูกน้อยลงเล็กน้อย ได้แก่ การขึ้นทะเบียนโบราณสถาน การบูรณะหรือซ่อมบำรุง

ตารางที่ 5.20 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่กับการนำเสนอข้อมูลทางเลือกเดิมของสถานที่ที่เขี้ยวกรณีศึกษาที่ 4 : หอกลอง

สถานที่ที่เขี้ยวกรณีศึกษาที่ 4		จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน	t	Sig 2-tailed
ชื่อสถานที่	ทดสอบก่อน	30	1.00	.000	.000	1.000
	ทดสอบหลัง	30	1.00	.000		
บุคคลมัชที่สร้าง	ทดสอบก่อน	30	.283	.2842	-4.181	0.00
	ทดสอบหลัง	30	.700	.4661		
ผู้สร้างหรือคำริให้สร้าง	ทดสอบก่อน	30	.183	.000	-.891	.378
	ทดสอบหลัง	30	.267	.000		
ปีที่สร้าง	ทดสอบก่อน	30	.13	.434	-.896	.374
	ทดสอบหลัง	30	.23	.430		
วัตถุประสงค์การสร้าง	ทดสอบก่อน	30	.700	.3373	.614	.542
	ทดสอบหลัง	30	.633	.4901		
ความสำคัญทางประวัติศาสตร์	ทดสอบก่อน	30	.63	.490	-1.433	.157
	ทดสอบหลัง	30	.80	.407		
จุดเด่นที่น่าสนใจ	ทดสอบก่อน	30	.70	.466	.273	.03
	ทดสอบหลัง	30	.67	.479		
การขึ้นทะเบียนโบราณสถาน	ทดสอบก่อน	30	.80	.407	.000	1.000
	ทดสอบหลัง	30	.80	.407		
การบูรณะหรือซ่อมบำรุง	ทดสอบก่อน	30	.07	.254	-3.862	-.40
	ทดสอบหลัง	30	.47	.507		
โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม	ทดสอบก่อน	30	.17	.379	-6.238	-.63
	ทดสอบหลัง	30	.80	.407		

ผลการทดสอบของสถานที่ที่เขี้ยวกรณีศึกษาที่ 4 พบว่า

1. ประเด็นคำถามที่ผลคำตอบถูกมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติ ได้แก่ บุคคลมัชที่สร้าง การบูรณะหรือซ่อมบำรุง โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม
2. ประเด็นคำถามที่ผลคำตอบถูกไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติ ตอบถูกมากขึ้นเล็กน้อย ได้แก่ ผู้สร้างหรือคำริให้สร้าง ปีที่สร้าง ความสำคัญทางประวัติศาสตร์ และตอบถูกน้อยลงเล็กน้อย ได้แก่ วัตถุประสงค์การสร้าง จุดเด่นที่น่าสนใจ และตอบถูกเท่าเดิม ได้แก่ ชื่อสถานที่ การขึ้นทะเบียนโบราณสถาน

ตารางที่ 5.21 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่กับการนำเสนอข้อมูล
ทางเลือกเดิมของสถานที่ที่เขี้ยวกรณีศึกษาที่ 5 : ศาลหลักเมือง

สถานที่ที่เขี้ยวกรณีศึกษาที่ 5		จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	t	Sig 2-tailed
ศาลหลักเมือง	ชื่อสถานที่					
	ทดสอบก่อน	30	.97	.183	.000	1.000
	ทดสอบหลัง	30	.97	.183		
บุคคลมัชที่สร้าง	ทดสอบก่อน	30	.533	.3925	-4.040	.000
	ทดสอบหลัง	30	.900	.3051		
ผู้สร้างหรือคำริให้สร้าง	ทดสอบก่อน	30	.450	.1526	-4.412	.000
	ทดสอบหลัง	30	.800	.4068		
ปีที่สร้าง	ทดสอบก่อน	30	.63	.490	-.823	.414
	ทดสอบหลัง	30	.73	.450		
วัตถุประสงค์การสร้าง	ทดสอบก่อน	30	.417	.2960	-2.811	.007
	ทดสอบหลัง	30	.700	.4661		
ความสำคัญทางประวัติศาสตร์	ทดสอบก่อน	30	.47	.507	.000	1.000
	ทดสอบหลัง	30	.47	.507		
จุดเด่นที่น่าสนใจ	ทดสอบก่อน	30	.87	.346	-.851	.398
	ทดสอบหลัง	30	.93	.254		
การขึ้นทะเบียนโบราณสถาน	ทดสอบก่อน	30	.73	.450	.000	1.000
	ทดสอบหลัง	30	.73	.450		
การบูรณะหรือซ่อมบำรุง	ทดสอบก่อน	30	.60	.498	1.027	.309
	ทดสอบหลัง	30	.47	.507		
โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม	ทดสอบก่อน	30	.27	.450	-1.882	.065
	ทดสอบหลัง	30	.50	.509		

ผลการทดสอบของสถานที่ที่เขี้ยวกรณีศึกษาที่ 5 พบว่า

- ประเด็นคำถามที่ผลคำตอบถูกมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติ ได้แก่ บุคคลมัชที่สร้าง ผู้สร้างหรือคำริให้สร้าง วัตถุประสงค์การสร้าง โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม
- ประเด็นคำถามที่ผลคำตอบถูกไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติ ตอบถูกมากขึ้นเล็กน้อย ได้แก่ ปีที่สร้าง จุดเด่นที่น่าสนใจ และตอบถูกน้อยลงเล็กน้อย ได้แก่ การขึ้นทะเบียนโบราณสถาน และตอบถูกเท่าเดิม ได้แก่ ชื่อสถานที่ ความสำคัญทางประวัติศาสตร์ การบูรณะหรือซ่อมบำรุง

ตารางที่ 5.22 การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่กับการนำเสนอข้อมูลทางเลือกเดิมของสถานที่ที่เกี่ยวกรณีศึกษาที่ 6 : วัดราชบูรณะ

สถานที่ที่เกี่ยวกรณีศึกษาที่ 6 วัดราชบูรณะ		จำนวน	ค่าเฉลี่ย	ค่าเบี่ยงเบน มาตรฐาน	t	Sig 2-tailed
ชื่อสถานที่	ทดสอบก่อน	30	1.00	.000	.000	1.000
	ทดสอบหลัง	30	1.00	.000		
ยุคสมัยที่สร้าง	ทดสอบก่อน	30	.233	.2547	-4.817	.000
	ทดสอบหลัง	30	.700	.4661		
ผู้สร้างหรือดำริให้สร้าง	ทดสอบก่อน	30	.533	.2604	-.987	.329
	ทดสอบหลัง	30	.633	.4901		
ปีที่สร้าง	ทดสอบก่อน	30	.87	.346	1.573	.122
	ทดสอบหลัง	30	.70	.466		
วัตถุประสงค์การสร้าง	ทดสอบก่อน	30	.183	.2451	-4.110	.000
	ทดสอบหลัง	30	.600	.4983		
ความสำคัญทางประวัติศาสตร์	ทดสอบก่อน	30	.20	.407	-8.377	.000
	ทดสอบหลัง	30	.93	.254		
จุดเด่นที่น่าสนใจ	ทดสอบก่อน	30	.60	.498	-2.812	.007
	ทดสอบหลัง	30	.90	.305		
การขึ้นทะเบียนโบราณสถาน	ทดสอบก่อน	30	.57	.504	-1.064	.292
	ทดสอบหลัง	30	.70	.466		
การบูรณะหรือซ่อมบำรุง	ทดสอบก่อน	30	.70	.466	-.576	.567
	ทดสอบหลัง	30	.77	.430		
โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม	ทดสอบก่อน	30	.83	.379	-.356	.723
	ทดสอบหลัง	30	.87	.346		

ผลการทดสอบของสถานที่ที่เกี่ยวกรณีศึกษาที่ 6 พบว่า

- ประเด็นคำถามที่ผลคำตอบถูกมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติ ได้แก่ ยุคสมัยที่สร้าง วัตถุประสงค์การสร้าง ความสำคัญทางประวัติศาสตร์ จุดเด่นที่น่าสนใจ
- ประเด็นคำถามที่ผลคำตอบถูกไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญที่สถิติ ตอบถูกมากขึ้นเล็กน้อย ได้แก่ ผู้สร้างหรือดำริให้สร้าง การขึ้นทะเบียนโบราณสถาน การบูรณะหรือซ่อมบำรุง โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม และตอบถูกน้อยลงเล็กน้อย ได้แก่ ปีที่สร้างและตอบถูกเท่าเดิม ได้แก่ ชื่อสถานที่

บทที่ 6

สรุปผลการวิเคราะห์และอภิปรายผล

6.1 สรุปผลการวิเคราะห์

การวิเคราะห์ประสิทธิภาพการนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่ สามารถสรุปเป็นตารางเพื่อให้เกิดความเข้าใจได้ดังตารางที่ 6.1

ตารางที่ 6.1 สรุปผลการเปรียบเทียบประสิทธิภาพการนำเสนอข้อมูล

หัวข้อที่ต้องการนำเสนอ	สถานที่ที่เขวกรณีศึกษา					
	สะพานมหาไถยอุทิศ	บึงมหาภาพ	วัดมหาธาตุ	หอกกลอง	ศาลหลักเมือง	วัดราชบูรณะ
ชื่อสถานที่	↑	↓	↓	□	□	□
บุคคลที่สร้าง	↑	↓	↑	↑	↑	↑
ผู้สร้างหรือคำริให้สร้าง	↑	↑	↑	↑	↑	↑
ปีที่สร้าง	↑	↑	↑	↑	↑	↓
วัตถุประสงค์การสร้าง	↑	↑	↑	↓	↑	↑
ความสำคัญทางประวัติศาสตร์	↓	□	↑	↑	□	↑
จุดเด่นที่น่าสนใจ	↑	↓	↑	↓	↑	↑
การขึ้นทะเบียน โบราณสถาน	↓	↓	↓	□	□	↑
การบูรณะหรือซ่อมบำรุง	↑	↓	↓	↑	↓	↑
โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม	↑	□	↓	↑	↑	↑

สัญลักษณ์ที่แสดงในตารางที่ 6.1 มีความหมายดังนี้

- ประสิทธิภาพการตอบคำถามถูกมากขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
- ประสิทธิภาพการตอบคำถามถูกน้อยลงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
- ประสิทธิภาพการตอบคำถามถูกมากขึ้นเล็กน้อยไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
- ประสิทธิภาพการตอบคำถามถูกน้อยลงเล็กน้อยไม่แตกต่างอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
- ประสิทธิภาพการตอบคำถามถูกเท่าเดิม

จากตารางที่ 6.1 แสดงให้เห็นว่า การนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่มีผลทำให้เกิดประสิทธิภาพการรับรู้ข้อมูลที่แตกต่างไปจากการนำเสนอข้อมูลทางเลือกเดิมในทิศทางที่ดีขึ้น หัวข้อของข้อมูลเรื่อง ยุคสมัยที่สร้าง ผู้สร้างหรือคำริให้สร้าง ปีที่สร้างและวัตถุประสงค์การสร้าง มีประสิทธิภาพการรับรู้ข้อมูลที่มีแนวโน้มดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เนื่องจากข้อมูลกลุ่มนี้เป็นข้อมูลที่มีเนื้อหาสัมพันธ์และต่อเนื่องกัน การนำเสนอข้อมูลที่ใช้ภาพกราฟิกรวมกับการใช้ตัวอักษรบรรยายความที่ลดเนื้อหาหรือเปลี่ยนเนื้อหาส่วนนั้นเป็นภาพกราฟิก มีส่วนช่วยให้การรับรู้ข้อมูลง่ายและรวดเร็วขึ้น ในขณะที่หัวข้อของข้อมูลเรื่อง ชื่อสถานที่ ความสำคัญทางประวัติศาสตร์และการบูรณะหรือซ่อมบำรุง มีประสิทธิภาพการรับรู้ข้อมูลไม่แตกต่างกันมากนัก เนื่องจากใช้ตัวอักษรบรรยายความเช่นเดียวกับการนำเสนอข้อมูลทางเลือกเดิม ส่วนหัวข้อของข้อมูลเรื่อง จุดเด่นที่น่าสนใจ โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม มีประสิทธิภาพการรับรู้ข้อมูลที่กระจายตัวทั้งที่มีผลในทางที่ดีขึ้นมากและแยกลงมากเช่นกัน ซึ่งสถานที่ที่เขียวและลักษณะทางกายภาพมีส่วนสำคัญอย่างมากที่ทำให้เกิดผลเช่นนั้น การนำเสนอข้อมูลทางเลือกใหม่ เลือกใช้ภาพที่เป็นทั้งภาพถ่ายและภาพกราฟิกรวมกับการใช้ตัวอักษรบรรยายความ ช่วยให้การรับรู้ข้อมูลมีประสิทธิภาพมากขึ้นกับสถานที่ที่เขียวที่มีลักษณะทางกายภาพเสื่อมสภาพ สามารถช่วยให้เกิดความเข้าใจในเนื้อหาข้อมูลได้ดีขึ้น แต่ในขณะที่หัวข้อของข้อมูลเรื่องการขึ้นทะเบียนโบราณสถาน กลับมีแนวโน้มที่การรับรู้ข้อมูลที่ลดลง ทั้งที่เป็นการนำเสนอข้อมูลด้วยสัญลักษณ์ภาพร่วมกับตัวอักษรบรรยายความที่คล้ายกับการนำเสนอข้อมูลในหัวข้อของข้อมูลเรื่อง จุดเด่นที่น่าสนใจ โครงสร้างทางสถาปัตยกรรม สาเหตุเนื่องจากกลุ่มทดลองไม่แน่ใจว่าสิ่งที่เห็นนั้นหมายถึงอะไร และขาดความต่อเนื่องกับเนื้อหาหลักของสถานที่ที่เขียว ซึ่งสาเหตุส่วนหนึ่งมา

จากกระบวนการออกแบบการนำเสนอข้อมูลและการเลือกใช้รูปแบบการนำเสนอข้อมูลเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการรับรู้ข้อมูล

ผลการศึกษาสารภาพสรุปความสัมพันธ์ของการนำเสนอข้อมูลกับปัจจัยด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องได้ ดังนี้

6.1.1 การนำเสนอข้อมูลที่เหมาะสมกับลักษณะทางกายภาพสถานที่ที่เกี่ยว ปัจจัยหนึ่งที่มีผลกระทบต่อปัจจัยต่อการรับรู้ข้อมูลของสถานที่ที่เกี่ยวคือ สถานที่ที่เกี่ยว เนื่องจากเป็นสิ่งเร้าที่กระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเกิดกิจกรรมและพฤติกรรมการท่องเที่ยว ประเภทของสถานที่ที่เกี่ยวจะเป็นตัวกำหนดวัตถุประสงค์ในการท่องเที่ยวในขณะที่เดียวกันสภาพทางกายภาพของสถานที่ที่เกี่ยวที่พบเห็นเป็นอย่างไร ผลประสิทธิภาพในการรับรู้ข้อมูลจะเปลี่ยนแปลงตามไปด้วยกล่าวคือ สถานที่ที่เกี่ยวที่มีสภาพสมบูรณ์และนักท่องเที่ยวสามารถเข้าเที่ยวชมได้ทั้งภายนอกและภายในสถานที่ที่เกี่ยว การนำเสนอข้อมูลที่มีความเหมาะสมกับประเภทของข้อมูลจะยิ่งทำให้เกิดการรับรู้ข้อมูลที่ดียิ่งขึ้น เพราะในขณะที่อ่านข้อมูลของสถานที่ที่เกี่ยวและเห็นการนำเสนอข้อมูลรูปแบบอื่นๆ พร้อมไปกับการมองเห็นสภาพจริงของสถานที่ที่เกี่ยว เป็นการส่งเสริมและเพิ่มให้เกิดการรับรู้ที่เข้าใจได้ง่ายและรวดเร็วยิ่งขึ้น แต่ในขณะที่สถานที่ที่เกี่ยวใดไม่สามารรถเที่ยวชมภายในหรือเพียงมองเห็นในระยะห่างและรวมถึงสถานที่ที่เกี่ยวที่ไม่เหลือสภาพที่สมบูรณ์ให้เห็น นักท่องเที่ยวไม่สามารถมองเห็นสถานที่ที่เกี่ยวไปพร้อมกับการรับรู้ข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายผลของการรับรู้ข้อมูลก็จะลดลง ในการเลือกใช้การนำเสนอข้อมูลที่จะให้ได้ผลในการรับรู้ที่ดีขึ้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องทำการศึกษาถึงความสำคัญของลักษณะทางกายภาพสถานที่ที่เกี่ยวทั้งทางด้านประวัติศาสตร์ ศิลปะและสถาปัตยกรรม เพื่อกำหนดประเด็นของเนื้อหาข้อมูลสำหรับการนำเสนอข้อมูลสถานที่ที่เกี่ยวนั้น เพื่อให้การเลือกรูปแบบการนำเสนอข้อมูลที่เหมาะสมกับสถานที่ที่เกี่ยวนั้นเกิดประสิทธิภาพ

6.1.2 การนำเสนอข้อมูลที่เหมาะสมกับเนื้อหาข้อมูล การนำเสนอข้อมูลทางเลือกเดิมคือการบรรยายความด้วยตัวอักษรบรรยายแบบเรียงความมีข้อดีคือ สามารถสื่อสารข้อมูลไปสู่ผู้รับได้ในทุกประเภทของเนื้อหา แต่การนำเสนอข้อมูลวิธีการนี้ ผู้รับข้อมูลหรือนักท่องเที่ยวจำเป็นต้องจะต้องรับข้อมูลทั้งหมดตั้งแต่ต้นจนจบตามการเรียงลำดับเรื่องราวหรือเนื้อหาข้อมูล การเลือกที่จะรับข้อมูลเฉพาะที่ต้องการรู้ที่นั้นกระทำได้ยาก การรับรู้ข้อมูลด้วยการนำเสนอแบบนี้จึงขึ้นอยู่กับปัจจัยการรับรู้ของตัวผู้รับข้อมูลเองทั้งสภาพร่างกายและความสามารถในการมองเห็น การจดจำและประสิทธิภาพในการอ่าน จากการทดสอบพบว่าการใช้ภาพถ่ายมาประกอบกับการบรรยายความเพื่อกำหนดให้เห็นความสำคัญของเนื้อหา ส่งผลให้การรับรู้และตอบแบบสอบถามถูกต้องมากขึ้น การเลือกใช้ภาพกราฟิกในลักษณะที่เป็นสัญลักษณ์ภาพแทนการบรรยายความตามเนื้อหามีผลช่วยให้การรับรู้ข้อมูลง่ายขึ้นและรวดเร็วขึ้น อีกทั้งยังช่วยในการจดจำได้ดีขึ้นด้วย แต่ในทางกลับกันการนำเสนอข้อมูลบางรูปแบบกับลดประสิทธิภาพการรับรู้ข้อมูลให้น้อยลง ทั้งนี้เป็นเพราะการนำเสนอ

ข้อมูลบางรูปแบบ ตัวผู้ศึกษาซึ่งเป็นผู้ออกแบบการนำเสนอข้อมูลไม่สามารถออกแบบการนำเสนอข้อมูลที่เหมาะสมและตรงกับเนื้อหาข้อมูลได้ดีเท่าที่ควร ส่งผลให้ผู้รับข้อมูลไม่เข้าใจถึงวัตถุประสงค์ในการนำเสนอข้อมูลในรูปแบบที่ผู้ศึกษาได้ทำการออกแบบ

6.1.3 ความสัมพันธ์ของเนื้อหาข้อมูลกับลักษณะทางกายภาพสถานที่เกี่ยวข้อง เหตุผลประการหนึ่งที่มีผลการทดสอบการศึกษานี้ คือเนื้อหาข้อมูลสถานที่เกี่ยวข้องที่ในการศึกษานี้กำหนดใช้ข้อมูลเดิมที่แสดงอยู่บนป้ายสื่อความหมายโดยไม่ทำการเปลี่ยนแปลงข้อมูลนั้นแต่อย่างใด พบว่าสถานที่เกี่ยวข้องที่มีอยู่หลายประเภท ถูกจัดแบ่งประเภทตามวัตถุประสงค์การสร้างหรือการใช้งาน และในแต่ละประเภทยังมีลักษณะทางกายภาพที่แตกต่างกันอีกด้วย ทำให้สถานที่เกี่ยวข้องเหล่านั้นมีความสำคัญแตกต่างกันไป สถานที่เกี่ยวข้องหลายแห่งมีความสำคัญอย่างมากทั้งทางด้านประวัติศาสตร์ และศิลปวัฒนธรรม สถานที่เกี่ยวข้องบางแห่งมีผลต่อการเปลี่ยนแปลงทางประวัติศาสตร์ของชาติ ย่อมมีเรื่องราวและการเก็บบันทึกเรื่องราวเหล่านี้ไว้จำนวนมาก สามารถนำมาเผยแพร่ให้กับนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี แต่ในขณะที่สถานที่เกี่ยวข้องอีกหลายแห่งมีความสำคัญในระดับที่รองลงมาหรือฟังจะมี ความสำคัญในภายหลัง การบันทึกเรื่องราวหรือรายละเอียดจึงมีน้อยหรือมีไม่ครบถ้วน ทำให้เมื่อต้องนำมานำเสนอแก่นักท่องเที่ยว ที่ต้องสร้างให้เกิดเป็นระบบเพื่อความเหมาะสมในการจัดการ และจัดกิจกรรมท่องเที่ยว ก่อให้เกิดปัญหาในการหาการนำเสนอข้อมูลที่เหมาะสมให้กับสถานที่เกี่ยวข้องทั้งระบบได้ และถึงแม้ว่าเนื้อหาข้อมูลของสถานที่เกี่ยวข้องนั้นจะเป็นเนื้อหาข้อมูลในประเภทหรือลักษณะเดียวกัน อาจไม่สามารถใช้การนำเสนอข้อมูลรูปแบบเดียวกันได้ ทั้งนี้เพราะว่าหากพิจารณาเนื้อหาข้อมูลแยกเฉพาะส่วนแต่ละส่วนแล้วการนำเสนอข้อมูลสามารถใช้รูปแบบเดียวกันได้ แต่ความเชื่อมโยงของเนื้อหาข้อมูลทั้งหมดจะขาดความต่อเนื่องและอาจไม่เชื่อมโยงเป็นเนื้อหาที่ร้อยเรียงต่อเนื่องกันได้

6.1.4 ประสิทธิภาพที่เกิดขึ้นจากการนำเสนอข้อมูล การนำเสนอข้อมูลที่ต้องการสื่อสารและถ่ายทอดข้อมูลจากผู้ออกแบบต้องการส่งให้ผู้รับ มีปัจจัยที่จะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการรับรู้ข้อมูล คือ เรื่องสุนทรียศาสตร์ด้านทัศนภาพที่มีผลกระทบต่อรับรู้และการตัดสินใจเรื่องต่างๆ ด้วย ซึ่งในการศึกษานี้ไม่ได้ทำการศึกษาถึงประเด็นดังกล่าว อย่างไรก็ตามการนำเสนอข้อมูลที่ใช้รูปแบบที่เหมาะสมกับประเภทของข้อมูล มีส่วนช่วยกระตุ้นให้เกิดความน่าสนใจและดึงดูดให้นักท่องเที่ยวสนใจในเนื้อหาข้อมูลมากขึ้น เกิดผลดีต่อการรับรู้ข้อมูลที่ดีขึ้นตามมา

6.2 ข้อเสนอแนะจากการศึกษา

6.2.1 ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาการท่องเที่ยว การพัฒนาการท่องเที่ยวให้เกิดผลสำเร็จต่อตัวนักท่องเที่ยวและการดำเนินงาน ควรกำหนดกรอบในการส่งเสริมกิจกรรมท่องเที่ยวให้มีความชัดเจน และการใช้งานป้ายสื่อความหมายก็เป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมกิจกรรมท่องเที่ยวดังกล่าว จากการศึกษาครั้งนี้ จึงขอเสนอแนะแนวทางในการใช้งานป้ายสื่อความหมายเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพดียิ่งขึ้น ดังนี้

6.2.1.1 การจัดกิจกรรมท่องเที่ยวหรือการกำหนดให้เกิดสถานที่เที่ยว ควรกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายที่ชัดเจนในการใช้สถานที่แห่งนั้นเป็นสถานที่เที่ยว เช่น การกำหนดเรื่องราวในการนำเสนอเพื่อเที่ยวชมความงามของศิลปะและโครงสร้างทางสถาปัตยกรรมของสิ่งปลูกสร้าง เป็นต้น การคัดเลือกสถานที่เที่ยวให้ได้คุณลักษณะของตัวสถานที่เที่ยวเป็นไปในทิศทางเดียวกัน อีกทั้งเรื่องราวหรือเนื้อหาข้อมูลที่น่าเสนอก็ควรรวบรวมให้เป็นทิศทางเดียวกัน เพื่อให้ง่ายต่อการกำหนดรู

6.2.1.2 การนำเสนอข้อมูลนั้นสามารถทำได้หลายรูปแบบ จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกๆ ฝ่ายที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนดวัตถุประสงค์ของการจัดการส่งเสริมการท่องเที่ยวให้ชัดเจน ไม่ว่าจะเป็นหน่วยงานที่รับผิดชอบต่อการส่งเสริมกิจกรรมการท่องเที่ยว กรมศิลปากรหรือหน่วยงานราชการที่กำกับดูแลความถูกต้องของเนื้อหาข้อมูลสถานที่เที่ยว และนักออกแบบป้ายหรือนักออกแบบกราฟิกที่เป็นผู้ออกแบบให้สามารถสื่อสารกับนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความสวยงาม น่าสนใจ กระตุ้นให้นักท่องเที่ยวเกิดความอยากรู้อยากเห็น ในการดำเนินงานจึงต้องประสานการทำงานกันตลอดเวลาและดำเนินการไปพร้อมกันทุกๆ ฝ่าย

6.2.2 ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษา เนื่องจากการศึกษานี้เป็นเพียงการศึกษาเบื้องต้นและจำกัดประเด็นที่ทำการศึกษา ผู้ศึกษาขอเสนอแนะการศึกษาในประเด็นอื่นๆ ดังนี้

6.2.2.1 ศึกษาผลกระทบด้านกายภาพของตัวป้ายสื่อความหมายที่น่าเสนอข้อมูลด้วยการนำเสนอข้อมูลจากการศึกษานี้ เพื่อให้ครอบคลุมปัจจัยที่มีผลต่อประสิทธิภาพการรับรู้ข้อมูลที่เกิดตามมาโดยทำการทดสอบในพื้นที่จริง

6.2.2.2 ศึกษาผลกระทบทางประสาทตาจากสื่อประเภทอื่นที่ใช้การนำเสนอข้อมูลรูปแบบเดียวกันหรือคล้ายคลึงกันกับที่ใช้ในการศึกษานี้ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการรับรู้ข้อมูลที่สามารถประยุกต์ใช้งานได้กับทุกๆ สื่อ

6.2.2.3 ศึกษาหาปัจจัยในการกำหนดประเด็นการนำเสนอข้อมูลสถานที่เที่ยวด้านเนื้อหา ข้อมูลสถานที่เที่ยว โดยกำหนดเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของการท่องเที่ยวที่ชัดเจน เพื่อนำผลที่ได้มาใช้ร่วมกับผลการศึกษานี้ในการพัฒนาการนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้งานจริง

บรรณานุกรม

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. 2541. มรดกโลกอยุธยา. กรุงเทพฯ : ทวีวัฒนาการพิมพ์.
 คณะอนุกรรมการส่งเสริมทัศนศึกษาสำหรับเยาวชน. 2539. แผ่นส่งเสริมการท่องเที่ยวทัศนศึกษา
 สำหรับเยาวชน ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2540 – 2544). กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
 ฉลองศรี พิมพ์สมพงศ์. 2542. การวางแผนและพัฒนาตลาดท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
 บริษัทวิริยะธุรกิจ จำกัด. 2547. กรุงรัตนโกสินทร์-กรุงเทพฯ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สารคดี.
 บัณฑิต จุลาสัย. 2547. การวิเคราะห์ผลกระทบสิ่งแวดล้อม : ทางด้านสุนทรียภาพ. กรุงเทพฯ :
 โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
 บริษัทอมรินทร์บุ๊คเซ็นเตอร์ จำกัด. 2548. อยุธยา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์มิวเซียมเพลส
 นิคม จารุมณี. 2536. การท่องเที่ยวและการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ :
 โอเดียนสโตร์
 พีระพงษ์ กุลพิศาล. 2546. มโนภาพและการรับรู้ทางศิลปะและศิลปศึกษา. พิมพ์ครั้งที่ 1.
 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ธารอักษร.
 ภาควิชาภูมิสถาปัตยกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 2531. รายงาน
 ขั้นสุดท้าย โครงการศึกษาเพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงนิเวศอุทยานแห่งชาติตะรุเตา.
 กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
 ม.ป.ช. 2545. ท่องเที่ยวรอบเกาะรัตนโกสินทร์. กรุงเทพฯ : ศูนย์ส่งเสริมการท่องเที่ยว
 กรุงเทพมหานคร.
 วรพงศ์ วรชาติอุดมพงศ์. 2535. การออกแบบกราฟิก. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ : ศิลปาบรรณาการ.
 วิจารณ์ อินทชิต. 2548. ป้ายสื่อความหมายประวัติศาสตร์. กรุงเทพฯ : สำนักงานวิศวกรรมจราจร
 สจส.
 วัฒนสิทธิ์ หรยางกูร. 2549. พฤติกรรมมนุษย์กับสภาพแวดล้อม : มูลฐานทางพฤติกรรมเพื่อการ
 ออกแบบและวางแผน. พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
 วิวัฒน์ชัย บุญศักดิ์. 2529. จุลสารการท่องเที่ยว 5,2 (เม.ย. 29). ผลกระทบของอุตสาหกรรม
 ท่องเที่ยวต่อมรดกศิลปวัฒนธรรม. กรุงเทพฯ : การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย.
 สมบัติ กาญจนกิจ. 2544. นันทนาการและอุตสาหกรรมท่องเที่ยว. กรุงเทพฯ :
 สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
 ศิริประภา ดารามาตร์. 2550. นำเที่ยวอยุธยา. กรุงเทพฯ : ด้านสุทธาการพิมพ์.

- อินทิรา พรหมพันธุ์. 2549. การประเมินการรับรู้ระบบสัญลักษณ์ท่าอากาศยานนานาชาติ กรุงเทพฯ.
(http://www.edu.chula.ac.th/eduinfo/ed_resch/inthira.pdf)
- เอื้อเอ็นดู ดิศกุล ณ อยุธยา. 2543. ระบบป้ายสัญลักษณ์. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ : บริษัท พลัสเพลส จำกัด.
- Dondis, Dondis A. 1973. **Primer of Visual Literacy**. N.p. : The MIT Press.
- Harris, Robert L. 2000. **Information Graphics: A Comprehensive Illustrated Reference**.
Oxford University Press.
- Holmes, Nigel. 1991. **Designer's Guide to Creating Charts and Diagrams**. Watson-Guptill.
- Institute for Information Design Japan. 2005. **Information Design Source Book**. Graphics-Sha.
- Miller, Abbot J. 1994. **Sign & Spaces**. Rockport : Rockport Allworth Press.
- Kimberly, Elam. 1969. **Grid Systems**.
- Mclendon, Charles B. and Blackistone, Mick. 1976. **Signage Graphic Communication in the Built World**. United State of America : McGraw-Hill Book Company.
- Mijksenaar, Paul. **Visual Function**. United State of America : Princeto Architectural Press.
- Pettersson, Rune. 2002. **Information design : an introduction**. n.p. : John Benjamins Publishing Company.
- Wurman, Richard Saul. n.d. **Information Architects**.
- Rob Carter, Demao, John and Wheeler, Sandy. 2000. **Working with Type Exhibitions**.
Singapore : Provision Pte.Ltd.
- Bounford, Trevor. 2000. **Digital Diagrams**. London : Cassell & Co Wellington House.
- Tufte, Edward. 1990. **Envisioning Information**. Graphics Press.
- Tufte, Edward. 1997. **Visual Explanations: Images and Quantities, Evidence and Narrative**.
Graphics Press.
- Tufte, Edward. 2001. **The Visual Display of Quantitative Information**. Graphics Press.
- Cairo, Alberto. **A lot of useful resources from one of the leading practitioners**.
(<http://www.albertocairo.com/>)
- Design of Signage. **Theory : Application and Resources**.
(<http://www.designofsignage.com/>)
- Gallery of Data Visualization. **Examples of good and bad infographics**.
(<http://www.math.yorku.ca/SCS/Gallery/noframes.html>)
- InfoDesign. **A well maintained collections of annotated links related to infographics**.
(http://www.informationdesign.org/archives/cat_information_graphics.php)

Sandino, Linda. **Information Interaction Design: A Unified Field Theory of Design.**

(<http://www.visualintelligences.com/linda-sandino-pollock.html>)

Bardel, William H. **A Thesis submitted in Candidacy for the Degree of. Masters in Design in Communication Planning and Information Design.**

(www.bardel.info/downloads/Depth_cues.pdf)

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถามคุณลักษณะกลุ่มตัวอย่าง

แบบสอบถาม

เรื่อง : ประสิทธิภาพของวิธีนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายสำหรับสถานที่เที่ยว

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปอุตสาหกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาหาประสิทธิภาพของวิธีนำเสนอข้อมูลของสถานที่เที่ยว ด้วยวิธีการเขียนคำบรรยายบนป้ายสื่อความหมาย (Interpretation Sign) เพื่อนำไปทำการออกแบบวิธีการนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในขั้นตอนต่อไป ผู้วิจัยใคร่ขอความกรุณาให้ท่านตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นของท่าน และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่เสียสละเวลาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ชุดที่ 1. ข้อมูลเกี่ยวกับตัวผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดกรอกอายุและใส่เครื่องหมาย ลงบนช่อง หน้าข้อความที่ตรงกับท่านมากที่สุด

- 1.1 เพศ ชาย หญิง
- 1.2 กำลังศึกษาในคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ชั้นปีที่ 1 2 3 4 5
- 1.3 ท่านเคยไปเที่ยวชมสถานที่เที่ยวเชิงประวัติศาสตร์หรือไม่ เคย ไม่เคย
หากเคย ท่านไปเที่ยวชมสถานที่เที่ยวประเภทใดบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
 พิพิธภัณฑ์
 ศาสนสถาน (เช่น วัด ศาลเจ้า)
 โบราณสถานหรืออุทยานประวัติศาสตร์
 อนุสาวรีย์หรืออนุสรณ์สถาน (เช่น อนุสาวรีย์ทหารอาสา อนุสรณ์สถานดอนเจดีย์)
 ชุมชนโบราณ (เช่น บ้านบุ ตลาดสามชุก)
 กำแพงเมืองหรือคูเมือง (เช่น ป้อมมหากาฬ ซุ้มประตูวังแพร่่งสรรพศาสตร์)
 อื่น ๆ (โปรดระบุ).....
- 1.4 จากคำตอบในข้อ 1.3 ท่านไปเที่ยวชมสถานที่แห่งนั้นมีบ่อยครั้งแค่ไหน
 หลายปีครั้ง ปีละ 1-6 ครั้ง มากกว่าปีละ 6 ครั้ง
- 1.5 เหตุผลหลักที่ท่านไปเที่ยวชมสถานที่เหล่านั้นคืออะไร
 เที่ยวชมความงาม พักผ่อนหย่อนใจหรือคลายความเครียด
 สนใจ อยากรู้อยากเห็นสิ่งแปลกใหม่ เพิ่มประสบการณ์ให้ชีวิต
 สำรวจค้นคว้า ศึกษาหาความรู้เพื่อการศึกษา อาชีพหรือธุรกิจ
 เป็นความเชื่อ ศรัทธาด้านศาสนาหรือไสยศาสตร์ นมัสการสิ่งศักดิ์สิทธิ์
 อื่น ๆ เช่น จับจ่ายใช้สอย ซื้อของที่ระลึก
 (โปรดระบุ).....
- 1.6 ในระหว่างเที่ยวชม ท่านเคยอ่านข้อมูลบนแผ่นป้ายที่ตั้งอยู่บริเวณสถานที่เที่ยวหรือไม่
 ไม่เคยอ่านเลย เคยอ่านบางครั้ง เคยและอ่านทุกครั้ง
- 1.7 ท่านคิดว่าแผ่นป้ายแสดงข้อมูลของสถานที่เที่ยวนี มีส่วนช่วยให้รู้จักสถานที่แห่งนั้นมากขึ้นหรือไม่
 ไม่มี มีบ้างเล็กน้อย มีอย่างมาก

ภาคผนวก ข

แบบสอบถามประสิทธิภาพการนำเสนอข้อมูลทางเลือกเดิม

แบบสอบถาม

เรื่อง : ประสิทธิภาพของวิธีนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายสำหรับสถานที่เที่ยว

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปอุตสาหกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาหาประสิทธิภาพของวิธีนำเสนอข้อมูลของสถานที่เที่ยว ด้วยวิธีการเขียนคำบรรยายบนป้ายสื่อความหมาย (Interpretation Sign) เพื่อนำไปทำการออกแบบวิธีการนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในขั้นตอนต่อไป ผู้วิจัยใคร่ขอความกรุณาให้ท่านตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นของท่าน และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่เสียสละเวลาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ชุดที่ 2 ก คำถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานที่เที่ยวบนแผ่นป้าย

คำชี้แจง กรุณาคุณภาพของสถานที่เที่ยวและอ่านข้อความทั้งหมดที่แสดงในหน้าถัดไปจนเป็นที่พอใจ โดยแล้วตอบคำถามทุกข้อ ในข้อที่ 2.1 - 2.11 โดยไม่ย้อนกลับมาดูภาพหรืออ่านข้อความซ้ำ และคำถามบางข้ออาจมีคำตอบมากกว่า 1 ข้อ

สถานที่เที่ยวยุคการศึกษา 1

- 2.1 ท่านเคยมาสถานที่เที่ยวที่ปรากฏในจอภาพหรือไม่
- ไม่เคย
- เคยมาเพียงครั้งเดียว
- เคยมามากกว่า 1 ครั้ง
- 2.2 สถานที่เที่ยวที่ปรากฏในจอภาพมีชื่อว่า
- สะพานมหาตมาทิลค
- สะพานมหาตมาทิลคอนุสรณ์
- 2.3 สถานที่เที่ยวนี้ สร้างขึ้นในยุคสมัยใดหรือในรัชกาลที่เท่าไร
- สมัยสุโขทัย
- สมัยอยุธยา
- สมัยรัตนโกสินทร์
- สมัยธนบุรี
- รัชกาลที่ 1 2 3 4 5 6 7 8 9
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 2.4 ใครเป็นผู้สร้างหรือดำริให้เกิดการสร้างสถานที่แห่งนี้
- สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
- สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง
- ข้าราชการกระทรวงมหาดไทย
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย

- 2.5 สถานที่ที่เกี่ยวนี้ สร้างขึ้นเมื่อไหร่
- พ.ศ. 2457
 - พ.ศ. 2458
 - ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 2.6 วัตถุประสงค์ในการสร้างสถานที่นี้เพื่ออะไร
- เพื่อเป็นสาธารณประโยชน์
 - เพื่อเป็นอนุสรณ์ให้ระลึกถึง
 - เพื่อเทิดพระเกียรติแด่พระมหากษัตริย์
 - ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 2.7 สถานที่แห่งนี้ มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์อย่างไรเป็นพิเศษ
- เป็นสะพานแห่งแรกที่สร้างด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก
 - เป็นสะพานที่ได้รับพระราชทานนามจากพระมหากษัตริย์
 - ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 2.8 จุดเด่นที่น่าสนใจและควรมาเที่ยวชมเป็นพิเศษของสถานที่นี้คืออะไร
- ภาพปูนปั้นแบบฝรั่ง รูปคนที่มีอาการโศกเศร้า
 - ภาพแกะสลักแบบฝรั่ง รูปคนที่มีอาการโศกเศร้า
 - ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 2.9 กรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนสถานที่แห่งนี้เป็นโบราณสถานหรือไม่
- ยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน
 - ขึ้นทะเบียนไว้แล้ว
 - ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 2.10 สถานที่แห่งนี้ เคยได้รับการบูรณะซ่อมบำรุงมาแล้วกี่ครั้ง
- 1 ครั้ง
 - มากกว่า 1 ครั้ง
 - ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 2.11 สถานที่แห่งนี้ มีลักษณะโครงสร้างทางสถาปัตยกรรมที่สำคัญคืออะไร
- สะพานคอนกรีตเสริมเหล็ก มีโครงสะพานด้านล่างแบบวงโค้งทึบ
 - สะพานคอนกรีตเสริมเหล็ก มีโครงสะพานด้านล่างแบบวงโค้งโปร่ง
 - ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
-

ชุดที่ 2 ข คำถามเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อวิธีนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมาย

คำชี้แจง กรุณาคุณภาพของสถานที่เที่ยวและภาพป้ายสื่อความหมาย แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงบนช่อง
 หน้าภาพที่ตรงกับท่านมากที่สุด

2.12 ท่านคิดว่าภาพป้ายสื่อความหมายทางเลือกใด เหมาะที่จะนำมาใช้กับสถานที่เที่ยวในภาพแล้วให้
 ประโยชน์กับท่านมากที่สุด

ป้ายสื่อความหมายทางเลือกที่ 1

ป้ายสื่อความหมายทางเลือกที่ 2

ป้ายสื่อความหมายทางเลือกที่ 3

ป้ายสื่อความหมายทางเลือกที่ 4

2.13 จากคำตอบที่ท่านเลือกในข้อ 2.12 โปรดอธิบายเหตุผล โดยการเติมเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับทัศนคติของท่านมากที่สุด

สถานที่เที่ยวกรณีศึกษา 1

		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.13.1	เป็นป้ายที่ทำให้เข้าใจข้อมูลได้ง่ายขึ้น					
2.13.2	เป็นป้ายที่ทำให้เข้าใจข้อมูลได้เร็วขึ้น					
2.13.3	เป็นป้ายที่ทำให้เข้าใจข้อมูลได้มากขึ้น					
2.13.4	เป็นป้ายที่ทำให้เข้าใจข้อมูลได้ละเอียดลึกซึ้งขึ้น					
2.13.5	เป็นป้ายที่ทำให้จำข้อมูลได้ง่ายขึ้น					
2.13.6	เป็นป้ายที่ทำให้จำข้อมูลได้เร็วขึ้น					
2.13.7	เป็นป้ายที่ทำให้จำข้อมูลได้มากขึ้น					
2.13.8	มีความน่าสนใจเพราะสะดุดตาและดึงดูดใจ					
2.13.9	มีความน่าสนใจเพราะจัดข้อมูลเป็นระเบียบ และชัดเจน					
2.13.10	มีความน่าสนใจเพราะสามารถเลือกดูเฉพาะ ข้อมูลที่อยู่ากรู้ได้					

แบบสอบถาม

เรื่อง : ประสิทธิภาพของวิธีนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายสำหรับสถานที่เที่ยว

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปอุตสาหกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาหาประสิทธิภาพของวิธีนำเสนอข้อมูลของสถานที่เที่ยว ด้วยวิธีการเขียนคำบรรยายบนป้ายสื่อความหมาย (Interpretation Sign) เพื่อนำไปทำการออกแบบวิธีการนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในขั้นตอนต่อไป ผู้วิจัยใคร่ขอความกรุณาให้ท่านตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นของท่าน และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่เสียสละเวลาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ชุดที่ 2 ก คำถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานที่เที่ยวบนแผ่นป้าย

คำชี้แจง กรุณาดูภาพของสถานที่เที่ยวและอ่านข้อความทั้งหมดที่แสดงในหน้าถัดไปจนเป็นที่พอใจ โดยแล้วตอบคำถามทุกข้อ ในข้อที่ 2.1 - 2.11 โดยไม่ย้อนกลับมาดูภาพหรืออ่านข้อความซ้ำ และคำถามบางข้ออาจมีคำตอบมากกว่า 1 ข้อ

สถานที่เที่ยวกรณีศึกษา 2

- 2.1 ท่านเคยมาสถานที่เที่ยวที่ปรากฏในจอภาพหรือไม่
- ไม่เคย
- เคยมาเพียงครั้งเดียว
- เคยมามากกว่า 1 ครั้ง
- 2.2 สถานที่เที่ยวที่ปรากฏในจอภาพมีชื่อว่า
- บ่อมมหากาฬ
- บ่อมพระกาฬ
- 2.3 สถานที่เที่ยวนี้ สร้างขึ้นในยุคสมัยใดหรือในรัชกาลที่เท่าไร
- สมัยสุโขทัย
- สมัยอยุธยา
- สมัยรัตนโกสินทร์
- สมัยธนบุรี
- รัชกาลที่ 1 2 3 4 5 6 7 8 9
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 2.4 ใครเป็นผู้สร้างหรือดำริให้เกิดการสร้างสถานที่แห่งนี้
- สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
- พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย

- 2.5 สถานที่แห่งนี้ สร้างขึ้นเมื่อไหร่
- พ.ศ. 2235
- พ.ศ. 2245
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 2.6 วัตถุประสงค์ในการสร้างสถานที่นี้เพื่ออะไร
- เพื่อเป็นสาธารณประโยชน์
- เพื่อเป็นอนุสรณ์ให้ระลึกถึง
- เพื่อเทิดพระเกียรติแด่พระมหากษัตริย์
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 2.7 สถานที่แห่งนี้ มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์อย่างไรเป็นพิเศษ
- เป็นป้อมที่ช่วยป้องกันประเทศจากการรุกรานของฝรั่งเศส
- เป็นป้อมแห่งแรกที่สร้างขึ้นเพื่อป้องกันพระนคร
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 2.8 จุดเด่นที่น่าสนใจและควรรมาเที่ยวชมเป็นพิเศษของสถานที่นี้คืออะไร
- เป็นป้อม 3 ชั้น มีฐานรากอยู่ใต้ระดับดิน มีปืนใหญ่ประจำรวม 6 กระบอก
- เป็นป้อม 2 ชั้น มีฐานรากอยู่ใต้ระดับดิน มีปืนใหญ่ประจำรวม 6 กระบอก
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 2.9 กรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนสถานที่แห่งนี้เป็นโบราณสถานหรือไม่
- ยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน
- ขึ้นทะเบียนไว้แล้ว
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 2.10 สถานที่แห่งนี้ เคยได้รับการบูรณะซ่อมบำรุงมาแล้วกี่ครั้ง
- 1 ครั้ง
- มากกว่า 1 ครั้ง
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 2.11 สถานที่แห่งนี้ มีลักษณะโครงสร้างทางสถาปัตยกรรมที่สำคัญคืออะไร
- ป้อมคอนกรีตเสริมเหล็กรูปแปดเหลี่ยม หลังคาโครงไม้ทรงคล้ายฝ่าชี
- ป้อมคอนกรีตเสริมเหล็กรูปหกเหลี่ยม หลังคาโครงไม้ทรงคล้ายฝ่าชี
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
-

ชุดที่ 2 ข คำถามเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อวิธีนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมาย

คำชี้แจง กรุณาดูภาพของสถานที่เที่ยวและภาพป้ายสื่อความหมาย แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงบนช่อง
 หน้าภาพที่ตรงกับท่านมากที่สุด

- 2.12 ท่านคิดว่าภาพป้ายสื่อความหมายทางเลือกใด เหมาะที่จะนำมาใช้กับสถานที่เที่ยวในภาพแล้วให้ประโยชน์กับท่านมากที่สุด
- ป้ายสื่อความหมายทางเลือกที่ 1
 ป้ายสื่อความหมายทางเลือกที่ 2
 ป้ายสื่อความหมายทางเลือกที่ 3
 ป้ายสื่อความหมายทางเลือกที่ 4
- 2.13 จากคำตอบที่ท่านเลือกในข้อ 2.12 โปรดอธิบายเหตุผล โดยการเติมเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับทัศนคติของท่านมากที่สุด

สถานที่เที่ยวกรณีศึกษา 2

		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.13.1	เป็นป้ายที่ทำให้เข้าใจข้อมูลได้ง่ายขึ้น					
2.13.2	เป็นป้ายที่ทำให้เข้าใจข้อมูลได้เร็วขึ้น					
2.13.3	เป็นป้ายที่ทำให้เข้าใจข้อมูลได้มากขึ้น					
2.13.4	เป็นป้ายที่ทำให้เข้าใจข้อมูลได้ละเอียดลึกซึ้งขึ้น					
2.13.5	เป็นป้ายที่ทำให้จำข้อมูลได้ง่ายขึ้น					
2.13.6	เป็นป้ายที่ทำให้จำข้อมูลได้เร็วขึ้น					
2.13.7	เป็นป้ายที่ทำให้จำข้อมูลได้มากขึ้น					
2.13.8	มีความน่าสนใจเพราะสะดุดตาและดึงดูดใจ					
2.13.9	มีความน่าสนใจเพราะจัดข้อมูลเป็นระเบียบและชัดเจน					
2.13.10	มีความน่าสนใจเพราะสามารถเลือกดูเฉพาะข้อมูลที่ต้องการได้					

แบบสอบถาม

เรื่อง : ประสิทธิภาพของวิธีนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายสำหรับสถานที่เที่ยว

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปอุตสาหกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาหาประสิทธิภาพของวิธีนำเสนอข้อมูลของสถานที่เที่ยว ด้วยวิธีการเขียนคำบรรยายบนป้ายสื่อความหมาย (Interpretation sign) เพื่อนำไปทำการออกแบบวิธีการนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในขั้นตอนต่อไป ผู้วิจัยใคร่ขอความกรุณาให้ท่านตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นของท่าน และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่เสียสละเวลาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ชุดที่ 2 ก คำถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานที่เที่ยวบนแผ่นป้าย

คำชี้แจง กรุณาดูภาพของสถานที่เที่ยวและอ่านข้อความทั้งหมดที่แสดงในหน้าถัดไปจนเป็นที่พอใจ โดยแล้วตอบคำถามทุกข้อ ในข้อที่ 2.1 - 2.11 โดยไม่ย้อนกลับมาดูภาพหรืออ่านข้อความซ้ำ และคำถามบางข้ออาจมีคำตอบมากกว่า 1 ข้อ

สถานที่เที่ยวกรณีศึกษา 3

- 2.1 ท่านเคยมาสถานที่เที่ยวที่ปรากฏในจอภาพหรือไม่
- ไม่เคย
- เคยมาเพียงครั้งเดียว
- เคยมามากกว่า 1 ครั้ง
- 2.2 สถานที่เที่ยวที่ปรากฏในจอภาพมีชื่อว่า
- วัดพระศรีมหาธาตุ
- วัดมหาธาตุ
- 2.3 สถานที่เที่ยวนี สร้างขึ้นในยุคสมัยใดหรือในรัชกาลที่เท่าไร
- สมัยสุโขทัย
- สมัยอยุธยา
- สมัยรัตนโกสินทร์
- สมัยธนบุรี
- รัชกาลที่ 1 2 3 4 5 6 7 8 9
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 2.4 ใครเป็นผู้สร้างหรือดำริให้เกิดการสร้างสถานที่แห่งนี้
- สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 1
- สมเด็จพระรามาธิบดี
- สมเด็จพระเจ้าปราสาททอง
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย

- 2.5 สถานที่ที่เกี่ยวนี้ สร้างขึ้นเมื่อไหร่
- พ.ศ. 1917
- พ.ศ. 1719
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 2.6 วัตถุประสงค์ในการสร้างสถานที่นี้เพื่ออะไร
- เพื่อเป็นพระอารามหลวง
- เพื่อเป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ
- เพื่อเทิดพระเกียรติแด่พระมหากษัตริย์ผู้สร้าง
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 2.7 สถานที่แห่งนี้ มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์อย่างไรเป็นพิเศษ
- เป็นวัดแห่งแรกที่สร้างในสมัยกรุงศรีอยุธยา
- เป็นเป็นศูนย์กลางเมืองในสมัยกรุงศรีอยุธยา
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 2.8 จุดเด่นที่น่าสนใจและควรมาเที่ยวชมเป็นพิเศษของสถานที่นี้คืออะไร
- องค์ปรางค์ที่พังทลายลงมาถึงชั้นครุฑพื้นอิฐงูศ
- องค์ปรางค์ที่สมบูรณ์จากยอดลงมาถึงชั้นครุฑพื้นอิฐงูศ
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 2.9 กรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนสถานที่แห่งนี้เป็นโบราณสถานหรือไม่
- ยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน
- ขึ้นทะเบียนไว้แล้ว
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 2.10 สถานที่แห่งนี้ เคยได้รับการบูรณะซ่อมบำรุงมาแล้วกี่ครั้ง
- 1 ครั้ง
- มากกว่า 1 ครั้ง
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 2.11 สถานที่แห่งนี้ มีลักษณะโครงสร้างทางสถาปัตยกรรมที่สำคัญคืออะไร
- องค์ปรางค์ประธานมียอดเป็นทรงจอมแห
- องค์ปรางค์ประธานมียอดเป็นทรงฝักข้าวโพด
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
-

ชุดที่ 2 ข คำถามเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อวิธีนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมาย

คำชี้แจง กรุณาคุณภาพของสถานที่เที่ยวและภาพป้ายสื่อความหมาย แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงบนช่อง
 หน้าภาพที่ตรงกับท่านมากที่สุด

- 2.12 ท่านคิดว่าภาพป้ายสื่อความหมายทางเลือกใด เหมาะที่จะนำมาใช้กับสถานที่เที่ยวในภาพแล้วให้
 ประโยชน์กับท่านมากที่สุด
- ป้ายสื่อความหมายทางเลือกที่ 1
 ป้ายสื่อความหมายทางเลือกที่ 2
 ป้ายสื่อความหมายทางเลือกที่ 3
 ป้ายสื่อความหมายทางเลือกที่ 4
- 2.13 จากคำตอบที่ท่านเลือกในข้อ 2.12 โปรดอธิบายเหตุผล โดยการเติมเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับทัศนคติของท่านมากที่สุด

สถานที่เที่ยวกรณีศึกษา 3

		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.13.1	เป็นป้ายที่ทำให้เข้าใจข้อมูลได้ง่ายขึ้น					
2.13.2	เป็นป้ายที่ทำให้เข้าใจข้อมูลได้เร็วขึ้น					
2.13.3	เป็นป้ายที่ทำให้เข้าใจข้อมูลได้มากขึ้น					
2.13.4	เป็นป้ายที่ทำให้เข้าใจข้อมูลได้ละเอียดลึกซึ้งขึ้น					
2.13.5	เป็นป้ายที่ทำให้จำข้อมูลได้ง่ายขึ้น					
2.13.6	เป็นป้ายที่ทำให้จำข้อมูลได้เร็วขึ้น					
2.13.7	เป็นป้ายที่ทำให้จำข้อมูลได้มากขึ้น					
2.13.8	มีความน่าสนใจเพราะสะดุดตาและดึงดูดใจ					
2.13.9	มีความน่าสนใจเพราะจัดข้อมูลเป็นระเบียบ และชัดเจน					
2.13.10	มีความน่าสนใจเพราะสามารถเลือกดูเฉพาะ ข้อมูลที่อยู่ากรู้ได้					

แบบสอบถาม

เรื่อง : ประสิทธิภาพของวิธีนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายสำหรับสถานที่เที่ยว

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปอุตสาหกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาหาประสิทธิภาพของวิธีนำเสนอข้อมูลของสถานที่เที่ยว ด้วยวิธีการเขียนคำบรรยายบนป้ายสื่อความหมาย (Interpretation Sign) เพื่อนำไปทำการออกแบบวิธีการนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในขั้นตอนต่อไป ผู้วิจัยใคร่ขอความกรุณาให้ท่านตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นของท่าน และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่เสียสละเวลาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ชุดที่ 2 ก คำถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานที่เที่ยวบนแผ่นป้าย

คำชี้แจง กรุณาคุณภาพของสถานที่เที่ยวและอ่านข้อความทั้งหมดที่แสดงในหน้าถัดไปจนเป็นที่พอใจ โดยแล้วตอบคำถามทุกข้อ ในข้อที่ 2.1 - 2.11 โดยไม่ย้อนกลับมาดูภาพหรืออ่านข้อความซ้ำ และคำถามบางข้ออาจมีคำตอบมากกว่า 1 ข้อ

สถานที่เที่ยวกรณีศึกษา 4

- 2.1 ท่านเคยมาสถานที่เที่ยวที่ปรากฏในจอภาพหรือไม่
- ไม่เคย
- เคยมาเพียงครั้งเดียว
- เคยมามากกว่า 1 ครั้ง
- 2.2 สถานที่เที่ยวที่ปรากฏในจอภาพมีชื่อว่า
- หอพระกลอง
- หอกลอง
- 2.3 สถานที่เที่ยวนี้อสร้างขึ้นในยุคสมัยใดหรือในรัชกาลที่เท่าไร
- สมัยสุโขทัย
- สมัยอยุธยา
- สมัยรัตนโกสินทร์
- สมัยธนบุรี
- รัชกาลที่ 1 2 3 4 5 6 7 8 9
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 2.4 ใครเป็นผู้สร้างหรือดำริให้เกิดการสร้างสถานที่แห่งนี้
- พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช
- พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว
- พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย

- 2.5 สถานที่ที่เกี่ยวนี้ สร้างขึ้นเมื่อไหร่
- พ.ศ. 2325
- พ.ศ. 2525
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 2.6 วัตถุประสงค์ในการสร้างสถานที่นี้เพื่ออะไร
- เพื่อตีบอกเวลา
- เพื่อตีแจ้งเหตุไฟไหม้
- เพื่อตีแจ้งเหตุสงคราม
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 2.7 สถานที่แห่งนี้ มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์อย่างไรเป็นพิเศษ
- เป็นหอกลองแห่งเดียวในพระบรมมหาราชวัง
- เป็นหอกลองแห่งเดียวในกรุงรัตนโกสินทร์
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 2.8 จุดเด่นที่น่าสนใจและควรมาเที่ยวชมเป็นพิเศษของสถานที่นี้คืออะไร
- เป็นหอกลองที่สร้างตามรูปแบบเดิมในสมัยรัชกาลที่ 1
- เป็นหอกลองที่สร้างตามรูปแบบสมัยใหม่ในสมัยรัชกาลที่ 3
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 2.9 กรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนสถานที่แห่งนี้เป็นโบราณสถานหรือไม่
- ยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน
- ขึ้นทะเบียนไว้แล้ว
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 2.10 สถานที่แห่งนี้ เคยได้รับการบูรณะซ่อมบำรุงมาแล้วกี่ครั้ง
- 1 ครั้ง
- มากกว่า 1 ครั้ง
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 2.11 สถานที่แห่งนี้ มีลักษณะโครงสร้างทางสถาปัตยกรรมที่สำคัญคืออะไร
- เป็นอาคารไม้ 3 ชั้น ทาด้วยดินสีแดง มียอดทรงมณฑป
- เป็นอาคารคอนกรีต 3 ชั้น ทาด้วยสีแดง มียอดทรงมณฑป
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
-

ชุดที่ 2 ข คำถามเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อวิธีนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมาย

คำชี้แจง กรุณาคุณภาพของสถานที่เที่ยวและภาพป้ายสื่อความหมาย แล้วใส่เครื่องหมาย ลงบนช่อง หน้าภาพที่ตรงกับท่านมากที่สุด

- 2.12 ท่านคิดว่าภาพป้ายสื่อความหมายทางเลือกใด เหมาะที่จะนำมาใช้กับสถานที่เที่ยวในภาพแล้วให้ประโยชน์กับท่านมากที่สุด
- ป้ายสื่อความหมายทางเลือกที่ 1
- ป้ายสื่อความหมายทางเลือกที่ 2
- ป้ายสื่อความหมายทางเลือกที่ 3
- ป้ายสื่อความหมายทางเลือกที่ 4
- 2.13 จากคำตอบที่ท่านเลือกในข้อ 2.12 โปรดอธิบายเหตุผล โดยการเติมเครื่องหมาย ลงในช่องที่ตรงกับทัศนคติของท่านมากที่สุด

สถานที่เที่ยวกรณีศึกษา 4

		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.13.1	เป็นป้ายที่ทำให้เข้าใจข้อมูลได้ง่ายขึ้น					
2.13.2	เป็นป้ายที่ทำให้เข้าใจข้อมูลได้เร็วขึ้น					
2.13.3	เป็นป้ายที่ทำให้เข้าใจข้อมูลได้มากขึ้น					
2.13.4	เป็นป้ายที่ทำให้เข้าใจข้อมูลได้ละเอียดลึกซึ้งขึ้น					
2.13.5	เป็นป้ายที่ทำให้จำข้อมูลได้ง่ายขึ้น					
2.13.6	เป็นป้ายที่ทำให้จำข้อมูลได้เร็วขึ้น					
2.13.7	เป็นป้ายที่ทำให้จำข้อมูลได้มากขึ้น					
2.13.8	มีความน่าสนใจเพราะสะดุดตาและดึงดูดใจ					
2.13.9	มีความน่าสนใจเพราะจัดข้อมูลเป็นระเบียบและชัดเจน					
2.13.10	มีความน่าสนใจเพราะสามารถเลือกดูเฉพาะข้อมูลที่ยากรู้ได้					

แบบสอบถาม

เรื่อง : ประสิทธิภาพของวิธีนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายสำหรับสถานที่เที่ยว

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปอุตสาหกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาหาประสิทธิภาพของวิธีนำเสนอข้อมูลของสถานที่เที่ยว ด้วยวิธีการเขียนคำบรรยายบนป้ายสื่อความหมาย (Interpretation Sign) เพื่อนำไปทำการออกแบบวิธีการนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในขั้นตอนต่อไป ผู้วิจัยใคร่ขอความกรุณาให้ท่านตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นของท่าน และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่เสียสละเวลาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ชุดที่ 2 ก คำถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานที่เที่ยวบนแผ่นป้าย

คำชี้แจง กรุณาดูภาพของสถานที่เที่ยวและอ่านข้อความทั้งหมดที่แสดงในหน้าถัดไปจนเป็นที่พอใจ โดยแล้วตอบคำถามทุกข้อ ในข้อที่ 2.1 - 2.11 โดยไม่ย้อนกลับมาดูภาพหรืออ่านข้อความซ้ำ และคำถามบางข้ออาจมีคำตอบมากกว่า 1 ข้อ

สถานที่เที่ยวกรณีศึกษา 5

- 2.1 ท่านเคยมาสถานที่เที่ยวที่ปรากฏในจอภาพหรือไม่
- ไม่เคย
- เคยมาเพียงครั้งเดียว
- เคยมามากกว่า 1 ครั้ง
- 2.2 สถานที่เที่ยวที่ปรากฏในจอภาพมีชื่อว่า
- ศาลหลักเมือง
- ศาลหลักเมืองกรุงเทพ
- 2.3 สถานที่เที่ยวนี้ สร้างขึ้นในยุคสมัยใดหรือในรัชกาลที่เท่าไร
- สมัยสุโขทัย
- สมัยอยุธยา
- สมัยรัตนโกสินทร์
- สมัยธนบุรี
- รัชกาลที่ 1 2 3 4 5 6 7 8 9
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 2.4 ใครเป็นผู้สร้างหรือดำริให้เกิดการสร้างสถานที่แห่งนี้
- พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช
- พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย

- 2.5 สถานที่แห่งนี้ สร้างขึ้นเมื่อไหร่
- พ.ศ. 2325
- พ.ศ. 2335
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 2.6 วัตถุประสงค์ในการสร้างสถานที่นี้เพื่ออะไร
- เพื่อเฉลิมฉลองการสร้างเมืองกรุงเทพฯ
- เพื่อเป็นที่บรรจุดวงเมืองกรุงเทพฯ
- เพื่อเป็นที่บรรจุเสาหลักเมือง
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 2.7 สถานที่แห่งนี้ มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์อย่างไรเป็นพิเศษ
- เป็นสถานที่รัชกาลที่ 1 ทรงปราบดาภิเษกขึ้นเป็นปฐมกษัตริย์
- เป็นสถานที่บรรจุดวงเมืองที่รัชกาลที่ 4 ทรงแก้ไขด้วยพระองค์เอง
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 2.8 จุดเด่นที่น่าสนใจและควรมาเที่ยวชมเป็นพิเศษของสถานที่นี้คืออะไร
- เป็นที่ประดิษฐานบรรดาเทพารักษ์ประจำเมือง
- เสาหลักเมือง ลงรักปิดทอง มีหัวเม็ดสวมอยู่บนยอด
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 2.9 กรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนสถานที่แห่งนี้เป็นโบราณสถานหรือไม่
- ยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน
- ขึ้นทะเบียนไว้แล้ว
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 2.10 สถานที่แห่งนี้ เคยได้รับการบูรณะซ่อมบำรุงมาแล้วกี่ครั้ง
- 1 ครั้ง
- มากกว่า 1 ครั้ง
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 2.11 สถานที่แห่งนี้ มีลักษณะโครงสร้างทางสถาปัตยกรรมที่สำคัญคืออะไร
- ศาลคอนกรีตเสริมเหล็กมียอดเป็นทรงปราสาท
- ศาลคอนกรีตเสริมเหล็กมียอดเป็นทรงปราสาท
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
-

ชุดที่ 2 ข คำถามเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อวิธีนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมาย

คำชี้แจง กรุณาคุณภาพของสถานที่เที่ยวและภาพป้ายสื่อความหมาย แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงบนช่อง
 หน้าภาพที่ตรงกับท่านมากที่สุด

2.12 ท่านคิดว่าภาพป้ายสื่อความหมายทางเลือกใด เหมาะที่จะนำมาใช้กับสถานที่เที่ยวในภาพแล้วให้
 ประโยชน์กับท่านมากที่สุด

ป้ายสื่อความหมายทางเลือกที่ 1

ป้ายสื่อความหมายทางเลือกที่ 2

ป้ายสื่อความหมายทางเลือกที่ 3

ป้ายสื่อความหมายทางเลือกที่ 4

2.13 จากคำตอบที่ท่านเลือกในข้อ 2.12 โปรดอธิบายเหตุผล โดยการเติมเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับทัศนคติของท่านมากที่สุด

สถานที่เที่ยวกรณีศึกษา 5

		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.13.1	เป็นป้ายที่ทำให้เข้าใจข้อมูลได้ง่ายขึ้น					
2.13.2	เป็นป้ายที่ทำให้เข้าใจข้อมูลได้เร็วขึ้น					
2.13.3	เป็นป้ายที่ทำให้เข้าใจข้อมูลได้มากขึ้น					
2.13.4	เป็นป้ายที่ทำให้เข้าใจข้อมูลได้ละเอียดลึกซึ้งขึ้น					
2.13.5	เป็นป้ายที่ทำให้จำข้อมูลได้ง่ายขึ้น					
2.13.6	เป็นป้ายที่ทำให้จำข้อมูลได้เร็วขึ้น					
2.13.7	เป็นป้ายที่ทำให้จำข้อมูลได้มากขึ้น					
2.13.8	มีความน่าสนใจเพราะสะดุดตาและดึงดูดใจ					
2.13.9	มีความน่าสนใจเพราะจัดข้อมูลเป็นระเบียบ และชัดเจน					
2.13.10	มีความน่าสนใจเพราะสามารถเลือกดูเฉพาะ ข้อมูลที่ยากรู้ได้					

แบบสอบถาม

เรื่อง : ประสิทธิภาพของวิธีนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายสำหรับสถานที่เที่ยว

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปอุตสาหกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีวัตถุประสงค์ ในการศึกษาหาประสิทธิภาพของวิธีนำเสนอข้อมูลของสถานที่เที่ยว ด้วยวิธีการเขียนคำบรรยายบนป้ายสื่อความหมาย (Interpretation Sign) เพื่อนำไปทำการออกแบบวิธีการนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในขั้นตอนต่อไป ผู้วิจัยใคร่ขอความกรุณาให้ท่านตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นของท่าน และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่เสียสละเวลาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ชุดที่ 2 ก คำถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานที่เที่ยวบนแผ่นป้าย

คำชี้แจง กรุณาคุณภาพของสถานที่เที่ยวและอ่านข้อความทั้งหมดที่แสดงในหน้าถัดไปจนเป็นที่พอใจ โดยแล้วตอบคำถามทุกข้อ ในข้อที่ 2.1 - 2.11 โดยไม่ย้อนกลับมาดูภาพหรืออ่านข้อความซ้ำ และคำถามบางข้ออาจมีคำตอบมากกว่า 1 ข้อ

สถานที่เที่ยวกกรณีศึกษา 6

- 2.1 ท่านเคยมาสถานที่เที่ยวที่ปรากฏในจอภาพหรือไม่
- ไม่เคย
- เคยมาเพียงครั้งเดียว
- เคยมามากกว่า 1 ครั้ง
- 2.2 สถานที่เที่ยวที่ปรากฏในจอภาพมีชื่อว่า
- วัดราชบูรณะ
- วัดราชามาบูรณะ
- 2.3 สถานที่เที่ยวนี้ สร้างขึ้นในยุคสมัยใดหรือในรัชกาลที่เท่าไร
- สมัยสุโขทัย
- สมัยอยุธยา
- สมัยรัตนโกสินทร์
- สมัยธนบุรี
- รัชกาลที่ 1 2 3 4 5 6 7 8 9
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 2.4 ใครเป็นผู้สร้างหรือดำริให้เกิดการสร้างสถานที่แห่งนี้
- สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 1
- สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 2
- เจ้าสามพระยา
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย

- 2.5 สถานที่ที่ยาวนี้ สร้างขึ้นเมื่อไหร่
- พ.ศ. 1917
 - พ.ศ. 1719
 - ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 2.6 วัตถุประสงค์ในการสร้างสถานที่นี้เพื่ออะไร
- เพื่อเป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ
 - เพื่อเป็นอนุสรณ์ให้ระลึกถึง
 - เพื่อเทิดพระเกียรติแด่พระมหากษัตริย์ผู้สร้าง
 - ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 2.7 สถานที่แห่งนี้ มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์อย่างไรเป็นพิเศษ
- เป็นสถานที่ที่ พระเจ้าอ้าย และพระเจ้ายี่ ทรงชนช้างกันถึงพิราลัย
 - ปรากฏประธานมิ่งรุทมีค่าอย่างยิ่งทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี
 - ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 2.8 จุดเด่นที่น่าสนใจและควรมาเที่ยวชมเป็นพิเศษของสถานที่นี้คืออะไร
- องค์ปราสาทที่สมบูรณ์ทั้งทรง วิหารยังมีเสาศีลาและผนังที่มีลายปูนปั้นเหลืออยู่
 - ปูนปั้นที่ประดับองค์ปราสาททำเป็นรูปครุฑจับนาค
 - ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 2.9 กรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนสถานที่แห่งนี้เป็นโบราณสถานหรือไม่
- ยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน
 - ขึ้นทะเบียนไว้แล้ว
 - ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 2.10 สถานที่แห่งนี้ เคยได้รับการบูรณะซ่อมบำรุงมาแล้วกี่ครั้ง
- 1 ครั้ง
 - มากกว่า 1 ครั้ง
 - ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 2.11 สถานที่แห่งนี้ มีลักษณะโครงสร้างทางสถาปัตยกรรมที่สำคัญคืออะไร
- องค์ปราสาทประธานมียอดเป็นทรงจอมแห
 - องค์ปราสาทประธานมียอดเป็นทรงผักข่าพืด
 - ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
-

ชุดที่ 2 ข คำถามเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อวิธีนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมาย

คำชี้แจง กรุณาดูภาพของสถานที่เที่ยวและภาพป้ายสื่อความหมาย แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ลงบนช่อง
 หน้าภาพที่ตรงกับท่านมากที่สุด

2.12 ท่านคิดว่าภาพป้ายสื่อความหมายทางเลือกใด เหมาะที่จะนำมาใช้กับสถานที่เที่ยวในภาพแล้วให้
 ประโยชน์กับท่านมากที่สุด

ป้ายสื่อความหมายทางเลือกที่ 1

ป้ายสื่อความหมายทางเลือกที่ 2

ป้ายสื่อความหมายทางเลือกที่ 3

ป้ายสื่อความหมายทางเลือกที่ 4

2.13 จากคำตอบที่ท่านเลือกในข้อ 2.12 โปรดอธิบายเหตุผล โดยการเติมเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับทัศนคติของท่านมากที่สุด

สถานที่เที่ยวกรณีศึกษา 6

		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
2.13.1	เป็นป้ายที่ทำให้เข้าใจข้อมูลได้ง่ายขึ้น					
2.13.2	เป็นป้ายที่ทำให้เข้าใจข้อมูลได้เร็วขึ้น					
2.13.3	เป็นป้ายที่ทำให้เข้าใจข้อมูลได้มากขึ้น					
2.13.4	เป็นป้ายที่ทำให้เข้าใจข้อมูลได้ละเอียดลึกซึ้งขึ้น					
2.13.5	เป็นป้ายที่ทำให้จำข้อมูลได้ง่ายขึ้น					
2.13.6	เป็นป้ายที่ทำให้จำข้อมูลได้เร็วขึ้น					
2.13.7	เป็นป้ายที่ทำให้จำข้อมูลได้มากขึ้น					
2.13.8	มีความน่าสนใจเพราะสะดุดตาและดึงดูดใจ					
2.13.9	มีความน่าสนใจเพราะจัดข้อมูลเป็นระเบียบ และชัดเจน					
2.13.10	มีความน่าสนใจเพราะสามารถเลือกดูเฉพาะ ข้อมูลที่ยากรู้ได้					

ภาคผนวก ค

แบบสอบถามประสิทธิภาพการนำเสนอข้อมูลทางเด็กใหม่

แบบสอบถาม

เรื่อง : ประสิทธิภาพของวิธีนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายสำหรับสถานที่เที่ยว

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปอุตสาหกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาหาประสิทธิภาพของวิธีนำเสนอข้อมูลของสถานที่เที่ยว ด้วยวิธีการเขียนคำบรรยายบนป้ายสื่อความหมาย (Interpretation Sign) เพื่อนำไปทำการออกแบบวิธีการนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในขั้นตอนต่อไป ผู้วิจัยใคร่ขอความกรุณาให้ท่านตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นของท่าน และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่เสียสละเวลาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ชุดที่ 3 ก คำถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานที่เที่ยวบนแผ่นป้าย

คำชี้แจง กรุณาดูภาพของสถานที่เที่ยวและอ่านข้อความทั้งหมดที่แสดงในหน้าถัดไปจนเป็นที่พอใจ โดยแล้วตอบคำถามทุกข้อ ในข้อที่ 3.1 - 3.11 โดยไม่ย้อนกลับมาดูภาพหรืออ่านข้อความซ้ำ และคำถามบางข้ออาจมีคำตอบมากกว่า 1 ข้อ

สถานที่เที่ยวกรณีศึกษา 1

- 3.1 ท่านเคยมาสถานที่เที่ยวที่ปรากฏในจอภาพหรือไม่
- ไม่เคย
- เคยมาเพียงครั้งเดียว
- เคยมามากกว่า 1 ครั้ง
- 3.2 สถานที่เที่ยวที่ปรากฏในจอภาพมีชื่อว่า
- สะพานมหาตมาทิลค
- สะพานมหาตมาทิลคอนุสรณ์
- 3.3 สถานที่เที่ยวนี้ สร้างขึ้นในยุคสมัยใดหรือในรัชกาลที่เท่าไร
- สมัยสุโขทัย
- สมัยอยุธยา
- สมัยรัตนโกสินทร์
- สมัยธนบุรี
- รัชกาลที่ 1 2 3 4 5 6 7 8 9
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 3.4 ใครเป็นผู้สร้างหรือดำริให้เกิดการสร้างสถานที่แห่งนี้
- สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ
- สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง
- ข้าราชการกระทรวงมหาดไทย
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย

- 3.5 สถานที่แห่งนี้ สร้างขึ้นเมื่อไหร่
- พ.ศ. 2457
 - พ.ศ. 2458
 - ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 3.6 วัตถุประสงค์ในการสร้างสถานที่นี้เพื่ออะไร
- เพื่อเป็นสาธารณประโยชน์
 - เพื่อเป็นอนุสรณ์ให้ระลึกถึง
 - เพื่อเทิดพระเกียรติแด่พระมหากษัตริย์
 - ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 3.7 สถานที่แห่งนี้ มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์อย่างไรเป็นพิเศษ
- เป็นสะพานแห่งแรกที่สร้างด้วยคอนกรีตเสริมเหล็ก
 - เป็นสะพานที่ได้รับพระราชทานนามจากพระมหากษัตริย์
 - ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 3.8 จุดเด่นที่น่าสนใจและควรมาเที่ยวชมเป็นพิเศษของสถานที่นี้คืออะไร
- ภาพปูนปั้นแบบฝรั่ง รูปคนที่มีอาการโศกเศร้า
 - ภาพแกะสลักแบบฝรั่ง รูปคนที่มีอาการโศกเศร้า
 - ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 3.9 กรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนสถานที่แห่งนี้เป็นโบราณสถานหรือไม่
- ยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน
 - ขึ้นทะเบียนไว้แล้ว
 - ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 3.10 สถานที่แห่งนี้ เคยได้รับการบูรณะซ่อมบำรุงมาแล้วกี่ครั้ง
- 1 ครั้ง
 - มากกว่า 1 ครั้ง
 - ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 3.11 สถานที่แห่งนี้ มีลักษณะโครงสร้างทางสถาปัตยกรรมที่สำคัญคืออะไร
- สะพานคอนกรีตเสริมเหล็ก มีโครงสร้างด้านล่างแบบวงโค้งทึบ
 - สะพานคอนกรีตเสริมเหล็ก มีโครงสร้างด้านล่างแบบวงโค้งโปร่ง
 - ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
-

ชุดที่ 3 ข คำถามเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อวิธีนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมาย
ค่าชี้แจง กรุณาแล้วใส่เครื่องหมาย ลงบนช่อง ที่ตรงกับท่านมากที่สุด

สถานที่เที่ยวกรณีศึกษา 1

ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับวิธีนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายนี้

		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3.12.1	ประสิทธิภาพด้านการอ่านข้อมูล อ่านง่ายขึ้นเพราะจัดข้อมูลเป็นระเบียบและเป็นสัดส่วน เห็นชัดเจน					
3.12.2	อ่านง่ายขึ้นเพราะจัดข้อมูลเรียงลำดับตามความสำคัญ ของเนื้อหาข้อมูลอย่างต่อเนื่องกัน					
3.12.3	ประสิทธิภาพด้านความเร็วในการอ่านข้อมูล อ่านได้เร็วขึ้นเพราะจัดข้อมูลเป็นระเบียบและเป็นสัดส่วน เห็นได้ชัดเจน					
3.12.4	อ่านได้เร็วขึ้นเพราะจัดข้อมูลเรียงลำดับตามความสำคัญ ของเนื้อหาข้อมูลต่อเนื่องกัน					
3.12.5	อ่านได้เร็วขึ้นเพราะใช้รูปภาพแทนการเขียนบรรยาย ด้วยตัวอักษรของข้อมูลบางส่วน					
3.12.6	ประสิทธิภาพด้านการจดจำข้อมูล จำได้มากขึ้นเพราะจัดข้อมูลเป็นระเบียบและเป็นสัดส่วน เห็นชัดเจน					
3.12.7	จำได้มากขึ้นเพราะจัดข้อมูลเรียงลำดับตามความสำคัญ ของเนื้อหาข้อมูลอย่างต่อเนื่องกัน					
3.12.8	จำได้มากขึ้นเพราะมีรูปหรือภาพประกอบข้อมูลที่อ่านอยู่					
3.12.9	จำได้มากขึ้นเพราะใช้รูปภาพแทนการเขียนบรรยาย ด้วยตัวอักษรของข้อมูลบางส่วน					

13. กรุณาเขียนตัวเลขเรียงตามลำดับความเหมาะสมของวิธีนำเสนอข้อมูลทั้ง 5 วิธี ที่ท่านคิดว่า
มีความเหมาะสมกับสถานที่เที่ยวแห่งนี้

- การบรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความ
- การจำแนกข้อมูลเป็นหมวดหมู่
- การเรียงลำดับความสำคัญของข้อมูล
- การใช้รูปภาพ
- การใช้ภาพกราฟิก

แบบสอบถาม

เรื่อง : ประสิทธิภาพของวิธีนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายสำหรับสถานที่เที่ยว

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปอุตสาหกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาหาประสิทธิภาพของวิธีนำเสนอข้อมูลของสถานที่เที่ยว ด้วยวิธีการเขียนคำบรรยายบนป้ายสื่อความหมาย (Interpretation Sign) เพื่อนำไปทำการออกแบบวิธีการนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในขั้นตอนต่อไป ผู้วิจัยใคร่ขอความกรุณาให้ท่านตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นของท่าน และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่เสียสละเวลาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ชุดที่ 3 ก คำถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานที่เที่ยวบนแผ่นป้าย

คำชี้แจง กรุณาดูภาพของสถานที่เที่ยวและอ่านข้อความทั้งหมดที่แสดงในหน้าถัดไปจนเป็นที่พอใจ โดยแล้วตอบคำถามทุกข้อ ในข้อที่ 3.1 - 3.11 โดยไม่ย้อนกลับมาดูภาพหรืออ่านข้อความซ้ำ และคำถามบางข้ออาจมีคำตอบมากกว่า 1 ข้อ

สถานที่เที่ยวกรณีศึกษา 2

- 3.1 ท่านเคยมาสถานที่เที่ยวที่ปรากฏในจอภาพหรือไม่
- ไม่เคย
- เคยมาเพียงครั้งเดียว
- เคยมามากกว่า 1 ครั้ง
- 3.2 สถานที่เที่ยวที่ปรากฏในจอภาพมีชื่อว่า
- บ่อมมหากาฬ
- บ่อมพระกาฬ
- 3.3 สถานที่เที่ยวนี สร้างขึ้นในยุคสมัยใดหรือในรัชกาลที่เท่าไร
- สมัยสุโขทัย
- สมัยอยุธยา
- สมัยรัตนโกสินทร์
- สมัยธนบุรี
- รัชกาลที่ 1 2 3 4 5 6 7 8 9
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 3.4 ใครเป็นผู้สร้างหรือดำริให้เกิดการสร้างสถานที่แห่งนี้
- สมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราช
- พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย

- 3.5 สถานที่ที่เกี่ยวนี้ สร้างขึ้นเมื่อไหร่
- พ.ศ. 2235
- พ.ศ. 2245
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 3.6 วัตถุประสงค์ในการสร้างสถานที่นี้เพื่ออะไร
- เพื่อเป็นสาธารณประโยชน์
- เพื่อเป็นอนุสรณ์ให้ระลึกถึง
- เพื่อเทิดพระเกียรติแด่พระมหากษัตริย์
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 3.7 สถานที่แห่งนี้ มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์อย่างไรเป็นพิเศษ
- เป็นป้อมที่ช่วยป้องกันประเทศจากการรุกรานของฝรั่งเศส
- เป็นป้อมแห่งแรกที่สร้างขึ้นเพื่อป้องกันพระนคร
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 3.8 จุดเด่นที่น่าสนใจและควรมาเที่ยวชมเป็นพิเศษของสถานที่นี้คืออะไร
- เป็นป้อม 3 ชั้น มีฐานรากอยู่ใต้ระดับดิน มีปืนใหญ่ประจำรวม 6 กระบอก
- เป็นป้อม 2 ชั้น มีฐานรากอยู่ใต้ระดับดิน มีปืนใหญ่ประจำรวม 6 กระบอก
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 3.9 กรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนสถานที่แห่งนี้เป็นโบราณสถานหรือไม่
- ยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน
- ขึ้นทะเบียนไว้แล้ว
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 3.10 สถานที่แห่งนี้ เคยได้รับการบูรณะซ่อมบำรุงมาแล้วกี่ครั้ง
- 1 ครั้ง
- มากกว่า 1 ครั้ง
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 3.11 สถานที่แห่งนี้ มีลักษณะโครงสร้างทางสถาปัตยกรรมที่สำคัญคืออะไร
- ป้อมคอนกรีตเสริมเหล็กรูปแปดเหลี่ยม หลังคาโครงไม้ทรงคล้ายฝ่าชี่
- ป้อมคอนกรีตเสริมเหล็กรูปหกเหลี่ยม หลังคาโครงไม้ทรงคล้ายฝ่าชี่
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
-

ชุดที่ 3 ข คำถามเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อวิธีนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมาย
คำชี้แจง กรุณาแล้วใส่เครื่องหมาย ลงบนช่อง ที่ตรงกับท่านมากที่สุด

สถานที่เที่ยวกรณีศึกษา 2

ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับวิธีนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายนี้

		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3.12.1	ประสิทธิภาพด้านการอ่านข้อมูล อ่านง่ายขึ้นเพราะจัดข้อมูลเป็นระเบียบและเป็นสัดส่วน เห็นชัดเจน					
3.12.2	อ่านง่ายขึ้นเพราะจัดข้อมูลเรียงลำดับตามความสำคัญ ของเนื้อหาข้อมูลอย่างต่อเนื่องกัน					
3.12.3	ประสิทธิภาพด้านความเร็วในการอ่านข้อมูล อ่านได้เร็วขึ้นเพราะจัดข้อมูลเป็นระเบียบและเป็นสัดส่วน เห็นได้ชัดเจน					
3.12.4	อ่านได้เร็วขึ้นเพราะจัดข้อมูลเรียงลำดับตามความสำคัญ ของเนื้อหาข้อมูลอย่างต่อเนื่องกัน					
3.12.5	อ่านได้เร็วขึ้นเพราะใช้รูปภาพแทนการเขียนบรรยาย ด้วยตัวอักษรของข้อมูลบางส่วน					
3.12.6	ประสิทธิภาพด้านการจดจำข้อมูล จำได้มากขึ้นเพราะจัดข้อมูลเป็นระเบียบและเป็นสัดส่วน เห็นชัดเจน					
3.12.7	จำได้มากขึ้นเพราะจัดข้อมูลเรียงลำดับตามความสำคัญ ของเนื้อหาข้อมูลอย่างต่อเนื่องกัน					
3.12.8	จำได้มากขึ้นเพราะมีรูปหรือภาพประกอบข้อมูลที่อ่านอยู่					
3.12.9	จำได้มากขึ้นเพราะใช้รูปภาพแทนการเขียนบรรยาย ด้วยตัวอักษรของข้อมูลบางส่วน					

13. กรุณาเขียนตัวเลขเรียงตามลำดับความเหมาะสมของวิธีนำเสนอข้อมูลทั้ง 5 วิธี ที่ท่านคิดว่า
มีความเหมาะสมกับสถานที่เที่ยวแห่งนี้

- การบรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความ
- การจำแนกข้อมูลเป็นหมวดหมู่
- การเรียงลำดับความสำคัญของข้อมูล
- การใช้รูปภาพ
- การใช้ภาพกราฟิก

แบบสอบถาม

เรื่อง : ประสิทธิภาพของวิธีนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายสำหรับสถานที่เที่ยว

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปอุตสาหกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาหาประสิทธิภาพของวิธีนำเสนอข้อมูลของสถานที่เที่ยว ด้วยวิธีการเขียนคำบรรยายบนป้ายสื่อความหมาย (Interpretation Sign) เพื่อนำไปทำการออกแบบวิธีการนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในขั้นตอนต่อไป ผู้วิจัยใคร่ขอความกรุณาให้ท่านตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นของท่าน และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่เสียสละเวลาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ชุดที่ 3 ก คำถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานที่เที่ยวบนแผ่นป้าย

คำชี้แจง กรุณาดูภาพของสถานที่เที่ยวและอ่านข้อความทั้งหมดที่แสดงในหน้าถัดไปจนเป็นที่พอใจ โดยแล้วตอบคำถามทุกข้อ ในข้อที่ 3.1 - 3.11 โดยไม่ย้อนกลับมาดูภาพหรืออ่านข้อความซ้ำ และคำถามบางข้ออาจมีคำตอบมากกว่า 1 ข้อ

สถานที่เที่ยวกรณีศึกษา 3

- 3.1 ท่านเคยมาสถานที่เที่ยวที่ปรากฏในจอภาพหรือไม่
- ไม่เคย
- เคยมาเพียงครั้งเดียว
- เคยมามากกว่า 1 ครั้ง
- 3.2 สถานที่เที่ยวที่ปรากฏในจอภาพมีชื่อว่า
- วัดพระศรีมหาธาตุ
- วัดมหาธาตุ
- 3.3 สถานที่เที่ยวนี สร้างขึ้นในยุคสมัยใดหรือในรัชกาลที่เท่าไร
- สมัยสุโขทัย
- สมัยอยุธยา
- สมัยรัตนโกสินทร์
- สมัยธนบุรี
- รัชกาลที่ 1 2 3 4 5 6 7 8 9
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 3.4 ใครเป็นผู้สร้างหรือดำริให้เกิดการสร้างสถานที่แห่งนี้
- สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 1
- สมเด็จพระรามาเมศวร
- สมเด็จพระพระเจ้าปราสาททอง
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย

- 3.5 สถานที่ที่เพี้ยนนี้ สร้างขึ้นเมื่อไหร่
- พ.ศ. 1917
 - พ.ศ. 1719
 - ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 3.6 วัตถุประสงค์ในการสร้างสถานที่นี้เพื่ออะไร
- เพื่อเป็นพระอารามหลวง
 - เพื่อเป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ
 - เพื่อเทิดพระเกียรติแด่พระมหากษัตริย์ผู้สร้าง
 - ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 3.7 สถานที่แห่งนี้ มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์อย่างไรเป็นพิเศษ
- เป็นวัดแห่งแรกที่สร้างในสมัยกรุงศรีอยุธยา
 - เป็นเป็นศูนย์กลางเมืองในสมัยกรุงศรีอยุธยา
 - ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 3.8 จุดเด่นที่น่าสนใจและควรมาเที่ยวชมเป็นพิเศษของสถานที่นี้คืออะไร
- องค์ปรางค์ที่พังทลายลงมาถึงชั้นครุฑพื้นอิฐงูศ
 - องค์ปรางค์ที่สมบูรณ์จากยอดลงมาถึงชั้นครุฑพื้นอิฐงูศ
 - ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 3.9 กรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนสถานที่แห่งนี้เป็นโบราณสถานหรือไม่
- ยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน
 - ขึ้นทะเบียนไว้แล้ว
 - ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 3.10 สถานที่แห่งนี้ เคยได้รับการบูรณะซ่อมบำรุงมาแล้วกี่ครั้ง
- 1 ครั้ง
 - มากกว่า 1 ครั้ง
 - ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 3.11 สถานที่แห่งนี้ มีลักษณะโครงสร้างทางสถาปัตยกรรมที่สำคัญคืออะไร
- องค์ปรางค์ประธานมียอดเป็นทรงจอมแห
 - องค์ปรางค์ประธานมียอดเป็นทรงฝักข้าวโพด
 - ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
-

ชุดที่ 3 ข คำถามเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อวิธีนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมาย
คำชี้แจง กรุณาแล้วใส่เครื่องหมาย ลงบนช่อง ที่ตรงกับท่านมากที่สุด

สถานที่เที่ยวกรณีศึกษา 3

ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับวิธีนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายนี้

		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3.12.1	ประสิทธิภาพด้านการอ่านข้อมูล อ่านง่ายขึ้นเพราะจัดข้อมูลเป็นระเบียบและเป็นสัดส่วน เห็นชัดเจน					
3.12.2	อ่านง่ายขึ้นเพราะจัดข้อมูลเรียงลำดับตามความสำคัญ ของเนื้อหาข้อมูลอย่างต่อเนื่องกัน					
3.12.3	ประสิทธิภาพด้านความเร็วในการอ่านข้อมูล อ่านได้เร็วขึ้นเพราะจัดข้อมูลเป็นระเบียบและเป็นสัดส่วน เห็นได้ชัดเจน					
3.12.4	อ่านได้เร็วขึ้นเพราะจัดข้อมูลเรียงลำดับตามความสำคัญ ของเนื้อหาข้อมูลต่อเนื่องกัน					
3.12.5	อ่านได้เร็วขึ้นเพราะใช้รูปภาพแทนการเขียนบรรยาย ด้วยตัวอักษรของข้อมูลบางส่วน					
3.12.6	ประสิทธิภาพด้านการจดจำข้อมูล จำได้มากขึ้นเพราะจัดข้อมูลเป็นระเบียบและเป็นสัดส่วน เห็นชัดเจน					
3.12.7	จำได้มากขึ้นเพราะจัดข้อมูลเรียงลำดับตามความสำคัญ ของเนื้อหาข้อมูลอย่างต่อเนื่องกัน					
3.12.8	จำได้มากขึ้นเพราะมีรูปหรือภาพประกอบข้อมูลที่อ่านอยู่					
3.12.9	จำได้มากขึ้นเพราะใช้รูปภาพแทนการเขียนบรรยาย ด้วยตัวอักษรของข้อมูลบางส่วน					

13. กรุณาเขียนตัวเลขเรียงตามลำดับความเหมาะสมของวิธีนำเสนอข้อมูลทั้ง 5 วิธี ที่ท่านคิดว่า
มีความเหมาะสมกับสถานที่เที่ยวแห่งนี้

- การบรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความ
- การจำแนกข้อมูลเป็นหมวดหมู่
- การเรียงลำดับความสำคัญของข้อมูล
- การใช้รูปภาพ
- การใช้ภาพกราฟิก

แบบสอบถาม

เรื่อง : ประสิทธิภาพของวิธีนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายสำหรับสถานที่เที่ยว

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปอุตสาหกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาหาประสิทธิภาพของวิธีนำเสนอข้อมูลของสถานที่เที่ยว ด้วยวิธีการเขียนคำบรรยายบนป้ายสื่อความหมาย (Interpretation Sign) เพื่อนำไปทำการออกแบบวิธีการนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในขั้นตอนต่อไป ผู้วิจัยใคร่ขอความกรุณาให้ท่านตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นของท่าน และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่เสียสละเวลาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ชุดที่ 3 ก คำถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานที่เที่ยวบนแผ่นป้าย

คำชี้แจง กรุณาคุณภาพของสถานที่เที่ยวและอ่านข้อความทั้งหมดที่แสดงในหน้าถัดไปจนเป็นที่พอใจ โดยแล้วตอบคำถามทุกข้อ ในข้อที่ 3.1 - 3.11 โดยไม่ย้อนกลับมาดูภาพหรืออ่านข้อความซ้ำ และคำถามบางข้ออาจมีคำตอบมากกว่า 1 ข้อ

สถานที่เที่ยวกรณีศึกษา 4

- 3.1 ท่านเคยมาสถานที่เที่ยวที่ปรากฏในจอภาพหรือไม่
- ไม่เคย
- เคยมาเพียงครั้งเดียว
- เคยมามากกว่า 1 ครั้ง
- 3.2 สถานที่เที่ยวที่ปรากฏในจอภาพมีชื่อว่า
- หอพระกลอง
- หอกลอง
- 3.3 สถานที่เที่ยวนี้ สร้างขึ้นในยุคสมัยใดหรือในรัชกาลที่เท่าไร
- สมัยสุโขทัย
- สมัยอยุธยา
- สมัยรัตนโกสินทร์
- สมัยธนบุรี
- รัชกาลที่ 1 2 3 4 5 6 7 8 9
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 3.4 ใครเป็นผู้สร้างหรือดำริให้เกิดการสร้างสถานที่แห่งนี้
- พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช
- พระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว
- พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย

- 3.5 สถานที่ที่เขี้ยวนี้ สร้างขึ้นเมื่อไหร่
- พ.ศ. 2325
- พ.ศ. 2525
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 3.6 วัตถุประสงค์ในการสร้างสถานที่นี้เพื่ออะไร
- เพื่อตีบอกเวลา
- เพื่อตีแจ้งเหตุไฟไหม้
- เพื่อตีแจ้งเหตุสงคราม
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 3.7 สถานที่แห่งนี้ มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์อย่างไรเป็นพิเศษ
- เป็นหอกลองแห่งเดียวในพระบรมมหาราชวัง
- เป็นหอกลองแห่งเดียวในกรุงรัตนโกสินทร์
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 3.8 จุดเด่นที่น่าสนใจและควรมาทะยววมเป็นพิเศษของสถานที่นี้คืออะไร
- เป็นหอกลองที่สร้างตามรูปแบบเดิมในสมัยรัชกาลที่ 1
- เป็นหอกลองที่สร้างตามรูปแบบสมัยใหม่ในสมัยรัชกาลที่ 3
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 3.9 กรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนสถานที่แห่งนี้เป็นโบราณสถานหรือไม่
- ยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน
- ขึ้นทะเบียนไว้แล้ว
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 3.10 สถานที่แห่งนี้ เคยได้รับการบูรณะซ่อมบำรุงมาแล้วกี่ครั้ง
- 1 ครั้ง
- มากกว่า 1 ครั้ง
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 3.11 สถานที่แห่งนี้ มีลักษณะโครงสร้างทางสถาปัตยกรรมที่สำคัญคืออะไร
- เป็นอาคารไม้ 3 ชั้น ทาด้วยดินสีแดง มียอดทรงมณฑป
- เป็นอาคารคอนกรีต 3 ชั้น ทาด้วยสีแดง มียอดทรงมณฑป
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
-

ชุดที่ 3 ข คำถามเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อวิธีนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมาย
คำชี้แจง กรุณาแล้วใส่เครื่องหมาย ลงบนช่อง ที่ตรงกับท่านมากที่สุด

สถานที่เที่ยวกรณีศึกษา 4

ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับวิธีนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายนี้

		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3.12.1	ประสิทธิภาพด้านการอ่านข้อมูล อ่านง่ายขึ้นเพราะจัดข้อมูลเป็นระเบียบและเป็นสัดส่วน เห็นชัดเจน					
3.12.2	อ่านง่ายขึ้นเพราะจัดข้อมูลเรียงลำดับตามความสำคัญ ของเนื้อหาข้อมูลอย่างต่อเนื่องกัน					
3.12.3	ประสิทธิภาพด้านความเร็วในการอ่านข้อมูล อ่านได้เร็วขึ้นเพราะจัดข้อมูลเป็นระเบียบและเป็นสัดส่วน เห็นได้ชัดเจน					
3.12.4	อ่านได้เร็วขึ้นเพราะจัดข้อมูลเรียงลำดับตามความสำคัญ ของเนื้อหาข้อมูลต่อเนื่องกัน					
3.12.5	อ่านได้เร็วขึ้นเพราะใช้รูปภาพแทนการเขียนบรรยาย ด้วยตัวอักษรของข้อมูลบางส่วน					
3.12.6	ประสิทธิภาพด้านการจดจำข้อมูล จำได้มากขึ้นเพราะจัดข้อมูลเป็นระเบียบและเป็นสัดส่วน เห็นชัดเจน					
3.12.7	จำได้มากขึ้นเพราะจัดข้อมูลเรียงลำดับตามความสำคัญ ของเนื้อหาข้อมูลอย่างต่อเนื่องกัน					
3.12.8	จำได้มากขึ้นเพราะมีรูปหรือภาพประกอบข้อมูลที่อ่านอยู่					
3.12.9	จำได้มากขึ้นเพราะใช้รูปภาพแทนการเขียนบรรยาย ด้วยตัวอักษรของข้อมูลบางส่วน					

13. กรุณาเขียนตัวเลขเรียงตามลำดับความเหมาะสมของวิธีนำเสนอข้อมูลทั้ง 5 วิธี ที่ท่านคิดว่า
มีความเหมาะสมกับสถานที่เที่ยวแห่งนี้

- การบรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความ
- การจำแนกข้อมูลเป็นหมวดหมู่
- การเรียงลำดับความสำคัญของข้อมูล
- การใช้รูปภาพ
- การใช้ภาพกราฟิก

แบบสอบถาม

เรื่อง : ประสิทธิภาพของวิธีนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายสำหรับสถานที่เที่ยว

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปอุตสาหกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาหาประสิทธิภาพของวิธีนำเสนอข้อมูลของสถานที่เที่ยว ด้วยวิธีการเขียนคำบรรยายบนป้ายสื่อความหมาย (Interpretation Sign) เพื่อนำไปทำการออกแบบวิธีการนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในขั้นตอนต่อไป ผู้วิจัยใคร่ขอความกรุณาให้ท่านตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นของท่าน และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่เสียสละเวลาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ชุดที่ 3 ก คำถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานที่เที่ยวบนแผ่นป้าย

คำชี้แจง กรุณาคุณภาพของสถานที่เที่ยวและอ่านข้อความทั้งหมดที่แสดงในหน้าถัดไปจนเป็นที่พอใจ โดยแล้วตอบคำถามทุกข้อ ในข้อที่ 3.1 - 3.11 โดยไม่ย้อนกลับมาดูภาพหรืออ่านข้อความซ้ำ และคำถามบางข้ออาจมีคำตอบมากกว่า 1 ข้อ

สถานที่เที่ยวกรณีศึกษา 5

- 3.1 ท่านเคยมาสถานที่เที่ยวที่ปรากฏในจอภาพหรือไม่
- ไม่เคย
- เคยมาเพียงครั้งเดียว
- เคยมามากกว่า 1 ครั้ง
- 3.2 สถานที่เที่ยวที่ปรากฏในจอภาพมีชื่อว่า
- ศาลหลักเมือง
- ศาลหลักเมืองกรุงเทพ
- 3.3 สถานที่เที่ยวนี้ สร้างขึ้นในยุคสมัยใดหรือในรัชกาลที่เท่าไร
- สมัยสุโขทัย
- สมัยอยุธยา
- สมัยรัตนโกสินทร์
- สมัยธนบุรี
- รัชกาลที่ 1 2 3 4 5 6 7 8 9
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 3.4 ใครเป็นผู้สร้างหรือดำริให้เกิดการสร้างสถานที่แห่งนี้
- พระบาทสมเด็จพระพุทธยอดฟ้าจุฬาโลกมหาราช
- พระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย

- 3.5 สถานที่แห่งนี้ สร้างขึ้นเมื่อไหร่
- พ.ศ. 2325
 - พ.ศ. 2335
 - ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 3.6 วัตถุประสงค์ในการสร้างสถานที่นี้เพื่ออะไร
- เพื่อเฉลิมฉลองการสร้างเมืองกรุงเทพ
 - เพื่อเป็นที่บรรจุดวงเมืองกรุงเทพ
 - เพื่อเป็นที่บรรจุเสาหลักเมือง
 - ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 3.7 สถานที่แห่งนี้ มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์อย่างไรเป็นพิเศษ
- เป็นสถานที่รัชกาลที่ 1 ทรงปราบดาภิเษกขึ้นเป็นปฐมกษัตริย์
 - เป็นสถานที่บรรจุดวงเมืองที่รัชกาลที่ 4 ทรงแก้ไขด้วยพระองค์เอง
 - ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 3.8 จุดเด่นที่น่าสนใจและควรมาเที่ยวชมเป็นพิเศษของสถานที่นี้คืออะไร
- เป็นที่ประดิษฐานบรรดาเทพารักษ์ประจำเมือง
 - เสาหลักเมือง ลงรักปิดทอง มีหัวเม็ดสวมอยู่บนยอด
 - ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 3.9 กรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนสถานที่แห่งนี้เป็นโบราณสถานหรือไม่
- ยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน
 - ขึ้นทะเบียนไว้แล้ว
 - ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 3.10 สถานที่แห่งนี้ เคยได้รับการบูรณะซ่อมบำรุงมาแล้วกี่ครั้ง
- 1 ครั้ง
 - มากกว่า 1 ครั้ง
 - ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 3.11 สถานที่แห่งนี้ มีลักษณะโครงสร้างทางสถาปัตยกรรมที่สำคัญคืออะไร
- ศาลคอนกรีตเสริมเหล็กมียอดเป็นทรงปราสาท
 - ศาลคอนกรีตเสริมเหล็กมียอดเป็นทรงปราสาท
 - ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
-

ชุดที่ 3 ข คำถามเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อวิธีนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมาย
คำชี้แจง กรุณาแล้วใส่เครื่องหมาย ลงบนช่อง ที่ตรงกับท่านมากที่สุด

สถานที่เที่ยวกรณีศึกษา 5

ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับวิธีนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายนี้

		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3.12.1	ประสิทธิภาพด้านการอ่านข้อมูล อ่านง่ายขึ้นเพราะจัดข้อมูลเป็นระเบียบและเป็นสัดส่วน เห็นชัดเจน					
3.12.2	อ่านง่ายขึ้นเพราะจัดข้อมูลเรียงลำดับตามความสำคัญ ของเนื้อหาข้อมูลอย่างต่อเนื่องกัน					
3.12.3	ประสิทธิภาพด้านความเร็วในการอ่านข้อมูล อ่านได้เร็วขึ้นเพราะจัดข้อมูลเป็นระเบียบและเป็นสัดส่วน เห็นได้ชัดเจน					
3.12.4	อ่านได้เร็วขึ้นเพราะจัดข้อมูลเรียงลำดับตามความสำคัญ ของเนื้อหาข้อมูลต่อเนื่องกัน					
3.12.5	อ่านได้เร็วขึ้นเพราะใช้รูปภาพแทนการเขียนบรรยาย ด้วยตัวอักษรของข้อมูลบางส่วน					
3.12.6	ประสิทธิภาพด้านการจดจำข้อมูล จำได้มากขึ้นเพราะจัดข้อมูลเป็นระเบียบและเป็นสัดส่วน เห็นชัดเจน					
3.12.7	จำได้มากขึ้นเพราะจัดข้อมูลเรียงลำดับตามความสำคัญ ของเนื้อหาข้อมูลอย่างต่อเนื่องกัน					
3.12.8	จำได้มากขึ้นเพราะมีรูปหรือภาพประกอบข้อมูลที่อ่านอยู่					
3.12.9	จำได้มากขึ้นเพราะใช้รูปภาพแทนการเขียนบรรยาย ด้วยตัวอักษรของข้อมูลบางส่วน					

13. กรุณาเขียนตัวเลขเรียงตามลำดับความเหมาะสมของวิธีนำเสนอข้อมูลทั้ง 5 วิธี ที่ท่านคิดว่า
มีความเหมาะสมกับสถานที่เที่ยวแห่งนี้

- การบรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความ
- การจำแนกข้อมูลเป็นหมวดหมู่
- การเรียงลำดับความสำคัญของข้อมูล
- การใช้รูปภาพ
- การใช้ภาพกราฟิก

แบบสอบถาม

เรื่อง : ประสิทธิภาพของวิธีนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายสำหรับสถานที่เที่ยว

แบบสอบถามนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาในหลักสูตรปริญญาสถาปัตยกรรมศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาศิลปอุตสาหกรรม คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง มีวัตถุประสงค์ในการศึกษาหาประสิทธิภาพของวิธีนำเสนอข้อมูลของสถานที่เที่ยว ด้วยวิธีการเขียนคำบรรยายบนป้ายสื่อความหมาย (Interpretation Sign) เพื่อนำไปทำการออกแบบวิธีการนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในขั้นตอนต่อไป ผู้วิจัยใคร่ขอความกรุณาให้ท่านตอบแบบสอบถามตามความคิดเห็นของท่าน และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงที่เสียสละเวลาให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามในครั้งนี้

ชุดที่ 3 ก คำถามเกี่ยวกับข้อมูลสถานที่เที่ยวบนแผ่นป้าย

คำชี้แจง กรุณาคุณภาพของสถานที่เที่ยวและอ่านข้อความทั้งหมดที่แสดงในหน้าถัดไปจนเป็นที่พอใจ โดยแล้วตอบคำถามทุกข้อ ในข้อที่ 3.1 - 3.11 โดยไม่ย้อนกลับมาดูภาพหรืออ่านข้อความซ้ำ และคำถามบางข้ออาจมีคำตอบมากกว่า 1 ข้อ

สถานที่เที่ยวกรณีศึกษา 6

- 3.1 ท่านเคยมาสถานที่เที่ยวที่ปรากฏในจอภาพหรือไม่
- ไม่เคย
- เคยมาเพียงครั้งเดียว
- เคยมามากกว่า 1 ครั้ง
- 3.2 สถานที่เที่ยวที่ปรากฏในจอภาพมีชื่อว่า
- วัดราชบูรณะ
- วัดราชบูรณะ
- 3.3 สถานที่เที่ยวนี้ สร้างขึ้นในยุคสมัยใดหรือในรัชกาลที่เท่าไร
- สมัยสุโขทัย
- สมัยอยุธยา
- สมัยรัตนโกสินทร์
- สมัยธนบุรี
- รัชกาลที่ 1 2 3 4 5 6 7 8 9
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 3.4 ใครเป็นผู้สร้างหรือดำริให้เกิดการสร้างสถานที่แห่งนี้
- สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 1
- สมเด็จพระบรมราชาธิราชที่ 2
- เจ้าสามพระยา
- ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย

- 3.5 สถานที่ที่เกี่ยวนี้ สร้างขึ้นเมื่อไหร่
- พ.ศ. 1917
 - พ.ศ. 1719
 - ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 3.6 วัตถุประสงค์ในการสร้างสถานที่นี้เพื่ออะไร
- เพื่อเป็นที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ
 - เพื่อเป็นอนุสรณ์ให้ระลึกถึง
 - เพื่อเกิดพระเกียรติแด่พระมหากษัตริย์ผู้สร้าง
 - ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 3.7 สถานที่แห่งนี้ มีความสำคัญทางประวัติศาสตร์อย่างไรเป็นพิเศษ
- เป็นสถานที่ที่ พระเจ้าอ้าย และพระเจ้ายี่ ทรงชนช้างกันถึงพิราลัย
 - ปรากฏประธานมิ่งรุทที่มีค่าอย่างยิ่งทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี
 - ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 3.8 จุดเด่นที่น่าสนใจและควรรมาเที่ยวชมเป็นพิเศษของสถานที่นี้คืออะไร
- องค์ปรางค์ที่สมบูรณ์ทั้งทรง วิหารยังมีเสาและผนังที่มีลายปูนปั้นเหลืออยู่
 - ปูนปั้นที่ประดับองค์ปรางค์ทำเป็นรูปครุฑจับนาค
 - ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 3.9 กรมศิลปากรได้ขึ้นทะเบียนสถานที่แห่งนี้เป็นโบราณสถานหรือไม่
- ยังไม่ได้ขึ้นทะเบียน
 - ขึ้นทะเบียนไว้แล้ว
 - ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 3.10 สถานที่แห่งนี้ เคยได้รับการบูรณะซ่อมบำรุงมาแล้วกี่ครั้ง
- 1 ครั้ง
 - มากกว่า 1 ครั้ง
 - ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
- 3.11 สถานที่แห่งนี้ มีลักษณะโครงสร้างทางสถาปัตยกรรมที่สำคัญคืออะไร
- องค์ปรางค์ประธานมียอดเป็นทรงจอมแห
 - องค์ปรางค์ประธานมียอดเป็นทรงฝักข้าวโพด
 - ไม่มีข้อมูลส่วนนี้อยู่บนแผ่นป้าย
-

ชุดที่ 3 ข คำถามเกี่ยวกับทัศนคติที่มีต่อวิธีนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมาย
คำชี้แจง กรุณาแล้วใส่เครื่องหมาย ลงบนช่อง ที่ตรงกับท่านมากที่สุด

สถานที่เที่ยวกรณีศึกษา 6

ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับวิธีนำเสนอข้อมูลบนป้ายสื่อความหมายนี้

		มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
3.12.1	ประสิทธิภาพด้านการอ่านข้อมูล อ่านง่ายขึ้นเพราะจัดข้อมูลเป็นระเบียบและเป็นสัดส่วน เห็นชัดเจน					
3.12.2	อ่านง่ายขึ้นเพราะจัดข้อมูลเรียงลำดับตามความสำคัญ ของเนื้อหาข้อมูลอย่างต่อเนื่องกัน					
3.12.3	ประสิทธิภาพด้านความเร็วในการอ่านข้อมูล อ่านได้เร็วขึ้นเพราะจัดข้อมูลเป็นระเบียบและเป็นสัดส่วน เห็นได้ชัดเจน					
3.12.4	อ่านได้เร็วขึ้นเพราะจัดข้อมูลเรียงลำดับตามความสำคัญ ของเนื้อหาข้อมูลต่อเนื่องกัน					
3.12.5	อ่านได้เร็วขึ้นเพราะใช้รูปภาพแทนการเขียนบรรยาย ด้วยตัวอักษรของข้อมูลบางส่วน					
3.12.6	ประสิทธิภาพด้านการจดจำข้อมูล จำได้มากขึ้นเพราะจัดข้อมูลเป็นระเบียบและเป็นสัดส่วน เห็นชัดเจน					
3.12.7	จำได้มากขึ้นเพราะจัดข้อมูลเรียงลำดับตามความสำคัญ ของเนื้อหาข้อมูลอย่างต่อเนื่องกัน					
3.12.8	จำได้มากขึ้นเพราะมีรูปหรือภาพประกอบข้อมูลที่อ่านอยู่					
3.12.9	จำได้มากขึ้นเพราะใช้รูปภาพแทนการเขียนบรรยาย ด้วยตัวอักษรของข้อมูลบางส่วน					

13. กรุณาเขียนตัวเลขเรียงตามลำดับความเหมาะสมของวิธีนำเสนอข้อมูลทั้ง 5 วิธี ที่ท่านคิดว่า
มีความเหมาะสมกับสถานที่เที่ยวแห่งนี้

- การบรรยายด้วยตัวอักษรแบบเรียงความ
- การจำแนกข้อมูลเป็นหมวดหมู่
- การเรียงลำดับความสำคัญของข้อมูล
- การใช้รูปภาพ
- การใช้ภาพกราฟิก

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-นามสกุล	นายธนารักษ์ จันทรประสิทธิ์
วัน เดือน ปีเกิด	6 ธันวาคม 2512 ที่กรุงเทพมหานคร
ที่อยู่	205/42 หมู่ 6 ซ. นนทบุรี 10 ถ. นนทบุรี 1 ต. บางกระสอ อ. เมือง จ.นนทบุรี 11000 โทร. 0-2527-3517
ประวัติการศึกษา	2535 สถาปัตยกรรมศาสตรบัณฑิต ศิลปอุตสาหกรรม สาขาออกแบบเฟอร์นิเจอร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
สถานที่ทำงาน	คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ ถ. ฉลองกรุง เขตลาดกระบัง สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง โทร. 0-2739-2149
ประสบการณ์การทำงาน	
พ.ศ. 2535-2537	ตำแหน่งนักออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์ บริษัทศรีไทยซูเปอร์แวร์ (มหาชน) จำกัด
พ.ศ. 2537-2538	ตำแหน่งนักออกแบบพัฒนาผลิตภัณฑ์ บริษัทเซ็นทริส คอร์ปอเรชั่น จำกัด
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	อาจารย์ประจำคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง